

CONCURENȚA

REVISTĂ ANALITICO-INFORMATIVĂ

NR. 5 2017

CONSILIUL CONCURENȚEI

LA 10 ANI

EVOLUȚII
PROVOCĂRI
PERSPECTIVE

Publicație finanțată
de Uniunea Europeană

ARCHIDATA
lider de consorțiu împreună cu

CONCURENȚĂ COMPETENȚĂ CONCURENȚĂ COMPETENȚĂ CONCURENȚĂ
COMPETENȚĂ CONCURENȚĂ COMPETENȚĂ CONCURENȚĂ COMPETENȚĂ

CONSILIUL CONCURENȚEI

LA 10 ANI

EVOLUȚII
PROVOCĂRI
PERSPECTIVE

CONCURENȚĂ COMPETENȚĂ CONCURENȚĂ COMPETENȚĂ CONCURENȚĂ
COMPETENȚĂ CONCURENȚĂ COMPETENȚĂ CONCURENȚĂ COMPETENȚĂ

CUPRINS

CUVÂNT ÎNTRDUCTIV

- 8 Viorica CĂRARE**
*Doctor habilitat, Prof. univ.,
Președintele Consiliului Concurenței*

RETROSPECTIVĂ

- 14 2007**
ÎNCEPUTUL TUTUROR ÎNCEPUTURILOR
- 18 2008**
ACȚIUNE, ACȚIUNE, ACȚIUNE
- 22 2009**
**RĂZBOI DECLARAT PRACTICILOR
ANTICONCURENȚIALE**
- 27 2010**
GARDĂ A CONCURENȚEI
- 31 2011.**
TIMPUL SCHIMBĂRILOR
- 36 2012**
PERIOADA DE TRANZIȚIE
- 41 2013**
CONSOLIDARE INSTITUȚIONALĂ
- 46 2014**
PRIMUL AN FUNCȚIONAL
- 51 2015**
PREMIERE
- 56 2016**
ADVOCACY

FELICITĂRI

- 62 ARTEMYEV Igor**
*Doctor în științe, Șef al Serviciului Federal
Antimonopol din Rusia*
- 63 CHIRIȚOIU Bogdan Marius**
Președintele Consiliului Concurenței din România
- 65 KREMER Alex**
*Director al Reprezentanței, Băncii Mondiale
în Republica Moldova
Unitatea Belarus, Moldova și Ucraina, Europa
și Asia Centrală*
- 66 OTS Märt**
*Director General, Autoritatea de Concurență
din Estonia*
- 67 Petr RAFAJ**
*Președinte, Biroul pentru Protecția Concurenței
din Republica Cehă*
- 69 TAPIOLA Pirkka**
*Ambasador, Șef al Delegației Uniunii Europene
în Republica Moldova*
- 71 TERENCEV Yuriy**
Președinte al Comitetului, Antimonopol din Ucraina
- 73 THANNER Theodor**
*Doctor în științe, Directorul General al Autorității
Federale de Concurență din Austria*

PUBlicații

- 74 Despre instrumentele de cooperare în lupta împotriva practicilor restrictive ale corporațiilor transnaționale**
ARTEMYEV Igor, Doctor în științe
 Șef al Serviciului Federal Antimonopol din Rusia
- 79 Identificarea ajutorului de stat în contextul fondurilor externe în Republica Moldova**
ARAMĂ Luminița
 Șef Secție Relații Externe și Integrare Europeană
 Consiliul Concurenței al Republicii Moldova
- 85 Procesul european de modernizare a ajutorului de stat**
CHIRIȚOIU Bogdan Marius
 Președinte Consiliul Concurenței România
- 91 Probele și probațiunea în cadrul examinării cazurilor de încălcare a legislației concurențiale**
CRECIUN Ilie
 Controlor principal de stat,
 Direcția Concurență Neloială
 Consiliul Concurenței al Republicii Moldova
- 99 ACTELE DE CONCURENȚĂ NELOIALĂ Realități și perspective**
GORINCIOI Cornelia
 Șef Direcție Concurență Neloială
 Consiliul Concurenței al Republicii Moldova
- 106 Implementarea legislației cu privire la ajutorul de stat prin intermediul s.a. „Registrul Ajutoarelor de Stat”**
GÎRDEA Dumitru
 Șef Direcție Ajutor de Stat Sectorial
 Consiliul Concurenței al Republicii Moldova
- 111 Prioritățile actuale în contextul Politicii în domeniul Concurenței și Discuțiile Juridice organizate la nivelul Uniunii Europene (UE): Comerțul electronic**
HÖLZLER Heinrich
 Doctor în științe
 Lider de Echipă, Proiect UE „Suport pentru Consiliul Concurenței”
- 116 Adoptarea unei abordări referitoare la advocacy care să sprijine luarea unor decizii mai bune la nivel de consumatori și promovarea concurenței**
KUCOMPINAS Theodore
 Expert, Proiect UE „Suport pentru Consiliul Concurenței”
- 122 Politica în domeniul concurenței: premise, obiective și provocări**
MAXIM Ion
 Doctor habilitat în economie, Membrul Plenului
 Consiliului Concurenței al Republicii Moldova
- 130 Cooperarea dintre Estonia și Moldova – în contextul proiectelor de dezvoltare și cooperare, urmate de încheierea acordurilor bilaterale**
OTS Märt
 Director General Autorității de concurență al Republicii Estonia
- 134 Protecția Concurenței și Agenda Digitală sau: Toate drumurile duc către smartphone-ul dumneavoastră**
THANNER Theodor, Doctor în științe
 Directorul General al Autorității Federale de Concurență din Austria
- 138 Cine poate fi expert în concurență?**

CONTENT

FOREWORD

- 8 CARARE Viorica**
PhD in Economics
President of the Competition Council

REVIEW

- 14 2007**
THE BEINNING OF ALL BEGINNINGS
- 18 2008**
ACTION, ACTION, ACTION
- 22 2009**
**OPEN FIGHT AGAINST
THE ANTI-COMPETITIVE PRACTICES**
- 27 2010**
COMPETITION SAFEGUARD
- 31 2011**
TIME FOR CHANGES
- 36 2012**
TRANSITION PERIOD
- 41 2013**
INSTITUTIONAL STRENGTHENING
- 46 2014**
THE FIRST FUNCTIONAL YEAR
- 51 2015**
PREMIERES
- 56 2016**
ADVOCACY

CONGRATULATIONS

- 62 ARTEMYEV Igor**
*Head of the Federal Antimonopoly
Service of the Russian Federation*
- 63 CHIRIȚOIU Bogdan Marius**
President of the Competition Council of Romania
- 65 KREMER Alex**
*Country Manager for Moldova,
Belarus, Moldova and Ukraine Country Unit Europe
and Central Asia, World Bank Group*
- 66 OTS Märt**
Director General
Estonian Competition Authority
- 67 RAFAJ Petr**
*Chairman Office for the Protection of Competition
of the Czech Republic*
- 69 TAPIOLA Pirkka**
Ambassador
*Head of the European Union
Delegation to Moldova*
- 71 TERENCEV Yuriy**
*Chairman of the Antimonopoly
Committee of Ukraine*
- 72 THANNER Theodor**
*Director General of the Austrian
Federal Competition Authority*

PUBLICATIONS

<p>74 On the instruments of cooperation in the fight against the restrictive practices of the transnational corporations
 ARTEMYEV Igor
 Head of the Federal Antimonopoly Service of the Russian Federation</p> <p>79 Identification of the state aid in the context of the external funds in the Republic of Moldova
 ARAMĂ Luminita
 Head of External Relations and European Integration Unit Competition Council of Republic of Moldova</p> <p>85 European process of state aid modernization
 CHIRIȚOIU Bogdan Marius
 President of the Competition Council of Romania</p> <p>91 Evidence and probation in the context of the investigation of the cases of infringement of the competition law provisions
 CRECIUN Ilie
 State principal controller of Unfair Competition Department
 Competition Council of Republic of Moldova</p> <p>99 ACTS OF UNFAIR COMPETITION Realities and perspectives
 GORINCIOI Cornelia
 Head of Unfair Competition Department
 Competition Council of Republic of Moldova</p> <p>106 Implementing state aid legislation by means of the AIS „STATE AID REGISTER”
 GÎRDEA Dumitru
 Head of Sectoral State Aid Department
 Competition Council of Republic of Moldova</p> | <p>111 Current Priority in Competition Policy and Law Discussions in the European Union (EU): E-Commerce
 HÖLZLER Heinrich
 Team Leader of EU Project „Support for the Competition Council”</p> <p>116 Adopting an Advocacy Approach to Support Better Consumer Choices and to Promote Competition
 KUCOMPINAS Theodore
 Expert, EU Project „Support for the Competition Council”</p> <p>122 Competition policy: assumptions, objectives and challenges
 MAXIM Ion
 PhD in Economics
 Plenum Member of the Competition Council of Republic of Moldova</p> <p>130 Cooperation between Estonia and Moldova – in the framework of development and cooperation projects and followed by bilateral contacts
 OTS Märt
 General Director of Competition Authority, Republic of Estonia</p> <p>134 The Protection of Competition and the Digital Agenda or: All roads lead to your smartphone
 THANNER Theodor
 Director General of the Austrian Federal Competition Authority</p> <p>138 Who can be an expert in competition?</p> |
|--|--|

СОДЕРЖАНИЕ

ПРЕДИСЛОВИЕ

8 КЭРАРЕ Виорика

*Доктор экономических наук
Председатель Совета по конкуренции*

ОБЗОР

- 14 2007
НАЧАЛО ВСЕХ НАЧАЛ
- 18 2008
ДЕЙСТВИЯ, ДЕЙСТВИЯ, ДЕЙСТВИЯ
- 22 2009
ВОЙНА, ОБЪЯВЛЕННАЯ
АНТИКОНКУРЕНТНЫМ ПРАКТИКАМ
- 27 2010
СТРАЖА КОНКУРЕНЦИИ
- 31 2011
ВРЕМЯ ПЕРЕМЕН
- 36 2012
ПЕРЕХОДНЫЙ ПЕРИОД
- 41 2013
ИНСТИТУЦИОНАЛЬНАЯ
КОНСОЛИДАЦИЯ
- 46 2014
ПЕРВЫЙ ФУНКЦИОНАЛЬНЫЙ ГОД
- 51 2015
ПРЕМЬЕРЫ
- 56 2016
АДВОКАТИРОВАНИЕ

ПОЗДРАВЛЕНИЯ

62 АРТЕМЬЕВ Игорь,

*Доктор наук
Руководитель Федеральной Антимонопольной
Службы России*

63 КИРИЦОЮ Богдан Мариус

Председатель Совета по конкуренции Румынии

65 КРЕМЕР Алекс

*Региональный директор Молдовы, Белоруссии
и Украины, Европы и Центральной Азии
Всемирного Банка*

66 ОТС Март

*Генеральный Директор Эстонского
Антимонопольного Ведомства*

67 РАФАЖ Петр

*Президент Бюро по защите Конкуренции
Чешской Республики*

69 ТАПИОЛА Пиркка

*Посол,
Глава Делегации ЕС
в Республике Молдова*

71 ТЕРЕНТЬЕВ Юрий

*Председатель Антимонопольного Комитета
Украины*

ТАННЕР Теодор

- 72 Доктор наук
Генеральный Директор Австрийского
Федерального Ведомства по Конкуренции

ПУБЛИКАЦИИ

- 74 О новых инструментах сотрудничества в борьбе с ограничительными практиками транснациональных корпораций**
АРТЕМЬЕВ Игорь
Доктор наук
Руководитель Федеральной Антимонопольной Службы России
- 79 Идентификация государственной помощи в Республике Молдова в контексте международных ресурсов**
АРАМЭ Луминица
Начальник Отдела международных отношений и Европейской интеграции,
Совет по конкуренции Республики Молдова
- 85 Европейский процесс модернизации государственной помощи**
КИРИЦОЮ Богдан Мариус
Председатель Совета по конкуренции Румынии
- 91 Доказательства и пробация в процессе расследования случаев нарушения законодательства о конкуренции**
КРЕЧУН Илья
Государственный старший контролёр, Управление недобросовестной конкуренции
Совет по конкуренции Республики Молдова
- 99 НЕДОБРОСОВЕСТНАЯ КОНКУРЕНЦИЯ Реальность и перспективы**
ГОРИНЧОЙ Корнелия
Начальник Управления недобросовестной конкуренции
Совет по конкуренции Республики Молдова
- 106 Внедрение законодательства о государственной помощи при поддержке автоматизированной информационной системы «РЕГИСТР ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОМОЩИ»**
ГЫРДЯ Дмитрий
Начальник Управления отраслевой государственной помощи
Совет по конкуренции Республики Молдова
- 111 Актуальные приоритеты в Политическом контексте в области конкуренции и юридические дискуссии, организованные на уровне Европейского Союза (ЕС): электронная коммерция**
ХЕЛСЛЕР Генрих
Доктор наук, Руководитель Проекта ЕС „Поддержка для Совета по конкуренции,,
- 116 Методы правовой защиты для поддержки лучшего принятия решений на уровне потребителей и содействия развитию конкуренции**
КУСОМПИНАС Теодоро
Эксперт, Проекта ЕС ЕС „Поддержка для Совета по конкуренции,,
- 122 Политика в сфере конкуренции: отправные точки, цели и вызовы**
МАКСИМ Ион
Доктор экономических наук
Член Пленума Совета по конкуренции Республики Молдова
- 130 Сотрудничество между Эстонией и Молдовой в контексте проектов развития и сотрудничества, последовавших после заключения двусторонних соглашений.**
ОТС Март
Генеральный Директор Эстонского Антимонопольного Ведомства
- 134 Защита Конкуренции и Цифровые технологии или: Все пути ведут к вашему смартфону**
ТАННЕР Теодор, Доктор наук
Генеральный Директор Австрийского Федерального Ведомства по вопросам Конкуренции
- 138 Кто может быть экспертом в области конкуренции?**

Viorica CĂRARE,

Doctor habilitat, Prof. univ.

Președintele Consiliului Concurenței

Criza globală are impact asupra relațiilor sociale atât la nivel internațional cât și național. Se evidențiază mai multe dileme care nu întotdeauna au răspunsuri clare și bine definite. Una dintre ele vizează importanța și nivelul reglementării concurențiale. Există opinii care susțin necesitatea unui control concurențial mai rigid pentru perioada crizei, motivând că va fi posibilă "obrăznicia" și abuzurile din partea unor companii în perioade mai dificile. Alții, dimpotrivă, consideră necesitatea unui control concurențial mai moderat, căci "criza" și așa vine cu suficiente probleme, tolerând firmelor unele mici lacune, permițându-le astfel supraviețuirea.

Deci, una din problemele apariției crizei nu constă în lipsa concurenței sau a intensificării ei, ci în lipsa reglementării pieții. O reglementare optimă ar fi o soluție absolut necesară pentru ieșirea din impas.

Reglementarea concurențială este un concept important și tratat în mod diferit. În legislația UE, nu există o definire clară a concurenței economice.

CARARE Viorica

PhD in Economics

President of the Competition Council

The global crisis has a big impact on the social relations, both at international and national level. Several dilemmas are revealed and these dilemmas do not always have clear and defined answers. One of these dilemmas is related to the importance and level of the competition regulations. There are views supporting the need for more strict control applied in the area of competition during the crisis, arguing that it would be possible to face the "insolence" and abuse of some companies in more difficult periods. Others, however, consider that there is a need for a moderate control on competition, as the "crisis" anyway brings enough problems, tolerating small deviations of the undertakings, thus allowing them to survive.

Consequently, one of the problems that the crisis brings along is not represented by having less competition, but the main issue is the lack of market regulation. A regulatory optimal solution would be absolutely necessary for overcoming the deadlock.

The regulation of competition represents an important concept and should be analysed in a different way. The EU legislation does not clearly define the economic competition. Each country implements its own concept

КЭРАРЕ Виорика

Доктор экономических наук

*Председатель Совета
по конкуренции*

Глобальный кризис оказывает влияние на общественные отношения, как на международном уровне, так и на национальном. Выделяется множество проблем, на которые не всегда можно точно ответить и дать четкое определение. Одна из них отражает важность и уровень регулирования конкуренции. Существуют мнения, поддерживающие жёсткий контроль конкуренции во время кризиса, мотивируя возможными «наглостью» и злоупотреблением со стороны некоторых компаний в трудное время. Другие, напротив, считают необходимость умеренного контроля конкуренции, потому что «кризис» и без того приходит с достаточным количеством проблем, предоставляя фирмам небольшие лазейки, позволяя им таким образом выжить.

Так, одна из проблем появления кризиса состоит не в недостатке конкуренции или её интенсивности, а в отсутствии регулирования рынка, которое стало бы необходимым действием для выхода из тупика.

Регулирование конкуренции является важным, но трактуемым по-разному понятием. В законодательстве ЕС не существует чёткого определения экономической конкуренции. Каждая страна реализует своё понимание и систему законодательства. В действительности, реализация правил конкуренции является ежедневным выбором между запретом и разрешением, поэтому возрастает

Fiecare țară implementează conceptul și sistemul său legislativ. În fond, implementarea normelor concurențiale este o decizie zilnică de alegere între interdicție și permisivitate, de aceea crește importanța și rolul definitivării procedurilor aplicării legislației concurențiale.

În Republica Moldova legislația concurențială este perfect ajustată la normele europene. Problema cu care ne confruntăm, este implementarea acestei legislații în viața cotidiană. Periodic resimțim fie o tratare multilaterală a normelor, fie lipsa procedurilor necesare. Acesta a fost motivul, care ne-a pornit pe calea elaborării unui sistem de proceduri pentru implementarea legislației concurențiale, care l-am numit matricea diviziunii procedurale a procesului examinării încălcărilor anticoncurențiale.

Procesul examinării încălcării legislației concurențiale l-am structurat în trei faze, divizate în mai multe etape și stadii.

În prima fază, examinarea încălcării legislației concurențiale de către autoritatea de concurență, activitatea acesteia este guvernată de reglementările dreptului procesual concurențial. Scopul activității în această fază este examinarea procedurală complexă a practicilor anticoncurențiale, folosind actele legale procesuale și procedurale. Este faza în care se formalizează relațiile dintre Consiliul Concurenței și alți actori ai pieții: întreprinderi, asociații, autorități publice pentru desfășurarea eficientă a investigației.

Ansamblul de proceduri utilizate în faza întâia cuprinde 3 etape:

Examinarea preliminară a cazului, care poate fi realizată la plângerea depusă de persoana afectată de practica anticoncurențială și din oficiu, în baza informațiilor acumulate de autoritate.

and legislative system. In fact, the implementation of the competition rules is a daily choice between prohibition and permissiveness, and that is why the importance and role of the procedures on the competition law enforcement is very important.

Competition legislation in Moldova is perfectly harmonized with the European standards. The problem we are facing is related to the implementation of this legislation in everyday life. We regularly feel either a multilateral ramification of the provisions or a lack of the required procedures. This is the main reason why we had elaborated a system of procedures to be used for competition law implementation, named **procedural division matrix**, applicable to the investigation process in the area of anti-competition infringements.

The investigation process applicable to the infringements of the legal provisions on competition was structured in three phases, divided, at their turn, into several phases and stages.

The first phase is represented by *the investigation of the infringement of the legislation on competition by the competition authority*, its activity being governed by rules of the procedural competition law. The main purpose of this phase is to examine the complex procedural anticompetitive practices, on the basis of the legal and procedural documents. This is the stage when the relationship between the Competition Council and the other market actors (companies, associations, public authorities) is formalized for an effective investigation to be conducted.

The set of procedures used during the first phase is made up of three stages:

The preliminary analysis of the case, which can be executed in relation to the complaint submitted by the person affected by the anti-competitive

важность и роль усовершенствования применяемых процедур законодательства конкуренции.

В Республике Молдова конкурентное законодательство адаптировано в соответствии с европейскими нормами. Проблема, с которой мы сталкиваемся – это внедрение этого законодательства в повседневную жизнь. Периодически ощущается, либо неоднозначная трактовка правил, либо отсутствие необходимых процедур. Это послужило мотивом, который подтолкнул нас к созданию системы процедур для внедрения законодательства конкуренции, которую мы назвали единой матрицей процедур процесса рассмотрения нарушений конкуренции.

Процесс рассмотрения нарушений законодательства конкуренции мы разбили на три фазы, состоящие из нескольких этапов и стадий.

В первой фазе, *расследование нарушений конкурентного законодательства конкурентным ведомством*, деятельность регламентируется процессуально-конкурентным законодательством. Данная фаза имеет целью осуществить комплексное расследование антиконкурентной деятельности, используя процедурные и процессуальные правовые акты. Это фаза, в которой формализуются отношения между Советом по Конкуренции и другими субъектами рынка: предприятиями, ассоциациями, публичными властями для эффективного проведения расследований.

Свод процедур, используемых в первой фазе, делится на 3 этапа:

Предварительное расследование, которое может быть проведено на основе жалобы экономического агента, пострадавшего от антиконкурентной деятельности, либо ведомство может само начать расследование на

Cu adoptarea dispoziției de inițiere începe a doua etapă a primei fazei, investigația propriu zisă de către raportorul Consiliului Concurenței. În funcție de procedurile utilizate această etapă poate fi divizată în 2 stadii:

Stadiul închis al investigației, efectuată de către raportor și alți membri ai echipei de investigației din subdiviziunile de specialitate ale Consiliului Concurenței.

Stadiul deschis al investigației, efectuată de către raportor și alți membri ai echipei de investigație din subdiviziunile de specialitate ale Consiliului Concurenței și implicarea părților din dosare.

După terminarea procedurilor descrise mai sus se finalizează raportul de investigație cu obiecțiile părților și tabelul de divergență se prezintă membrilor Plenului. Aici începe etapa a treia a primei faze și anume: investigația sub egida membrilor Plenului Consiliului Concurenței.

Investigația sub egida membrilor Plenului Consiliului Concurenței constă din 2 stadii: desfășurarea audierilor și deliberarea deciziei.

Prima fază de aplicare a legislației procesual concurențiale, ce ține de examinarea încălcării concurențiale, intră în competența exclusivă a Consiliului Concurenței. Faza a doua, "Judecarea cauzei", este una facultativă și ține de competența instanței judiciare. Judecarea cauzei poate avea loc în 2 etape: judecata în fața primei instanțe (control judecătoresc); utilizarea căilor legale de atac (control judiciar).

După cum s-a menționat această fază a procesului examinării încălcării legislației concurențiale se desfășoară în cadrul instanței de judecată, ținând cont de principiul accesului la justiție, în conformitate cu procedura contenciosului administrativ. În cazul, în care

practice and ex officio, based on the information collected by the authority.

The second stage of the first phase begins with the adoption of the initiation procedure, namely the actual investigation conducted by the Competition Council's rapporteur. Depending on the procedures used at this stage, it can be divided into two stages:

The closed stage of the investigation carried out by the rapporteur and by other members of the investigation team within the specialized subdivisions of the Competition Council.

The open stage of the investigation carried out by the rapporteur and by other members of the investigating team within the specialized subdivisions of the Competition Council.

After completing the procedures described above, the investigation report is filled-in with the objections formulated by the parties and the divergence table is presented to the members of the Plenum. This is the point where the third stage of the first phase begins, namely: **the investigation conducted by the members of the Competition Council**.

The investigation conducted by the members of the Competition Council is made up of 2 stages: *the hearings and the decision-making process*.

The first phase of enforcement of the competition procedural legislation, related to the investigation of the infringement, falls under the exclusive competence of the Competition Council. Phase two, "**the case trial**" is a voluntary stage and is conducted by the court of justice. The case trial can take place in two stages:

- presentation in front of the court of first instance (court review);
- use of the legal remedies (judicial review).

основе собранных ведомством материалов.

С принятием решения о возбуждении дела, начинается вторая фаза, собственно расследование докладчиком Совета по Конкуренции. В зависимости от используемых процедур, данный этап может быть разбит на 2 стадии.

Закрытая стадия расследования, проводимая докладчиком и остальными членами команды расследования из специализированных подразделений Совета по Конкуренции.

Открытая стадия расследования, проводимая докладчиком и остальными членами команды расследования из специализированных подразделений Совета по Конкуренции и сторонами участниками конкурентного расследования.

После окончания вышеописанных процедур подводится итог расследования в отчете с возражениями сторон, и таблица расхождений предоставляется членам Пленума Совета по Конкуренции. После этого начинается третий этап первой фазы, а именно: расследование под эгидой членов Пленума Совета по Конкуренции.

Расследование под эгидой членов Пленума Совета по Конкуренции состоит из 2 стадий: *проведение слушаний и обсуждение решения*.

Первая фаза применения процессуально-конкурентного законодательства основывается на оценке нарушений конкуренции и является исключительным полномочием Совета по Конкуренции. Вторая фаза «Судебное производство» подлежит юрисдикции судебной инстанции. Разбирательство может разворачиваться в 2 этапа: суд в первой инстанции (судебный контроль); использование средств правовой защиты

întreprinderea sau autoritatea publică se conformează deciziei autorității de concurență, această fază poate fi evitată.

Faza a treia, "Executarea deciziei de constatare a încălcării legislației concurențiale", este faza finală de aplicare a legislației procesual concurențiale. Scopul activității autorității de concurență și a instanței de judecată nu se poate limita doar la obținerea unei decizii favorabile. Simpla recunoaștere a dreptului de a restabili dreptul încălcat nu este, adeseori, suficientă.

Aici putem distinge 2 stadii: executarea benevolă și executarea silită. Prin deciziile adoptate de autoritatea de concurență se pot constata încălcări ale normelor procedurale și încălcări ale normelor materiale.

Executarea benevolă a deciziei Plenumului Consiliului Concurenței poate avea loc doar în cazul constatării încălcării normelor materiale ale legislației concurențiale. Deciziile de constatare a normelor procedurale se adoptă pentru a forța întreprinderile, asociațiile de întreprinderi, sau autoritățile publice să nu împiedice activitatea autorității de concurență prin nefurnizare informațiilor solicitate etc.

În cazul executării benevole a deciziilor de constatare a încălcării normelor materiale ale legislației concurențiale, se evită faza a doua a procesului, "Judecarea cauzei". Considerăm că o astfel de practică este salutară și indică faptul că decizia autorității de concurență este bine argumentată și motivată, astfel încât întreprinderea a conștientizat pericolul comportamentului anticoncurențial și consideră nerațional consumul resurselor pentru atacarea acestei decizii.

Executarea silită a deciziei Plenumului Consiliului Concurenței poate avea loc când decizia a fost menținută de instanțele de judecată sau în cazul în

As mentioned before, this phase of the investigation process is carried out in court, taking into account the principle of access to justice, according to administrative litigation" proceedings. If the undertaking or public authority complies with the decision made by the competition authority, this phase can be avoided.

The third phase, "Enforcement of the decision related to an infringement of the competition law" is the final phase of implementation of the competition procedural legislation. The aim of the competition authority and of the court cannot be limited only to obtaining a favourable decision. The mere recognition of the right to restore the violated right is not often enough.

At this point we can define two stages: *the voluntary execution and the forced execution of the decision*. Infringements of the procedural and substantive norms can be identified by the decisions adopted by the competition authority.

The voluntary execution of the decision adopted by the Competition Council can take place only if the substantive norms of the competition law have been found to be violated. The decisions related to the identification of the procedural norms are adopted in order to force the undertakings, the business associations, and the public authorities not to hinder the activity of the competition authority by failing to submit the information that was requested etc.

If the decisions on the violation of the substantive norms of the competition legislation are voluntarily executed, the second phase of the trial, the "case trial" is avoided. We believe that such a practice is welcome and shows that the competition authority's decision is well substantiated and motivated, and the undertaking has become

(правовой контроль).

Как уже говорилось, данная фаза процесса оценки нарушений конкурентного законодательства проводится в рамках судебной инстанции, придерживаясь принципа доступа к правосудию, в соответствии с процессом административного суда. В случае если предприятие или публичная власть соглашается с решением ведомства конкуренции, эта фаза может быть пропущена.

Третья фаза, «Исполнение решения, подтверждающего нарушение конкурентного законодательства», является финальной фазой применения процессуально-конкурентного законодательства. Цели ведомства конкуренции и судебной инстанции не могут ограничиваться лишь получением положительного решения. Простое признание права о восстановлении нарушенного права, зачастую, не является достаточным.

Здесь можно выделить 2 стадии: *добровольное исполнение и принудительное исполнение*. В соответствии с решениями, принятыми ведомством конкуренции определяются нарушения процессуальных норм и нарушения материальных норм.

Добровольное исполнение решения Пленума Совета по Конкуренции может иметь место только в случае подтверждения нарушений материальных норм конкурентного законодательства. Решения о подтверждении нарушения процессуальных норм принимаются для того, чтобы подтолкнуть предприятия, ассоциации предпринимателей, или публичные власти не нарушать работу ведомства конкуренции путём не предоставления запрошенной информации и т.д.

В случае добровольного исполнения решений, подтверждающих нарушение материальных норм конкурент-

care, deși nu a fost atacată, nu a fost nici executată de întreprinderea sancționată. Toate aceste proceduri sunt necesare pentru a efectua investigația și a califica comportamentul anticoncurențial.

Așadar, calificarea legală a comportamentului anticoncurențial, datorită pericolului social a acestuia este foarte importantă. Ca răspuns la importanța relațiilor concurențiale pentru funcționarea statului, cu 50-80 de ani în urmă, în Europa, Canada, SUA au fost înființate autoritățile de concurență. În Republica Moldova prima autoritate a fost instituită în anul 2007. Se numea Agenția Națională Pentru Protecția Concurenței, și a activat în baza Legii cu privire la protecția concurenței nr. 1103 din 30 iunie 2000.

Acum reglementarea concurenței în Republica Moldova este guvernată de Legea concurenței nr.183/2012 și Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012. Obiectul legii concurenței este prevenirea și contracararea practicilor anticoncurențiale și a concurenței neloiale, autorizarea concentrărilor economice. Tot aici se stabilește rolul și cadrul juridic în raport cu competența și activitatea Consiliului Concurenței. Consiliul Concurenței este autoritatea care este responsabilă pentru încălcarea legislației concurențiale și deține atribuții de autorizare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat.

Pentru prima dată ajutorul de stat în Republica Moldova a fost reglementat prin Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 care stabilea: modalitățile de autorizare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat acordat beneficiarilor din toate sectoarele economiei naționale, cu excepția sectorului agricol, în vederea menținerii unui mediu concurențial normal; determinarea tipului și formei ajutorului de stat; evaluarea compati-

ble of the danger brought about by the anti-competitive behaviour and considers that an attack against this decision would represent an irrational use of its resources.

. Forced execution of the Competition Council decisions can take place when the decision was upheld by the courts or when, although it was not appealed, it was neither executed by the sanctioned undertaking.

Therefore, legal qualification of the anticompetitive behaviour is very important, due to the social danger it represents. The competition authorities have been set up 50-80 years ago in Europe, Canada, the USA, in response to the importance that the competition relations have for the functioning of the State. In the Republic of Moldova, the first authority was created in 2007. It was called the National Agency for Competition Protection, and functioned under the provisions of the Law on Competition Protection no. 1103 of 30 June 2000.

Presently, Competition Law no. 183/2012 and the Law on State Aid No 139/2012 regulate the competition in the Republic of Moldova. The object of competition law is to prevent and combat the anticompetitive practices and unfair competition, and to authorize the economic concentrations. These laws also set out the role and legal framework related to the competence and activity of the Competition Council. The Competition Council is the authority responsible for the infringements of the competition law and has authorization, monitoring and reporting tasks related to state aid.

For the first time, state aid in Moldova was regulated by the Law on State Aid no. 139 of 15.06.2012 which established:

- the authorization, monitoring and reporting procedures appli-

ного законодательства, исключается вторая фаза процесса, «Судебное производство». Считаем, что подобная практика приветствуется и доказывает, что решение ведомства конкуренции является хорошо аргументированным и мотивированным, что показывает осознание предпринимательством опасности своего антиконкурентного поведения и нерационального использования ресурсов для обжалования этого решения.

Принудительное исполнение решения Пленума Совета по Конкуренции имеет место тогда, когда решение было поддержано судебными инстанциями или в случае, когда это решение не было обжаловано, но и не было исполнено санкционированным предприятием. Все эти процедуры необходимы для проведения расследования и квалификации антиконкурентного поведения.

Таким образом, очень важна юридическая квалификация антиконкурентного поведения, потому что оно может привести к социальным проблемам. В ответ на важность конкурентных отношений в функционировании государства, 50 - 80 лет назад, в Европе, Канаде и США были учреждены ведомства по конкуренции. В республике Молдова первое ведомство было основано в 2007 году. Оно называлось, Национальное Агентство Защиты Конкуренции, и действовало в рамках Закона о защите конкуренции №1103 от 30 июня 2000.

В настоящее время конкурентное законодательство в Республике Молдова руководствуется Законом о конкуренции №183/2012 и Законом о государственной помощи №139/2012. Целью Закона о конкуренции является предотвращение и противодействие антиконкурентных действий и нелояльной конкуренции, авторизация экономических

bilității cu mediul concurențial normal a fiecărei categorii de ajutor de stat.

În premieră am reușit să elaborăm și implementăm o platformă electronică pentru raportarea, notificarea și monitorizarea ajutorului de stat – SIRASM.

Aceste legi au pornit o etapă nouă în activitatea autorității de concurență din Republica Moldova cu o legislație proeuropeană. Din 2013 depunem eforturi pentru a implementa corect legislația concurențială și echilibrarea mediului concurențial.

Aici aș dori să aduc mulțumiri întregului colectiv al Autorității de Concurență care au activat din 2007 – 2017, și datorită efortului lor în Republica Moldova s-a constituit Autoritatea de Concurență funcțională – Consiliul Concurenței.

cable to the state aid granted to the beneficiaries at the level of all sectors of the national economy, excluding agriculture, in order to maintain a normal competition environment;

- determining the type and form of state aid;
- assessing the compatibility with a normal competition environment for each category of state aid.

For the first time we have been able to develop and implement an electronic platform for state aid reporting, notification and monitoring - SIRASM.

These laws have opened a new stage for the activities of the competition authority in Moldova, bringing a pro-European legislation. Since 2013, we make efforts to correctly implement the competition law in order to promote competition.

At this point, I would like to give thanks to the entire staff within the Competition Authority who has worked from 2007 to 2017, as, thanks to their efforts, a functional Competition Authority - namely, the Competition Council, now exists in the Republic of Moldova.

слияний. Тут же излагается роль и правовые рамки в отношении компетентности и деятельности Совета по Конкуренции, который является ведомством ответственным за нарушение конкурентного законодательства и обладает правами авторизации, мониторинга и отчётности государственной помощи.

Впервые в Республике Молдова государственная помощь была регламентирована Законом о государственной помощи №139 от 15.06.2012, который определял: правила выдачи авторизации, мониторинг и отчётность государственной помощи, выданную получателям из всех областей национальной экономики, за исключением аграрного сектора, в виду поддержания здоровой конкурентной среды; определение типа и формы государственной помощи; оценка совместимости со здоровой конкурентной средой каждой категории государственной помощи.

Впервые удалось разработать и внедрить электронную платформу отчётов, оповещений и мониторинга государственной помощи – SIRASM.

Данные законы открыли новый этап в работе антимонопольного ведомства Республики Молдова в соответствии с проевропейским законодательством. С 2013 года прикладываем усилия для выполнения закона о конкуренции надлежащим образом и для сбалансирования конкурентной среды

В заключении я хочу выразить благодарность всему коллективу конкурентного ведомства, который работал на протяжении 10 лет (2007-2017гг) и благодаря деятельности которого в Республике Молдова было создано действующее конкурентное ведомство – Совет по Конкуренции.

RO

ÎNCEPUTUL TUTUROR ÎNCEPUTURILOR

La început a fost ... LEGISLAȚIA

Primele reglementări naționale ce țineau de domeniul concurenței și asigurau funcționarea economiei de piață au apărut la începutul anilor 90, odată cu adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Legii nr. 906 din 29.01.1992 privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței.

De asemenea, principiul liberei concurențe și protecției concurenței loiale este consfințit de Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994.

Totuși la 30.06.2000 Parlamentul a adoptat o altă Lege privind protecția concurenței, fără a abroga expres Legea privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței din 29.01.1992. Această lege prevedea crearea unei autorități de protecție a concurenței, și anume Agenția Națională pentru Protecția Concurenței (ANPC), care ulterior a și fost creată prin Hotărârea Parlamentului Nr. 21-XVI din 16.02.2007.

EN

THE BEINNING OF ALL BEGINNINGS

At the beginning there was ... THE LEGISLATION

The first national regulations related to competition and guaranteeing a functional market economy were issued at the beginning of the 90s, when Law number 906 of 29.01.1992 on the limitation of the monopolistic activity and competition development was adopted by the Parliament of the Republic of Moldova.

Likewise, the principle of free competition and fair competition protection is confirmed by the Constitution of the Republic of Moldova, adopted on 29.07.1994.

Nevertheless, on 30.06.2000, the Parliament has adopted another Law

RU

НАЧАЛО ВСЕХ НАЧАЛ

Вначале было ... ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО

Первые национальные нормативные акты положения, касающиеся области конкуренции и обеспечивающие функционирование рыночной экономики, появились в начале 90-ых годов, вместе с принятием Парламентом Республики Молдова Закона № 906 от 29.01.1992 г. об ограничении монополистической деятельности и развитии конкуренции.

Кроме того, принцип свободной конкуренции и защиты добросовестной конкуренции предусмотрен закреплен Конституцией Республики Молдова, принятой 29.07.1994 г.

Кроме того Тем не менее, 30.06.2000 г. Парламент принял другой Закон о защите конкуренции, без ясной отмены Закона об ограничении монополистической деятельности и

Start acțiune!

16 februarie 2007, este ziua când a fost oficial dat start activității autorității de concurență în Republica Moldova.

- 68 cazuri inițiate
- 38 de plângeri recepționate
- 40 de prescripții emise

A fost dat start dialogului cu autoritățile publice locale și agenții economici din teritoriul Republicii Moldova în cadrul întrunirilor organizate

Au fost realizate primele acțiuni în domeniul modificării cadrului legal în domeniul concurenței și creării celui în domeniul ajutorului de stat

A fost creată pagina web oficială a autorității (www.anpc.md)

În premieră!

- **Prima masă rotundă organizată** cu Asociația Națională a Producătorilor din Republica Moldova - 11 mai 2007.
- **Primul seminar național organizat:** „Ajutorul de Stat” pentru reprezentanții factorilor de decizie locali, cu participarea experților internaționali, organizat cu suportul instrumentului TAIEX - 27-28 septembrie 2007 .
- **Primul acord de colaborare bilateral semnat** - *Acord de colaborare în domeniul politicii de concurență între Agenția Națională pentru Protecția Concurenței a Republicii Moldova și Comitetul de Stat pentru Protecția Concurenței al Republicii Armenia din 31.10.2007*
- **Prima participare în cadrul unui seminar internațional** privind Ajutorul de Stat, organizat de Comisia Europeană din 29 - 30 martie 2007, Bruxelles, Belgia.

on competition protection, without explicitly repealing the Law on the limitation of the monopolistic activity and competition development of 29.01.1992. This law provides the set-up of a competition protection authority, namely the National Agency for the Protection of Competition, that was later on created according to Decision of the Parliament Number 21-XVI of 16.02.2007.

Start for the action!

16th of February 2007, is the day when the activity of the competition authority in Moldova has officially started.

- 68 initiated cases
- 38 complaints submitted
- 40 decisions issued

The dialogue with the local public authorities and economic agents on the territory of the Republic of Moldova **was initiated** during the organized meetings.

The first actions were taken in the direction of the modification of the legal framework on competition and of the creation of the legal framework applicable to the state aid.

The official webpage of the authority has been created (www.anpc.md)

For the first time!

- **The first round table** was organized with the National Association of the Producers in the Republic of Moldova – 11th of May 2007.
- **The first national seminar was organized:** “State Aid” for the representatives of the local decision-making factors, with the participation of the international experts, organized with the support of TAIEX - 27-28 September 2007.

развитии конкуренции от 29.01.1992 года. Данный закон предусматривал создание ведомства по защите конкуренции, а именно Национального Агентства по Защите Конкуренции (НАЗК), которое впоследствии и было создано Постановлением Парламента № 21-XVI от 16.02.2007 г.

Старт действиям!

16 февраля 2007 года официально стартовала деятельность ведомства по конкуренции Республики Молдова.

- 68 инициированных случаев
- 38 представленных жалоб
- 40 изданных предписаний

Стартовал диалог с органами местного публичного управления и экономическими агентами Республики Молдова в рамках организованных встреч

Были осуществлены первые действия в области изменения законодательной базы в области конкуренции и создания законодательной базы в области государственной помощи

Был создан официальный сайт ведомства (www.anpc.md)

Впервые!

- **Первый круглый стол**, организованный с Национальной Ассоциацией Производителей Молдовы - 11 мая 2007 года.
- **Первый организованный национальный семинар:** «Государственная помощь» для представителей местных должностных лиц, с участием международных экспертов, организованный при поддержке инструмента TAIEX - 27-28 сентября 2007 года.
- **Первое подписанное двустороннее соглашение о со-**

Agencia Națională pentru Protecția Concurenței

Revista presei – 2007

„În ziua de marți, 19 iunie, a avut loc o masă rotundă cu genericul „Concurența și Businessul în Republica Moldova”, organizată de Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru în comun cu Agenția Națională pentru Protecția Concurenței.

Spectrul de subiecte propuse spre discuție nu putea lăsa pe nimeni indiferent. Sala de ședințe a Casei Guvernului nu a văzut demult o asemenea afluență de oameni de afaceri. („De cine trebuie să protejăm concurența?” LOGOS PRESS n.24 (712) - 22 iunie 2007 – Legea este lege)

„Directorul general al Agenției Viorica Cărare le-a povestit jurnaliștilor că în cele șase luni de activitate ale agenției au parvenit 60 de adresări, iar în cazul a 31 dintre acestea au fost adoptate decizii.” (LOGOS PRESS n.39 (727) - 26 octombrie 2007)

- **The first bilateral cooperation agreement was signed** – *Cooperation agreement in the competition policy area between the National Agency for the Protection of Competition in the Republic of Moldova and the State Committee for the Protection of Economic Competition in the Republic of Armenia on 31.10.2007*
- **The first participation to an international seminar** on State Aid, organized by the European Commission on 29 - 30 March 2007, Brussels, Belgium.

Press review – 2007

“The round table with the title “Competition and Business in Moldova” was organized by the Economic Council within the Prime Minister’s Office, in cooperation with the National Agency for the Protection of Competition on Tuesday, 19th of June.

The area of topics proposed for discussion could not leave anyone indifferent. The meeting room within the Government House has not witnessed such an influx of business persons for a long time. („Who should we protect competition from?” LOGOS PRESS number 24 (712) - 22 June 2007 – Law is law).

“The General Director of the Agency, Mrs. Viorica Cărare told the journalists that, during the six months of activity of the agency, 60 notifications were submitted, and for 31 of these decisions were adopted.” (LOGOS PRESS number 39 (727) - 26 October 2007)

трудничество – *Соглашение о сотрудничестве в области политики конкуренции между Национальным Агентством по защите Конкуренции Республики Молдова и Государственным Комитетом по защите Конкуренции Республики Армения от 31.10.2007 г.*

- **Первое участие в международном семинаре**, касающегося Государственной Помощи, организованным Европейской Комиссией в период 29 - 30 марта 2007 года в Брюсселе, Бельгия.

Обзор прессы – 2007 год

«Во вторник, 19 июня, состоялся круглый стол на тему «Конкуренция и бизнес в Молдове», организованный Экономическим советом при премьер-министре совместно с Национальным агентством по защите конкуренции.

Спектр вопросов, предлагаемых к обсуждению, мало кого мог оставить равнодушным. Такого наплыва деловых людей конференц-зал Дома правительства давно не видел. («От кого защищать конкуренцию?» ЛОГОС-ПРЕСС №24 (712) - 22 июня 2007 г. - Закон есть закон)

«Генеральный директор агентства Виорика Кэраре рассказала журналистам, что за полгода существования агентства поступило 60 обращений, из которых по 31 приняты решения.» (ЛОГОС-ПРЕСС №39 (727) - 26 октября 2007 г.)

RO

ACȚIUNE, ACȚIUNE, ACȚIUNE

Modificarea cadrului legal

Anul 2008 a trecut sub egida adaptării legislației concurențiale naționale la standardele europene, fiind elaborate amendamente la Legea concurenței din 2000, dar și primul draft al legii cu privire la ajutorul de stat

Consolidarea dialogului cu societatea

- Ședința cu Ambasadorii țărilor Europene acreditați în Moldova.
- Masa rotundă „Rolul organelor publice centrale în eficientizarea spațiului concurențial” cu autoritățile publice centrale, organizată la recomandarea Președintelui Republicii Moldova, în comun cu Guvernul Republicii Moldova.
- Vizitele desfășurate în 15 raioane ale Moldovei, în cadrul cărora au avut loc întâlniri cu autoritățile publice locale și agenții economici din localitățile respective
- Seminar pentru Judecători, privind

EN

ACTION, ACTION, ACTION

The modification of the legal framework

2008 has passed under the harmonization of the national legislation on competition with the European standards, amendments to the Competition Law in 2000, as well as the first draft of the law on state aid being elaborated

Strengthening the dialogue with the society

- Meeting with the European countries Ambassadors accredited in the Republic of Moldova.
- Round table “Role of the central public bodies in the improvement

RU

ДЕЙСТВИЯ, ДЕЙСТВИЯ, ДЕЙСТВИЯ

Изменение законодательной базы

2008 год прошел под эгидой приведения национального конкурентного законодательства в соответствие с европейскими стандартами, были разработаны изменения к Закону о конкуренции 2000 года, а также первый проект закона о государственной помощи

Консолидация диалога с обществом

- Заседание с Послами Европейских стран, аккредитованных в Республике Молдова.
- Круглый стол «Роль органов центрального публичного управления в повышении эффективности конкурентного пространства» с органами центрального публичного

practica judiciară Europeană în domeniul legislației concurențiale, organizat cu suportul Comisiei Europene (TAIEX), în colaborare cu Institutul Național al Justiției - 27-28 noiembrie 2008.

În premieră!

- **Prima ediție a revistei analitico-informațională „Concurența”,** din noiembrie 2008.
- **Prima Conferința Internațională „Mediul concurențial în condițiile globalizării”** organizată de ANPC, din 6 iunie 2008, care a reunit conducerea Republicii Moldova, Ambasadorii Europeni acreditați în Moldova, conducători ai autorităților de concurență din Uniunea Europeană și CSI, precum și experți internaționali în domeniul concurenței.
- **Cea de-a XXVII-ea Ședință a Consiliului Interstatal pentru Politica Antimonopol** a statelor CSI (CIPA), din 7 iunie 2008, care a reunit la Chișinău conducătorii organelor concurențiale din țările membre CSI
- **Primul câștig în instanța de judecată al autorității de concurență din Republica Moldova** privind acțiunile de concurență neloială manifestate prin utilizarea neautorizată a denumirii unei întreprinderi.
- **Prima sancțiune aplicată de autoritatea de concurență din Republica Moldova** în mărime de 148 527,77 lei și 34 655 lei la două întreprinderi **pentru acțiuni coordonate de a exclude de pe piața serviciilor de televiziune prin cablu a unei întreprinderi terțe.**
- of the competition area” with the central public authorities, organized upon the recommendation of the President of the Republic of Moldova, in cooperation with the Government of the Republic of Moldova.
- Visits in 15 districts of Moldova, which included meetings with the local public authorities and the economic agents
- Seminar for Judges, on the European judicial practice with the competition legislation, organized with the support of the European Commission (TAIEX), in cooperation with the National Institute of Justice - 27-28 November 2008.

For the first time!

- **The first edition of the analytical-informational magazine “Competition”,** in November 2008.
- **The first International Conference “Competition environment in the context of globalization”** organized by the National Agency for the Protection of Competition, on 6th of June 2008, that has brought together the leadership of the Republic of Moldova, the European ambassadors accredited in Moldova, the heads of the competition authorities, the European Union, the Commonwealth of Independent States, as well as the international experts on competition.
- **The XXVII-th Meeting of the Interstate Council for Antimonopoly Policy** of the Commonwealth of Independent States (ICAP), on the 7th of June 2008, that brought together at Chisinau the heads of the competition authorities in the Commonwealth of Independent States

управления, организованный по рекомендации Президента Республики Молдова, совместно с Правительством Республики Молдова.

- Визиты в 15 районов Молдовы, в рамках которых были проведены встречи с органами местного публичного управления и экономическими агентами соответствующих населенных пунктов
- Семинар для судей касательно европейской судебной практики в области конкурентного законодательства, организованный при поддержке Европейской Комиссии (TAIEX), в сотрудничестве с Национальным Институтом Юстиции – 27 - 28 ноября 2008 года.

Впервые!

- **Первый выпуск информационно-аналитического журнала «Конкуренция»,** ноябрь 2008 года.
- **Первая Международная Конференция «Конкурентная среда в условиях глобализации»,** организованная НАЗК 6 июня 2008 года и собравшая руководство Республики Молдова, европейских послов, аккредитованных в Республике Молдова, руководителей ведомств по конкуренции Европейского Союза и СНГ, а также международных экспертов в области конкуренции.
- **XXVII-ое Заседание Межгосударственного Совета по Антимонопольной Политике** стран СНГ (МСАП) от 7 июня 2008 года, которое объединило в Кишиневе руководителей конкурентных ведомств стран-членов СНГ
- **Первое выигранное дело в судебной инстанции конкурентного ведомства Республики Молдова** относительно действий недобросовестной конкуренции, проявившихся посредством неавторизованного использования

Revista presei – 2008

”În ceea ce privește activitatea Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței, am fost foarte impresionat de spiritul de echipă și entuziasmul colegilor din Chișinău, inițiativa și interesul pe care îl manifestă pentru problemele concurenței, demonstrate de multitudinea și complexitatea întrebărilor care mi-au fost adresate pe durata seminarului. Consider că au fost făcuți pași importanți pentru organizarea și începerea activității agenției. Ritmul intens de lucru va aduce, cu siguranță, succese considerabile agenției în viitorul cel mai apropiat. Cele 15 cazuri în cercetare și două Hotărâri emise de către agenție într-o perioadă de existență atât de scurtă, vorbesc despre rezultate semnificative, demne de invidiat.” (Jozsef SARAI, șeful Departamentului Relații Internaționale a Autorității pentru Concurență din Ungaria, „Normele de protecție a concurenței sunt un fel de constituție a economiei”, ECO Magazin economic, ediția nr.162 din 27 februarie 2008)

”In ultimele doua-trei saptamini aproape zilnic se vorbește despre o structura creata la inceputul anului curent - Agentia Nationala pentru Protectia Concurentei (ANPC).”

(Oleg Cristal “Regulile concurenței loiale” Moldova – Suverană, 03 martie 2008)

- **The first case won in court by the competition authority in Moldova** was related to unfair competition as unauthorized use of the name of an undertaking.
- **The first sanction applied by the competition authority in Moldova** in the amount of 148 527.77 lei and 34 655 lei to two companies **for the coordinated action** of excluding from the cable television market of the third company.

Press review – 2008

”Regarding the activity of the National Agency for the Protection of Competition, I was very impressed by the team spirit and the enthusiasm of the colleagues from Chisinau, by the initiative and the interest they show for competition-related issues, as proven by the number and complexity of questions that I have been addressed during the seminar. I believe that important steps have been taken in relation to the organization and start-up of the Agency operations. The intense pace of work will certainly bring considerable success to the Agency in the near future. The 15 cases under research and the two Decisions issued by the Agency within such a short period of existence demonstrate significant and enviable results.” (Jozsef SARAI, Head of the International Relations Department within the Authority for Competition in Hungary, “The competition protection norms are a kind of an economic constitution”, ECO Magazin economic, edition No. 162 of 27 February 2008).

“The structure created earlier this year, namely the Agency for Competition Protection, was under discussion almost daily during the past two - three weeks. (Oleg Cristal “Rules of fair competition” Moldova - Suverană, March 3, 2008).

наименования предприятия.

- **Первая штрафная санкция**, наложенная конкурентным ведомством Республики Молдова, **в размере 148 527,77 лей и 34 655 лей** двум предприятиям за согласованную деятельность с целью исключения третьего лица на рынке кабельных телевизионных услуг.

Обзор прессы– 2008 год

«В том, что касается деятельности Национального Агентства по защите Конкуренции, я был сильно впечатлен командным духом и энтузиазмом кишиневских коллег, инициативой и интересом, проявленным к проблемам конкуренции, продемонстрированным множеством и сложностью вопросов, которые были мне адресованы во время семинара. Я считаю, что были предприняты важные шаги для организации и начала деятельности агентства. Интенсивный ритм работы принесет непременно значительные успехи агентству в самое ближайшее будущее. 15 расследуемых случаев и два вынесенных агентством решения за столь короткий срок существования говорят о значительных результатах, которым можно позавидовать.» (Жозеф САРАЙ, начальник Департамента Международных Отношений Ведомства по Конкуренции Венгрии, «Нормы защиты конкуренции являются своего рода конституцией экономики», ECO Magazin economic, выпуск № 162 от 27 февраля 2008 года)

«В последние две-три недели почти ежедневно говорят о структуре, созданной в начале текущего года – Национальное Агентство по защите Конкуренции (НАЗК).» (Олег Кристал «Правила добросовестной конкуренции» Молдова Суверанэ, 03 марта 2008 г.)

RO

RĂZBOI DECLARAT PRACTICILOR ANTICONCURENȚIALE

Start acțiune!

Pe parcursul anului 2009, ANPC a depus tot efortul în vederea îndeplinirii angajamentelor Republicii Moldova în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

- A fost organizată cea de-a II-a Reuniune a Autorităților de Concurență a Statelor Membre SEECР în perioada 21-22 mai 2009, cu participarea conducătorilor autorităților de concurență și experți internaționali în domeniul concurenței din statele membre SEECР.
- Au fost organizate dezbaterile publice privind ajutorul de stat din 17 noiembrie 2009, cu participarea reprezentanților autorităților de concurență din mai multe țări, inclusiv din Republica Moldova, România, Ungaria etc., în discuție fiind puse subiecte ce țin de situația privind ajutorul de stat de la noi din țară și din alte state, preconizată adoptarea unei legi în acest sens în Republica Moldova, protecția concurenței, monopolismul.

EN

OPEN FIGHT AGAINST THE ANTI-COMPETITIVE PRACTICES

Start for the action!

During 2009, the National Agency for the Protection of Competition has made all the efforts for fulfilling the commitments undertaken by the Republic of Moldova on competition and state aid.

- The II-nd Reunion of the Competition Authorities within the Member States of SEECР has been organized in the period 21-22 May 2009, with the participation of the heads of the competition authorities and of the international experts on competition from the Members States of SEECР.
- The public debates on state aid have been organized on 17 November 2009, with the participation of the representatives of the competition authorities in several countries, in-

RU

ВОЙНА, ОБЪЯВЛЕННАЯ АНТИКОНКУРЕНТНЫМ ПРАКТИКАМ

Старт действиям!

В течение 2009 года НАЗК приложило все усилия для выполнения обязательств, принятых Республикой Молдова в области конкуренции и государственной помощи.

- Было организовано Второе Заседание Конкурентных Ведомств стран-членов SEECР в период 21-22 мая 2009 года, с участием руководителей конкурентных ведомств и международных экспертов в области конкуренции стран-членов SEECР.
- 17 ноября 2009 года были организованы публичные обсуждения в области государственной помощи, с участием представителей конкурентных ведомств некоторых стран, в том числе Респуб-

- La sfârșitul anului 2009, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței a derulat procedura de elaborare a unui Cod al Concurenței, care va include toate actele subnormative necesare implementării normelor concurențiale, în conformitate cu practicile europene.

La straja intereselor consumatorilor!

- Investigația efectuată de către ANPC privind semnele de încălcare a legislației concurențiale pe piața prestării serviciilor de pază a dus la **reorganizarea Serviciului Pază de Stat al Ministerului Afacerilor Interne** în întreprindere de stat și **demonopolizarea** serviciilor de pază a obiectelor de importanță majoră prin **perfecționarea** cadrului legal
- A fost emisă decizia ANPC privind încetarea lezării intereselor consumatorilor pe piața serviciilor de parcare cu plată pe teritoriul Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”. Ca urmare, **a fost deschisă parcare auto fără plată** ca alternativă, iar contractul cu prestatorul de servicii de parcare cu plată **a fost completat cu clauze prin care părțile se obligă să respecte interesele consumatorilor** pe piața serviciilor de parcare cu plată pe teritoriul ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”.
- Au fost admiși pe piața asigurării de răspundere civilă auto externă „Cartea Verde” două companii, fiind stabilită în cadrul investigației poziția dominantă deținută în comun de către unele companii de asigurări, membri cu drepturi depline a BNAA.

cluding Moldova, Romania, Hungary, etc. Issues related to the state aid situation in our country, as well as in other states, the expected adoption of a law in this respect in Moldova, competition protection and monopolies have been discussed.

- At the end of 2009, the National Agency for the Protection of Competition has implemented the procedure on the elaboration of a Competition Code, which will include all the sub-normative acts necessary for the implementation of the competition norms, according to the European practices.

Safeguarding the consumers' interests!

- The investigation carried out by the National Agency for the Protection of Competition in relation to the signs of infringement of the competition law on the market of security services has resulted in the **reorganization of the State Security Unit within the Ministry of Internal Affairs** into a state undertaking and in the **de-monopolization** of the services provided for the security of the objects of major importance, by **the improvement** of the legal framework.
- The decision of the National Agency for the Protection of Competition has been issued, stipulating the cessation of the damage produced to the interests of the consumers on the market of paid parking services provided on the area of the State Undertaking „International Airport Chișinău”. As a result, **the free car parking has been opened** as an alternative, and the contract with the paid parking service supplier **has been revised by adding provisions according to which the parties commit to observe the interests of the consumers** on the mar-

ки Молдова, Румынии, Венгрии и т. п. На обсуждение были вынесены вопросы, связанные с ситуацией, касающейся государственной помощи в нашей стране и в других странах, а также с намеченным принятием соответствующего закона в Республике Молдова, защитой конкуренции, монополизмом.

- В конце 2009 года, Национальное Агентство по защите Конкуренции инициировало процедуру разработки Кодекса Конкуренции, который будет включать все поднормативные акты, необходимые для внедрения конкурентных норм, в соответствии с европейскими практиками.

На страже интересов потребителей!

- Расследование, проведенное НАЗК касательно предполагаемого нарушения конкурентного законодательства на рынке оказания охранных услуг, привело к **реорганизации Службы Государственной Охраны Министерства Внутренних Дел** в государственное предприятие и **демонополизации** охранных услуг объектов государственного значения посредством **усовершенствования** законодательной базы
- Было вынесено решение НАЗК о прекращении ущемления интересов потребителей на рынке услуг платной парковки на территории Г.П. «Аeroportul Internațional Chișinău». В результате чего, **была открыта бесплатная автомобильная парковка** в качестве альтернативы, а договор с поставщиком услуг платной парковки **был дополнен статьями, посредством которых стороны**

берут на себя обязательства соблюдать интересы потребителей на рынке услуг платной парковки на территории ГП «Аеропортул Internațional Chișinău».

- Были допущены на рынок внешнего страхования гражданской ответственности владельцев транспортных средств «Зеленая Карта» две компании, а также, в рамках расследования было установлено доминирующее положение, занимаемое совместно некоторыми страховыми компаниями, которые являются полноправными членами Националь-

În premieră!

- A fost instituit Muzeul ANPC în decembrie 2009.
- A fost elaborat proiectul Legii cu privire la Ajutorul de Stat – aprobat ulterior de Parlamentul Republicii Moldova la 15.06.2012

Revista presei – 2009

"Decizia Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței (ANPC) în privința înțelegerii de cartel a asiguratorilor „Cărții Verzi” este „corectă” și „potrivită”, consideră directorul companiei de asigurări” (Decizia Agenției pentru

ket of paid parking services provided on the area of the State Undertaking „International Airport Chișinău”.

- Two companies have been allowed on the external motor vehicle civil liability insurance „Green Card” market, and the dominant position held in common by some of the insurance companies, full members of BNAA, was determined during the investigation.

For the first time!

- The museum of the National Agency for the Protection Competition has been created in December 2009.

ного Бюро Страховщиков Авто-транспортных Средств (BNAA).

Впервые!

- Был учрежден Музей НАЗК в декабре 2009 года.
- Был разработан проект Закона о Государственной Помощи, который впоследствии был принят Парламентом Республики Молдова 15.06.2012 г.

Обзор прессы– 2009 год

«Решение Национального Агентства по защите конкуренции

Protecția Concurenței în privința înțelegerii de cartel a asiguratorilor „cărții verzi” este corectă – Boris GHERASIM, INFOTAG, 17 martie 2009)

* * *

După ce a depistat o înțelegere de cartel pe piața asigurărilor internaționale și încălcări pe piața sării alimentare, Agenția Națională pentru protecția concurenței (ANPC) a inițiat o investigație pe piața medicamentelor. (Agenția Națională pentru protecția concurenței a inițiat o investigație pe piața medicamentelor, ZIARE.RO, 11 martie 2009)

* * *

Săptămâna trecută, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței (ANPC) a anunțat că a depistat o înțelegere de cartel pe piața asigurărilor internaționale de răspundere civilă auto în baza polițelor „Cartea Verde”. În opinia experților ANPC, în rezultatul acestei înțelegeri, pe parcursul câtorva ani, consumatorii acestui tip de asigurare beneficiau de polițele respective la un preț ridicat, care în R. Moldova a depășit de câteva ori nu doar costul acestora, dar și prețul de comercializa-

- The draft Law on State Aid has been elaborated and later on approved by the Parliament of the Republic of Moldova on 15.06.2012

Press review – 2009

“The decision of the National Agency for Competition Protection on the cartel agreement concluded by the “Green Card” insurers is “right” and “appropriate”, considers the director of the insurance company “(the Decision of the Agency for Protection of Competition on the cartel agreement concluded by the “green card” insurers is correct - Boris Gherasim, Infotag, March 17, 2009)

* * *

After having identified a cartel agreement on the international insurance market and infringements on the salt market, the National Agency for the Protection of Competition has initiated an investigation on the drug market. (National Agency for the Protection of Competition initiated an investigation on the drug market, ZIARE.RO 11 March 2009)

(НАЗК) касательно картельного соглашения страховщиков «Зеленая Карта» является «правильным» и «сообразным», считает директор страховой компании» (Решение Национального Агентства по Защите Конкуренции касательно картельного соглашения страховщиков «Зеленая Карта» является правильным – Борис ГЕРАСИМ, ИНФОТАГ, 17 марта 2009 года)

* * *

После выявления картельного соглашения на рынке международных страховых и нарушений на рынке пищевой соли, Национальное Агентство по Защите конкуренции (НАЗК) инициировало расследование на рынке лекарственных средств. (Национальное Агентство по Защите конкуренции инициировало расследование на рынке лекарственных средств, ZIARE.RO, 11 марта 2009 года)

* * *

На прошлой неделе, Национальное Агентство по Защите Конкуренции (НАЗК) объявило о том, что выявило картельное соглашение на рынке международных страховых гражданской ответственности владельцев транспортных средств на основании полисов «Зеленая Карта». По мнению экспертов НАЗК, в результате данного соглашения, на протяжении нескольких лет, потребители данного вида страхования пользовались соответствующими полисами по завышенной цене, которая в Республике Молдова превысила в несколько раз не только их себестоимость, но и цену реализации аналогичных продуктов в соседних странах. (Национальное Агентство по Защите Конкуренции объявило войну по защите прав потребителей, Инга Прескуряну, CAPITAL MARKET, № 09 (276) 11 марта 2009 г.)

re a produselor similare în țările vecine. (Agenția Națională pentru Protecția Concurenței a declarat război pentru apărarea drepturilor consumatorilor, Inga Prescureanu, CAPITAL MARKET, Nr.09 (276) 11martie 2009)

* * *

Agenția Națională pentru Protecția Concurenței a inițiat analiza mediului concurențial pe piața serviciilor de comercializare în rețelele unităților de comerț cu amănuntul (supermarketuri) din mun. Chișinău.

Potrivit ANPC, ca urmare a sesizărilor din partea agenților economici, au fost depistate semne că supermarketurile abuzează de puterea lor de cumpărare în relațiile cu producătorii autohtoni și alți furnizori de mărfuri. Supermarketurile refuză neîntemeiat să primească mărfuri de la producătorii autohtoni și alți furnizori, de asemenea favorizează comercializarea produselor de import.

În aceste condiții sortimentul de mărfuri scade, iar consumatorii sunt lipsiți de dreptul la alegere și sunt nevoiți să caute mărfurile autohtone în magazinele specializate ale producătorilor autohtoni. (Agenția Națională pentru Protecția Concurenței a inițiat investigarea practicilor neloiale aplicate de supermarketurile din mun. Chișinău, INTERLIC, 13 iulie 2009)

Last week, the National Agency for the Protection of Competition announced that it has identified a cartel agreement on the international motor vehicle civil liability insurance „Green Card” market. According to the experts of the National Agency for the Protection of Competition, as a result of this agreement, over several years, the consumers of this type of insurance benefited from these policies at a high price, price that has exceeded many times not only the costs applied in Moldova, but also the price for similar products applied in the neighboring countries. (the National Agency for the Protection of Competition has started the fight for defending the consumers’ rights, Inga Prescureanu, CAPITAL MARKET, No. 09 (276) 11 March 2009

* * *

The National Agency for the Protection of Competition has initiated an analysis of the competition environment on the market of the retail units’ networks (supermarkets) in Chișinău.

According to the National Agency for the Protection of Competition, following the notifications submitted by the economic agents, signs showing that the supermarkets are abusing their buying power in the relation to the domestic producers and other suppliers of goods were identified. The supermarkets unreasonably refuse to receive goods from the local producers and from other suppliers, also favoring the commercialization of imported products.

Under these circumstances, the assortment of goods is decreasing, and the consumers are deprived of the right to choose, being forced to seek the domestic goods in the specialized stores of the domestic producers (the National Agency for the Protection of Competition has initiated the investigation of the unfair practices applied by the supermarkets in Chișinău, INTERLIC 13 July 2009)

* * *

Национальное Агентство по защите Конкуренции инициировало анализ конкурентной среды на рынке услуг реализации в сетях розничных торговых предприятий (супермаркетов) мун. Кишинэу.

Согласно НАЗК, в результате обращений со стороны экономических агентов, были выявлены признаки того, что супермаркеты злоупотребляют своей покупательской способностью в отношениях с местными производителями и другими поставщиками товаров. Супермаркеты необоснованно отказываются получать товары от отечественных производителей и других поставщиков, а также благоприятствуют реализации импортных продуктов.

В данных условиях ассортимент товаров уменьшается, а потребители лишены права выбора, и вынуждены искать отечественные товары в специализированных магазинах отечественных производителей. (Национальное Агентство по защите Конкуренции инициировало расследование недобросовестных практик, применяемых супермаркетами мун. Кишинэу, INTERLIC, 13 июля 2009 года)

RO

GARDĂ A CONCURENȚEI

2010

Start acțiune!

- Lansarea primului studiu “Legislația și politica în domeniul concurenței – armonizarea legislației RM cu standardele UE” din 20 aprilie 2010. Acesta făcea parte din Proiectul “Support pentru Implementarea Acordurilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană” și a fost finanțat de către Uniunea Europeană.
- Masa Rotundă consacrată problemelor de concurență în domeniul transportului auto de călători din 28 decembrie 2010

La straja intereselor consumatorilor!

Cele mai importante decizii adoptate de ANPC:

- A fost anulată taxa suplimentară percepută de către băncile comerciale pentru achitarea serviciilor comunale de la consumatori,
- Au fost obligate băncile comerciale să introducă pe site simulatoare de calcul a costului creditelor, în urma investigației realizate în comun cu BNM.
- Au fost anulate unele decizii ale au-

EN

COMPETITION SAFEGUARD

Start for the action!

- The first study “Competition legislation and policy – harmonization of the legislation in the Republic of Moldova with the EU standards” was launched on the 20th April of 2010. This study was part of the Project “Support for the Implementation of the Agreements between the Republic of Moldova and the European Union” and was financed by the European Union.
- The Round Table for the competition problems arising in the transportation of passengers by car organized on 28 December 2010

Safeguarding of the consumers' interests!

The most important decisions adopted by the National Agency for the Protection of the Competition:

- The additional fee charged by the commercial banks for the payment

RU

СТРАЖА КОНКУРЕНЦИИ

Старт действиям!

- Запуск первого исследования «Законодательство и политика в области конкуренции – гармонизация законодательства Республики Молдова со стандартами ЕС» от 20 апреля 2010 года. Данное исследование было проведено в рамках Проекта «Поддержка по Внедрению Соглашений между Республикой Молдова и Европейским Союзом», и было профинансировано Европейским Союзом.
- Круглый Стол, посвященный проблемам конкуренции в области автомобильных перевозок пассажиров от 28 декабря 2010 года

На страже интересов потребителей!

Самые важные решения, принятые НАЗК:

- Был аннулирован дополнительный сбор, взимаемый коммерческими банками от потребителей

torităților publice ce distorsionau concurența.

- A fost sistată majorarea tarifelor la serviciile de telefonie fixă de către MOLDTELECOM.
- S-au ieftinit biletele de călătorie la transportul auto procurate în prealabil.
- De asemenea, a fost reluată activitatea unei fabrici de zahăr din nordul țării, după ce „Bălți Gaz” a fost obligat să încheie contract cu „Magt Vest”.
- Au fost excluse clauze anticoncurențiale din contractele existente între unii producători și distribuitorii lor.

În premieră!

- Ziua ușilor deschise la ANPC organizată cu prilejul celei de a VII-a ediții a „Zilei Dreptului de a Ști” în Republica Moldova. Au fost invitați toți doritorii de a se informa cu privire la activitatea ANPC. Reprezentanții

of the communal services by the consumers was cancelled.

- The commercial banks were obliged to introduce simulation calculators of the credit cost on the website, as a result of the investigation carried out jointly with the National Bank of Moldova.
- Some of the decisions distorting competition and issued by the public authorities were cancelled.
- The increase of tariffs applied for the landline services by MOLDTELECOM was ceased.
- The price for the travel by car transport tickets purchased in advance decreased.
- The activity of a sugar factory in the north was resumed, after “Balti Gaz” was forced to conclude a contract with “Magt West”.
- The anticompetitive clauses stipulated in the existing contracts concluded between some manufacturers and their distributors were excluded.

за плату коммунальных услуг,

- Коммерческие банки были обязаны ввести на сайтах калькуляторы для расчета стоимости кредитов, в результате исследования, осуществленного совместно с НБМ.
- Были аннулированы некоторые решения органов публичной власти, которые искажали конкуренцию.
- Было приостановлено повышение тарифов на услуги фиксированной телефонной связи со стороны компании «MOLDTELECOM».
- Были снижены цены на предварительно приобретенные билеты на проезд в автотранспорте.
- Кроме того, была возобновлена деятельность одного из сахарных заводов на севере республики, после того, как компания «Bălți Gaz» была обязана заключить договор с компанией «Magt Vest».
- Были исключены антиконкурентные положения из существующих

agenției au consultat și au răspuns la întrebările vizitatorilor ce țin de domeniul de competență al ANPC.

- A avut loc optimizarea structurii ANPC
- A demarat procedura de instituire a "Zilei Concurenței" în Republica Moldova în data de 30 iunie, care a fost propusă a fi desemnată ca zi națională de promovare a concurenței. La 30 iunie 2000 a fost adoptată Legea privind protecția concurenței în Republica Moldova

Revista presei – 2010

”Armonizarea legislației și politiciii în domeniul concurenței în Moldova este un proces complex, ce presupune schimbări atât în legislația Republicii Moldova, cât și în aplicabilitatea ei. Sunt necesare eforturi serioase în scopul dezvoltării culturii concurenței în Moldova”- se spune în concluzia primului studiu privind armonizarea legislației RM cu standardele UE. Lucra-

For the first time!

- The day of the open doors was organized at the National Agency for the Protection of Competition on the occasion of the VII-th edition of the „Days of the Right to Know” in the Republic of Moldova. All the persons willing to be informed on the activity of the Agency were invited. The representatives of the agency have also revised and addressed the questions submitted by the visitors, within the competency area of the Agency.
- The structure of NAPC was optimized.
- The procedure for organizing the “Competition Day” in Moldova on 30th of June has been initiated. It was proposed to consider the 30th of June as the national day for promoting competition. The Law on competition protection in Moldova was adopted on the 30th of June 2000

договоров между некоторыми производителями и их дистрибьюторами.

Впервые!

- День открытых дверей в НАЗК, организованный по случаю VII-го выпуска «Дня Права Знать» в Республике Молдова. Были приглашены все желающие ознакомиться с деятельностью НАЗК. Представители агентства проконсультировали и ответили на вопросы посетителей, входящие в компетенцию НАЗК.
- Была осуществлена оптимизация структуры НАЗК
- Была запущена процедура учреждения «Дня Конкуренции» в Республике Молдова 30 июня – дата, предложенная в качестве национального дня продвижения конкуренции. 30 июня 2000 года был принят Закон о защите конкуренции в Республике Молдова

rea „Legislația și politica în domeniul concurenței – armonizarea legislației RM cu standardele UE” a fost publicat astăzi, 20 aprilie, la Chișinău.”(UE: „Sunt necesare eforturi serioase în scopul dezvoltării culturii concurenței în Moldova”, UNIMEDIA, 20 aprilie 2010)

* * *

Șeful Delegației UE în Moldova, Dirk Schuebel, a declarat marți, în cadrul unei conferințe de lansare a ghidului „Legislația și politicile în domeniul ajutorului de stat”, că Moldova trebuie să introducă în cel mai scurt timp sistemul de reglementare a ajutorului de stat și să stabilească clar cine și în ce condiții poate beneficia de ajutorul de stat.

Oficialul european consideră că alinierea Moldovei la sistemul european privind ajutorul de stat va oferi avantaje deosebite comunității oamenilor de afaceri din Moldova, iar guvernul va evita subvenționarea excesivă a unor agenți economici în detrimentul altor antreprenori.

(Experții UE recomandă Moldovei să actualizeze legislația cu privire la ajutorul de stat, INFOTAG, 24 noiembrie 2010)

Press review – 2010

“The harmonization of the legislation and competition policy in Moldova is a complex process that involves both changes of the Moldovan legislation, and of its enforceability. Serious efforts are required to develop competition culture in Moldova”- concludes the first study on the harmonization of the Moldovan legislation with the EU standards. The study “Competition legislation and policy - harmonization of the Moldovan legislation with the EU standards” was published today, April 20th in Chișinău” (EU: “serious efforts are required to develop competition culture in Moldova”, UNIMEDIA, 20 April 2010)

* * *

The Head of the EU Delegation in Moldova, Dirk Schuebel, declared on Tuesday, during the conference organized for launching the guide “State aid legislation and policies” that Moldova has to introduce, as soon as possible, the state aid regulation system and to clearly establish who and under which conditions can benefit from state aid.

The European official considers that the alignment of Moldova with the European system on state aid will bring special advantages to the business community in Moldova, and the government will avoid over-subsidizing some of the economic agents, to the disadvantage of other entrepreneurs.

(The EU experts recommend Moldova to update the legislation on state aid, INFOTAG, 24 November 2010)

Обзор прессы– 2010 год

«Гармонизация законодательства и политики в области конкуренции в Молдове является комплексным процессом, предполагающим внесение изменений как в законодательстве Республики Молдова, так и в его применимости. Необходимо приложить серьезные усилия в целях развития культуры конкуренции в Молдове» - говорится в заключении первого исследования, касающегося гармонизации законодательства Республик Молдова со стандартами ЕС. Работа «Законодательство и политика в области конкуренции – гармонизация законодательства Республики Молдова со стандартами ЕС» была опубликована сегодня, 20 апреля, в Кишиневе.» (ЕС: «Необходимо приложить серьезные усилия в целях развития культуры конкуренции в Молдове», UNIMEDIA, 20 апреля 2010 года)

* * *

Глава Делегации ЕС в Молдова, Дирк Шубель, заявил во вторник, в рамках конференции, посвященной выходу руководства «Законодательство и политики в области государственной помощи», что Молдова должна ввести в кратчайшие сроки систему регулирования государственной помощи, и ясно установить, кто и на каких условиях может воспользоваться государственной помощью.

Европейский чиновник считает, что приравнивание Молдовы к европейской системе государственной помощи предоставит особые преимущества сообществу деловых людей Молдовы, а правительство избежит чрезмерного субсидирования некоторых экономических агентов в ущерб другим предпринимателям. (Эксперты ЕС рекомендуют Молдове актуализировать законодательство о государственной помощи, ИНФОТАГ, 24 ноября 2010 года)

RO

TIMPUL SCHIMBĂRILOR

2011

Start schimbare!

La 29 martie 2011 a fost dat start Proiectului Twinning “Sprijin pentru Implementarea și Respectarea Politicii în Domeniul Concurenței și Ajutorului de Stat”. Printre obiectivele de bază a acestui proiect se enumerau:

- dezvoltarea cadrului normativ în domeniul concurenței; elaborarea și implementarea legislației secundare;
- dezvoltarea capacității instituționale a ANPC, inclusiv prin suportul în implementarea obiectivelor strategice ale ANPC, sporirea eficienței procedurii de investigare a cazurilor, instruirea personalului;
- instruirea judecătorilor, persoanelor responsabile din autoritățile de reglementare și alte autorități publice, pe subiecte de concurență și ajutor de stat;
- promovarea culturii concurențiale în Republica Moldova.

EN

TIME FOR CHANGES

Start for the change!

The Twinning Project “Support to the Implementation and Enforcement of Competition and State Aid Policy” started on the 29th of March 2011. Some of the basic objectives of the project were:

- development of the legal competition framework; elaboration and implementation of the secondary legislation;
- strengthening the institutional capacity of NAPC, including by providing support to the implementation of the strategic objectives of NAPC, the enhancement of the efficiency of the procedure applied to the investigation of the cases, training of the staff;
- training of the judges, of the responsible persons within the regulation authorities and of other public authorities, on competition and state aid related issues;
- competition advocacy in Moldova.

RU

ВРЕМЯ ПЕРЕМЕН

Старт переменам!

29 марта 2011 года стартовал Проект «Поддержка для Внедрения и Соблюдения Политики в Области Конкуренции и Государственной Помощи». Среди основных целей данного проекта числились:

- развитие нормативной базы в области конкуренции; разработка и внедрение вторичного законодательства;
- развитие институциональной способности НАЗК, в том числе посредством поддержки для внедрения стратегических целей НАЗК, повышение эффективности процедуры расследования случаев, обучение персонала;
- обучение судей, ответственных лиц регулирующих органов и других органов публичной власти, по вопросам конкуренции и государственной помощи;
- продвижение конкурентной культуры в Республике Молдова.

La straja intereselor consumatorilor!

Deciziile care au avut impact major în societate:

- Consiliul Concurenței a constatat înțelegerea de cartel între participanți referitor la stabilirea coordonată a prețurilor la produsele petroliere și că acțiunile coordonate între autoritatea publică de reglementare în domeniul energiei, ANRE, pe de o parte și întreprinderile petroliere, pe de altă parte, împiedicau dezvoltarea liberei concurențe în mediul respectiv și constituiau încălcare a legislației concurențiale
- ANPC a constatat înțelegeri de cartel între doi agenți economici, importatori de insulină, prin participarea cu prețuri identice, stabilite în mod coordonat la licitațiile organizate centralizat de către Agenția Medicamentului pentru anii 2009-2010, fapt ce a determinat eliminarea concurenței de pe piața achizițiilor publice de insulină. Au avut de suferit pacienții, care ar fi putut beneficia gratis de o cantitate mai

Safeguarding the consumers' interests!

The decisions with a major impact on society:

- Competition Council has determined the cartel agreement concluded between participants on the coordinated prices for oil products and the fact that the coordinated actions between the public regulatory authority for energy, on one hand and the oil enterprises, on the other hand, prevented the free development of the competition in that respective area and represented an infringement of the competition law provisions
- NAPC has determined cartel agreements between two economic agents, insulin importers, by the participation with identical prices, set in a coordinated manner, in the centrally organized tenders by the Agency of the Medicines during the period 2009-2010. This action caused the elimination of the competition on the insulin public procurement market. This fact affected the patients, who could have benefited of more insulin for

На страже интересов потребителей!

Решения с наибольшим воздействием на общество:

- Совет по Конкуренции выявил соглашение картельного типа между участниками касательно согласованного установления цен на нефтяные продукты, а также, что согласованные действия между государственным органом регулирования в области энергетики, НАРЭ, с одной стороны, и нефтяными компаниями, с другой стороны, препятствовали развитию свободной конкуренции в соответствующей среде и являются нарушением конкурентного законодательства
- НАЗК констатировало соглашение картельного типа между двумя экономическими агентами - импортерами инсулина, посредством участия с одинаковыми ценами, установленными согласованно, в централизованно организованных тендерах Агентства по Лекарствам в 2009-2010 годы, что определило исключение конкуренции на рынке государственных закупок инсулина. В результате пострадали пациенты, которые могли бы бесплатно получать большее количество инсулина (состояние приводит к формированию реальной цены, а инсулин был приобретён по ценам, установленным искусственно, путём договоренности).
- НАЗК установило случаи введения в заблуждение покупателей относительно места производства (страны происхождения), а также производителя товаров, выставленных на продажу со стороны мебельных салонов, и предписало экономическим агентам обеспечить указание на

mare de insulină (concurența generează formarea unui preț real, iar insulina a fost procurată la prețuri stabilite artificial prin înțelegere).

- ANPC a atestat situații de inducere în eroare a cumpărătorilor privind locul de producere (țara de origine) precum și producătorul articolelor expuse spre vânzare de către saloanele de mobilă și a prescris agenților economici să asigure indicarea pe produsele expuse spre vânzare a informațiilor corespunzătoare (locul de producere (țara de origine, producătorul) prin etichetare, marcare.

În premieră!

- A avut loc elaborarea și implementarea legislației secundare în domeniul ajutorului de stat,
- A fost elaborat Programul de Dezvoltare Strategică al Consiliului Concurenței pentru anii 2012-2014

Presa despre noi - 2011

"Agenția Națională pentru Protecția Concurenței (ANPC) a lansat marți, 29 martie, proiectului TWINNING - „SUPPORT PENTRU IMPLEMENTAREA ȘI RESPECTAREA POLITICII ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI ȘI AJUTORULUI DE STAT ÎN REPUBLICA MOLDOVA” [...]

La conferința de lansare au participat Președintele interimar al Republicii Moldova, Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Marian LUPU, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, Dirk SCHUEBEL, Președintele Consiliului Concurenței din România, Bogdan Marius CHIRIȚOIU.

În realizarea proiectului, instituțiile partenere din cadrul statelor mem-

free (competition contributes to the forming of a real price, while the insulin was purchased with artificially established prices, because of the cartel agreement).

- NAPC has determined cases when the buyers were misled regarding the production origin (country of origin), as well as on the manufacturer of the products exposed for sale by the furniture showrooms and has prescribed the economic agents to indicate the appropriate information on the products exposed for sale production origin (country of origin, producer) by labeling and marking.

For the first time!

- The secondary legislation on state aid was elaborated and implemented.
- The Strategic Development Program of the Competition Council for 2012-2014 was elaborated.

Press review - 2011

"The National Agency for the Protection of Competition has launched on Tuesday, 29 March, the TWINNING

выставленных на продажу товаров соответствующей информации (место производства (страна происхождения, производитель) посредством этикетирования, маркировки.

Впервые!

- Было разработано и внедрено вторичное законодательство в области государственной помощи,
- Была разработана Программа Стратегического Развития Совета по Конкуренции на 2012-2014 годы

Обзор прессы- 2011 год

«Национальное Агентство по защите Конкуренции (НАЗК) запустило во вторник, 29 марта, проект TWINNING «ПОДДЕРЖКА ДЛЯ ВНЕДРЕНИЯ И СОБЛЮДЕНИЯ ПОЛИТИКИ В ОБЛАСТИ КОНКУРЕНЦИИ И ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОМОЩИ В РЕСПУБЛИКЕ МОЛДОВА» [...]

На конференции по запуску проекта приняли участие Временно Исполняющий Обязанности Президента Республики Молдова, Председатель Парламента Республики Молдова, Мариан ЛУПУ, Посол

bre ale UE sunt: Consiliul Concurenței din România, Autoritatea Federală de Concurență din Austria și Consiliul Concurenței din Letonia.” (“ANPC implementează un proiect de dezvoltare a mediului concurențial favorabil în Moldova” TIMPUL, 29 Martie 2011)

* * *

”Localurile publice, nedotate cu săli pentru nefumători ar putea dispărea, la fel ca și panourile stradale, care promovează băuturile alcoolice. Agenția Națională pentru Protecția Concurenței (ANPC) a luat din nou în vizor agenții economice care gestionează localurile publice cu acces pentru fumători, dar și pe comandarii publicității stradale la produsele de alcool.” (“ANPC a luat în vizor publicitatea stradală și localurile pentru fumători”, Ana RÎMBU, UNIMEDIA, 5 aprilie 2011)

* * *

”Agenția Națională pentru Protecția Concurenței (ANPC) prescrie Agenției Medicamentului să înceteze acțiunile de limitare a concurenței la procurarea insulinei.

Surse din cadrul ANPC au relatat pentru INFOTAG că motiv pentru aceasta au servit rezultatele unei investigații, în cadrul căreia ANPC a constatat că licitațiile publice pentru procurarea insulinei în anii 2009-2010 au fost realizate cu încălcarea legislației privind protecția concurenței. Doi agenți economici, învingători permanenți, au participat la aceste licitații prin înțelegere secretă despre prețuri și volume pentru insulina solicitată de Agenția Medicamentului” (“ANPC a atras atenția Agenției Medicamentului asupra încălcărilor la procurarea insulinei”, INFOTAG, 14 iunie 2011)

* * *

Șapte agenți economici de pe piața petrolieră din Republica Moldova vor

project - „SUPPORT TO THE IMPLEMENTATION AND ENFORCEMENT OF COMPETITION AND STATE AID POLICY IN MOLDOVA” [...]

The kick-off meeting was attended by the Interim President of Moldova, the President of the Parliament of Moldova, Marian LUPU, the Ambassador of the European Union in Moldova, Dirk SCHUEBEL, the President of the Competition Council in Romania, Bogdan Marius CHIRIȚOIU.

During the implementation of the project, the partner institutions within the EU Member States are: the Competition Council in Romania, the Austrian Federal Competition Authority and the Competition Council in Latvia.” (“NAPC implements a project for the development of a favorable competition environment in Moldova” TIMPUL, 29 March 2011)

* * *

“The public places, without dedicated smoking rooms could disappear, just like the billboards promoting alcoholic beverages. The National Agency for the Protection of Competition has once again targeted the economic agents managing the public places accessible to smokers, and also the outdoor advertising for alcoholic products” (“NAPC has targeted outdoor advertising and the public places for smokers “Ana Rimbu, UNIMEDIA, April 5, 2011)

”The National Agency for the Protection of Competition orders the Agency of Medicines to cease the actions resulting in the limitation of the competition for purchasing insulin.

Sources within NAPC mentioned for INFOTAG that the reasons for this action was represented by the results of an investigation, based on which NAPC noticed that the public tenders for insulin procurement in the period

Европейского Союза в Республике Молдова, Дирк Шубель, Председатель Совета по Конкуренции Румынии, Богдан Мариус КИРИЦОЮ.

В осуществлении проекта, партнерами из стран-членов ЕС являются: Совет по Конкуренции Румынии, Федеральный Орган по Вопросам Конкуренции Австрии и Совет по Конкуренции Латвии.» («НАЗК внедряет проект развития благоприятной конкурентной среды» TIMPUL, 29 марта 2011 года)

* * *

«Общественные заведения, неоснащенные залами для некурящих, могут исчезнуть, так же, как и уличные щиты, рекламирующие алкогольные напитки. Национальное Агентство по защите Конкуренции (НАЗК) вновь взяло под прицел экономические агенты, которые управляют общественными заведениями с доступом для курящих, но и заказчиков уличной рекламы на алкогольную продукцию.» («НАЗК взяло под прицел уличную рекламу и заведения для курящих», Ана РЫМБУ, UNIMEDIA, 5 апреля 2011 года)

* * *

«Национальное Агентство по защите Конкуренции (НАЗК) предписывает Агентству по Лекарствам прекратить действия по ограничению конкуренции при приобретении инсулина.

Источники из НАЗК рассказали для INFOTAG, что причиной этому послужили результаты расследования, в рамках которого НАЗК констатировало, что публичные тендеры по приобретению инсулина в 2009-2010 годы были осуществлены с нарушением законодательства о защите конкуренции. Два экономических агента - постоян-

fi sancționați cu circa 2 milioane de lei. Aceasta pentru că au încălcat Legea cu privire la protecția concurenței prin acțiunile coordonate cu administrațiile publice. Decizia a fost luată de către Agenția Națională pentru Protecția Concurenței (ANPC) și a fost anunțată astăzi, 17 februarie 2011, de către directorul general ANPC, Viorica Cărare, în cadrul unei conferințe de presă. (ANPC: 7 petroliști vor fi amenințați cu circa 2 milioane de lei, Daniela DERMENGI, UNIMEDIA, 17 februarie 2011))

2009-2010 have been carried out with the infringement of the legislation on competition protection. Two economic agents, permanently being awarded contracts, participated to these tenders based on a secret agreement on prices and volume of insulin requested by the Agency of Medicine" ("NAPC has drawn the attention of the Agency of Medicine on the infringements related to insulin procurement", INFOTAG, 14 June 2011)

* * *

Seven economic agents on the oil market in Moldova will be fined with approximately 2 million lei. This sanction was applied because the provisions of the Law on competition protection were infringed by the actions coordinated with the public administrations. The decision was made by the National Agency for the Protection of Competition and was announced today, the 17th of February 2011, by the general director of NAPC, Viorica Cărare, during a press conference. (NAPC: 7 economic agents on the oil market will be fined with approximately 2 million lei, Daniela DERMENGI, UNIMEDIA, 17 February 2011))

ные победители тендеров, приняли в них участие по секретной договоренности о ценах и объемах на инсулин, затребованный Агентством по Лекарствам» («НАЗК обратило внимание Агентства по Лекарствам на нарушения при приобретении инсулина», INFOTAG, 14 июня 2011 года)

* * *

Семь экономических агентов на нефтяном рынке Республики Молдова будут санкционированы на сумму около 2 миллионов лей. Дело в том, что они нарушили Закон о защите конкуренции посредством согласованных действий с публичными органами власти. Решение было принято Национальным Агентством по защите Конкуренции (НАЗК) и было объявлено сегодня, 17 февраля 2011 года, генеральным директором НАЗК, Виорика Кэраре, в рамках проведенной пресс-конференции. (НАЗК: 7 нефтяных компаний будут оштрафованы на сумму около 2 миллионов лей, Даниела ДЕРМЕНДЖИ, UNIMEDIA, 17 февраля 2011 года)

RO

PERIOADA DE TRANZIȚIE

Pentru Consiliul Concurenței perioada 2012-2013 a avut o importanță deosebită, deoarece anume în acești doi ani a avut loc reformarea cadrului legislativ și instituțional din domeniul concurenței. Aceasta s-a realizat prin adoptarea și implementarea Legii concurenței și Legii cu privire la ajutorul de stat, dar și reorganizarea ANPC în Consiliul Concurenței, care a devenit succesor de drept al acesteia.

Consiliul Concurenței a implementat cu succes proiectul de Twinning al UE „Sprijin pentru implementarea și respectarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat”, care s-a finalizat în anul 2012 și care a inițiat importante cooperări pe plan european și internațional cu diferite autorități și instituții.

Start acțiune!

- Sub Egida ANPC, în colaborare cu autoritățile de concurență, membre ale Consiliului Interstatual pentru Politica Antimonopol, a fost elaborat Raportul “privind analiza mediului concurențial pe piața serviciilor de comercializare a produselor alimentare în rețelele unităților de comerț

EN

TRANSITION PERIOD

The period 2012-2013 was particularly important for the Competition Council, as the reform of the legal and institutional framework on competition was carried out during these two particular years. The reform was carried out by the adoption and implementation of the Competition Law and of the Law on State Aid, and the National Agency for the Protection of Competition was reorganized as Competition Council, its legal successor.

Competition Council has successfully implemented the UE Twinning project „Support to the Implementation and Enforcement of Competition and State Aid Policy” finalized in 2012, initiating important collaborations at European and international level with different authorities and institutions.

Start for the action!

- The Report “on the analysis of the competition environment on the market of food commercialization services in the retail units (supermarkets) - in the Commonwealth

RU

ПЕРЕХОДНЫЙ ПЕРИОД

Для Совета по Конкуренции период 2012-2013 годов имел особое значение, так как именно за эти два года было проведено реформирование законодательной и институциональной базы в области конкуренции. Данное реформирование было осуществлено посредством принятия и внедрения Закона о конкуренции и Закона о государственной помощи, но и реформирования НАЗК в Совет по Конкуренции, который стал его правопреемником.

Совет по Конкуренции успешно внедрил Проект Twinning Евросоюза «Поддержка для внедрения и соблюдения политики в области конкуренции и государственной помощи», который завершился в 2012 году и, который положил начало важным сотрудничествам на европейском и международном плане с различными ведомствами и учреждениями.

cu amănuntul (supermarket-uri)”- în țările CSI, care a fost examinat, la data de 14.03.2012, de către Comisia economică din cadrul Consiliului Economic a țărilor CSI.

- A fost organizată Conferința Internațională ”Politicile Concurenței și Ajutorului de Stat - provocări pentru Republica Moldova”, cu ocazia încheierii Proiectului Twinning, din 4 decembrie 2012
- Întru promovarea Legii nr.139 din 15.06.2012, cu privire la ajutorul de stat, în perioada 2012-2013 au avut loc un șir de întreveneri, ședințe și mese rotunde cu autoritățile publice centrale și locale, agenții economici și reprezentanții societății civile.

În premieră!

- **Legea nr.139 cu privire la ajutorul de stat** aprobată în Parlament la data de 15.06.2012
- **Legea concurenței nr. 183** aprobată în Parlament la data de 11.07.2012
- **Inițierea procesului de consolidare** a capacității instituționale a Consiliului Concurenței

Revista presei - 2012

”Două legi aprobate, cea a concurenței și cea a ajutorului de stat, sunt primele rezultate în activitatea Consiliului Concurenței – instituție ce substituie fosta Agenție Națională de Protecție a Concurenței. În continuare, Consiliul își propune să asigure aplicarea unei concurențe loiale în mediul de afaceri, sancționând dur companiile care vor distorsiona piața.” (”Consiliul Concurenței se va reforma în două luni”, Lilia PLATON, Capital Market Nr.49 (469) din 12 decembrie 2012)

of Independent States” was elaborated under the auspices of NAPC, in cooperation with the competition authorities, the members of the Interstate Council for Antimonopoly Policy, and analyzed on 14.03.2012, by the Economic Committee within the Economic Council of the in the Commonwealth of Independent States.

- The International Conference “Competition and State Aid Policies – challenges for the Republic of Moldova”, was organized on the occasion of the finalization of the Twinning Project of 4 December 2012
- Several reunions, meetings and round tables were organized with the central and local public administration, the economic agents and the representatives of the civil society in the period 2012-2013, in order to promote the Law on state aid number 139 of 15.06.2012.

For the first time!

- **Law no.139 on state aid** approved by the Parliament on 15.06.2012
- **Competition Law no.183** approved by the Parliament on 11.07.2012
- **Initiation of the process of consolidation** of the institutional capacity of the Competition Council

Press review - 2012

”Two approved laws, one on competition and one on state aid, representing the first results of the activity carried out by the Competition Council – institution substituting the former National Agency for the Protection of Competition. Further on, the Council aims at ensuring the application of fair competition at the level of the business environment, sanctioning

Старт действиям!

- Под эгидой НАЗК, в сотрудничестве с конкурентными ведомствами, членами Межгосударственного Совета по Антимонопольной Политике, был разработан Отчет «об анализе конкурентной среды на рынке услуг по реализации продовольственных товаров в сетях розничных торговых предприятий (супермаркетах) в странах СНГ», который был рассмотрен 14.03.2012 г. Экономической Комиссией в рамках Экономического Совета стран СНГ.
- Была организована Международная Конференция «Политики Конкуренции и Государственной Помощи – вызовы для Республики Молдова», по случаю завершения Проекта Twinning 4 декабря 2012 года
- В целях продвижения Закона о государственной помощи №139 от 15.06.2012 г., в период 2012-2013 годов был проведен ряд встреч, заседаний и круглых столов с центральными и местными органами публичного управления, экономическими агентами и представителями гражданского общества.

Впервые!

- **Закон №139 о государственной помощи**, принятый Парламентом 15.06.2012 г.
- **Закон о конкуренции №183**, принятый Парламентом 11.07.2012 г.
- **Начало процесса консолидации** институциональной способности Совета по Конкуренции

Обзор прессы – 2012 год

«Два принятых закона - закон о конкуренции и закон о государственной помощи - являются первыми результатами деятельности Совета по Конкуренции – учреждение, заменяющее бывшее Национальное Агентство по защите Конкуренции. В дальнейшем, Совет ставит перед собой задачу обеспечить применение добросовестной конкуренции в деловой среде, строго наказывая компании, которые исказят рынок.» («Совет по Конкуренции будет реформирован за два месяца», Лилия ПЛАТОН, Capital Market № 49 (469) от 12 декабря 2012 года)

* * *

«Импортёр инсулина оплатит государству 70 тысяч лей после того, как было выявлено, что он действовал на основании картельного соглашения» («Импортёр инсу-

2012

* * *

"Un importator de insulină va plăti statului 70 de mii de lei după ce s-a descoperit că acesta activa în bază de înțelegere de cartel"("Un importator de insulină va plăti statului 70 de mii de lei", IPN, 11 iunie 2012)

* * *

"Mobilierul occidental de producție autohtonă este vândut cu etichete incomplete. Aceasta este concluzia la care au ajuns inspectorii Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței (ANPC)." (ÎNȘELĂCIUNE În Chișinău, mobila de lux este vândută la prețuri „italiene“, însă e fabricată în Republica Moldova. Vezi GALERIA FOTO!., Andrei RIZESCU, ADEVĂRUL.RO, 27 septembrie 2011)

only the companies that will distort the market." ("the Competition Council will be reorganized within two months", Lilia PLATON, Capital Market Number 49 (469) of 12 December 2012)

* * *

"An importer of insulin will pay 70 thousands lei to the state, as a result of the fact that its active involvement in a cartel agreement was discovered" ("An importer of insulin will pay 70 thousands lei to the state", IPN, 11 June 2012)

* * *

"The western furniture produced internally is sold with incomplete labeling. This is the conclusion reached by the inspectors of the National Agency for the Protection of Competition (NAPC)." (FRAUD in Chisinau, luxury furniture is sold at „Italian“ prices, but it is manufactured in Moldova. See the PHOTO GALLERY!, Andrei RIZESCU, ADEVĂRUL.RO, 27 September 2011)

лина оплатит государству 70 тысяч лей», IPN, 11 июня 2012 года)

* * *

«Западная мебель отечественного производства продается с неполными этикетками. К такому выводу пришли инспекторы Национального Агентства по защите Конкуренции (НАЗК).» (ОБМАН в Кишиневе, люксовая мебель продается по «итальянским» ценам, а изготовлена в Республике Молдова. Смотри ФОТОГАЛЕРЕЮ!, Андрей РИЗЕСКУ, ADEVĂRUL.RO, 27 сентября 2011 года)

RO

CONSOLIDARE INSTITUȚIONALĂ

Organ decizional

În anul 2013 a fost aprobată de către Parlament, componența deplină a organului decizional - Plenul Consiliului Concurenței. Astfel, după ce au fost parcurse etapele importante de reorganizare legislativă și instituțională, în 2014 s-a purces la etapa de angajare a funcționarilor din subdiviziunile structurale ale Consiliului Concurenței, conform Schemei de încadrare, aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr.278 din 21.11.2013.

- A fost creată pagina web oficială a Consiliului Concurenței (www.competition.md)
- A fost organizat primul concurs de angajare a funcționarilor publici.
- Întru promovarea Legii nr.139 cu privire la ajutorul de stat din 15.06.2012, a avut loc un șir de întrevederi, ședințe și mese rotunde cu autoritățile publice centrale și locale, agenții economici și reprezentanții societății civile fiind vizitate 2/3 din raioanele Republicii Moldova

EN

INSTITUTIONAL STRENGTHENING

Decision-making body

The complete composition of the decision-making body – Plenum of the Competition Council, was approved in 2013 by the Parliament. Thus, after having taken these important steps of legal and institutional reorganization, in 2014, the employment of the public servants within the structural subdivisions of the Competition Council has started, according to the Employment Structure, approved by Decision of the Parliament no.278 on 21.11.2013.

The official webpage of the Competition Council has been created (www.competition.md)

- The first employment contest for the public servants has been organized.
- Several reunions, meetings and round tables were organized with the central and local public administration, economic agents and representatives of the civil society for promoting Law no.139 of

RU

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНАЯ КОНСОЛИДАЦИЯ

Орган, принимающий решения

В 2013 году Парламентом был утвержден полный состав органа, принимающего решения – Пленума Совета по Конкуренции. Таким образом, после прохождения всех этих важных этапов законодательной и институциональной реорганизации, в 2014 году был проведен этап набора служащих в структурные подразделения Совета по Конкуренции, согласно Штатному расписанию, утвержденному Постановлением Парламента № 278 от 21.11.2013 г.

- Был создан официальный сайт Совета по Конкуренции (www.competition.md)
- Был организован первый конкурс по набору государственных служащих.
- В целях продвижения Закона № 139 от 15.06.2012 г. о государственной помощи, был проведен ряд встреч заседаний и круглых столов с органами центрального и местного публичного управления, экономическими агентами и представителями гражданского общества, и

În premieră!

- **Support acordat colegilor ucraineni**, la ajustarea legislației în domeniul ajutorului de stat la acquis-ul comunitar, în cadrul ședinței comune a Autorității de Concurență din Ucraina și deputaților Radei Supreme a Ucrainei.
- **Prima inspecție inopinată** organizată în cadrul autorității.

Start inspecții inopinate!

Impresii

"Fiind șeful echipei de inspecții am avut o responsabilitate dublă, pe de o parte să coordonez activitatea întregii echipe, pe de alta, să mă asigur să nu fie prejudiciată imaginea și interesele Consiliului Concurenței. Pe toată durata inspecției a persistat senzația de incertitudine, nesiguranță în acțiuni. Nesiguranța se datora lipsei experienței în acest domeniu, precum și faptului că inspecția a avut loc în cadrul unui

15.06.2012 on State Aid. 2/3 of the districts in the Republic of Moldova were targeted.

For the first time!

- **Support provided to the Ukrainian colleagues**, for the harmonization of the legislation on state aid with the communitarian acquis, during the common meeting between the Competition Authority in Ukraine and the members of the Ukrainian Verkhovna Rada.
- **The first down raids** organized by the authority.

Start to the down raids!

Impressions

"As head of the inspection team, I had a double responsibility, on one hand to coordinate the activity of the entire team and, on the other hand, to make sure that the image and the interests of the Competition Council are not

были осуществлены визиты в 2/3 районов Республики Молдова

Впервые!

- **Поддержка, предоставленная украинским коллегам**, по приведению законодательства в области государственной помощи в соответствие с Общим сводом законодательных актов Европейского Союза, в рамках совместного заседания Конкурентного Ведомства Украины и депутатов Верховной Рады Украины
- **Первая внезапная проверка**, организованная в рамках ведомства.

Старт внезапным проверкам!

Впечатления

«В качестве руководителя осуществляющей проверку команды, на мне лежала двойная ответственность: с одной стороны я должна была координировать деятельность всей команды, а с другой стороны обеспечить, чтобы

dosar care era în derulare în altă direcție și prin urmare nu cunoșteam prea multe detalii. Clar lucru că inspecția nu a derulat după scenariul pe care ni-l doream noi. Au avut loc incidente, dar acestea au fost depășite cu ajutorul și sprijinul conducerii care ne ghidau de la distanță. Astfel, menționez că prima inspecție la care am participat a derulat după principiul „toți pentru unul și unul pentru toți”.

D. LAPTEACRU, Șef Direcție Abuz de Poziție Dominantă

* * *

”Impresie unică, o combinație de entuziasm, din necesitatea efectuării unor noi activități, și prudență imperativă în mod special la o inspecție. În pofda faptului că a fost prima inspecție, aceasta a avut loc la un nivel care a permis colectarea materialelor nece-

damaged. During the entire period of the down raid, the feeling of doubt, uncertainty of the actions has persisted. The uncertainty was due to the lack of experience in this area, as well as to the fact that the down raid was organized for a file opened by another division and, consequently, we did not know many details. It was clear that the down raid was not carried out according to the scenario that we were planning. Incidents took place, but they were overpassed, with the aid and support of the management that was guiding us remotely. Thus, I would like to mention that my first inspection was carried out according the principle „all for one and one for all”.

D. LAPTEACRU, Head of the Abuse of Dominant Position Directorate

* * *

не были ущемлены имидж и интересы Совета по Конкуренции. На протяжении всей проверки сохранялось ощущение нерешительности, неуверенности в действиях. Неуверенность была обусловлена отсутствием опыта в данной области, а также тем, что проверка была осуществлена в рамках дела, по которому проводилось расследование в другом управлении, и, следовательно, мы не знали многих деталей. Естественно, проверка не прошла по запланированному нами сценарию. Были и инциденты, но они были разрешены с помощью и при поддержке начальства, которое руководило нами на расстоянии. Хочу подчеркнуть, что первая проверка, в которой я участвовала, прошла по принципу «один за всех и все за одного».

Д. ЛАПТЕАКРУ, Начальник Управления по борьбе со злоупотреблением доминирующим положением

sare investigației, cu evitarea la maxim a creării condițiilor inoportune de muncă pentru întreprindere.”

D. GİRDEA, Șef Direcție Ajutor de Stat
Sectorial

* * *

”Prima reacție când am fost anunțați că ne ducem la inspecție a fost șoc, apoi după câteva clipe mi-am revenit, însă oricum emoțiile și puțină frică mai persista. Pe parcursul inspecției aveam o stare de incertitudine în acțiunile desfășurate, aceasta posibil se datora lipsei experienței. În drum spre autoritate, împreună cu colegii de echipă analizăm acțiunile noastre și conștientizăm că unele acțiuni puteau fi făcute mult mai bine, cu mai multă încredere, cum spune zicala **”După război mulți eroi”**.”

O. GROSU, Șef Direcție Evidență și Raportare a Ajutorului de Stat

* * *

”Prima inspecție la care am participat a fost la întreprinderea SRL „Holiday-Service” în anul 2013. În cadrul inspecției efectuate reprezentanții companiei supuse inspecției au colaborat cu echipa de inspecție, prezentând actele solicitate de angajații Consiliului Concurenței. Inspecția s-a desfășurat fără careva incidente, fiind ridicate mai multe acte de la întreprindere. La final, reprezentanții companiei au mulțumit echipei de inspecție pentru modul în care a fost desfășurată inspecția”.

I. ȚĂRNĂ, Șef Direcție Juridică

* * *

Extrase din presă - 2013

”Noua lege a concurenței răspunde standardelor Uniunii Europene. Aceasta va permite o mai bună funcționare a economiei Republicii Moldova, prin promovarea concurenței loiale și în conformitate cu cerințele Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător

”Unique impression, a combination between the enthusiasm entailed by the necessity to carry out new activities, and the caution required especially during a down raid. Although it was the first down raid, it was organized at such a level that it allowed the collection of the necessary investigation materials, by avoiding, to the maximum, the creation of inappropriate labor conditions for the undertaking”.

D. GİRDEA, Head of the Sectorial State
Aid Directorate

* * *

”The first reaction when we were informed that we are going to a down raid was shock, then, after a few moments, I recovered, but anyhow, I could still feel the emotions and a little bit of fear. During the inspection, I was unsure of my actions, possibly because of the lack of experience. On the way to the authority, together with my colleagues, we were analyzing our actions and we were aware that some of the actions could have been done better, with more trust, as the saying goes **”After the war, many heroes”**.”

O. GROSU, Head of the State Aid Recording and Reporting Directorate

* * *

”My first down raid was carried out at the undertaking SRL „Holiday-Service” in 2013. During the down raid, the representatives of the company subject to the down raid cooperated with the team, presenting the documents requested by the employees of the Competition Council. The down raid was carried out without incidents, more documents being taken from the undertaking. At the end, the representatives of the undertaking thanked the inspection team for the way in which the down raid was organized”.

I. ȚĂRNĂ, Head of the Legal Department

* * *

«Единое впечатление, сочетание энтузиазма, обусловленного необходимостью выполнения новых действий и настоящей осторожности, особенно при осуществлении проверки. Несмотря на то, что это была первая проверка, она прошла на уровне, который позволил собрать необходимые для ведения расследования материалы, с максимальным избеганием создания неприятных условий работы для предприятия».

Д. ГЫРДЯ, Начальник Управления по отраслевой государственной помощи

* * *

«Первой реакцией, когда нас известили о том, что идём с проверкой, был шок, затем через несколько секунд я пришла в себя, но, в любом случае, сохранялись эмоции и некоторый страх. Во время проверки у меня было чувство неуверенности в проводимых действиях, это, наверное, было обусловлено отсутствием опыта. По дороге в ведомство, вместе с коллегами по команде мы анализировали наши действия, и осознавали, что некоторые действия можно было сделать гораздо лучше, с большей уверенностью, как говорит поговорка **«После войны героев много»**».

О. ГРОСУ, Начальник Управления по учёту государственной помощи и отчётности по ней

* * *

Первая проверка, в которой я участвовал, была на предприятии ООО «Holiday-Service» в 2013 году. В рамках осуществлённой проверки представители проверяемой компании сотрудничали с проверяющей командой, предъявляя затребованные сотрудниками Совета по Конкуренции документы. Проверка прошла без каких-либо инцидентов, по завершению проверки было изъято больше документов предприятия. В конце, представители компании поблагодарили проверяющую команду за то, каким

între UE și Republica Moldova, a menționat secției politice și economice a Delegației Uniunii Europene la Chișinău, Wicher Slagter". ("Noua lege a concurenței corespunde standardelor europene, club de presă", IPN, 20 noiembrie 2013)

* * *

"Cazul companiei Grawe Carat a ajuns în vizorul Consiliului Concurenței. Instituția spune că a inițiat o investigație pentru a stabili dacă Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule a întreprins acțiuni anti-concurențiale atunci când a decis să-i retragă investitorului austriac dreptul de a vinde certificate de Carte Verde." ("Cazul Grawe Carat, la Consiliul Concurenței", Glasul.md, 28 noiembrie 2013)

* * *

"O agenție de turism din Chișinău a fost amendată cu 300.000 de lei, pentru că nu le-a permis angajaților Consiliului Concurenței să facă inspecție. Reprezentanții consiliului au efectuat, astăzi, controale inopinate la încă șase agenții de turism.., ("O agenție de turism din Chișinău, AMENDATĂ cu 300.000 de lei, de Consiliul Concurenței", PUBLIKA.MD, 30 august 2013)

Extracts from the media - 2013

"The new competition law answers to the EU standards. This will allow a better functioning of the economy of the Republic of Moldova, by promoting loyal competition and according to the requirements of the DCFTA between the EU and Moldova, has declared Wicher Slagter for the political and economic section within the EU Delegation in Chisinau". ("The new competition law corresponds to the European standards, media club", IPN, 20 November 2013)

* * *

"The case Grawe Carat has been targeted by the Competition Council. The institution declares that it has initiated an investigation in order to establish whether the National Car Insurers Office has taken anti-competition actions when it has decided to withdraw the right to sell Green Card Certificates to the Austrian investor." ("Grawe Carat Case, at the Competition Council", Glasul.md, 28 November 2013)

* * *

"A travel agency in Chișinău has been fined with 300.000 de lei for not having allowed the employees of the Competition Council to carry out the inspection. The representatives of the council carried out unannounced control missions today to other six travel agencies., ("A travel agency in Chișinău, FINED with 300.000 lei by the Competition Council", PUBLIKA.MD, 30 August 2013)

образом была проведена проверка.

И. ЦЭРНЭ, Начальник юридического управления

Выдержки из прессы – 2013 год

«Новый закон о конкуренции отвечает стандартам Европейского Союза. Это позволит экономике Республики Молдова лучше функционировать посредством продвижения добросовестной конкуренции и в соответствии с требованиями Углублённой и Всеобъемлющей Зоны Свободной Торговли между ЕС и Республикой Молдова, отметил глава отдела политических и экономических отношений Делегации Европейского Союза в Молдове, Вихер Слагтер». («Новый закон о конкуренции соответствует европейским стандартам, пресс-клуб», IPN, 20 ноября 2013 года)

* * *

«Случай компании «Grawe Carat» попал под прицел Совета по Конкуренции. Ведомство говорит, что инициировало расследование для того, чтобы установить, если Национальное Бюро Страховщиков Автотранспортных Средств принял антиконкурентные меры, когда принял решение отозвать у австрийского инвестора право продажи сертификатов «Зеленая карта»» («Случай компании «Grawe Carat» в Совете по Конкуренции», Glasul.md, 28 ноября 2013 года)

* * *

«Туристическое агентство из Кишинева было оштрафовано на сумму 300.000 лей из-за того, что не позволило сотрудникам Совета по Конкуренции провести проверку. Представители Совета осуществили сегодня внезапные проверки еще в шести туристических агентствах.» («Туристическое агентство из Кишинева ОШТРАФОВАНО на сумму 300.000 лей Советом по Конкуренции», PUBLIKA.MD, 30 августа 2013 года)

RO

PRIMUL AN FUNCȚIONAL

Anul 2014 a avut o importanță deosebită pentru activitatea Consiliului Concurenței, deoarece anume în acest an autoritatea de concurență a devenit pe deplin funcțională, în urma reorganizărilor realizate în 2012-2013.

Start acțiune!

Anul 2014 a avut o importanță deosebită pentru:

- consolidarea instituțională a Consiliului Concurenței;
- promovarea culturii concurențiale în cadrul societății;
- fortificarea dialogului cu autoritățile publice și mediul de afaceri în scopul elaborării Programului național din domeniul concurenței și al ajutorului de stat, în vederea dezvoltării unui climat economic atractiv și echitabil, deschis pentru lansarea și dezvoltarea afacerilor;
- dezvoltarea parteneriatelor bilaterale și multilaterale, consolidarea imaginii Consiliului Concurenței la nivel internațional

Au fost create subdiviziunile structurale noi și reformate cele existente, angajați noi specialiști în

EN

THE FIRST FUNCTIONAL YEAR

2014 had a special importance for the activity of the Competition Council, as it was exactly during this year that the competition authority has become fully operational, as a result of the reorganizations implemented in the period 2012-2013.

Start for the action!

2014 had a special importance for:

- the institutional strengthening of the Competition Council;
- the promotion of the competition culture within the society;
- strengthening the dialogue with the public authorities and the business environment for the elaboration of the National program on competition and state aid, in order to create an attractive and fair economic environment, opened for business start-up and development;
- development of the bilateral and

RU

ПЕРВЫЙ ФУНКЦИОНАЛЬНЫЙ ГОД

2014 год имел особое значение для деятельности Совета по Конкуренции, так как именно в этом году конкурентное ведомство стало полностью функциональным, в результате реорганизаций, осуществленных в 2012-2013 годах.

Старт действиям!

2014 год имел особое значение для:

- институциональной консолидации Совета по Конкуренции;
- продвижения конкурентной культуры в рамках общества;
- укрепления диалога с органами публичной власти и деловой средой в целях разработки Национальной программы в области конкуренции и государственной помощи, в целях развития привлекательного и справедливого экономического климата, открытого для запуска и развития бизнеса;

diferite domenii, conform competențelor. Astfel, au devenit funcționale 17 subdiviziuni ale Consiliului Concurenței, conform Hotărârii Parlamentului nr.278 din 21.11.2013.

A fost inițiată elaborarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat. Ca prim pas a fost lansat dialogul cu autoritățile publice centrale și locale în vederea implementării legislației concurențiale, identificării problemelor de ordin concurențial, în special în sectoarele reglementate ale economiei naționale.

Au fost semnate 5 acorduri de colaborare în domeniul concurenței și al ajutorului de stat cu mai multe autorități publice din Republica Moldova: CNPF, AGEPI, ANRCETI, CCA și Curtea de Conturi.

În premieră!

- **Consiliul Concurenței a fost premiat, obținând Mențiunea Onorabilă**, la categoria „Creșterea gradului de conștientizare a părților implicate din sectorul privat și capacitatea consumatorilor de a descuraja practicile anticoncurențiale” în cadrul Concursului Grupului Băncii Mondiale „Acțiuni în domeniul promovării concurenței” pentru anul 2013.
- **Consiliul Concurenței a devenit furnizor de expertiză la nivel internațional**, prin oferirea consultanței în politici de ajutor de stat pentru autoritățile publice din Ucraina.
- **A fost lansat SIRASM-ul (Sistemul informațional „Registrul ajutoarelor de stat din Moldova”)** Acest sistem, elaborat cu suportul Băncii Mondiale, contribuie la eficientizarea proceselor de notificare și raportare a ajutoarelor de stat: reducerea perioadei de examinare

multilateral partnerships, consolidating the image of the Competition Council at international level

New structural subdivisions have been created and the existing ones have been reorganized, new specialists have been employed in different areas, according to the competencies. Thus, 17 subdivisions of the Competition Council have become functional, according to the Decision of the Parliament no.278 of 21.11.2013.

The elaboration of the National program on competition and state aid has started. The first step was the initiation of the dialogue with the central and local public authorities for the enforcement of the legislation on competition, the identification of the competition-related problems, especially at the level of the regulated sectors of the national economy.

5 cooperation agreements on competition and state aid have been signed with several public authorities in the Republic of Moldova: the National Commission for Financial Markets, the State Agency on Intellectual Property, the National Regulatory Agency for Electronic Communications and Information Technology, the Coordinating Council of the Audio-Visual and the Court of Accounts.

For the first time!

- **The Competition Council has been awarded with the Honorable Distinction**, for the category “Enhancement of the awareness level of the parties involved in the private sector and the capacity of the consumers to discourage the anti-competitive practices” during the Contest organized by the World Bank Group „Actions in the area of competition advocacy” for 2013.
- **The Competition Council has**

- dezvoltării двусторонних и многосторонних партнерских отношений, консолидации имиджа Совета по Конкуренции на международном уровне

Был создан новый структурные подразделения и были реформированы существующие подразделения, были наняты новые специалисты в различных областях, согласно компетенциям. Таким образом, стали функциональными 17 подразделений Совета по Конкуренции, согласно Постановлению Парламента № 278 от 21.11.2013 г.

Была начата разработка Национальной программы в области конкуренции и государственной помощи. В качестве первого шага был начат диалог с центральными и местными органами публичного управления в целях внедрения конкурентного законодательства, идентификации проблем конкурентного значения, особенно в регулируемых отраслях национальной экономики.

Были подписаны 5 соглашений о сотрудничестве в области конкуренции и государственной помощи с некоторыми органами публичной власти Республики Молдова: Национальной Комиссией по Финансовому Рынку (НКФР), Государственным Агентством по интеллектуальной собственности, Национальным Агентством по Регулированию в Области Электронных Коммуникаций и Информационных Технологий (НАРЭКИТ), Координационным советом по телевидению и радиовещанию (КСТР) и Счетной Палатой.

Впервые!

- **Совет по Конкуренции был премирован, получив Почетную Грамоту** в категории «Повышение сознательности вовлеченных сторон из частного сектора и способность потребителей подавлять антикон-

a notificărilor, înregistrarea datelor privind furnizorii, beneficiarii și măsurile de ajutor de stat, monitorizarea banilor publici, etc.

- **A fost difuzat primul spot video de informare** a furnizorilor despre finalizarea perioadei de raportare a ajutoarelor de stat, o producție realizată și difuzată gratuit de către IPNA Compania "Teleradio-Moldova", care este un partener media fidel al autorității de concurență.

Revista presei - 2014

"Experții Alexandru Fală și Adrian Lupușor susțin că „Decizia Consiliului Concurenței este de-a dreptul un moment istoric” cu referire la constatarea unui caz de concurență neloială pe piața asigurărilor, anunțat pe data de 29 iulie de instituția de stat.” ("EXPERTI: Decizia Consiliului Concurenței este de-a dreptul un moment istoric", Bani.md, 4 august 2014)

* * *

"Consiliul Concurenței a obținut Mențiunea Onorabilă în cadrul concursului „Acțiuni în domeniul promovării con-

become supplier of expertise at international level, by providing consultancy on the state aid policies for the public authorities from Ukraine.

- **SIRASM (Information system „Register of the state aid in Moldova”) was launched.** This system was developed with the support of World Bank and contribute to streamline the processes of notification and State aid reporting: to decrease the examination terms of notifications, to register data on providers, beneficiaries and state aid measures, to monitor public money etc.
- **The first video spot** for informing the providers about the finalization of the state aid reporting period **has been broadcasted**, being a production created and disseminated for free by the National Public Audio-visual Institution – the Company. "Teleradio – Moldova", which is a loyal media partner of the competition authority.

курентные практики» в рамках Конкурса Группы Всемирного Банка «Действия в области продвижения конкуренции» за 2013 год.

- **Совет по Конкуренции стал поставщиком услуг экспертизы на международном уровне**, посредством предоставления консультационных услуг в области политик государственной помощи для органов публичной власти Украины
- **Был запущен SIRASM (Информационная система «Регистр государственной помощи Молдовы»)** Данная платформа, разработанная при поддержке Группы Всемирного Банка, помогает оптимизировать процесс уведомления и отражения в отчётности государственной помощи: сокращение периода рассмотрения уведомления, регистрация данных о поставщиках, бенефициарах, мерах государственной помощи, а также учёт государственных денег и др.
- **Был распространён первый видеоролик для информирования** поставщиков о завершении периода отчётности по государственной помощи, реализованный и распро-

curenței” pentru anul 2013, organizat la Washington de grupul Băncii Mondiale.

Consiliul Concurenței din Moldova a fost premiat pentru contribuția la informarea echidistantă a consumatorilor de produse IT.” (“Premiu pentru Consiliul Concurenței! A oferit informație relevantă pentru consumător”, Moldavian Business Chanel, 13 octombrie 2014)

* * *

”Delegația Consiliului Concurenței condusă de președintele autorității, Vi-
orica CĂRARE, este plecată în Ucraina. Până pe data de 24 octombrie 2014, aceasta va transpune experiența acumulată autorităților ucrainene. Din aceeași delegație mai face parte și Ion Maxim, membru al Plenului Consiliului Concurenței. Ei au fost invitați

Press review - 2014

”The experts Alexandru Fală and Adrian Lupușor say that „the Decision of the Competition Council is truly a historical moment” referring to the identification of a case of unfair competition on the insurance market, announced on 29th of July by the state institution.” (“EXPERTS: The decision of the Competition Council truly represents a historical moment”, Bani.md, 4 August 2014)

* * *

”The Competition Council was awarded the Honorable Distinction during the contest „Actions for promoting competition” for 2013, organized at Washington by the World Bank Group.

The Competition Council in Moldova was rewarded for the contribution

странённый бесплатно Национальной общественной компанией по телевидению и радиовещанию «Телерадио-Молдова», являющейся верным аудиовизуальным партнером конкурентного ведомства.

Обзор прессы– 2014 год

«Эксперты Александру Фалэ и Адриан Лупушор считают, что «Решение Совета по Конкуренции является поистине историческим моментом» со ссылкой на констатирование случая недобросовестной конкуренции на рынке страховых услуг, объявленного 29 июля государственным учреждением». («ЭКСПЕРТЫ: Решение Совета по Конкуренции является поистине историческим моментом», Bani.md, 4 августа 2014 года)

* * *

în calitate de speakeri în cadrul unui Program intensiv de Training, destinat oficialilor Comitetului Anti-monopol (autoritate responsabilă pentru implementarea legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat din Ucraina).” (“Delegația Consiliului Concurenței plecată în Ucraina pentru a le transmite experiența”, Bani.md, 23 octombrie 2014)

* * *

”Sectoarele economice cu cele mai multe probleme în domeniul concurenței sînt: bănci și asigurări, cercetare și dezvoltare, industria extractivă și transportul feroviar. Aceste domenii au fost identificate în cadrul unei analize realizate recent de Consiliul Concurenței al R. Moldova cu suportul Băncii Mondiale” (“Au fost identificate sectoarele cu cele mai multe probleme în domeniul concurenței”, Monitorul.fisc.md, 21 octombrie 2014)

to the impartial information of the IT products consumers.” (“Award for the Competition Council! It has provided relevant information to the consumer”, Moldavian Business Channel, 13 October 2014)

* * *

”The delegation of the Competition Council headed by President of the authority, Viorica CĂRARE, is in Ukraine. It will present the gained experience to the Ukrainian authorities until the 24th of October 2014. Ion Maxim, a member of the Competition Council, is part of the same delegation. They were invited as speakers for an intensive training program, for the officials of the Anti-monopoly Committee (authority responsible for implementing competition and state aid legislation in Ukraine)”. (“The Delegation of the Competition Council left for Ukraine in order to share their experience”, Bani.md, 23 October 2014)

* * *

”The economic sectors with most of the problems in the competition area are: banks, insurance, research and development, mining and rail. These areas were identified in a recent survey conducted by the Competition Council of the Republic of Moldova, with the support of the World Bank” (“The sectors with most of the problems related to competition have been identified”, Monitorul.fisc.md, 21 October 2014)

«Совет по Конкуренции получил Почетную Грамоту в рамках конкурса «Действия в области продвижения конкуренции» за 2013 год, организованного в Вашингтоне группой Мирового Банка.

Совет по Конкуренции Молдовы был премирован за вклад в эквидистантном информировании потребителей ИТ продуктов.» («Премия для Совета по Конкуренции! Предоставил релевантную информацию для потребителя», Moldavian Business Chanel, 13 октября 2014 года)

* * *

«Делегация Совета по Конкуренции во главе с председателем ведомства, Виорикой КЭРАРЕ, отправилась в Украину. До 24 октября 2014 года, она поделится накопленным опытом с украинскими властями. В состав делегации также входит Ион Максим, член Пленума Совета по Конкуренции. Они были приглашены в качестве докладчиков в рамках интенсивной Программы Обучения, предназначенной для должностных лиц Антимонопольного Комитета (ведомство, отвечающее за внедрение законодательства в области конкуренции и государственной помощи в Украине).» («Делегация Совета по Конкуренции отправилась в Украину для передачи опыта», Bani.md, 23 октября 2014 года)

* * *

«Экономическими секторами, представляющими наибольшие проблемы в области конкуренции, являются: банки и страхование, исследование и развитие, добывающая промышленность и железнодорожные перевозки. Эти области были идентифицированы в рамках анализа, осуществленного недавно Советом по Конкуренции Республики Молдова при поддержке Мирового Банка» («Были выявлены сектора с наибольшими проблемами в области конкуренции», Monitorul.fisc.md, 21 октября 2014 года)

RO

PREMIERE

Anul 2015 a fost caracterizat pentru Consiliul Concurenței prin mai multe aspecte importante și unice.

În acest an, eforturile Consiliului Concurenței au fost orientate spre intensificarea

investigării cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, fapt dovedit **prin creșterea de 1,3 ori a numărului investigațiilor în derulare față de anul 2014.**

Un rol important în anul 2015, l-a avut **implementarea sistemului indicatorilor de performanță bazat pe impactul asupra bunăstării consumatorilor.** Aceasta a contribuit esențial la creșterea responsabilității angajaților Consiliului Concurenței, îmbunătățirii rezultatelor și eficienței muncii. Iar impactul pozitiv al activității realizate asupra bunăstării consumatorilor a fost de 5 ori mai mare decât resursele publice utilizate de autoritatea de concurență.

Anul 2015 a fost marcat și de **investigarea unei concentrări economice, care ridică îndoieli grave privind compatibilitatea acesteia cu mediul concurențial**, deoarece grupul format din mai multe companii, în urma ope-

EN

PREMIERES

2015 was characterized by many important and unique aspects for the Competition Council.

During this year, the efforts of the Competition Council have been targeted to the intensification of the investigations of the cases of infringement of the competition legislation, fact proven by the **increase by 1,3 times of the number of ongoing investigations compared to 2014.**

The implementation of the performance indicators system based on the impact on the welfare of the consumers had an important role in 2015. It has contributed in an essential manner to the enhancement of the responsibility of the employees within the Competition Council, to the improvement of the results and labor efficiency. The positive impact of the activity on the welfare of the consumers was 5 times higher than the public resources used by the competition authority.

2015 was also marked by **the investigation of a merger that raised serious doubts on its compatibility with the competition environment,**

RU

ПРЕМЬЕРЫ

2015 год ознаменовался для Совета по Конкуренции некоторыми важными и уникальными аспектами.

В этом году, усилия Совета по Конкуренции были направлены на интенсификацию расследования случаев нарушения конкурентного законодательства, о чем свидетельствует **рост в 1,3 раза числа проводимых расследований по сравнению с 2014 годом.**

Важную роль в 2015 году сыграло **внедрение системы показателей эффективности, основанной на воздействие на благосостояние потребителей.** Это поспособствовало в значительной мере росту ответственности сотрудников Совета по Конкуренции, улучшению результатов и эффективности труда. А положительное воздействие осуществленной деятельности на благосостояние потребителей превысило в 5 раз публичные ресурсы, использованные конкурентным ведомством.

2015 год был также отмечен **расследованием экономической концентрации, которое вызывало серьезные сомнения о её совместимости с конкурентной средой**, так как группа, состоящая из нескольких компаний, в

rațiunii respective, obținea o poziție dominantă pe piață. În urma investiției, întreprinderile implicate au fost sancționate, iar concentrarea economică dizolvată, fiind restabilit mediul concurențial.

A fost elaborat proiectul Programului național din domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru a asigura liberalizarea sectoarelor economice și deschiderea lor către concurență.

Consiliul Concurenței a fost premiat obținând locul I la categoria tematică "Promovarea cooperării cu instituțiile publice relevante pentru a echilibra obiectivele de concurență cu interesul

as the group made up by several companies would have obtained, after the operation in question, a dominant position on the market. Following the investigation, the undertakings involved have been sanctioned, and the merger has been dissolved, the competition environment being restored.

The draft National program on competition and state aid was elaborated in order to ensure the liberalization of the economic sectors and their openness towards competition.

The Competition Council has been **awarded the 1st** place under the thematic category "Promoting cooperation with relevant public bodies to

rezultate corespunzătoare operației, получала доминирующее положение на рынке. В результате расследования, вовлеченные предприятия были санкционированы, а экономическая концентрация была расформирована, с восстановлением конкурентной среды.

Был разработан проект Национальной программы в области конкуренции и государственной помощи для обеспечения либерализации экономических секторов и их открытия к конкуренции.

Совет по Конкуренции занял 1-ое место в тематической категории «Продвижение сотрудничества с соответствующими публичными органами, ввиду уравнивания целей в области конкуренции с общественным ин-

public”, în cadrul Concursului Grupului Băncii Mondiale.

balance competition goals with other public interests”, within the Contest organized by the World Bank Group.

тересом», в рамках конкурса Группы Всемирного Банка.

În premieră!

- Pentru prima dată a fost implementat un nou instrument european al politicii de concurență – **acceptarea angajamentelor întreprinderilor**, fără aplicarea măsurilor de sancționare a acestora, în vederea înlăturării încălcărilor anticoncurențiale și restabilirii rapide a mediului concurențial.
- Consiliul Concurenței a **investigat primul caz de folosire abuzivă a ajutorului de stat**, obligând furnizorii să recupereze ajutorul de stat acordat.

For the first time!

- A new European instrument of the competition policy has been implemented for the first time – **acceptance of the commitments made by the undertaking**, without applying the sanctioning measures, for the elimination of the anti-competitive infringements and accelerated restoration of the competition environment.
- The Competition Council **has investigated the first case of abusively used state aid** and ordered the state aid suppliers to recover

Впервые!

- Впервые был внедрён новый европейский инструмент конкурентной политики – **принятие обязательств предприятий**, без применения мер для их санкционирования, в целях устранения антиконкурентных нарушений и быстрого восстановления конкурентной среды
- Совет по Конкуренции **расследовал первый случай неправомерного использования государственной помощи**, обязуя поставщиков государственной помощи вернуть данную государственную помощь
- **Была запущена новая платфор-**

- **A fost lansată o nouă platformă de discuții și dialog – Competition CaFE**, în vederea promovării culturii concurențiale.
- **Primul Raport privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova** (perioada 2011-2013) a fost elaborat și prezentat Parlamentului și Guvernului.
- **A fost stabilită amenda record** de 21 mln. lei pentru punerea în aplicare a unei concentrări nenotificate, incompatibile cu mediul concurențial.
- **În premieră, Consiliul Concurenței a participat cu un discurs** la Forumul Global în domeniul Concurenței ,29 - 30 octombrie 2015,”*”Creează sau nu concurența noi locuri de muncă? Legăturile directe și indirecte între concurență și ocuparea forței de muncă”*

Revista presei - 2015

„O companie de turism din Moldova a fost amendată cu 21 de milioane de lei. Consiliul Concurenței a luat această decizie pe motiv că firma nu a anunțat autoritatea că a preluat o altă companie de turism.

În rezultat, grupul fondat a obținut o poziție dominantă pe piață. După această achiziție prețurile pentru vacanțele în Turcia au fost majorate, deși agenții economici turci le-au redus. „ („Amendă de 21 de milioane de lei pentru o companie de turism”, PRIME, 23 iulie 2015

* * *

„Majorarea concomitentă a prețului pâinii de către mai multe brutării i-a pus în gardă pe reprezentanții Consiliului Concurenței. Această instituție admite că scumpirea s-a produs în urma unei înțelegeri între combinatele de panificație. Despre aceste suspiciuni a vorbit astăzi președintele con-

the state aid in question.

- **A new platform, Competition CaFE, for discussions and dialogue has been launched** for the competition culture advocacy.
- **The first Report on the state aid granted in Moldova** (period 2011-2013) has been elaborated and presented to the Parliament and Government.
- **The record fine** of 21 million lei was established for the enforcement of a merger, incompatible with the competition environment.
- **For the first time, the Competition Council has participated with a speech** at the Global Forum on Competition, 29 - 30 October 2015,”*”Is competition a job-generator or not? Direct and indirect connection between competition and employment”*

Press review - 2015

„A travel company in Moldova was fined with 21 million lei. The Competition Council took this decision because the company did not inform the authority about the fact that it has taken over another travel company.

As a result, the founded group has obtained a dominant position on the market. After this purchase, the prices for holidays in Turkey increased, although the Turkish economic agents decreased the prices” (“21 million lei fine applied to a travel company “PRIME, July 23, 2015)

* * *

“The simultaneous increase of the price of the bread by several bakeries has alerted the representatives of the Competition Council. This institution admits that the increase of the prices occurred as a result of an agreement between the bakeries. The president of the Competition Council talked about these suspicions today after a meeting with the producers of bread” (“Could be cartel

ma для обсуждений и диалога – Competition CaFE, в целях продвижения конкурентной культуры

- **Первый Отчёт о государственной помощи, предоставленной в Республике Молдова** (период 2011-2013 гг.) был разработан и представлен Парламенту и Правительству.
- **Был установлен рекордный штраф** в размере 21 млн. лей за внедрение незаявленной концентрации, несовместимой с конкурентной средой.
- **Впервые, Совет по Конкуренции принял участие с речью** на Глобальном Форуме в области Конкуренции 29-30 октября 2015 года *«Создаёт или нет конкуренция новые рабочие места? Прямые и косвенные связи между конкуренцией и занятостью рабочей силы»*

Обзор прессы– 2015 год

«Туристическая компания из Молдовы была оштрафована на сумму 21 миллионов лей. Совет по Конкуренции принял данное решение по причине того, что компания не уведомила ведомство о том, что она переняла другую туристическую компанию.

В результате этого, созданная группа получила доминирующее положение на рынке. После данного приобретения, цены на отдых в Турции были повышены, несмотря на том, что экономические агенты Турции их снизили.» («Штраф в размере 21 миллионов лей для туристической компании», PRIME, 23 июля 2015 года)

* * *

«Одновременное повышение цены на хлеб со стороны нескольких хлебопекарен насторожило представителей Совета по Конкуренции. Ведомство предполагает, что подорожание произошло в результате соглашения между хлебопекарными комбинатами. Об этих подозрениях рассказал сегодня председатель Совета по Конкуренции, после встречи с производителями хлеба.» (««Может идти речь о картель-

siliului Concurenței, după o întrevvedere cu producătorii de pâine.” („„Ar putea fi înțelegeri de cartel”. Prețul pâinii, în vizorul Consiliului Concurenței”, PUBLIKA.MD, 4 septembrie 2015)

* * *

„Consiliul Concurenței a calculat în anul trecut, în premieră, cu utilizarea metodologiei OECD, „indicatorul de concurență, numit „indicatorul de reglementare a pieței produselor”. Cu un punctaj de 2,56 dintr-un nivel maxim de 6 puncte, Republica Moldova se plasează printre țările cu un nivel de concurență redus, după țări ca Olanda, Slovacia, România, însă înaintea unor state ca India sau China.” („Consiliul Concurenței a prezentat într-o conferință publică raportul de activitate pentru anul 2014”, V. Bercu, editor M. Jantovan, MOLDPRES, 2 iunie 2015)

* * *

„O companie aeriană a fost amendată de către Consiliul Concurenței cu peste 127 de mii de lei pentru că a fuzionat cu o altă firmă, în lipsa unei autorizații.

O Decizie în acest sens a fost emisă de către Plenul Consiliului Concurenței.” („Companie aeriană, amendată de Consiliul Concurenței cu peste 120 de mii de lei”, INDEPENDENT.MD, 12 mai 2015)

* * *

„Consiliul Concurenței comunică că Plenul Consiliului a inițiat la 31 ianuarie 2015 o investigație privind semnele stabilirii coordonate a cursului valutar de către unele unități de schimb valutar, ceea ce ar putea constitui o încălcare a art. 5 din Legea Concurenței. Acest fapt ar putea semnala existența unui cartel. În acest sens, au fost efectuate inspecții inopinate la un șir de case de schimb valutar din municipiul Chișinău.” („Consiliul Concurenței se autosesizează în legătură cu noua practică pe piața valutară”, EduFIN, 1 februarie 2015)

agreements.”. The price of the bread targeted by the Competition Council” PUBLIKA.MD 4 September 2015).

* * *

„The Competition Council has calculated, for the first time, with the use of the OECD methodology, „the competition indicator, entitled „indicator for regulating the market of products”. With a score of 2,56 out of a maximum level of 6 points, Moldova ranks among the countries with a reduced competition level, after countries such as the Netherlands, Slovakia, Romania, but ahead of states such as India or China.” („Competition Council has presented the activity report for 2014 during a public conference”, V. Bercu, editor M. Jantovan, MOLDPRES, 2 June 2015)

* * *

„An air company has been fined by the Competition Council with more than 127 thousands lei because it has merged with another company, as it was missing an authorization.

A Decision was issued by the Competition Council in this respect.” („Air company, fined by the Competition Council with over 120 thousands lei”, INDEPENDENT.MD, 12 May 2015)

* * *

„The Competition Council announces that the Plenum of the Competition Council has initiated, on the 31st of January 2015 an investigation on the facts signaling the existence of a coordinated agreement related to the exchange rate concluded between certain exchange houses, which could represent an infringement of the provisions of article 5 of the Competition Law. This could show the existence of a cartel. Unannounced inspections have been carried out in this respect to several exchange houses in Chisinau.” („Competition Council takes notice on the new practice on the currency market”, EduFIN, 1 February 2015)

ном соглашения». Цена на хлеб, под прицелом Совета по Конкуренции», PUBLIKA.MD, 4 сентября 2015 года)

* * *

«Совет по Конкуренции рассчитал в прошлом году, впервые, с использованием методологии Организации Экономического Сотрудничества и Развития (OECD), «показатель конкуренции, именуемый «показатель регулирования рынка продуктов». Набрав 2,56 из максимального количества в 6 баллов, Республика Молдова располагается по позиции среди стран с низким уровнем конкуренции, после таких стран как Голландия, Словакия, Румыния, но перед такими странами, как Индия или Китай» («Совет по конкуренции представил на общественной конференции отчет о деятельности за 2014 год», В. Берку, редактор М. Жантован, MOLDPRES, 2 июня 2015 года)

* * *

«Авиакомпания была оштрафована Советом по Конкуренции на сумму более 127 тысяч лей за то, что объединилась с другой компанией, при отсутствии разрешения.

Такое решение было вынесено Пленумом Совета по Конкуренции.» («Авиакомпания, оштрафованная Советом по Конкуренции на сумму более 120 тысяч лей», INDEPENDENT.MD, 12 мая 2015 года)

* * *

«Совет по Конкуренции сообщает, что Пленум Совета инициировал 31 января 2015 года расследование касательно признаков согласованного установления валютного курса со стороны некоторых пунктов обмена валюты, что может являться нарушением статьи 5 Закона о конкуренции. Это может указать на существование картельного соглашения. В этом плане, были осуществлены внезапные проверки в некоторых кассах обмена валюты муниципия Кишинэу.» («Совет по Конкуренции возбуждает по собственной инициативе процедуру расследования в связи с новой практикой на валютном рынке», EduFIN, 1 февраля 2015 года)

RO

ADVOCACY

Anul 2016 a fost marcat prin consolidarea eforturilor pentru promovarea culturii concurențiale prin implementarea mai multor acțiuni de informare și advocacy, diversificarea auditoriului.

Start acțiune!

- Lansarea proiectului UE Suport pentru Consiliul Concurenței, planificat pentru o perioadă de 2 ani. Proiectul are drept scop susținerea Republicii Moldova în realizarea obiectivelor pe componenta de concurență și își propune următoarele rezultate: îmbunătățirea cunoștințelor angajaților autorității care ulterior va avea ca efect sporirea eficienței în investigarea cazurilor, creșterea competenței angajaților, oficialilor și a unui grup mai larg în domeniul concurenței.
- Au fost realizate 8 ediții ale Competition CaFE - platforma de discuții și de dialog lansată în 2014 care oferă posibilitatea unei comunicări tematice cu părțile interesate într-un nou format. Acest eveniment pe parcursul anului a întrunit sub egida sa judecători, juriști și avocați, reprezentanți ai autorităților publice și mediului de afaceri, ai societății civile și jurnaliști etc.

EN

ADVOCACY

2016 was marked by the consolidation of the efforts made in the direction of competition culture promotion by the implementation of several information and advocacy actions, by addressing different audiences.

Start for the action!

- EU project "Support to the Competition Council" was launched, with an implementation period of 2 years. The project aims at supporting the Republic of Moldova in achieving the objectives related to the competition component and aiming at the following results: improvement of the knowledge of the employees within the authority which will, later on, result in an increased efficiency of the case investigation, enhanced competence of the employees, officials and of a wider group in the competition area.
- 8 editions of Competition CaFE - platform for discussions and dialogue launched in 2014 providing

RU

АДВОКАТИРОВАНИЕ

2016 год был отмечен консолидацией усилий для продвижения конкурентной культуры посредством внедрения некоторых действий по информированию и адвокатиrowанию, диверсификации аудитории.

Старт действиям!

- Запуск проекта ЕС «Поддержка Совету по Конкуренции», запланированного на два года. Проект нацелен на поддержание Республики Молдова в реализации задач касающихся конкуренции, и рассчитывает достигнуть следующих результатов: улучшение знаний сотрудников ведомства, которое затем приведет к повышению эффективности в расследовании случаев, росту компетенции сотрудников, должностных лиц и более широкой группы в области конкуренции.
- Было проведено 8 выпусков Competition CaFE – платформы для обсуждений и диалога, запущенной в 2014 году, предоставляющей возможность тематического общения с заинтересованными сторонами в

- Promovarea culturii concurențiale în rândurile mediului universitar s-a desfășurat în cadrul a 3 evenimente. Peste 150 de studenți de la USM, ASEM și USPEE Au avut parte de lecții și seminare organizate de Consiliul Concurenței și reprezentanții proiectului UE "Suport pentru Consiliul Concurenței".
- A fost organizat Atelierul de lucru TAIEX al Uniunii Europene în domeniul „Alinierii schemelor de ajutor de stat la normele europene”, destinat atât specialiștilor Consiliului Concurenței responsabili de domeniul ajutorului de stat cât și furnizorilor și beneficiarilor ajutorului de stat din Republica Moldova.

În premieră!

- **Au fost înființate cele 4 oficii teritoriale ale Consiliului Concurenței:** Nord, Centru, Sud și Oficiul Teritorial UTA Găgăuzia. Deschiderea acestor oficii va facilita accesul cetățenilor din teritoriu la asistență tehnică și informațiile de interes public ale Consiliului Concurenței, fără să fie nevoie să se deplaseze la Chișinău.
- **Inaugurarea Grădinii Publice "Moldova"** din orașul Ialoveni, la înființarea căreia Consiliul Concurenței a contribuit în măsura posibilităților modeste, împreună cu Primăria orașului Ialoveni

Revista presei - 2016

„Uniunea Europeană își propune să susțină Republica Moldova în realizarea obiectivelor pe componenta de concurență, specificate în capitolul de legislație și politică concurențială din cadrul DCFTA. Vineri, 29 ianuarie, la Chișinău a fost lansat un proiect în cadrul căruia experții europeni vor acorda asistență

the possibility of thematic communication with the stakeholders in a new format, were organized. This event has gathered during the year judges, legal advisers and lawyers, representatives of the public authorities and business environment, civil society and journalists etc.

- Competition culture was promoted in the university environment, within 3 events. More than 150 students of the State University in Moldova, of the Academy of Economic Studies in Moldova and of the University of European Political and Economic Studies "Constantin Stere" benefited from lessons and seminars organized by the Competition Council and representatives of the EU project "Support to the Competition Council".
- EU TAIEX Workshop with the topic "Harmonization of the state aid schemes with the European norms" was organized both for the specialists within the Competition Council and for the persons in charge with state aid.

For the first time!

- **The 4 territorial offices of the Competition Council have been set up as follows:** North, Centre, South and territorial office of the territorial-administrative unit Găgăuzia. The opening of these offices will facilitate the access of the citizens in the territory to technical assistance and public interest information provided by the Competition Council, without being necessary for them to travel to Chișinău.
- **Inauguration of the Public Garden "Moldova"** in Ialoveni City. The Competition Council has contributed, within its modest resourc-

номом формате. Данное событие на протяжении года собрало под своей эгидой судей, юристов и адвокатов, представителей органов публичной власти и деловой среды, гражданского общества, журналистов и т.п.

- Продвижение конкурентной культуры в университетской среде было осуществлено в рамках 3-х событий. Свыше 150 студентов Молдавского Государственного Университета, Экономической Академии Молдовы и Университета Политических и Экономических Европейских Знаний имени К. Стере, присутствовали на лекциях и семинарах, организованных Советом по Конкуренции и представителями проекта ЕС «Поддержка Совету по Конкуренции».
- Был организован семинар TAIEX, при поддержке Европейского Союза на тему: «Приведение схем государственной помощи в соответствие с европейскими нормами», предназначенный как для специалистов Совета по Конкуренции, так и для ответственных лиц в области государственной помощи.

Впервые!

- **Были созданы 4 филиала Совета по Конкуренции:** Север, Центр, Юг и АТО Гагаузия. Открытие данных филиалов упростит доступ граждан из территории к технической помощи и представляющей публичный интерес информации Совета по Конкуренции, без необходимости перемещения в Кишинэу.
- **Инаугурация Городского Парка «Молдова»** в городе Яловень, открытию которого Совет по Конкуренции способствовал в меру своих скромных возможностей, вместе с Примэрией города Яловень

pentru îmbunătățirea aplicării legii și reglementărilor din domeniul concurenței în Republica Moldova” („UE acordă suport Consiliului Concurenței”, NOI. MD, 30ianuarie 2016)

* * *

”Șase companii farmaceutice au fost sancționate de Consiliul Concurenței. S-a întâmplat după ce agenții economici nu au livrat medicamente integral și la timp instituțiilor medicale din țara.

Valoarea totală a amenzilor constituie 17,4 milioane de lei. Potrivit Serviciului Vamal majoritatea medicamentelor urmau să fie importate din Ucraina. Centrul de Investigații Jurnalistice a scris anterior despre acestea ca obțin venituri fabuloase, datorită faptului că pe lângă import se ocupa și de vânzarea medicamentelor, prin intermediul unor firme create special în aceste scopuri.” (Nu au livrat medicamente

es, together with the Mayorality of Ialoveni to the creation of the Public Garden.

Press review - 2016

„The European Union aims at supporting the Republic of Moldova for the achievement of the objectives related to the competition component, presented in the competition legislation and policy chapter of DCFTA. Friday, the 29th of January, in Chișinău a project was launched and, in the context of this project, European experts will provide assistance for the improvement of the enforcement of competition law and regulations in the Republic of Moldova” („EU provides support to the Competition Council”, NOI.MD, January 2016)

* * *

Обзор прессы- 2016 год

«Европейский Союз намеревается поддержать Республику Молдова в осуществлении целей, касающихся конкуренции, специфицированных в главе конкурентного законодательства и политики в рамках Углублённых и всеобъемлющих зон свободной торговли (DCFTA). В пятницу, 29 января, в Кишиневе был запущен проект, в рамках которого европейские эксперты будут предоставлять помощь для улучшения применения законов и положений в области конкуренции в Республике Молдова» («ЕС предоставляет поддержку Совету по Конкуренции», NOI.MD, 30 января 2016 года)

* * *

«Шесть фармацевтических компаний были санкционированы Советом по Конкуренции. Это прои-

integral și la timp instituțiilor medicale. Șase companii farmaceutice au fost sancționate de Consiliul Concurenței – VIDEO, PROTV, 10 MAI 2016)

* * *

”Consiliul Concurenței a aplicat amenzi în valoare de peste 38 de milioane de lei anul trecut. Cifra atestă o creștere spectaculoasă, având în vedere că anul trecut au fost aplicate sancțiuni în valoare de 1,7 milioane de lei, iar cu un an mai devreme de 300 de mii de lei” („Valoarea sancțiunilor pentru încălcarea concurenței au crescut de 20 de ori în 2015”, ECONOMIST, 30 iunie 2016)

”Six pharmaceutical companies have been sanctioned by the Competition Council. This happened after the economic agents have not delivered the entire quantity of medicines on time to the medical institutions in the country.

The total amount of the fines reaches 17,4 million lei according to the Customs Unit, most of the medicines were going to be imported from Ukraine. The Centre for Journalistic Investigations has written before about them obtaining enormous incomes, because of the fact that, apart from import, they also deal with the sale of medicines, by

зошло из-за того, что данные экономические агенты не поставили лекарственные средства своевременно и в полном объеме медицинским учреждениям страны.

Общая стоимость штрафов составляет 17,4 миллионов лей. Согласно Таможенной Службе, большинство лекарственных средств должны были быть импортированы из Украины. Центр Журналистских Расследований писал ранее о том, что они получают баснословную прибыль благодаря тому, что помимо импорта, они занимаются также продажей лекарственных

"Consiliul Concurenței propunerea introducerea politicii de clemență, pentru a încuraja companiile să recunoască încălcările de legislație și să coopereze cu instituția.

Propunerea se conține în Planul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2016-2020. Alături de alte acțiuni ce se propun a fi realizate, Consiliul își propune să aplice mai multe instrumente de aplicare a politicilor de concurență." (Autoritățile vor introduce în Moldova politica de clemență, BIZLAW.MD, 27 octombrie 2016)

* * *

means of companies especially set up for these purposes." (They failed to deliver the entire quantity of medicines on time to the medical institutions. Six pharmaceutical companies have been sanctioned by the Competition Council – VIDEO, PROTV, 10 MAY 2016)

"Competition Council has imposed fines of over 38 million lei last year. The figure testifies a spectacular increase, taking into account the fact that last year fines reaching 1,7 million lei have been applied, and one year earlier 300 thousands lei fines have been imposed" („The amount of the sanctions for competition infringement have

средств, посредством фирм, созданных специально для этих целей.» (Не поставили лекарственные средства своевременно и в полном объеме медицинским учреждениям. Шесть фармацевтических компаний были санкционированы Советом по Конкуренции – ВИДЕО, PROTV, 10 мая 2016 года)

«Совет по Конкуренции применил штрафы на сумму свыше 38 миллионов лей в прошлом году. Цифра удостоверяет впечатляющий рост, учитывая, что в прошлом году были применены санкции в размере 1,7 миллионов лей, а годом ранее на сумму 300 тысяч лей» («Сумма санкций за нарушение конкуренции возросла в 20 раз в 2015 году», ECONOMIST, 30 июня 2016 года)

* * *

«Совет по Конкуренции предлагает ввести политику помилования для того, чтобы поощрить компании признавать нарушения законодательства и кооперировать с учреждением.

Предложение содержится в Национальном Плане в области конкуренции и государственной помощи на 2016-2020 годы. Наряду с другими действиями, которые предлага-

„Plenul Consiliului Concurenței a sancționat mai mulți agenți economici în sumă de circa 50.000 de lei. Ca urmare a investigației, s-a stabilit că aceste întreprinderi au răspândit informații false privind serviciile de cazare pe care le prestează. Acest lucru îi avantajează în raport cu alți concurenți și îi induce în eroare pe consumatori, în rezultat deturnând clientela rivalilor săi.” („Consiliul Concurenței: Numărul de stele la hoteluri vă poate induce în eroare! Mai mulți agenți economici s-au ales cu sancțiuni”, BASARABIA.MD, 23 noiembrie 2016)

raised 20 times in 2015”, ECONOMIST, 30 June 2016)

* * *

“Competition Council proposes the introduction of the leniency policy, in order to encourage the companies to recognize the infringements on the legislation and to cooperate with the institution.

Its proposal is included in the National competition and state aid plan for 2016-2020. Together with other actions proposed to be implemented, the Council aims at applying several instruments for the enforcement of the competition policies.” (The authorities will introduce leniency policy in Moldova, BIZLAW.MD, 27 October 2016)

* * *

„The Plenum of the Competition Council has sanctioned several economic agents with approximately 50.000 lei. As a result of the investigation, it was concluded that these undertakings have spread false information regarding the accommodation services provided. This action favors them, in relation to other competitors and misleads the consumers, meaning that they are diverting the clients of their competitors.” („Competition Council: The number of stars of the hotels may be misleading! Sanctions were applied to several economic agents”, BASARABIA.MD, 23 November 2016).

ется осуществить, Совет намеревается применить несколько инструментов по применению политик конкуренции.» (Власти введут в Молдове политику помилования, BIZLAW.MD, 27 октября 2016 года)

* * *

«Пленум Совета по Конкуренции наказал несколько экономических агентов на сумму около 50.000 лей. В результате расследования, было установлено, что данные предприятия распространили ложную информацию об оказываемых ими услугах по размещению. Этот факт ставит их в более выгодное положение по отношению к другим конкурентам, и вводит потребителей в заблуждение, вследствие чего уведут клиентуру своих соперников.» («Совет по Конкуренции: Количество звезд на гостиницах может ввести Вас в заблуждение! Несколько экономических агентов были санкционированы», BASARABIA.MD, 23 ноября 2016 года)

ARTEMYEV Igor,
Doctor în științe
Șef al Serviciului Federal
Antimonopol din Rusia

Stimată doamnă Cărare!

Din numele Serviciului Federal Antimonopol al Federației Ruse, cât și din numele meu personal, Vă felicit pe Dumneavoastră și pe colegii Dumneavoastră cu ocazia împlinirii a celor 10 ani de activitate a autorității de concurență din Republica Moldova.

Iată că deja de un deceniu Dumneavoastră exercitați cea mai importantă sarcină socială a statului, și anume, promovarea și protecția concurenței pe piață. Astăzi, Consiliul Concurenței din Republica Moldova este o echipă unită de profesioniști, de specialiști cu înaltă calificare și de adepți ai aceleiași idei, ale căror eforturi au devenit o parte esențială în formarea unei concurențe sănătoase în Republica Moldova și crearea unui sistem competitiv, eficient de monitorizare a conformității cu legislația concurențială.

Cu siguranță, Consiliul Concurenței a devenit un partener important pentru noi, atât bilateral, cât și în cadrul activităților Consiliului Interstatal pentru Politica Antimonopolistă (CIPA), Consiliul Concurenței fiind un membru activ al acestuia.

Apreciem la înaltă valoare caracterul sincer și confidențial al cooperării dintre instituțiile noastre la diverse etape.

ARTEMYEV Igor
Doctor of science
Head of the Federal Antimonopoly
Service of the Russian Federation

Dear Mrs. Cărare!

On behalf of the Federal Antimonopoly Service within the Russian Federation, and on my personal behalf, I would like to congratulate you and your colleagues for the celebration of 10 years of activity of the Competition Authority in Moldova.

Here we are, after already a decade, you carry out the most important social task of the state, namely, the promotion and protection of the market competition. Today, the Competition Council of Moldova is made up of a coherent team of professionals, specialists and highly skilled followers of the same ideas, whose efforts have become an essential part of the creation of a healthy competition environment in Moldova and of a competitive, efficient monitoring system of compliance with the legislation on competition.

Certainly, the Competition Council has become an important partner for us, both bilaterally and at the level of the activities carried out by the Interstate Council for Antimonopoly Policy. The Competition Council is an active member of this council.

We highly appreciate the honest and confidential nature of cooperation

АРТЕМЬЕВ Игорь,
Доктор наук
Руководитель Федеральной
Антимонопольной Службы России

Уважаемая г-жа Кэрае!

От имени Федеральной антимонопольной службы Российской Федерации и от себя лично поздравляю Вас и Ваших коллег с 10-летием со дня основания антимонопольного органа Республики Молдова.

Вот уже на протяжении десятилетия вы выполняете важнейшую государственную задачу по развитию и защите конкурентной среды на товарных рынках.

Сегодня Совет по конкуренции Республики Молдова - это сплоченная команда профессионалов, высококвалифицированных специалистов и единомышленников, усилия которых стали важнейшей составляющей формирования в Молдове благоприятной конкурентной среды и эффективной системы контроля за соблюдением антимонопольного законодательства.

Несомненно, Совет по конкуренции стал важным партнером для нас как на двусторонней основе, так и в рамках деятельности Межгосударственного совета по антимонопольной политике. Ведомство является активным его членом.

Мы высоко ценим искренний и доверительный характер сотрудничества

Stimată doamnă Cărare, Vă doresc Dumneavoastră și colectivului autorității să aveți parte de o activitate fructuoasă și interesantă, dezvoltare ulterioară și prosperitate, bunăstare și putere pentru realizarea noilor proiecte.

between our institutions at different stages.

Dear Mrs. Cărare, I wish you and your team within the competition authority resultful and interesting activities, development and prosperity, wealth and power for the implementation of new projects.

между наших ведомствами на различных уровнях.

Желаю Вам, уважаемая г-жа Кэраре, и коллективу Совета интересной и плодотворной работы, дальнейшего развития и процветания, а главное – здоровья, благополучия и сил для реализации новых проектов.

CHIRIȚOIU Bogdan Marius

Președintele Consiliului Concurenței din România

Îmi face o deosebită plăcere să mă adresez dumneavoastră/colleagilor din Republica Moldova cu ocazia aniversării a 10 ani de existența a autorității de concurență.

Celebrarea a 10 ani de implementare a legislației de concurență reprezintă pentru Consiliul Concurenței un foarte bun prilej de reflecție asupra eforturilor care au fost necesare succesorilor obținute în această decada, dar și o excelentă oportuni-

CHIRIȚOIU Bogdan Marius

President of the Competition Council of Romania

It gives me great pleasure to address you / our colleagues in the Republic of Moldova on the occasion of the 10 years celebration of the competition authority's existence.

The celebration of 10 years of enforcement of the competition legislation represents a very good occasion for the Competition Council to reflect on the efforts that were necessary for the success obtained during this decade, but also a very good opportuni-

КИРИЦОЮ Богдан Мариус

Председатель Совета по конкуренции Румынии

Мне выпала особая честь обратиться к вам - коллегам из Республики Молдова по случаю 10-летней годовщины деятельности ведомства по конкуренции.

Празднование 10-летия с момента внедрения законодательства, касающегося конкуренции, является для Совета по конкуренции прекрасным поводом осмыслить те усилия, что были необходимы для

tate de a examina provocările ce va aşteaptă.

Ma bucur ca maturizarea autoritatii de concurenta din Republica Moldova s-a realizat si cu implicarea/sprijinul echipei de la Bucuresti. In acest sens, doresc sa mentionez ca inca din 2007, anul infiintarii Consiliului Concurenteii, colaborarea noastra este intr-o continua dezvoltare, pe masura rolului crescut pe care politica in domeniul concurenteii il cunoaste in ultimii ani.

Printre realizările Consiliului Concurenteii, care au impactat pozitiv mediul de afaceri din Republica Moldova, as dori sa mentionez adoptarea noi legi a concurenteii si a legii ajutorului de stat in 2012, modificari legislative sustinute de proiectului de twinning derulat in parteneriat cu Romania, Austria si Letonia.

Cu aceasta ocazie, doresc sa felicit Consiliul Concurenteii din Republica Moldova pentru progresele inregistrate in crearea unei institutii solide si independente si eforturile de modernizare a legislatiei privind concurenta si ajutorul de stat. De asemenea, imi exprim convingerea ca experienta Romaniei in parcursul european va putea fi impartasita si in viitor colegilor din Republica Moldova.

ty to analyse the challenges that lies still ahead of you.

I am happy that the competition authority in the Republic of Moldova has become mature, with the involvement/ support of the team in Bucharest as well. In this respect, I would like to mention that, even since 2007, the year when the Competition Council was set up, our co-operation is continuously developing, proportionally with the enhanced role that the competition policy has acquired during the past years.

Among the achievements of the Competition Council, with a positive impact on the business environment in the Republic of Moldova, I would like to mention the adoption of the new competition law and of the law on state aid in 2012, the legal amendments supported by the twinning project implemented in partnership with Romania, Austria and Latvia.

On this occasion, I would like to congratulate the Competition Council in the Republic of Moldova for the progress made towards the creation of a solid and independent institution and for the efforts made for modernising the legislation on competition and state aid. I also express my conviction that the experience of Romania on the European trajectory will be shared, in the future as well, with the colleagues in the Republic of Moldova.

достижения успеха в течение этого десятилетия, а также отличной возможностью рассмотреть предстоящие вызовы

Я рад, что становление органа по конкуренции в Республики Молдова стало возможным и благодаря участию/поддержке команды из Бухареста. В связи с этим, хотелось бы отметить, что еще с 2007 года - года основания Совета по конкуренции, наше сотрудничество претерпевает непрерывное развитие, в зависимости от политики, которая в последние годы играет все более значимую роль в области конкуренции.

Среди достижений Совета по конкуренции, оказавших положительное влияние на деловую среду в Республике Молдова, хотелось бы отметить - принятие нового закона по конкуренции и закона о государственной помощи 2012 года, законодательные поправки, которые были одобрены в рамках проекта Twinning, реализованного в партнерстве с Румынией, Австрией и Латвией.

В связи этим хотелось бы поздравить Совет по конкуренции Республики Молдова за достигнутый прогресс в учреждении солидного и независимого института, и за усилия по обновлению законодательства по части конкуренции и государственной помощи. Также позвольте выразить убеждение в том, что опыт Румынии на европейском пути развития смогут перенять и наши коллеги из Республики Молдова.

KREMER Alex

*Director al Reprezentanței
Băncii Mondiale în Republica
Moldova
Unitatea Belarus, Moldova și
Ucraina, Europa și Asia Centrală*

Echipa Grupului Băncii Mondiale adresează felicitări Consiliului Concurenței cu ocazia celei de-a 10-a aniversare a acestuia. Concurența deschisă este cheia corectitudinii, eficienței și transparenței într-o economie de piață. Activitatea Consiliului Concurenței, prin urmare, este esențială pentru viitorul Moldovei.

KREMER Alex

*Country Manager for Moldova,
Belarus, Moldova and Ukraine Coun-
try Unit Europe and Central Asia,
World Bank Group*

The staff of the World Bank Group offer their congratulations to the Competition Council on the 10th anniversary of its creation. Open competition is the key to fairness, efficiency and transparency in a market economy. The Council's work is therefore critical for the future of Moldova.

КРЕМЕР Алекс

*Региональный директор Молдовы,
Белоруссии и Украины, Европы и
Центральной Азии Всемирного
Банка*

Команда Всемирного Банка поздравляет Совет по конкуренции с десятилетней годовщиной.

Открытая конкуренция является залогом корректности, эффективности и прозрачности в рыночной экономике.

Поэтому деятельность Совета по конкуренции крайне важна для будущего Молдовы

OTS Märt

Director General

Autoritatea de Concurență din Estonia

„10 ani de activitate reprezintă un reper important. Într-o anumită măsură, acesta este un reper de referință și pentru domeniul concurenței în Estonia. Deși a fost fondată în 1993, autoritatea noastră a fost reorganizată considerabil, astfel, o nouă eră a început pentru noi acum aproape 10 ani, la începutul anului 2008. Desigur, nu doar perioada este cea care contează, ci activitățile desfășurate în această perioadă se apreciază, de fapt. Am urmărit cu plăcere creșterea și dezvoltarea Consiliului Concurenței al Republicii Moldova. Am crescut și noi alături de Dumneavoastră din momentul în care a fost stabilit parteneriatul moldo-estonian în domeniul concurenței. În numele Autorității de Concurență din Estonia, Vă doresc baftă și dorință nesecată în atingerea ambițiilor în domeniul concurenței în Moldova”.

OTS Märt

General Director

Estonian Competition Authority

"Celebrating 10 years of activity is an important milestone. To some extent that is a milestone that the Estonian Competition may relate to. Although being established in 1993, our Authority went through substantial reorganization and a new era began for us almost 10 years ago, in the beginning of 2008. Of course, not only the length of the period is what matters, the activities that are carried out during that period is what we are measured by. It has been pleasure to see the Moldovan Competition Council grow and develop. Also, we have grown with you while the Moldovan-Estonian competition partnership has been established. On behalf of the Estonian Competition Authority I wish you success and continuous eagerness to carry on and fulfill your ambitions in the field of competition in Moldova."

OTS Март

*Генеральный Директор Эстонского
Антимонопольного Ведомства*

«Десятилетняя годовщина деятельности представляет собой исключительно важный этап. В какой-то степени, эта годовщина является важной вехой в области конкуренции в Эстонии. С момента своего основания в 1993 году, наше управление прошло через значительный процесс реорганизации, и новый этап начался для нас меньше чем 10 лет назад, в начале 2008 года. Конечно, важен не только период, на самом деле, оцениваются действия которые проводились в течении этого времени. Нам было приятно наблюдать то, как Совет по конкуренции в Молдове рос и развивался. Мы росли вместе с Вами с момента, когда было установлено партнёрство между Молдовой и Эстонией в сфере конкуренции. От лица Управления Конкуренции Эстонии, желаю Вам удачи и постоянного желания продолжать и достигать свои цели в области конкуренции в Молдове.»

RAFAJ Petr

Președinte

*Biroul pentru Protecția Concurenței
din Republica Cehă*

Stimată doamnă Cărare,

În primul rând, aș dori să felicit călduros Consiliul Concurenței al Republicii Moldova cu ocazia celei de-a 10-a aniversări. Mă bucur să aud că autoritatea de concurență a Moldovei a sprijinit activ creșterea economică națională în țara Dumneavoastră pentru o perioadă semnificativă.

La fel ca și în viață, autoritatea de concurență din Republica Moldova, la cei 10 ani de existență, poate fi considerată aproape matură, fiind deja bine pregătită să facă față celor mai complexe provocări ale vieții. Am convingerea că această autoritate are deja suficientă experiență și cu toate acestea este dornică să își îmbunătățească abilitățile, atunci când vine vorba de protecția concurenței pe piața Moldovei, să învețe de la ceilalți și să exploreze noi traiectorii.

În anul 2016, Oficiul pentru Protecția Concurenței din Republica Cehă de asemenea a sărbătorit aniversarea aplicării prevederilor legislative din domeniul concurenței. În ultimii 25 de ani, Oficiul nostru a monitorizat domeniul concurenței, pentru care s-a elaborat un cadru juridic solid, având

RAFAJ Petr

Chairman

*Office for the Protection of Competition
of the Czech Republic*

Dear Ms. Carare,

First of all I would like to warmly congratulate the Competition Council of Moldova on its 10th anniversary. It is my great pleasure to hear that the competition authority of Moldova has been actively supporting the national economic growth in your country for such significant period.

Similarly to human life circle, 10 years old Moldovan competition authority is nearly an adult and already well prepared to face the most complex challenges of life. I am convinced the Competition Council of Moldova has already sufficient experience however it is still anxious to improve new skills when protecting the competition in the market of Moldova from harm, to learn from the others and to step intrepidly into new paths.

In the year of 2016 the Czech Office for the Protection of Competition celebrated its anniversary of enforcing competition as well. For the last 25 years, our Office has supervised the field of competition where the solid legal framework was formed since the recent Competition Act is in force more than 15 years. In spite of this fact, modern competition tools such as Leniency programme, settlement procedure and prioritization have been included in Czech legislation framework. I do be-

РАФАЖ Петр

Президент

*Бюро по защите Конкуренции
Чешской Республики*

Уважаемая госпожа Кэраре,

В первую очередь, хотелось бы тепло поздравить молдавский Совет по Конкуренции с 10-летним юбилеем. Приятно слышать, что молдавское ведомство по конкуренции активно поддерживает рост национальной экономики в вашей стране на столь большом промежутке времени.

Как и в жизни, Совет по конкуренции Республики Молдовы, достигнув возраста 10 лет, может считаться фактически зрелым и хорошо подготовленным к самым сложным жизненным испытаниям. Я уверен, что данный орган уже обладает достаточным опытом, но, с другой стороны, желаем Вам роста компетентности, особенно для защиты от неблагоприятных для конкуренции аспектов рынка Республики Молдова, учась у других и смело исследуя новые идеи.

В 2016 году Бюро по защите Конкуренции Чешской Республики отметил юбилей применения законодательных положений в области конкуренции. За последние 25 лет наше Бюро мониторизировало область конкуренции, для чего создал прочную юридическую основу, учитывая, что Закон о конкуренции действует уже более 15 лет. Несмотря на это, действующее законодательство о

în vedere faptul că Legea concurenței este în vigoare de peste 15 ani. În pofida acestui fapt, cadrul juridic ceh conține instrumente moderne în domeniul concurenței, cum ar fi programul de clemență, procedura de angajamente și prioritizarea. Sunt de părerea că astfel de instrumente sprijină concurența eficientă, care este o componentă necesară în dezvoltarea diferitelor economii și agenții de concurență, cum ar fi și Consiliul Concurenței al Republicii Moldova.

Abordarea în domeniul concurenței pe care o aplică nu doar autoritatea din Republica Cehă sau din Republica Moldova, este din ce în ce mai similară, datorită nivelului sporit de convergență a normelor din domeniul concurenței la nivel mondial. De aceea, cooperarea internațională dintre autoritățile de concurență este o metodă bună de a face schimb de informații și experiență prețioase.

Așadar, suntem în așteptarea colaborării fructuoase de viitor dintre autoritățile noastre. De asemenea, sper că vom avea mai multe oportunități de a face schimb de experiență și informații cu privire la aspecte legislative și spețe specifice.

Vă doresc Dumneavoastră și colegilor Dumneavoastră succese în executarea atribuțiilor și în realizarea eforturilor necesare pentru a îmbunătăți procesul de implementare a legislației din domeniul concurenței în Republica Moldova. Sunt de părere că instituția Dumneavoastră va rămâne o autoritate respectată și în continuare, în cadrul căreia activează experți experimentați în domeniul concurenței.

lieve that such tools support efficient competition which is a necessary part of the development of various economies and competition agencies such as the Moldovan Competition Council.

The ways in which competition authorities, not only the Czech or Moldovan one, deal with the competition issues are more and more similar due to increased convergence of competition rules worldwide. That is why the international cooperation between competition authorities is considered as an excellent way to share valuable information and experience.

Therefore, I look forward to future work and mutual beneficial cooperation between our agencies. I also believe that we will have a number of opportunities to exchange experience and information on legislative issues and particular cases.

Let me wish you and your colleagues all the possible success in fulfilling your professional duties and in further improvement of the competition law enforcement in Moldova. I do believe that the Competition Council of Moldova will remain respected authority with a number of experienced competition experts.

Let me wish you and your colleagues all the possible success in fulfilling your professional duties and in further improvement of the competition law enforcement in Moldova. I do believe that the Competition Council of Moldova will remain respected authority with a number of experienced competition experts.

конкуренции Чешской Республики ввело современные методы, такие как: программы смягчения ответственности, процедура расчёта и определения приоритетов. Считаю, что подобные инструменты поддерживают эффективное развитие конкурентной среды, необходимый компонент для развития экономики и агентств в области конкуренции, таких как, например, Молдавский Совет по Конкуренции.

Подход, который применяют власти в области конкуренции, не только в Чешской Республики или в Республике Молдова, имеет всё больше и больше общих аспектов, благодаря всё большему сближению норм в области конкуренции на мировом уровне. Это причина, по которой международное сотрудничество организаций в области конкуренции считается идеальным способом для обмена информацией и ценным опытом.

Таким образом, с нетерпением ждём дальнейших совместных действий в плодотворном сотрудничестве между нашими организациями. А также считаю, что у нас будет больше возможностей для обмена опытом и информацией о законодательных аспектах и о специфических судебных процессах.

Позвольте пожелать Вам и Вашим коллегам успехов в выполнении обязанностей и осуществлении необходимых действий в улучшении процесса внедрения законодательства в области конкуренции в Республике Молдова. Уверен, что Ваша организация останется уважаемым органом власти, в котором работают люди опытные в области конкуренции.

TAPIOLA Pirkka

Ambassador

*Şef al Delegației Uniunii Europene
în Republica Moldova*

Delegația UE în Republica Moldova felicită Consiliul Concurenței al Republicii Moldova, Președintele acestuia, Plenul și întreg personalul cu ocazia aniversării a 10 ani de activitate în domeniul politicii și legii concurenței în Republica Moldova.

Pentru UE, acest eveniment marchează un deceniu de pași importanți în direcția creării și dezvoltării cu succes a unei economii de piață. Acest lucru nu se referă doar la protecția concurenței pe piață, ci și la dezvoltarea sistemului ajutorului de stat, ca o valoare importantă suplimentară pentru conservarea și dezvoltarea concurenței. Ambele domenii sunt, într-adevăr, considerate în Uniunea Europeană piloni semnificativi pentru asigurarea bunei funcționări a economiei și continuarea consolidării principiilor democratice la nivel de țară.

UE a sprijinit autoritățile din Moldova în realizarea acestor obiective prin finanțarea a două proiecte. În primul rând, proiectul de Twinning (înfățișare instituțională) implementat în perioada 2010 - 2012, prin care s-a oferit asistență prin intermediul unor experți în domeniul concurenței din România, Letonia și Austria. Datorită acestui

TAPIOLA Pirkka

Ambassador

*Head of the European Union
Delegation to Moldova*

“The EU Delegation to the Republic of Moldova congratulates the Competition Council of the Republic of Moldova, its President, the Plenum and its entire staff on the occasion of its 10 years anniversary of activity in the field of competition policy and law in the Republic of Moldova

For the EU, this event marks a decade of important steps towards the successful creation and development of a market economy. This comes in relation not only to the protection of market competition, but also to the development of the state aid system, as a further important value for the preservation and development of competition. Both areas are indeed considered in the European Union to be significant pillars for ensuring the proper functioning of the economy and further consolidation of democratic principles in the country.

The EU supported the Moldovan authorities towards these goals by financing two projects. First, the Twinning Project implemented from 2010 to 2012 which offered assistance through competition experts from Romania, Latvia and Austria. Due to this project, a modern and functioning competition law was adopted by the Moldovan Parliament in 2012, followed by amendments which finalised the legal competition package. This enabled the

ТАПИОЛА Пиркка

Посол,

*Глава Delegaции ЕС
в Республике Молдова*

Делегация ЕС в Республике Молдова поздравляет Совет по конкуренции Республики Молдова, Председателя Совета, Пленум и весь персонал Совета, по случаю 10-ой годовщины деятельности в области конкурентной политики и законодательства в Республике Молдова.

Для ЕС, это событие отмечает десятилетие важных шагов в направлении создания и успешного развития рыночной экономики. Это связано не только с защитой конкуренции на рынке, но и с развитием системы государственной помощи, в качестве важной добавленной стоимости для сохранения и развития конкуренции. Обе эти области действительно считаются в Европейском Союзе исходными опорами для обеспечения хорошего функционирования экономики и продолжения консолидации демократических принципов на уровне страны

ЕС оказал поддержку властям Республики Молдова в осуществлении данных целей посредством финансирования двух проектов. В первую очередь, проект институционального сотрудничества, внедренный в период 2010 – 2012 годов, в рамках которого была предоставлена помощь посредством экспертов в области конкуренции из Румынии, Латвии и Австрии. Благодаря данному проекту, Парламент Республики Молдова принял в 2012 году современный и функциональный закон в области конкуренции, за которым последовали изменения, которые

proiect, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în 2012 o lege modernă și funcțională în domeniul concurenței, urmată de amendamente prin care s-a completat pachetul legislativ în domeniul concurenței. Acest lucru i-a permis Consiliului Concurenței, începând cu 2014, funcționarea într-un cadru juridic îmbunătățit.

Un al doilea proiect în domeniul concurenței a demarat în noiembrie 2015 și va dura până în noiembrie 2017. Acesta a oferit deja asistență pentru instruirea de bază și formarea funcționarilor publici tineri în acest domeniu. Proiectul va continua să ofere sprijin relevant pentru aprofundarea cunoștințelor tinerilor funcționari care activează în acest domeniu. Vizite de studiu, stagii, conferințe, participări la evenimente internaționale în domeniul concurenței, precum și seminare, toate acestea au fost organizate pentru a sprijini Consiliul Concurenței în activitatea sa de zi cu zi. Pe lângă aceste activități, proiectul a devenit un partener al altor părți interesate din Republica Moldova (cum ar fi mediul de afaceri, profesiile juridice și asociațiile ce le reprezintă, Ministere și alte instituții publice, presa și publicul larg). Nivelul de informare a publicului în domeniul concurenței a crescut considerabil cu ajutorul contactelor directe și diferitelor activități implementate în cadrul proiectului.

UE va continua să ofere suport considerabil în acest domeniu, care sperăm că va garanta o dezvoltare de succes a Consiliului Concurenței. Acest lucru ar trebui să fie orientat spre creșterea bunăstării consumatorilor, care este scopul final al unei politici eficiente în domeniul concurenței.

Competition Council to function, from 2014 onwards, within an improved legal framework.

A second competition project started in November 2015 and will last until November 2017. This project has already provided assistance for basic education and training of young civil servants in this field. It will continue to offer relevant support for deepening the knowledge of people working in this field. Study visits, internships, conferences, participation in international competition events, as well as competition seminars are all carried out to support the Competition Council in its daily work. In addition to these activities, the Project is a partner of other stakeholders in the Republic of Moldova (like business community, legal professions and their associations, Ministries and other public institutions, the press and the public at large, just to name a few). Through direct contacts and the different activities of the project, public awareness about competition is being substantially increased.

The EU will continue to provide substantial support in this sector, which will hopefully guarantee a successful development of the Competition Council. This should be targeted towards increasing consumer welfare which is the ultimate purpose of an efficient competition policy.

ми был дополнен законодательный пакет в области конкуренции. Это позволило функционировать Совету по конкуренции, начиная с 2014 года, в рамках улучшенной правовой базы

Второй проект в области конкуренции стартовал в ноябре 2015 года, и продлится до ноября 2017 года. Данный проект уже предоставил помощь для базового обучения и формирования молодых государственных служащих в данной области. Он продолжит оказывать релевантную поддержку для углубления знаний молодых государственных служащих, работающих в данной области. Были организованы рабочие визиты, стажировки, конференции, участия в международных мероприятиях в области конкуренции, а также семинары в данной области, для того, чтобы поддержать Совет по конкуренции в своей повседневной деятельности. Помимо этого, проект является партнером других заинтересованных лиц Республики Молдова (таких как деловое сообщество, юридические профессии и представляющие их ассоциации, министерства и другие общественные учреждения, пресса и широкая публика). Уровень сознательности публики в том, что касается конкуренции, был существенным образом улучшен с помощью прямых контактов и различных мероприятий, внедренных в рамках проекта.

ЕС продолжит и далее оказывать существенную помощь в данной области, что, как мы надеемся, будет иметь ценность гарантии для успешного развития Совета по конкуренции. Целью данного аспекта должен быть рост уровня благосостояния потребителей, что является конечной целью эффективной политики в области конкуренции.

TERENTYEV Iuryi

*Președinte al Comitetului
Antimonopol din Ucraina*

Stimați colegi,

Din partea Comitetului Antimonopol din Ucraina, doresc să vă felicit cu ocazia celei de-a zecea aniversări de la momentul înființării Consiliului Concurenței al Republicii Moldova.

Concurența în domeniul economic reprezintă una dintre componentele esențiale ale politicii unui stat modern. Dezvoltarea conceptului de concurență loială reprezintă unul dintre factorii-cheie ce are ca efect îmbunătățirea eficienței sistemului economic, bunăstarea populației, atractivitatea investițională a statului. Prin urmare, cooperarea dintre autoritățile de concurență este una dintre premisele necesare pentru a face față provocărilor cu care se confruntă economia în procesul de globalizare.

În cei 10 ani de existență a Consiliului Concurenței al Republicii Moldova, această instituție a reușit să stabilească baza juridică în domeniul protecției și dezvoltării concurenței, să consolideze capacitățile instituționale, să acumuleze experiență și să dea dovadă de eficiența activității sale în practică.

Transformările semnificative ce au loc în țările noastre, caracterul inovativ și, în același timp comun al acestora, datorită relațiilor economice strânse, au contribuit la dezvoltarea multi-anu-

TERENTYEV Yuriy

*Chairman of the Antimonopoly
Committee of Ukraine*

Dear Colleagues,

On behalf of the Antimonopoly Committee of Ukraine I would like to congratulate you with the 10th anniversary of the founding of the Competition Council of the Republic of Moldova.

Economic competition is one of the essential parts of modern state policy. Development of fair competition is a key factor for improving economic system efficiency, welfare of population, investment attractiveness of the state. Consequently the cooperation between competition authorities is a necessary prerequisite for successful addressing constant challenges for the economy in the face of globalization.

In the 10 years of existence the Competition Council of the Republic of Moldova has succeeded in establishing substantial legal basis in the field of protection and development of economic competition, in staff capacity-building, in gaining experience and in proving efficiency of its work in practice.

Intensive transformations ongoing in our countries, its innovativeness and at the same time similarity, caused by tight economic ties, have contributed to the multi-year development of cooperation in exchanging experience in the field of economic competition development.

ТЕРЕНТЬЕВ Юрий

*Председатель Антимонопольного
Комитета Украины*

Дорогие коллеги,

От имени Антимонопольного комитета Украины, я хотел бы Вас поздравить с десятой годовщиной создания Совета по конкуренции Республики Молдова.

Конкуренция в экономической сфере является важнейшим компонентом современной государственной политики. Разработка концепции справедливой конкуренции - это ключевой фактор для повышения конкурентоспособности системы, благосостояния населения, повышения привлекательности инвестиций, проводимых государством. Таким образом, сотрудничество между органами по вопросам конкуренции - одно из предварительных условий, необходимых для успешного решения новых задач, стоящих перед экономикой в процессе глобализации.

За 10 лет работы Совета по конкуренции Республики Молдова, была построена важная правовая основа для защиты и развития конкуренции в экономической сфере и для укрепления кадрового потенциала. Был накоплен бесценный опыт и была продемонстрирована эффективность работы на практике.

Значительные изменения, происходящие в наших странах, которые

ală a cooperării realizate sub forma schimbului de experiență în domeniul dezvoltării concurenței.

Pentru a consolida relația de cooperare și pentru a trece la alt nivel de conclucrare între instituțiile noastre, la data de 30 iunie 2016, între Consiliul Concurenței al Republicii Moldova și Comitetul Antimonopol din Ucraina a fost semnat Memorandumul de colaborare în domeniul politicilor concurențiale. Stabilirea cadrului legal în domeniul politicii concurențiale, precum și a unui mecanism juridic la nivel internațional, va contribui la o reacție efectivă contra provocărilor contemporanității, la prevenirea practicilor anticoncurențiale transfrontaliere și la identificarea comună a celor mai eficiente soluții.

Sunt sigur că colaborarea noastră, constituită pe baza intereselor și tradițiilor similare, pe respect și sprijin reciproc, va contribui în continuare la dezvoltarea concurenței în domeniul economic.

In order to strengthen our cooperation and bringing it to the new level, the Memorandum of cooperation in the field of competition policy between the Competition Council of the Republic of Moldova and the Antimonopoly Committee of Ukraine was signed on 30 June 2016. The establishment of legal framework in the field of competition policy and legal mechanism at an international level will contribute to the effective response to challenges of modernity, prevent anticompetitive cross boarder practices and jointly seek efficient solutions.

I'm confident that our cooperation, built on the basis of interests' and traditions' similarity, mutual respect and assistance, will further serve to the development of economic competition.

носят инновационный характер и плодотворное сотрудничество внесли свой вклад в развитие и обмен опытом по развитию экономической конкуренции.

В целях укрепления сотрудничества между нашими учреждениями был подписан Меморандум о сотрудничестве в области конкурентной политики, заключенный между Советом по конкуренции Республики Молдова и Антимонопольным комитетом Украины 30 июня 2016 года. Были созданы нормативно-правовая база в области конкуренции и международно-правовой механизм, которые помогают в разработке эффективных мер в ответ на вызовы современности, в целях предотвращения трансграничной анти-конкурентной практики путем выявления наиболее эффективных совместных решений.

Я уверен, что сотрудничество между нашими органами, построенное на общих интересах и традициях, на взаимном уважении и поддержке, будет способствовать развитию экономической конкуренции.

THANNER Theodor

Doctor în științe

Directorul General al Autorității

Federale de Concurență din Austria

"În numele Autorității Federale de Concurență din Austria, sunt încântat să felicit Consiliul Concurenței al Republicii Moldova pentru finalizarea unei decade de realizări și pentru aniversarea acestui jubileu! Suntem bucuroși să urmărim modul în care Consiliul Concurenței din țara Dumneavoastră a progresat și s-a dezvoltat în acest timp și că eforturile realizate în special în domeniul cooperării internaționale cu alte agenții au contribuit la consolidarea unei autorități puternice, care asigură un mediu concurențial loial în Moldova. Ne-am simțit foarte onorați să Vă oferim sprijin în cadrul proiectului de Twinning (înfrățire instituțională) care a fost semnat în 2010 cu Letonia și România. Sunt ferm convins că doar o cooperare internațională puternică poate duce la dezvoltarea piețelor globale, unde actorii concurează loial. În contextul celor menționate, aș dori să Vă felicit cordial pentru toate realizările din ultimii 10 ani și rămân în așteptarea mai multor jubilee de succes! Dr. Theodor Thanner, Director General al Autorității Federale de Concurență din Austria.

THANNER Theodor

*General Director of the Austrian
Federal Competition Authority*

"In the name of the Austrian Federal Competition Authority I am delighted to congratulate the Competition Council of Republic of Moldova for completing 10 years of success and your jubilee celebrations! We are extremely pleased to see how your Competition Council has prospered and has developed during this time and that your efforts especially in the field of international cooperation with other agencies has supported you to grow to a powerful agency that ensures fair competition in Moldova. We felt really honored to support you within the twinning project which was signed in 2010 together with Latvia and Romania. I am firmly convinced that only strong international cooperation can lead to better global markets in which market actors are competing fairly. In the light of this my heartiest congratulations for all that has been achieved in the last ten years and I am looking forward to celebrating many more successful 10 years jubilees!"

ТАННЕР Теодор

Доктор наук

Генеральный Директор

*Австрийского Федерального
Ведомства по Конкуренции*

«От лица Австрийского Федерального Ведомства по конкуренции, хочу поздравить Совет по конкуренции Республики Молдова с 10-летним юбилеем! Мы несказанно рады наблюдать, как Совет по конкуренции в Вашей стране прогрессировал и развивался в этот период и что усилия приложенные, в особенности, в сфере международного сотрудничества с другими ведомствами привели к становлению сильного органа, который создает лояльную конкурентную среду в Молдове. Мы гордимся иметь возможность помогать Вам в рамках проекта по межведомственному породнению который был подписан в 2010 году с Литвой и Румынией. Мы глубоко уверены, что только сильное международное сотрудничество может привести к развитию лучших глобальных рынков, в рамках которых игроки смогут лояльно конкурировать. В контексте представленных аспектов, хочу сердечно поздравить Вас за все достижения за последние 10 лет и выразить заинтересованность в следующих годовщинах десятилетнего успеха!»

RO

Despre instrumentele de cooperare în lupta împotriva practicilor restrictive ale corporațiilor transnaționale

ARTEMYEV Igor, Doctor în științe
Șef al Serviciului Federal Antimonopol din Rusia

Acum 25 de ani, Federația Rusă a trecut de la economia centralizată planificată la economia de piață. În acea perioadă dificilă pentru economia Federației Ruse nu exista legislație cu privire la concurență, nici înțelegerea modului cum ar trebui să fie reglementată economia în perioada transformărilor majore.

Exact atunci s-au implementat primii pași de dezvoltare a concurenței și s-au fundamentat principiile reglementării antimonopoliste ruse: egalitatea tuturor formelor de proprietate în temeiul legii, reglementare eficientă, independența autorității de concurență, pedeapsa echitabilă în cazul încălcării legislației antimonopoliste, consolidarea cooperării internaționale.

Într-adevăr, acum putem afirma cu certitudine că aceste principii și reguli sunt aplicate în Federația Rusă, inclusiv în cadrul dezvoltării globale și regionale. La nivelul Uniunii Economice Eurasiatice recent a fost adoptat Tratatul de Bază în care un capitol

EN

On the instruments of cooperation in the fight against the restrictive practices of the transnational corporations

ARTEMYEV Igor
Doctor of science
Head of the Federal Antimonopoly
Service of the Russian Federation

About 25 years ago, the Russian Federation has moved from the centralized planned economy to a market economy. During that period which was very difficult for the economy of the Russian Federation, there was no legislation on competition, and no understanding on how the economy should be regulated during a period of major changes.

It was exactly at that moment when

RU

О новых инструментах сотрудничества в борьбе с ограничительными практиками транснациональных корпораций

АРТЕМЬЕВ Игорь
Доктор наук
Руководитель Федеральной
Антимонопольной Службы России

25 лет назад Россия вступила на путь перехода от централизованной плановой экономики к рыночной. В тот трудный для российской экономики период не существовало ни конкурентное законодательство, ни понимание того, как регулировать экономику в период

întreg este dedicat politicii de concurență și aplicării ei corecte.

Documentul dat reprezintă un exemplu practic de realizare a schimbului de informație între autoritățile de concurență și ne oferă acum o posibilitate reală de a face schimb de informații confidențiale între țările ce fac parte din Uniunea dată, cu scopul de a combate practicile comerciale restrictive pe teritoriul țărilor noastre.

În plus, pe parcursul celor 25 de ani de existență a CSI, unul din cele mai importante principii de cooperare a statelor-membre este reglementarea antimonopolistă. În cadrul CSI a fost creat Consiliul Interstatal pentru politica antimonopolistă și Sediul central pentru investigația încălcărilor legislației antimonopoliste a statelor-membre CSI. Ca rezultat al cooperării autorităților de concurență, consumatorii țărilor CSI au primit un beneficiu destul de tangibil: s-au redus prețurile la apelurile în roaming, în urma micșorării prețurilor s-a mărit numărul călătorilor între statele-membre CSI.

Totodată, muncim activ în cadrul BRICS. În anul 2009, în Kazan a avut loc prima Conferință a șefilor autorităților de concurență, pe atunci încă în format BRIC. Acum această conferință are loc cu regularitate.

În mai 2016, șefii autorităților de concurență ale statelor BRICS au semnat, la St. Petersburg, un Memorandum de cooperare. Am creat grupuri de lucru în domeniul farmaceutic, alimentar, al industriei de automobile, unde împreună, în mod deschis și sincer, evaluăm situația pe aceste piețe de importanță socială și căutăm soluții pentru problemele, cu care se confruntă țările noastre.

Cu toate acestea, lumea nu stă pe loc, economiile noastre se dezvoltă. Împreună cu economia se dezvoltă

the first steps were made in the direction of competition development and when the principles of the Russian Anti-Monopoly regulations were substantiated: the equality of all forms of ownership according to the legal provisions, the effective regulation, the independence of the competition department, the fair sanctions applied to the cases of infringement of the antimonopoly legislation, the strengthening of the international co-operation.

Indeed, we can now claim with certainty that these principles and rules are applied within the Russian Federation, also at the level of global and regional development. The fundamental Treaty has been recently adopted by the Treaty on the Eurasian Economic Union, devoting an entire chapter to competition policy and its enforcement.

This document presents a set of practical examples related to the enforcement of the principles of information exchange between the competition departments and now gives us a real opportunity to exchange confidential information again between the countries within the Union, in order to combat the restrictive business practices on the territory of our countries.

Moreover, during the 25 years of existence of the Commonwealth of Independent States (CIS), one of the most important principles of cooperation between the Member - States is related to antimonopoly regulation. The Interstate Council for Antimonopoly Policy and the Central Headquarters for the Investigation of the Antimonopoly Legislation violations, were created within the CIS countries. As a result of the cooperation between the competition authorities, the consumers within the CIS countries were the beneficiaries of rather tangible advantages: reduced prices for the roaming

гигантских трансформаций.

Именно тогда были сделаны первые шаги развития конкуренции и закреплены основополагающие принципы российского антимонопольного регулирования: равенство всех форм собственности перед законом, эффективное регулирование, независимость конкурентного ведомства, справедливое наказание за нарушения антимонопольного законодательства, укрепление международного сотрудничества.

Действительно, сейчас мы можем с гордостью сказать, что данные принципы и правила применяются в России, в том числе в рамках глобального и регионального развития. На уровне Евразийского экономического союза не так давно был принят базовый Договор, целая глава которого посвящена конкурентной политике и правоприменению. Данный документ является практически примером реализации принципов обмена информацией между конкурентными ведомствами различных стран и дает нам сейчас реальную возможность обмениваться конфиденциальной информацией в странах Союза с целью противодействия ограничительным деловым практикам на территории наших стран.

Кроме того, на протяжении 25 лет существования СНГ одним из важнейших направлений сотрудничества государств-членов является антимонопольное регулирование. В рамках СНГ был создан Межгосударственный совет по антимонопольной политике, а также Штаб по совместным расследованиям нарушений антимонопольного законодательства государств-участников СНГ. В результате совместной работы конкурентных ведомств, потребители стран СНГ получили совершенно осязаемую выгоду: в разы снизились цены на звонки в

și corporațiile mari, care se extind pe toate piețele noi. Considerăm și acest lucru o mare realizare, deoarece acordă tuturor țărilor posibilitatea de a primi bunuri și servicii de calitate.

În același timp, este imposibil de a nega multitudinea problemelor ce țin de practicile neloiale, de care, după cum am observat, abuzează marile corporații transnaționale. Toate aceste practici ne sunt cunoscute: monopolizarea piețelor, stabilirea unor bariere de intrare pe piață pentru companiile mai mici, impunerea de prețuri, impunerea condițiilor nefavorabile atât pentru consumatori, cât și pentru contractanți.

Autoritățile naționale de concurență, precum și FAS din Federația Rusă, depun eforturi enorme pentru a contracara aceste practici neloiale.

O preocupare majoră în acest sens o constituie cartelurile transnaționale, pe motiv că nu există mecanisme reale de combatere a acestora la nivel internațional, iar activitatea lor provoacă daune enorme economiilor naționale, și, în special, aceste practici afectează țările în curs de dezvoltare.

Am învățat cum eficient să luptăm cu încălcările legislației concurențiale pe piețele naționale, putem stabili un dialog între autoritățile de concurență a țărilor vecine și împreună să-l tragem la răspundere pe cel vinovat. Dar cum rămâne cu giganții de nivel mondial? Ce putem face cu ei?

Federația Rusă, ținând cont de noile realități economice și provocări, propune consolidarea forțelor pentru crearea unui nou set de reguli, care ne va ajuta, nu declarativ, ci practic, să cooperăm în vederea combaterii practicilor restrictive a corporațiilor transnaționale și a cartelurilor internaționale.

Documentul dat trebuie să fie elaborat în scopul eliminării sau reglemen-

calls, and, due to the lower prices, the number of travelers within CIS member States has increased.

Currently, we are also conducting an active involvement in BRICS. The first conference of the heads of the competition authorities was organized in 2009 in Kazan, which was then still part of BRIC. Now, this conference is held regularly.

In May, 2016, the heads of the competition authorities signed the Memorandum of Cooperation at St. Petersburg. We were responsible for setting up the working groups in the pharmaceutical, food and automotive sectors, and we, together, in an open and concrete manner, evaluate the situations on these major social markets and seek the appropriate methods for solving the problems faced, in our opinion, by a specific country.

Nevertheless, the world does not stand still, our economies grow. Along with the economy, the big corporations that appear on the market also grow. And we consider this is a great achievement, because it gives all the countries the opportunity to benefit from high quality goods and services.

At the same time, it is impossible to ignore most of the problems related to unfair practices, which, as we have noted, the big transnational corporations use in an abusive manner. All these practices are known to us: the monopolization of the markets, the barriers raised against the smaller companies when accessing on a market, the prices imposed, the unfavorable conditions enforced both on the consumers and on the contractors.

The national competition departments, as well as the Federal Anti-Monopoly Service in Russia make tremendous efforts in order to combat these unfair practices.

роуминге, за счет снижения цены увеличился пассажиропоток между странами.

В настоящее время мы также ведем активную работу в рамках БРИКС. В 2009 году в Казани состоялась первая Конференция руководителей конкурентных ведомств тогда еще в формате БРИК. Сейчас это мероприятие стало регулярным. В мае 2016 года в Санкт-Петербурге руководители конкурентных ведомств стран БРИКС подписали Меморандум о сотрудничестве. Нами созданы Рабочие группы по фармацевтике, продовольствию, автопрому, где мы совместно, открыто и честно оцениваем ситуации на этих социально значимых рынках и ищем пути решения проблем, с которыми, как мы видим, сталкивается каждая из наших стран.

Тем не менее мир не стоит на месте, наши экономики развиваются. Вместе с экономиками развиваются и крупные корпорации, выходящие на все новые рынки. И мы считаем это также большим достижением, поскольку это дает всем странам возможность получать товары и услуги действительно хорошего качества.

Вместе с этим, невозможно отрицать наличие проблем, связанных с теми недобросовестными практиками, которыми, как мы видим, нередко злоупотребляют крупные транснациональные корпорации. И эти практики всем нам известны: монополизация рынков, установление высоких барьеров входа на рынки для менее крупных национальных компаний, диктат цен, навязывание невыгодных условий как потребителям, так и контрагентам.

Национальные конкурентные ведомства, как и ФАС России, предпринимают огромные усилия по противодействию таким недобросо-

tării eficiente a practicilor comerciale restrictive din partea corporațiilor transnaționale, care afectează comerțul internațional și stabilirii mecanismelor reale de interacțiune între autoritățile de concurență din diferite țări, a direcțiilor de cooperare precum și a unui sistem universal de sancțiuni pentru companiile ce încalcă legislația concurențială.

Sincer credem că este momentul potrivit pentru un efort conjugat în vederea creării unui sistem internațional de reglementare în domeniul concurenței a activității corporațiilor transnaționale care încalcă legislația concurențială, cauzează prejudicii comerțului internațional, împiedică dezvoltarea piețelor naționale și pentru o luptă sigură împotriva cartelurilor internaționale.

În prezent, FAS din Federația Rusă este în proces de elaborare a proiectului documentului dat în speranța ca această idee să fie susținută de către reprezentanții acelor state, care sunt afectate de acțiunile anticoncurențiale pe piața globală. Cooperarea cu țările CSI, în contextul soluționării acestei probleme, este prioritară, luând în considerație gradul sporit de integrare și înțelegere reciprocă. Suntem deschiși spre dialog și vom ține cont de ideile și comentariile tuturor statelor.

A major concern in this respect is regarding the international cartels, because there are no real mechanisms at international level that can fight against these practices, and their work is causing enormous damage to the national economies and, in particular, the developing countries are affected by these practices.

We have learned how to effectively combat the infringements of the national competition legislation on our markets, and we can now establish a dialogue between the competition departments of the neighboring countries and together take legal actions against the offenders. What about the global giants? What can we do?

The Russian Federation proposes the new economic realities and new challenges to join forces and create a new set of rules that will help us, if not in a declarative, but in a practical manner, to cooperate against the restrictive practices of the transnational corporations and international cartels.

This document must be developed in order to eliminate or effectively regulate the restrictive business practices of the transnational corporations, which have a negative effect on the international trade and on the process of setting –up real mechanisms of cooperation between different countries, as well as in order to focus the cooperation on an universal system of penalties applicable against the companies violating the antitrust (competition) legislation.

We sincerely believe that now it is the time to come all together in order to create an international system for regulating the antimonopoly process against the transnational corporations that violate competition law, bringing harm to the international trade, thus hindering the development of the

вестным практикам.

Особенное опасение в данном контексте вызывают транснациональные картели, поскольку реальных механизмов противодействия таким практикам на международном уровне по сути не существует, но деятельность их наносит колоссальный ущерб национальным экономикам, и в особенности страдают от таких практик развивающиеся страны

Мы научились эффективно бороться с нарушениями антимонопольного законодательства на наших национальных рынках, мы можем наладить диалог между конкурентными ведомствами соседних стран и вместе призвать к ответу нарушителя. Но что касается глобальных гигантов? Что мы действительно можем?

Российская Федерация предлагает с учетом новых экономических реалий и новых вызовов объединить силы и создать новый свод правил, который поможет нам не декларативно, а на практике осуществлять сотрудничество по борьбе с ограничительными практиками транснациональных корпораций и международными картелями.

Данный документ должен быть разработан с целью устранения или эффективного регулирования ограничительной деловой практики со стороны транснациональных корпораций, неблагоприятно воздействующей на международную торговлю, и закрепить реальные механизмы взаимодействия конкурентных ведомств различных стран, направления сотрудничества, универсальную систему санкций для компаний, нарушивших антимонопольное законодательство.

Мы искренне считаем, что сейчас тот самый момент, когда пришло время объединиться всем нам для создания международной системы анти-

national markets and the actual fight against the international cartels.

The Federal Anti-Monopoly Service within the Russian Federation is currently processing the text of the given document and we hope that our idea is supported by the representatives of those states that are harmed by the anti-competitive practices on the global market. The cooperation with the CIS countries in the context of solving this problem represents a priority, given the major stage of integration and mutual understanding. We are open and ready to listen and to consider the ideas and comments on this subject from all the states.

монопольного регулирования деятельности транснациональных корпораций, нарушающих конкурентное законодательство по всему миру, наносящих ущерб мировой торговле, тормозящих развитие национальных рынков, и решительной борьбы с международными картелями.

ФАС России в настоящее время осуществляет разработку проекта текста данного документа, и мы очень надеемся на поддержку нашей идеи представителями тех стран, которые страдают от антиконкурентных действий на глобальном рынке. Сотрудничество со странами СНГ в рамках решения данного вопроса является приоритетным, учитывая глубокую степень интеграции и взаимопонимания. Мы открыты для диалога и готовы выслушать и учесть идеи и комментарии от абсолютно всех стран.

RO

Identificarea ajutorului de stat în contextul fondurilor externe în Republica Moldova

ARAMĂ Luminița

Șef Secție Relații Externe și Integrare Europeană
Consiliul Concurenței al Republicii Moldova

Pentru economia unei țări în curs de dezvoltare valorificarea fondurilor externe cât și a celor naționale la nivel maxim este crucială în perioada de criză. Recent și Uniunea Europeană a lansat conceptul – a face mai mult cu resurse minime în politicile și legislația cu referire la domeniul Ajutorului de Stat la nivel comunitar. Astfel, Republica Moldova care este parte a Acordului de Asociere RM-UE conform căruia sunt prevăzute angajamente și reforme cu scopul de a dezvolta economia la nivel regional, competitivitatea pe piața internă cât și pe cea externă, a elaborat și implementat cadrul normativ al ajutorului de stat.

Pentru realizarea reformelor și angajamentelor, asumate de Republica Moldova, Uniunea Europeană acordă instrumente de finanțare sub forma asistenței tehnice dar și multe alte programe de asistență parte a fondurilor externe acordate pe obiective bine structurate: infrastructură, turism, legislație, dezvoltarea micului business, promovarea exportului, promovarea

EN

Identification of the state aid in the context of the external funds in the Republic of Moldova

ARAMA Luminita

Head of External Relations and European Integration Unit
Competition Council of Republic of Moldova

The optimal use of the external national funds is crucial in times of crisis for the economy of the developing countries. The European Union has recently launched the concept - achieving more with minimal resources at the level of the state aid-related policies and legislation at Community level. Thus, Moldova, who is a signatory party of the Moldova-EU Association Agreement

RU

Идентификация государственной помощи в Республике Молдова в контексте международных ресурсов

АРАМЭ Луминица

Начальник Отдела международных отношений и Европейской интеграции,
Совет по конкуренции Республики Молдова

Для экономики развивающейся страны максимальное использование внешних и национальных фондов является особенно важным во время кризиса. Европейский Союз недавно запустил концепцию – делать больше с минимальными затратами ресурсов по части политики и законодательства в области государственной помощи на уровне ЕС. Таким образом,

producerii în diverse sectoare economice, crearea locurilor de muncă ș.a.

Legislația în domeniul ajutorului de stat este un mecanism care are drept scop de a asigura monitorizarea eficientă a utilizării fondurilor naționale, dar și a fondurilor externe în majoritatea cazurilor per obiectiv și sector economic, în vederea menținerii unui mediu concurențial normal.

Atât fondurile naționale cât și fondurile europene reprezintă măsuri financiare care au scop de a sprijini anumite categorii de beneficiari și de a le oferi un avantaj economic print-un proces selectiv. La acordare, fondurile externe au următoarele principii¹ de aplicare impuse de comunitatea internațională și de donatori, dar care sunt aplicabile și programelor de finanțare la nivel național:

- principiul complementarității – adică finanțarea externă trebuie să completeze și asistența acordată de autoritățile naționale;
- principiul programării – atât fondurile naționale cât și cele externe trebuie să fie acordate în baza unei strategii, documente de politici naționale sau internaționale;
- principiul parteneriatului – presupune implicarea mai multor subiecți la nivel local, național sau regional;
- principiul aditivității – o condiție cheie care presupune existența unei rate de co-finanțare sau a unui garant din partea beneficiarului;
- principiul monitorizării – presupune o evidență strictă a fondurilor acordate.

Printre cei mai mari donatori care oferă programe de finanțare în diverse sec-

stipulating commitments and reforms aiming at the development of the economy at regional level, at the external and internal competition, has developed and implemented the regulatory framework on state aid.

For the reforms and commitments undertaken by Moldova, The European Union provides financial instruments, such as technical assistance, or other assistance programs, structured per objectives: infrastructure, tourism, legislation, small business development, export promotion, production at the level of various economic sectors, job creation, etc. in order to achieve the reforms and commitments undertaken by the Republic of Moldova.

The legislation on state aid represents a mechanism that aims at enduring effective monitoring of the use of national and external funds, in most of the cases, per objective and per economic sector in order to maintain a normal competition environment.

Both the national and EU funds represent financial measures aiming at supporting certain categories of beneficiaries and at giving them an economic advantage by a selective process. The external funds are granted on the basis of the following enforcement principles¹ imposed by the international community and by the donors, principles that are also applicable to the financing programs at national level:

- the complementarity principle – external financing also implies the assistance provided by the national authorities;
- the programming principle – both the national and external funds

Республика Молдова, являясь стороной Соглашения об Ассоциации РМ-ЕС, которое предусматривает обязательства и реформы по развитию экономики на региональном уровне и конкурентоспособности, как на внутреннем рынке, так и на внешнем, разработала и внедрила нормативную базу государственной помощи.

Для реализации реформ и обязательств, взятых на себя Республикой Молдовой, Европейский Союз предоставляет инструменты финансирования в виде технической поддержки, а также множества других вспомогательных программ, являющихся частью внешних ресурсов, предоставленных на основе структурированных целей: инфраструктура, туризм, законодательство, развитие малого бизнеса, продвижение экспорта, продвижение производства в различных экономических отраслях, создание рабочих мест, и так далее.

Законодательство в сфере государственной помощи является механизмом, направленным на обеспечение эффективной мониторинга национальных и международных фондов, для поддержания нормальной конкурентоспособной среды

Как национальные, так и европейские фонды представляют собой финансовые меры, направленные для поддержания определенных категорий бенефициаров, а также для предоставления определенного экономического преимущества посредством отбора. При предоставлении внешних фондов применяются следующие принципы¹, выдвинутые международным сообществом и инвесторами, но, которые могут быть применены и к программам финансирования на национальном уровне:

1 Fondurile Europene și dezvoltarea sustenabilă a României, Lucian Stroe, Revista Profil Concurența NR 3/2007

1 Fondurile Europene și dezvoltarea sustenabilă a României, Lucian Stroe, Revista Profil Concurența NR 3/2007

1 Fondurile Europene și dezvoltarea sustenabilă a României, Lucian Stroe, Revista Profil Concurența NR 3/2007

toare economice în Republica Moldova sunt: Banca Europeană pentru Reconstrucții și Dezvoltare (BERD), Banca Europeană pentru Investiții (BEI), Grupul Băncii Mondiale (GBM), Fondul Monetar Internațional (FMI), Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Majoritatea beneficiarilor cât și furnizorii de ajutor de stat sunt de părere că programele de finanțare externă nu constituie ajutor de stat, deoarece nu corespund noțiunii de ajutor de stat conform Legii Ajutorului de Stat nr.139 din 15 iunie din 2012. Conform prevederilor legislației menționate, următoarele condiții trebuie să fie îndeplinite cumulativ :

- să fie oferit din resursele statului
- să ofere un avantaj economic
- să ofere selectivitate
- să denatureze sau riște să denatureze concurența

Astfel, fondurile fiind alocate de organizațiile internaționale, beneficiarii și furnizorii susțin eronat că nu constituie ajutor de stat deoarece nu sunt resurse ale statului. Dar în procesul de accesare și implementare de regulă, este prevăzut ca statul să ofere resursele sale în conformitate cu principiul complementarității și aditivității menționat anterior, ceea ce constituie o precondiție în cadrul programelor de asistență externă. În concluzie, putem susține că aproape toate programele de finanțare externă care implică sau au tangență cu resursele statului pot fi considerate ajutor de stat. Resursele statului pot fi acordate sub diverse forme ca: garanții financiare, angajamente, oferirea co-finanțării, oferirea diverselor facilități fiscale și oferirea resurselor administrative.

La fel este și poziția Comisiei Euro-

should be granted on the basis of a strategy, national and international policy documents;

- the partnership principle – requires the involvement of several entities, at local, national or regional level;
- the additionality principle – a key condition implying the existence of a co-financing rate or of a guarantor on behalf of the beneficiary;
- the monitoring principle – requires a strict record for the funds that were granted.

Some of the largest donors financing programs for different economic sectors in Moldova are: European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), European Investment Bank (EIB), World Bank Group (WBG), International Monetary Fund (IMF), United Nations Development Programme (UNDP) and the US Agency for International Development (USAID).

Most of the state aid beneficiaries and suppliers consider that the external financing programs do not represent state aid, as they do not fall under the concept of state aid, according to the provisions of the Law on State Aid number 139 from the 15th of June 2012. According to the aforementioned legal provisions, the following conditions should be cumulatively met:

- it should be granted from the state resources
- it should bring an economic advantage
- it should ensure the selectivity
- it should distort or threaten to distort competition

Thus, as the funds are allocated by the international organizations, the beneficiaries and suppliers mistakenly argue that they do not constitute state aid because they are not state

- принцип взаимодополнения – то есть, внешнее финансирование предусматривает поддержку, предоставленную национальными властями;
- принцип программирования – как национальные, так и внешние фонды должны быть предоставлены на основании стратегии, национальных или международных актов;
- принцип партнёрства – подразумевает задействование множества субъектов на местном, национальном или региональном уровнях;
- принцип дополнительности – ключевое условие, предусматривающее наличие доли взаимного финансирования или гаранта со стороны бенефициара;
- принцип мониторинга – подразумевает строгий учёт предоставленных фондов.

Среди самых крупных инвесторов, предоставляющих программы финансирования в различных экономических отраслях Республики Молдова являются: Европейский Банк по Реконструкции и Развитию, Европейский Инвестиционный Банк, Всемирный Банк, Международный Валютный Фонд, Программа Развития Объединённых Наций и Международное Агентство Развития США.

Большинство бенефициаров, а также и поставщиков государственной помощи считают, что программы внешнего финансирования не являются государственной помощью, по причине несоответствия определению государственной помощи в соответствии с Законом о государственной помощи № 139 от 15 июня 2012 года. В соответствии с вышеуказанным законодательством должны быть соблюдены следующие условия:

pene² care a stabilit că resursele ce provin din Uniune (de exemplu, din fonduri structurale³) sau instituții financiare internaționale, precum FMI sau BERD ar trebui să fie considerate resurse de stat în cazul în care autoritățile naționale nu au restricții în ceea ce privește utilizarea acestor resurse (în special, alegerea beneficiarilor), ca excepție sunt doar fondurile acordate de către instituțiile financiare internaționale, fără a acorda libertate în acțiuni autorităților naționale, ele nu constituie resurse de stat (de exemplu, finanțarea acordată în gestionarea directă în cadrul programului – cadru Orizont 2020 sau programul COSME).⁴

Dacă este să discutăm despre avantajul economic, atunci acesta este oferit în cadrul tuturor programelor de finanțare: pentru stimularea unui anumit sector economic, promovarea exportului, producerii și finanțarea afacerilor. Astfel de programe sunt: Programul Filiera Vinului, Programul Ameliorarea Competitivității CEP-II, Programul „Livada Moldovei”, și multe altele care oferă beneficii economice agentului economic în baza angajamentelor clar transpuse în Acordul de Asociere RM-UE. Beneficiile și rezultatele acestor programe constituie niște indici clari sau un produs finit al politicilor și angajamentului statului la nivel internațional, care pot fi măsurabili în: locuri noi de muncă create, noi întreprinderi, volum mărit de export, diversificarea ofertei, servicii mai competitive, etc. Toate aceste programe au niște condiții de selectivitate pentru beneficiari, impuse de către donatori cu scopul de

resources. But, as a rule, during the accession and implementation process, the state should provide its resources according to the complementarity and additionality principles presented above. This is a pre-requisite for the external assistance programs. Therefore, one can conclude that almost all the external programs that imply or are related to the state resources can be considered state aid. State resources can be granted under different forms: financial guarantees, commitments, co-financing, different tax facilities and administrative resources.

So is the position of the European Commission² who decided that the resources of the European Union (for example, the structural funds³) or of the international financial institutions, such as the International Monetary Fund or the European Bank for Reconstruction and Development should be considered state resources if the national authorities have no restrictions regarding their use (particularly, regarding the selection of the beneficiaries). The only exception is represented by the funds granted by the international financial institutions that do not give the national authorities freedom to act. These funds are not considered state resources (for example, the financing granted for the direct management of the framework program Horizon 2020 or for COSME⁴).

When we discuss the economic advantage, one should mention that it is conferred for all the financing

- предоставляется из государственных ресурсов;
- обеспечивает бенефициару экономическое преимущество;
- предоставлена выборочно;
- денивелирует или есть возможность денивелиции конкуренции.

Таким образом, фонды, предоставляемые международными организациями, ошибочно не считаются государственной помощью бенефициарами и поставщиками, так как не выделяются из государственных ресурсов. Однако, в процессе получения и внедрения предусмотрено, что государство предоставляет свои ресурсы в соответствии с упомянутыми выше принципами взаимодополнения и дополнительнойности, что является предварительным условием в рамках программ внешней помощи. В заключении, можем сказать, что практически все программы внешнего финансирования, которые включают или соотносятся с государственными ресурсами, могут считаться государственной помощью. Государственные субсидии могут быть предоставлены в различных формах: финансовые гарантии, обязательства, обеспечение дополнительного финансирования, предоставление различных налоговых льгот и предоставление административных ресурсов.

Такой же является и позиция Европейской Комиссии², которая определила, что все ресурсы, исходящие из ЕС (например, из структурных фондов³) или международных финансовых организаций, как МБ или ЕБРР должны считаться государственными ресурсами,

2 Communication from the Commission, Draft Commission Notice on the notion of State aid pursuant to Article 107(1)TFEU, at p.62

3 Cohesion Policy in Support of Growth and Jobs: Community Strategic Guidelines, 2007-2013

4 Communication from the Commission, Draft Commission Notice on the notion of State aid pursuant to Article 107 (1)TFEU, at p.62

2 Communication from the Commission, Draft Commission Notice on the notion of State aid pursuant to Article 107(1)TFEU, at p.62

3 Cohesion Policy in Support of Growth and Jobs: Community Strategic Guidelines, 2007-2013

4 Communication from the Commission, Draft Commission Notice on the notion of State aid pursuant to Article 107 (1)TFEU, at p.62

2 Communication from the Commission, Draft Commission Notice on the notion of State aid pursuant to Article 107(1)TFEU, at p.62

3 Cohesion Policy in Support of Growth and Jobs: Community Strategic Guidelines, 2007-2013

a valorifica la maxim sursele investite și de a asigura o sustenabilitate a proiectului cu impact major economic și macroeconomic.

Atunci când fondurile externe sunt acordate selectiv, favorizând un anumit agent economic sau un anumit sector de activitate, creând astfel premise pentru distorsionarea concurenței, acestea intră în categoria ajutor de stat. În baza analizei efectuate este foarte clar că programele de asistență externă constituie ajutor de stat, excepție sunt doar granturile oferite Asociațiilor Obștești, Asociațiilor non Comerciale care nu prestează servicii economice.

Prin urmare, potrivit legislației în domeniu, furnizorii de ajutor de stat trebuie să notifice și să raporteze schemele de ajutor de stat către Consiliul Concurenței.

În concluzie, cadrul normativ al ajutorului de stat nu are scop de a interzice sau de a restricționa programele de finanțare externă sau de a impune anumite bariere pentru accesarea sau implementarea lor. Dimpotrivă, acest cadru legislativ pro-european, transpus în legislația națională, are rolul de a monitoriza și de a contabiliza valoarea totală a ajutorului de stat per sectoare economice, obiective, forme, pentru a efectua o evidență strictă a fondurilor partenerilor de dezvoltare cât și celor oferite din partea statului pentru stimularea economică, conform angajamentelor internaționale și strategiilor naționale de dezvoltare.

programs: for stimulating a specific economic sector, for promoting the export, for producing and financing business. Such programs are: The Wine Path Program, the Competitiveness Enhancement Program CEP-II, „Livada Moldovei” Program, and many others giving economic benefits to the economic agent, based on the commitments clearly transposed in the Association Agreement between the Republic of Moldova and the European Union. The benefits and results of these programs are represented by clear indicators or by a finished product of the State policies and commitments at international level that can be measured in new jobs created, the new enterprises, higher export volume, offer diversification, more competitive services, etc. All these programs apply selection criteria to the beneficiaries, imposed by the donors in order to maximize the resources invested and to ensure the sustainability of the project with major economic and macro-economic impact.

When the external funds are allocated on a selective basis, favoring a specific economic agent or activity sector, thus creating the necessary conditions for distorting the competition, these can be considered as state aid. Based on the analysis, it becomes very clear that the external assistance programs represent state aid, the only exception being represented by the grants for the Non-Governmental Organizations or Non-Commercial Associations that do not provide economic services.

в случае если национальные власти не ограничивают использование данных ресурсов (в особенности, выбор бенефициара), исключением являются фонды, предоставленные международными финансовыми организациями, которые не предусмотрены актами государственной власти и не используют государственные ресурсы (например, финансирование, предоставленное в прямое пользование в рамках проекта – Orizont 2020 или программы COSME).⁴

Экономическое преимущество предоставляется в рамках всех финансовых программ, таких как: стимуляция определённого сектора экономики, продвижение экспорта, создание и финансирование бизнеса. Такими программами являются: Программа Filiera Vinului, Программа повышения конкурентоспособности CEP-II, Программа „Livada Moldovei”, и многие другие, которые предоставляют финансовую выгоду экономическому агенту на основании чётко изложенной договорённости в рамках Соглашения об Ассоциации РМ-ЕС. Преимущества и результаты данных программ представляют собой четкий ориентир и конечный продукт данного курса для государственных обязательств на международном уровне, которые могут быть оценены в: созданных новых рабочих местах, новых предприятиях, возросшем уровне экспорта, разнообразии предложений и так далее. Все данные программы имеют избирательные условия для бенефициаров, предъявленные спонсорами с целью максимального использования инвестированных средств и для обеспечения длительного развития проекта с сильным экономическим и макроэкономическим воздействием.

⁴ Communication from the Commission, Draft Commission Notice on the notion of State aid pursuant to Article 107 (1) TFEU, at p.62

Therefore, according to the legislation in the field, the state aid suppliers shall notify and report the state aid schemes to the Competition Council.

In order to conclude, I would like to mention that the legal framework on state aid does not aim at forbidding or restricting the external financing programs or at imposing certain barriers against their accessing or implementation. On the contrary, this pro-European legislative framework, transposed into the national law, is designed to monitor and account for the total amount of state aid per economic sectors, objectives, forms, to keep a strict record of the funds of the development partners, as well as of the funds offered by the state for economic stimulation according to the international commitments and to the national development strategies.

Когда внешние фонды выборочно предоставляются в пользу определённого экономического агента или определённой отрасли, создавая таким образом предпосылки для денивеляции конкуренции, они попадают в категорию государственной помощи. В результате проведённого анализа становится ясно, что программы внешней помощи представляют собой государственную помощь, за исключением грантов, предоставленных общественными и некоммерческими организациями, не оказывающие экономические услуги.

В соответствии с законодательством в области государственной помощи, поставщики государственной помощи должны уведомлять и представлять отчёт о схемах предоставленной государственной помощи в Совет по конкуренции.

В заключение, хотелось бы отметить, что нормативно-правовая база государственной помощи не имеет цели запретить или ограничить программы внешнего финансирования, или наложить определённые препятствия в доступе к ним или их реализации. Напротив, данная проевропейская законодательная база, внесённая в национальное законодательство, играет роль мониторинга и учёта общей стоимости государственной помощи по экономическим отраслям, объективам, формам, для реализации строгого учёта, как партнёрских фондов развития, так и ресурс, предоставленных государством для экономической стимуляции в соответствии с международными соглашениями и национальными стратегиями развития.

RO

Procesul european de modernizare a ajutorului de stat

CHIRIȚOIU Bogdan Marius

Președinte Consiliul Concurenței România

În data de 8 mai 2012, Comisia Europeană a anunțat demararea unui amplu proces de revizuire și modernizare a legislației europene în domeniul ajutorului de stat, prin *Comunicarea privind modernizarea ajutorului de stat* (SAM¹).

Obiectivele acestui demers au fost:

- Stimularea creșterii economice în cadrul unei piețe interne consolidate, dinamice și concurențiale;
- Concentrarea controalelor în materie de aplicare a legii asupra cazurilor cu cel mai mare impact asupra pieței interne;
- Norme mai eficiente prin simplificarea și un proces decizional mai rapid.

Rezultatul acestui proces ar trebui să se contureze sub forma unei structuri mai clare și mai coerente a controlului ajutoarelor de stat.

În contextul acestei inițiative, Comisia Europeană a modificat cele mai multe din reglementările în vigoare prin

EN

European process of state aid modernization

CHIRIȚOIU Bogdan Marius

President of the Competition Council of Romania

On the 8th of May 2012, the European Commission has announced the initiation of a complex process of revision and modernisation of the European legislation on state aid, by the *Communication on state aid modernization* (SAM¹).

The objectives of this initiative were:

- Foster growth in a strengthened, dynamic and competitive internal market;
- Focus enforcement on cases with the biggest impact on the internal market;

1 State Aid Modernisation.

1 State Aid Modernisation.

RU

Европейский процесс модернизации государственной помощи

КИРИЦОЮ Богдан Мариус

Председатель Совета по конкуренции Румынии

8 мая 2012 г. Европейская комиссия объявила о начале масштабного процесса пересмотра и модернизации европейского законодательства в области государственной помощи, посредством *Сообщения о модернизации государственной помощи* (SAM¹).

Задачами данного мероприятия являлись:

- Стимулирование экономического роста в составе укрепленного, динамичного и конкурентного внутреннего рынка;
- Сосредоточение проверок в вопросах применения закона в случаях с

1 State Aid Modernisation.

adoptarea unor noi linii directoare, regulamente, comunicări sau decizii.

Procesul de adoptare a legislației la cerințele și realitățile prezentului a inclus:

- identificarea principiilor comune pentru evaluarea compatibilității ajutorului cu piața internă;
- revizuirea, simplificarea și, eventual, consolidarea reglementărilor privind ajutoarele de stat pentru a le face compatibile cu aceste principii comune;
- modernizarea *regulamentului de procedură* în ceea ce privește tratarea plângerilor și introducerea instrumentelor de informare de piață și anchete sectoriale în ajutor de stat și a *regulamentului de punere în aplicare* în ceea ce privește calcularea anumitor termene, tratarea plângerilor, precum și identificarea și protejarea informațiilor confidențiale;
- creșterea transparenței procesului de acordare a ajutorului de stat;
- crearea cadrului privind evaluarea de către statele membre a scheme-ilor importante de ajutor de stat;
- clarificarea și detalierea noțiunii de ajutor de stat.

Statele membre au fost implicate în procesul de elaborare a noilor reglementări. Urmare a discuțiilor purtate cu acest prilej, s-a consolidat opinia privind necesitatea continuării colaborării dintre reprezentanții statelor membre și cei ai Comisiei Europene în vederea implementării în cele mai bune condiții a noilor reguli.

În vederea obținerii unui feedback direct din partea statelor membre pe tema implementării noului cadru legislativ al Uniunii Europene în domeniu, Comisia Europeană a propus și statele membre au agreeat ideea organizării

- Streamlined rules and faster decisions.

The result of this process should be outlined as a more clear and coherent structure of state aid control.

In the context of this initiative, the European Commission has modified most of the regulations in force by adopting new guidelines, regulations, communications or decisions.

The harmonisation of the legislation to the requirements and realities of the present included:

- identification of common principles for assessing the compatibility of aid with the internal market;
- revision, streamlining and possibly consolidation of the State aid guidelines to make them consistent with those common principles;
- modernisation of the *procedural regulation* with regard to complaint-handling and introduce market information tools and sector inquiries in State aid and the *implementing regulation* as regards the calculation of certain time limits, the handling of complaints, and the identification and protection of confidential information;
- increase of the transparency of State aid granting;
- requirement addressed to the Member States to evaluate their main aid schemes;
- clarification and detailed presentation of the concept of state aid.

The member states have been involved in the elaboration of the new regulations. Following the discussions organised in this context, it became more and more obvious that it is necessary to continue the cooperation between the representatives of the member states and the representatives of the European Commission, for the imple-

наибольшим влиянием на внутренний рынок;

- Более эффективные нормы за счет упрощения и более быстрого процесса принятия решений.

Результат данного процесса должен проявиться в виде более ясной и последовательной структуре контроля государственной помощи. В контексте данной инициативы, Европейская комиссия изменила большинство действующих регламентов путем принятия новых направляющих линий, регламентов, сообщений или решений.

Процесс приведения законодательства в соответствие с современными требованиями включал:

- поиск общих принципов оценки совместимости помощи с внутренним рынком;
- пересмотр, упрощение и, возможно, укрепление правил государственной помощи с тем, чтобы сделать их совместимыми с этими общими принципами;
- модернизация *процедурного регламента* рассмотрения жалоб и введение инструментов рыночного информирования и отраслевых анкет в сфере государственной помощи, и *регламентов по вводу в действие*, касающихся расчета определенных сроков, рассмотрения жалоб, а также определения и защиты конфиденциальной информации;
- повышение прозрачности процесса предоставления государственной помощи;
- создание основы для оценки государствами-участниками важных схем государственной помощи;
- прояснение и детальное описание понятия государственной помощи.

Государства-участники были подключены к процессу разработки новых правил. В результате состоявшихся по этому поводу обсуждений, укрепилось мнение о необходимости дальнейшего сотрудничества между представителями государств-участников и Европей-

unor grupuri de lucru dedicate unor teme cheie: ajutoare pentru finanțarea infrastructurii, ajutoare pentru sectorul energetic, transparența procesului de acordare a ajutoarelor, evaluarea ajutoarelor, controlul ajutoarelor.

Grupurile de lucru reprezintă o opțiune viabilă pentru a alătura expertiza serviciilor Comisiei Europene la experiența statelor membre privind derularea măsurilor de ajutor, în vederea corectării sau îmbunătățirii procesului de analiză și acordarea măsurilor publice de sprijin.

Efectele pozitive în ceea ce privește simplificarea procedurilor în fața Comisiei (spre exemplu prin includerea de măsuri noi în domeniul de aplicare a Regulamentului de exceptare pe categorii² sau prin majorarea pragurilor de notificare a ajutoarelor individuale) puse în practică, în principal, prin posibilitatea sporită a statelor membre de a acorda ajutoare fără a notifica, au creat însă spațiu și pentru o posibilă interpretare sau aplicare eronată a regulilor de către autoritățile naționale.

Pentru a atenua sau chiar a elimina o asemenea posibilitate, statele membre și Comisia Europeană au implementat sisteme comune de gestionare a cazurilor de ajutor:

- Direcția Generală Concurență (din cadrul Comisiei Europene) va monitoriza periodic, împreună cu autoritățile relevante ale statelor membre, efectele măsurilor de sprijin exceptate de la obligația notificării;
- A fost înființată, la nivelul Direcției Generale Concurență, rețeaua coordonatorilor de țară, pentru o mai bună relaționare în cazul măsurilor

mentation of the new rules in the most appropriate conditions.

In order to obtain a direct feedback from the member states in the implementation of the new legal framework of the European Union in the area, the European Commission proposed and the member states agreed to organise work groups dedicated to key areas: aid for financing infrastructure, aid for the energy sector, transparency of the aid granting process, aid evaluation, aid control.

The work groups represent a viable option for bringing together the expertise of the services provided by the European Commission to the experience of the member states on aid measures, in order to correct or improve the process of analysis and granting of public support measures.

The positive effects related to the simplification of the procedures in front of the Commission (for example, by including new measures in the scope of the Regulation on Block Exemptions² or by increasing the individual aid notification thresholds) applied, mainly, by an increased possibility of the member states to grant aid without a notification, have nevertheless left room for a possible interpretation or wrong enforcement of the rules by the national authorities.

In order to mitigate or even eliminate such a possibility, the member states and European Commission have implemented common management systems for the aid cases:

- The Directorate General for Competition (within the European Commission) will regularly monitor, together

сской комиссией в деле внедрения новых правил в наилучших условиях.

Для получения прямого feedback-a от стран-участниц на тему внедрения новой законодательной основы Европейского Союза в данной сфере, Европейская комиссия предложила, и государства-участники согласились с идеей организации специальных рабочих групп по ключевым вопросам: помощь на финансирование инфраструктуры, помощь энергетическому сектору, прозрачность процесса предоставления помощи, оценка помощи, контроль помощи.

Рабочие группы представляют собой жизнеспособное решение для присоединения экспертизы услуг Европейской комиссии к опыту государств-участников в деле выполнения мер по предоставлению помощи, в целях корректировки или улучшения процесса анализа и предоставления публичных услуг поддержки.

Положительные последствия внедрения процедур по отношению к Комиссии (например, путем включения новых мер в сферу применения Регламента об исключении по категориям² или путем увеличения рычагов уведомления об индивидуальной помощи), примененные на практике, в основном, в виде повышенной возможности государств-участников предоставлять помощь без уведомления, создали, однако, место и для возможного ошибочного толкования или применения правил национальными органами управления.

Для снижения или даже исключения такой возможности, государства-участники и Европейская комиссия внедрили общие системы ведения дел о помощи:

- Главное управление конкуренции (в составе Европейской комиссии) будет

² Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 187/2014.

² Regulation (EU) number 651/2014 of the Commission of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty, published in the Official Journal of the European Union number L 187/2014.

² Регламент (ЕС) Комиссии № 651/2014 от 17 июня 2014 г. об объявлении определенных категорий помощи совместимыми с принципами внутреннего рынка в рамках применения статей 107 и 108 Договора, опубликованный в Официальном журнале Европейского Союза № L 187/2014.

de ajutor de stat aflate în analiza experților europeni;

- Temele de interes comun sunt discutate periodic în grupurile de lucru, atât la nivel tehnic cât și la nivelul directorilor generali ai autorităților naționale cu atribuții în monitorizarea și controlul ajutoarelor de stat, inclusiv în contextul accesării fondurilor structurale;
- Transferul de bune practici între statele membre reprezintă una din principalele modalități de asigurare a conformității în procesul de respectare a regulilor. Bunele practici sunt preluate inclusiv în ceea ce privește modificarea legislației naționale, instituirea unor sisteme ex-ante de identificare a măsurilor de ajutor de stat sau crearea unor baze de date naționale pentru verificarea respectării unor reguli specifice („principiul Deggendorf”);
- Comisia Europeană a realizat o aplicație informatică (State Aid Wiki) prin intermediul căreia statele membre pot formula întrebări referitoare la modul de interpretare a celor mai importante regulamente³ și pot primi răspunsuri din partea experților europeni;

3 Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 al comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate, Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020, Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020, Orientările privind ajutoarele de stat pentru aeroporturi și linii aeriene.

with the relevant authorities in the member states, the effects of the support measures exempted from the notification obligation;

- The country coordinators network was set up at the level of the Directorate General for Competition, for a better interaction in the context of the state aid measures analysed by the European experts;
- The topics of common interest are regularly discussed within the working groups, both at technical level, as well as at the level of the general directors of the national authorities with tasks in the area of state aid monitoring and control, including in the context of the accession to structural funds;
- The transfer of best practices between the member states represents one of the main ways of ensuring the conformity in the process of compliance with the rules. The best practices are taken over including in relation to the modification of the national legislation, the set-up of ex-ante systems for the identification of the state aid measures or the creation of national databases for the verification of the observance of specific rules (“Deggendorf principle”);
- The European Commission has designed an information application (State Aid Wiki) used by the member states to formulate questions related to the interpretation of the most important regulations³ and for

3 Communication of the Commission on state aid, as it is provided by article 107 paragraph (1) of the Treaty on the functioning of the European Union, Regulation (EU) number 651/2014 of the Commission of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty, Regulation (EU) number 1407/2013 of the commission of 18 December 2013 on the application of Articles 107 and

вести периодический мониторинг, вместе с соответствующими органами государств-участников, последствием мер поддержки, по которым исключена обязанность уведомления;

- На уровне Главного управления конкуренции была создана сеть координаторов по стране, чтобы лучше поддерживать отношения в случае мер государственной поддержки, рассматриваемых европейскими экспертами;
- Темы, представляющие взаимный интерес, периодически обсуждаются в рабочих группах, как на техническом уровне, так и на уровне генеральных директоров национальных органов, наделенных полномочиями по мониторингу и контролю государственной помощи, в том числе в контексте использования структурных фондов;
- передача успешных практик между государствами-участниками – один из основных способов обеспечения соответствия в процессе соблюдения правил. Успешные практики перенимаются исключительно в вопросах изменения национального законодательства, введения новых систем ex-ante определения мер государственной помощи или создания национальных баз данных для проверки соблюдения специфических правил («принцип Деггендорфа»);
- Европейская комиссия создала информационное приложение (State Aid Wiki), посредством которого государства-участники могут формулировать вопросы относительно способа толкования важнейших регламентов³ и могут получать ответы

3 Сообщение Комиссии о понятии государственной помощи так, как оно указано в статье 107 части (1) Договора о функционировании Европейского Союза, Регламент (ЕС) № 651/2014 Комиссии от 17 июня 2014 г. об объявлении определенных категорий помощи совместимыми с принципами внутреннего рынка в рамках применения статей 107 и 108 Договора, Регламент (ЕС) № 1407/2013 Комиссии от 18 декабря 2013 г. о применении статей 107 и 108 Договора о функционировании Европейского Союза о минимальной помощи, Направления государственной помощи на спасение и

- Sistemul comun de prioritizare a cazurilor permite statelor membre și Comisiei Europene să primească și, respectiv, să elaboreze decizii privind măsuri de sprijin într-o perioadă de timp mai scurtă decât cea obișnuită;
- Autoritățile naționale pot organiza sesiuni de instruire pentru funcționarii implicați în procesul de acordare și control al ajutoarelor de stat, utilizând prezența unor experți ai Direcției Generale Concurență pentru a clarifica aspecte legate de interpretarea și implementarea noilor reguli.

Efectele pozitive ale acestui efort se concretizează la nivel național în construirea unui ansamblu de elemente (principii, reguli, proceduri, sisteme etc.) dependente între ele și formând un întreg sistem, care pune ordine într-un domeniu cu impact semnificativ în economie, rezultatul fiind diminuarea considerabilă a ajutoarelor "rele" și cheltuirea mai eficientă a banului public.

Autoritățile române au "profitat" de modificările aduse reglementărilor privind ajutorului de stat, principalele direcții de acțiune fiind următoarele:

- Amendarea legislației pentru a putea adapta procedura națională la noul cadru al Uniunii.
- Orientarea în principal către ajutoarele exceptate și *de minimis*. Au fost notificate către Comisia Europeană doar măsurile care au caracter special precum cele privind certificatele verzi, cogenerarea, electrointensivii sau unele aeroporturi;
- Amplificarea discuțiilor informale cu reprezentanții Direcției Generale Concurență în legătură cu diverse cazuri complexe;
- Clarificarea diverselor aspecte privitoare la interpretarea regulilor prin intermediul State Aid Wiki;

receiving answers from the European experts;

- The common prioritisation system allows the member states and the European Commission to receive and to elaborate decisions on supports measures, within a shorter timeframe than usual;
- The national authorities may organise training sessions for the civil servants involved in the process of state aid granting and control, with the presence of experts within the Directorate General for Competition, for the clarification of issues related to the interpretation and implementation of the new rules.

The positive effects of this effort is materialised, at national level, by the design of a set of dependent elements (principles, rules, procedures, systems etc.) making-up an entire system, that brings order to an area with a significant impact on the economy, the result being represented by the significant elimination of the "bad" aid and by a more efficient spending of public money.

The Romanian authorities have "taken advantage" of the amendments of the state aid regulations, the main directions of actions being:

- Amendment of the legislation in order to adapt the national procedure to the new framework of the Union.
- Main focus on the exempted and *de minimis* aid. Only the special measures, such as the green certificates, the cogeneration, the electricity-in-

108 of the Treaty on the Functioning of the European Union to *de minimis* aid, Guidelines on state aid for rescuing restructuring non-financial undertakings in difficulty, Guidelines on regional state aid granted for the period 2014-2020, Framework of the state aid for research, development and innovation, Guidelines on state aid for environmental protection and energy 2014-2020, Guidelines on state aid for airports and airlines.

от европейских экспертов;

- Общая система определения приоритетности случаев позволяет государствам-участникам и Европейской комиссии получать и, соответственно, вырабатывать решения о мерах поддержки за более короткий срок, чем обычный;
- Национальные органы могут организовывать обучающие сессии для служащих, задействованных в процессе предоставления и контроля государственной помощи, используя присутствие экспертов Главного управления конкуренции для прояснения моментов, связанных с толкованием и внедрением новых правил.

Положительные последствия данного усилия находит конкретное воплощение на национальном уровне в построении набора элементов (principles, rules, procedures, systems etc.), зависящих между собой и образующих целую систему, которая упорядочивает сферу, оказывающую значительное влияние на экономику, а результатом является существенное сокращение «плохой» помощи, и более эффективное расходование государственных денег.

Румынские власти «воспользовались» изменениями, внесенными в правила государственной помощи, а основными направлениями деятельности являются следующие:

- Внесение поправок в законодательство, для возможности приведения национальной процедуры в соответствие с новой базой Союза.
- Ориентирование в основном на помощь, по которой установлены исключения, и *минимальную*. В Европейскую комиссию сообщалось лишь

реструктуризацию нефинансовых предприятий, находящихся в сложном положении, Направления региональной государственной помощи на 2014-2020 годы, Рамочная основа государственной помощи на исследования, развитие и инновации, Направления государственной помощи на охрану окружающей среды и энергию на 2014-2020 годы, Направления государственной помощи на аэропорты и авиалинии.

- Realizarea de sesiuni de instruire pentru funcționari din autoritățile publice la nivel central, inclusiv cu sprijinul unor experți ai Direcției Generale Concurență;
- Crearea unei baze de date naționale (RegAS) care colectează și structurează informațiile privind toate ajutoarele acordate la nivel național, pentru o mai bună eficiență a controlului ex-ante realizat de furnizori întreprinderilor beneficiare de ajutor de stat;
- Intensificarea activității Consiliului Concurenței de monitorizare ex-post a schemelor de mari dimensiuni (studii de impact)
- Atingerea țintei de 90% a ajutoarelor de stat acordate în baza Regulamentului privind exceptările pe categorii, din totalul ajutoarelor la nivel național
- Intensificarea activității Consiliului Interministerial în domeniul ajutorului de stat, cu atribuții în corelarea măsurilor de ajutor de stat cu politicile economico-bugetare și financiare naționale.

În concordanță cu noua politică comunitară în domeniul ajutorului de stat, autoritățile române sunt preocupate de identificarea unor soluții optime și în cazul măsurilor de finanțare a infrastructurii, a compensațiilor pentru serviciile de interes economic general sau referitor la aplicarea principiului operatorului privat prudent.

tensives or some airports have been notified to the European Commission;

- Amplification of the informal discussions with the representatives of the Directorate General for Competition, on different complex cases;
- Clarification of the different issues related to the interpretation of the rules by State Aid Wiki;
- Organisation of training sessions for the civil servants within the central public authorities, including with the support of experts within the Directorate General for Competition;
- Creation of a national database (RegAS) collecting and structuring the information on all the aids granted at national level, for a better efficiency of the ex-ante control exerted by the providers to the undertakings benefiting of state aid;
- Intensification of the ex-post monitoring of the large schemes by the Competition Council (impact studies)
- Achievement of the 90% target of the state aid granted according to the Regulation on Block Exemptions, out of the total amount of aid at national level
- Intensification of the activity carried out by the Inter-ministerial Council on state aid, with tasks related to the correlation of the state aid measures with the national economic-budgetary and financial policies.

According to the new community policy on state aid, the Romanian authorities are preoccupied by the identification of the optimal solutions and, in the case of the financing granted for infrastructure, of the compensations provided for the services of general economic interest or in relation to the application of the prudent private operator principle.

о мерах специального характера, как например, связанных с зелеными сертификатами, электроинтенсивностью или некоторыми аэропортами;

- Расширение неформальных обсуждений с представителями Главного управления конкуренции, связанных с различными сложными случаями;
- Прояснение различных моментов, касающихся толкования правил, через State Aid Wiki;
- Проведение обучающих сессий для служащих центральных органов публичного управления, в том числе при поддержке экспертов Главного управления конкуренции;
- Создание национальной базы данных (RegAS), которая собирает и выстраивает информацию обо всей помощи, предоставленной на национальном уровне, для повышения эффективности контроля ex-ante, осуществляемого поставщиками предприятий – получателей государственной помощи;
- Усиление деятельности Совета по конкуренции по мониторингу ex-post а крупномасштабных схем (исследования влияния).
- Достижение цели 90% государственной помощи, предоставленной на основе Регламента об исключениях по категориям, из всего объема помощи на национальном уровне.
- Усиление деятельности Межминистерского совета в области государственной помощи, с функциями соотнесения мер государственной помощи с национальными бюджетно-экономическими и финансовыми политиками.

В соответствии с новой общеевропейской политикой в сфере государственной помощи, румынские власти ведут поиск оптимальных решений и в случае мер по финансированию инфраструктуры, компенсаций за услуги общеэкономического значения или относительно применения принципа осмотрительного частного субъекта.

(a nu fi sau a nu fi probat este același lucru)

idem est non esse et non probari

*«то, что не доказанно
равносильно тому, что не
существует»*

RO

Probele și probațiunea în cadrul examinării cazurilor de încălcare a legislației concurențiale

CRECIUN Ilie

Controlor principal de stat, Direcția Concurență Neloială
Consiliul Concurenței al Republicii Moldova

Autoritatea specializată în examinarea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale este Consiliul Concurenței. Acesta, ca reprezentant al puterii de stat, intervine pentru a identifica, colecta și administra probe în vederea constatării existenței sau lipsei comportamentelor neloiale. Abordând aspecte de ordin juridic și economic, evaluând circumstanțele în care s-au produs anumite fapte, Consiliul Concurenței decide asupra existenței unei încălcări sau lipsei încălcării. Acest proces de examinare este unul foarte complex și implică, pe lângă altele, ca o condiție *sine qua non*, cunoștințe în domeniul probațiunii, pentru a putea pe deplin să fie atinse principiile statuate în Constituție¹. În acest sens, Constituția Republicii Moldova, la art. 9 și art. 126, declară că statul trebuie să asigure protecția concurenței loia-

¹ Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. Publicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 12.08.1994. Data intrării în vigoare: 27.08.1994.

EN

Evidence and probation in the context of the investigation of the cases of infringement of the competition law provisions

CRECIUN Ilie

State principal controller of Unfair
Competition Department
Competition Council of Republic of
Moldova

The authority specialized in investigating the cases of infringement of the Competition Law provisions is the Competition Council. This authority, as representative of the state power, intervenes in order to identify, collect and manage the evidences that reveal a case of fair or unfair

RU

Доказательства и пробация в процессе расследования случаев нарушения законодательства о конкуренции

КРЕЧУН Илья

Государственный старший
контролёр, Управление
недобросовестной конкуренции
Совет по конкуренции Республики
Молдова

Ведомством, специализирующимся на расследовании случаев нарушения законодательства о конкуренции, является Совет по конкуренции. Как представитель государственной власти, Совет имеет задачу по выявлению, сбору и предоставлению доказательств для подтверждения или опровержения недобросовестного поведения. Применяя правовые и

le, care este unul din factorii de bază ai economiei.

Instituția probelor este calificată ca o instituție centrală pentru orișicare proces, probele fiind deosebit de importante pentru protecția și ocrotirea drepturilor subiective civile. Încă din dreptul roman s-a consacrat adagiul: “*idem est non esse et non probari*”, a nu fi sau a nu fi probat este același lucru².

Considerând că examinarea unui caz este un duel al probelor, putem spune că probele au importanță atât pentru autoritatea de concurență, cât și pentru părți. Întrucât nu se poate elucidă cazul dedus examinării numai pe baza afirmațiilor părților, este imperioasă acumularea a cât mai multor date care permit o privire de ansamblu a cauzei. Urmează ca pe baza probelor, membrii Plenului Consiliului Concurenței să-și formeze convingerea intimă și să pronunțe Dispoziția/Decizia. Nu este suficient, pentru părți, să fie ori să se pretindă titularul unui drept sau victima unei concurențe neloiale pentru a obține o satisfacție în fața Consiliului Concurenței. Orice examinare a unui caz implică existența unor reguli de probațiune, care fiind respectate, vor permite acumularea probelor ce urmează să fundamenteze verdictul final.

De regulă, autoritatea de concurență, în cadrul examinării unui caz, este pusă în situația de a cunoaște careva circumstanțe de fapt, care au avut loc în trecut și mai rar se întâmplă ca autoritatea să ia cunoștință nemijlocit cu anumite circumstanțe. Acest proces de cunoaștere îmbracă o anumită formă procesuală și este numit probațiune. Probațiunea este activitatea autorității de concurență și a părților, desfășurată cu ajutorul mijloacelor

competition behaviour. The Competition Council decides on the existence or absence of an infringement, by approaching the legal and economic issues and by evaluating the circumstances in which the deeds occurred. This investigation process is very complex and it entails, among others, a *sine qua non* prerequisite, related to the knowledge of the probation area, in order to fully observe the principles stipulated by the Constitution¹. To this purpose, the Constitution of the Republic of Moldova, article 9 and article 126, stipulate that the state shall guarantee the protection of the fair competition, which is one of the basic pillars of the economy.

Evidences are considered as a central structure for each and every process, being particularly important for protecting and safeguarding the civil subjective rights. Ever since the roman period, the principle: “*idem est non esse et non probari*”, what does not appear and what is not proved is the same thing², was promoted by the Roman legislation.

If one considers the investigation of a case as a battle between evidences, one may say that the evidences are important both for the competition authority, as well as for the parties. Since the case under investigation cannot be solved only on the basis of the statements of the parties, it is imperative to accumulate as many information as possible, allowing an overall image on the case. The next step is for the members of the Competition Council Plenum to formulate

экономические нормы, рассматривая обстоятельства происшествия, Совет по конкуренции выносит решение о наличии или отсутствии нарушения. Этот процесс расследования является очень ёмким и включает в себя, наряду с другими, как условие крайней необходимости *sine qua non*, знания по probation, для исполнения в полной мере принципов, изложенных в Конституции¹. В связи с этим, Конституция Республики Молдова, в ст. 9 и ст. 126, утверждает, что государство должно обеспечивать защиту здоровой конкуренции, поскольку она является одной из основ экономики.

Доказательства являются основными для каждого процесса, доказательства будучи особенно важны для защиты и безопасности гражданских субъективных прав. Ещё в римском праве утвердился афоризм: “*idem est non esse et non probari*”, то, что не доказано равносильно тому, что не существует².

Полагая, что расследование дела является дуэлью доказательств, можно сказать, что доказательства важны не только для Совета по конкуренции, но и для конкурирующих сторон. Поскольку невозможно прояснить ситуацию лишь на основе доказательств, представленных сторонами, является крайне важным сбор как можно большего количества данных, позволяющих рассмотреть дело с разных позиций. Из этого следует, что на основе доказательств, члены Пленума Совета по конкуренции формируют своё мнение и вынесут Распоряжение/Решение. Для сторон недостаточно быть или претендовать на роль обладателя

2 Deleanu I., Deleanu S., Adagii și locuțiuni latine în dreptul românesc, ed. Fundației Chemarea, Iași, 1993, pag. 130.

1 Constitution of the Republic of Moldova of 29.07.1994. Published in Official Gazette nr. 1 of 12.08.1994. Date of force entry: 27.08.1994.

2 Deleanu I., Deleanu S., Adagiums and Latin phrases in the Romanian law, ed. Foundation Chemarea, Iași, 1993, pag. 130.

1 Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. Publicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 12.08.1994. Data intrării în vigoare: 27.08.1994.

2 Deleanu I., Deleanu S., Adagii și locuțiuni latine în dreptul românesc, ed. Fundației Chemarea, Iași, 1993, pag. 130.

procesuale stabilite de lege, privitor la stabilirea adevărului obiectiv despre existența sau inexistența anumitor circumstanțe, necesare pentru soluționarea litigiului între părți³.

Legea concurenței⁴ și Legea cu privire la ajutorul de stat⁵ sunt actele legislative de bază care conțin linii directoare cu privire la probe și probațiune în acest domeniu.

Probe și mijloace de probă

Legea concurenței nu definește noțiunea de probă, drept pentru care vom face trimitere la două acte legislative care reglementează această instituție: Cod de Procedură Civilă⁶ și Cod de Procedură Penală⁷.

În conformitate cu art. 117 Cod de Procedură Civilă, probe în pricină civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. Iar art. 6 din Codul de Procedură Penală definește probele drept elemente de fapt dobândite în modul stabilit de Codul de Procedură Penală, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor

an intimate conviction, based on the evidences and to pronounce the Disposition/ Decision. It is not enough for the parties to be or to claim to be the owner of a right or the victim of unfair competition in order to obtain gratification from the Competition Council. Any investigation of a case implies the existence of a set of probation rules, which, when observed, allow the accumulation of the evidences that are going to substantiate the final verdict.

As a rule, when investigating a case, the competition authority is in the position of being aware of certain factual circumstances that occurred in the past and it rarely happens that the authority becomes directly aware of such circumstances. This process has a certain process form and is defined as probation. The probation is the activity of the competition authority and of the parties, carried out by the process means set out by the law, aiming at identifying the objective truth about the existence or absence of certain circumstances, necessary for settling the dispute between the parties³.

Competition Law⁴ and the Law on State Aid⁵ represent the basic legal documents containing guidelines on evidences and probation in this area.

Evidences and means of evidence

Competition Law does not define the concept of evidence, and that is the reason why we will make reference to two legal documents defining this no-

права или жертвы недобросовестной конкуренции для того, чтобы получить удовлетворение перед Советом по конкуренции. Расследование каждого дела подразумевает наличие определенных правил probation, которые при соблюдении, позволяют накопить достаточно доказательств, для подтверждения конечного вердикта.

Как правило, Совет по конкуренции, в процессе изучения дела, рассматривает обстоятельства дела, которые произошли в прошлом и реже обстоятельства, происходящие на момент рассмотрения дела. Данный процесс познания воплощается в определенную процессуальную форму, под названием – probation. Probation является деятельностью Совета по конкуренции и сторон, осуществляемой с помощью процессуальных средств, предусмотренных законом, касательно установки объективных фактов наличия или отсутствия определенных обстоятельств, необходимых для решения конфликта между сторонами³.

Закон о конкуренции⁴ и Закон о государственной помощи⁵ являются законодательными документами, содержащие руководящие принципы касательно доказательств и probation в данной области.

Доказательства и средства доказывания.

Закон о конкуренции не определяет понятие доказательства, поэтому мы будем ссылаться на два законодательных акта, определяющих его: Граж-

3 Nistor I., Principiul jura novat curia în cazul aplicării legii străine, Studii și cercetări juridice, pag. 26.

4 Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012. Publicată în Monitorul Oficial nr. 193-197 din 14.09.2016, art. nr. 667.

5 Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat. Publicată în Monitorul Oficial nr. 166-169a din 16.08.2012, art. nr. 565. Data intrării în vigoare: 16.08.2013.

6 Cod de procedură civilă nr. 225 din 30.05.2003. Publicat în Monitorul Oficial nr. 111-115 din 12.06.2003, art. nr. 451.

7 Cod de procedură penală nr. 122 din 14.03.2003. Publicat în Monitorul Oficial nr. 104-110 din 07.06.2003, art. nr. 447. Data intrării în vigoare: 12.06.2003.

3 Nistor I., Principle jura novat curia in case of foreign law application, Legal studies and researches, pag. 26.

4 Competition Law nr. 183 din 11.07.2012. Published in Official Gazette nr. 193-197 of 14.09.2016, art. nr. 667.

5 Law nr. 139 din 15.06.2012 on State Aid. Published in Official Gazette nr. 166-169a of 16.08.2012, art. nr. 565. Date of force entry: 16.08.2013.

3 Nistor I., Principiul jura novat curia în cazul aplicării legii străine, Studii și cercetări juridice, pag. 26.

4 Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012. Publicată în Monitorul Oficial nr. 193-197 din 14.09.2016, art. nr. 667.

5 Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat. Publicată în Monitorul Oficial nr. 166-169a din 16.08.2012, art. nr. 565. Data intrării în vigoare: 16.08.2013.

împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

Prin raportare la specificul legislației concurențiale, menționăm că probe pot fi considerate acele elemente de fapt (informații) dobândite legal, care servesc la constatarea existenței sau lipsei încălcării, precum și a altor circumstanțe relevante cazului, cum ar fi piața relevantă, identificarea subiecților, legătura cauzală etc.

Mijloacele de probă sunt acele căi prin intermediul cărora datele de fapt care au importanță în soluționarea unei cauze pot fi utilizate legal în acea cauză⁶. Altfel spus mijloacele de probă sunt acele mijloace prevăzute de lege prin care se administrează probele într-un anumit caz și sunt în stare să furnizeze anumite informații. Spre ex.: mijlocul de probă „înscris” – contract de vânzare-cumpărare, furnizează probe (informații) despre persoana care a vândut și cea care a cumpărat, precum și alte condiții.

Potrivit art. 52 alin. (4) al Legii concurenței, Consiliul Concurenței poate să utilizeze ca mijloc de probă orice element de fapt și de drept, inclusiv informații confidențiale dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea existenței sau lipsei încălcării. Consiliul Concurenței admite atât probe directe, cât și probe indirecte:

- Probe directe sunt depozițiile martorilor sau ale altor persoane, probele materiale, înscrisurile, înregistrările audio și/sau video, concluziile experților și orice alte dovezi care probează în mod expres existența sau lipsa unei încălcări a legii;
- Probe indirecte sunt probele care dau naștere unei concluzii logice precum că o încălcare a legii există

⁶ Dolea I., Roman D. și alții, *Drept procesual penal*, ed. Cartier, 2005, pag. 281.

tion: the Code on Civil Procedure⁶ and the Code on Criminal Procedure⁷.

According to article 117 of the Code on Civil Procedure, the evidences in the civil cases represent factual elements, acquired according to the legal provisions, used for identifying the circumstances that substantiate the claims and the objections of the parties, as well as of other circumstances which are important for correctly settling the case. At the same time, Article 6 of the Code on Criminal Procedure defines the evidences as the actual data obtained in the manner duly set forth in this Code and used for establishing the existence or absence of the crime, for identifying the criminal, for deciding on the guilt, or for finding other circumstances important for a correct settlement of the case.

By reference to the specifics of competition law, we note that the evidences can be considered those facts (information) acquired legally, which serve to determine the existence or absence of an infringement, as well as of other relevant circumstances linked to the case, such as the relevant market, the subjects, the cause-effect connection, etc.

The means of evidence are the ways in which data which are important for solving a case, can be legally used in that particular case⁸. In other words, the means of evidence are those tools provided by the law, used for managing the evidences in a particular case, and for acquiring certain information. For example: the „written” mean of

⁶ Code of Civil Procedure nr. 225 of 30.05.2003. Published in Official Gazette nr. 111-115 of 12.06.2003, art. nr. 451.

⁷ Code of Criminal Procedure nr. 122 of 14.03.2003. Published in Official Gazette nr. 104-110 of 07.06.2003, art. nr. 447. Date of force entry: 12.06.2003.

⁸ Dolea I., Roman D. and others, *Procedural Criminal Law*, ed. Cartier, 2005, pag. 281.

данский процессуальный кодекс⁶ и Уголовно-процессуальный кодекс⁷.

В соответствии со ст. 117 Гражданского процессуального кодекса, доказательствами по гражданским делам являются полученные в предусмотренном законом порядке фактические данные, служащие установлению наличия или отсутствия обстоятельств, обосновывающих требования и возражения сторон, а также иные обстоятельства, имеющие значение для правильного разрешения дела. Ст. 6 Уголовно-процессуального кодекса определяет доказательства, как фактические элементы, добытые предусмотренным Уголовно-процессуальным кодексом способом, служащие для доказательства наличия или отсутствия преступления, идентификации нарушителя, доказательства виновности, как и для установления других важных обстоятельств для правильного разрешения дела.

Ссылаясь на специфику законодательства о конкуренции, отмечаем, что доказательствами могут считаться те легально добытые фактические элементы (информация), которые служат доказательству наличия или отсутствия нарушения, а также других относящихся к делу обстоятельств, таких как: соответствующий рынок, идентификация субъектов, причинно-следственную связь и прочее.

Средства доказывания являются теми путями, посредством которых фактические данные, важные для разрешения определённого дела, могут быть законно использованы в этом деле⁸.

⁶ Cod de procedură civilă nr. 225 din 30.05.2003. Publicat în Monitorul Oficial nr. 111-115 din 12.06.2003, art. nr. 451.

⁷ Cod de procedură penală nr. 122 din 14.03.2003. Publicat în Monitorul Oficial nr. 104-110 din 07.06.2003, art. nr. 447. Data intrării în vigoare: 12.06.2003.

⁸ Dolea I., Roman D. și alții, *Drept procesual penal*, ed. Cartier, 2005, pag. 281.

sau a existat la un moment dat ori nu există și nu a existat la un moment dat.

Pe cale de consecință, în cadrul examinării cazurilor de încălcare a legislației concurențiale pot fi administrate următoarele mijloace de probă:

- (1) Explicațiile date de părțile cauzei;
- (2) Depozițiile martorilor sau ale altor persoane;
- (3) Concluziile experților, specialiștilor;
- (4) Înregistrări;
- (5) Probe materiale;
- (6) Înregistrările audio și/sau video, fotografiile;
- (7) Actele procedurale în care se consemnează rezultatele activităților de examinare și anexele la ele, inclusiv stenograma, fotografiile, înregistrările și altele.

Sarcina probațiunii

Sarcina probațiunii reprezintă acea îndatorire de a dovedi anumite circumstanțe de fapt⁹. La acest capitol este bine cunoscut adagiul latin *onus probandi incumbit actori*¹⁰ – sarcina probei incumbă celui ce invocă. Acest principiu este aplicabil, de regulă, și în cadrul examinărilor Consiliului Concurenței.

La sesizarea presupuselor acțiuni anti-concurențiale, autorul plângerii trebuie să prezinte probe în susținerea faptelor pe care își întemeiază plângerea și să demonstreze interesul legitim. Întreprinderea care invocă beneficiul excepției acordurilor anticoncuren-

evidence - contract of sale provides evidence (information) on the person who sold / who bought, as well as on the other conditions.

According to article 52 paragraph (4) of Competition Law, the Competition Council may use as a mean of evidence any factual or legal element, including the confidential information acquired in the manner provided for by the law, which is used in order to decide on the existence or absence of infringement. The Competition Council shall admit both direct and indirect evidence:

- The direct evidence is deemed the witnesses' statements or of other persons, material evidence, written documents, video-audio recording, experts' conclusions or any other proof, which demonstrates expressly the existence or absence of a law infringement.
- Indirect evidence is considered to be those leading to a logical conclusion that a law infringement exists or existed at a given moment, or does not exist or did not exist at a given moment.

Consequently, the following means of evidence may be used during the investigation of the cases of infringement of the competition law:

- The explanations given by the parties involved in the case;
- The testimonies of the witnesses or of other persons;
- The conclusions of the experts, specialists;
- Documents;
- Material evidences;
- Audio and / or video records, photographs;

Другими словами, средствами доказывания являются те, которые предусмотрены законом и с помощью которых администрируются доказательства в определенном деле и предоставляют определённую информацию. Например, «письменный» источник доказательства – это контракт купли-продажи, который предоставляет доказательства (информацию) о лице, которое продало и о лице, которое купило, а также другие условия.

Согласно ст. 52 пар. (4) Закона о конкуренции, Совет по конкуренции может использовать в качестве источника доказательств любой фактический или правовой элемент, включая конфиденциальную информацию, добытую законным путём, подтверждающую наличие или отсутствие нарушения. Совет по конкуренции допускает как прямые, так и косвенные доказательства:

- Прямыми доказательствами являются показания свидетелей или других лиц, материальные свидетельства, документы, аудио- и видеоматериалы, заключения экспертов и любые другие доказательства, которые явно подтверждают наличие или отсутствие нарушения закона;
- Косвенными доказательствами являются доказательства, приводящие к логическому выводу о том, что нарушение закона существует или существовало в свое время или же отсутствует и отсутствовало в свое время.

Во время расследования, в рамках рассмотрения определённых случаев нарушения законодательства о конкуренции, могут быть использованы следующие источники доказательств:

- (1) Объяснения, предоставленные сторонами конфликта;
- (2) Показания свидетелей или других лиц;

⁹ Centrul juridic „Dalini”, Drept procesual civil: Partea generală, ed. Tipografia Centrală, 2007, pag. 102.

¹⁰ Măgureanu F., Înscrisurile Mijloace de probă în procesul civil, ed. All-B, 1998, pag. 33.

țiale îi revine sarcina de a dovedi că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de actele normative.

În situația unor probe insuficiente, este îngreunată activitatea autorității de a depista situația reală, drept urmare se poate considera că lipsesc temeiuri rezonabile pentru a suspecta încălcarea legislației concurențiale.

Spre deosebire de instanța de judecată, care are un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului civil, Consiliul Concurenței are o poziție activă la examinarea cauzelor. Consiliul Concurenței are dreptul să solicite din oficiu, autorului plângerii, informații complementare celor prezentate pentru a se putea determina asupra necesității inițierii unei investigații ca urmare a plângerii depuse.

În procedura de examinare a presupunerilor cazuri de încălcare a legislației concurențiale, sarcina probei încălcării îi revine Consiliului Concurenței. Inițierea unei investigații nu presupune faptul că autoritatea de concurență ia locul reclamantului. Autorității îi revine obligația de a clarifica cazul prin identificarea, colectarea, administrarea și aprecierea probelor veridice și suficiente, iar constatarea încălcării sau lipsei încălcării, trebuie probată. Încadrarea legală și calificarea acțiunilor din Decizia adoptată de Plenul Consiliului Concurenței asupra unui caz poate să nu fie de fiecare dată identică cu temeiurile indicate în Dispoziția de inițiere a investigației.

Orice soluție adoptată de Consiliul Concurenței urmează să fie întemeiată pe probe veridice și suficiente care au fost administrate la dosarul cauzei. În cadrul autorității de concurență, probele sunt identificate, colectate și administrate de către angajați și sunt apreciate de către membrii Plenului, care, în cele din urmă, soluționează cazul.

- The procedural acts mentioning the results of the investigation, and their annexes, including transcript, photos, recordings and others.

The burden of proof

The burden of proof represents the obligation to prove certain factual circumstances⁹. For this situation, the Latin dictum *onus probandi incumbit actori*¹⁰ – the burden of proof is on the plaintiff is widely known. This principle is usually applicable for the investigations carried out by the Competition Council.

When notifying the alleged anticompetitive actions, the plaintiff must provide evidence to support the facts underlying its complaint and to prove a legitimate interest. The undertaking requesting the benefit of anticompetitive agreements exemption has to prove that the conditions stipulated by the legislation are observed.

If evidence is not sufficient, it is more difficult for the authority to detect the real situation, therefore it can be considered that the reasonable grounds for suspecting a case of infringement of the competition law are missing.

Unlike the court of law, which has a guiding role in the organization and execution of the civil proceedings, the Competition Council has an active position in the investigation of the cases. The Competition Council is entitled to request additional information to the plaintiff, ex officio, in order to determine the need to initiate an investigation as a result of the complaint.

During the procedure applied for investigating the alleged violations of the

- (3) Заключение экспертов, специалистов;
- (4) Письменные свидетельства;
- (5) Образцы материалов;
- (6) Аудио/видео записи, фотографии;
- (7) Процессуальные документы, которые содержат результаты исследований и приложения к ним, включая стенограммы, фотографии, записи и прочее.

Бремя доказывания

Бремя доказывания является обязанностью для подтверждения определённых фактических обстоятельств⁹. В этой области хорошо известно латинское выражение *onus probandi incumbit actori*¹⁰ – бремя доказательства лежит на истце. Этот принцип применим, как правило, в рамках расследований Совета по конкуренции.

Для извещения о предполагаемых антиконкурентных действиях, автор жалобы должен предъявить доказательства в поддержку своей жалобы и продемонстрировать её законность. Предприятие ссылающиеся на пользование исключением антиконкурентных соглашений, должны доказать, что они соответствуют условиям или требованиям соответствующих регламентов.

В ситуации недостаточности доказательств, деятельность ведомства по выявлению реального случая затруднена, вследствие чего, можно считать, что отсутствуют веские основания для подозрения в нарушении законодательства о конкуренции.

⁹ Legal Center „Dalini”, Civil Procedural Law: General Part, ed. Central Tipography, 2007, pag. 102.

¹⁰ Măgureanu F., Written records as mean of proof in civil case, ed. All-B, 1998, pag. 33.

⁹ Centrul juridic „Dalini”, Drept procesual civil: Partea generală, ed. Tipografia Centrală, 2007, pag. 102.

¹⁰ Măgureanu F., Înscrierile mijloace de probă în procesul civil, ed. All-B, 1998, pag. 33.

Procedee probatorii

Procedul probatoriu reprezintă un sistem cognitiv de metode și operațiuni prevăzute de lege pentru depistarea, obținerea și fixarea informațiilor probatorii¹¹. Legislația concurențială reglementează următoarele procedee probatorii principale:

- (1) Solicitarea informațiilor;
- (2) Intervievarea;
- (3) Inspecția;
- (4) Audierea;
- (5) Studiu de piață;
- (6) Expertiza publicității;
- (7) Constatarea faptelor;

Concluzii

Pentru examinarea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, rolul probelor și al probațiunii este foarte însemnat. Întreaga activitate a autorității de concurență de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale poate fi încadrată în conceptul de *probațiune*. Drept rezultat al oricărei examinări se urmărește clarificarea tuturor aspectelor și, scopul principal, constatarea existenței încălcării sau lipsei încălcării. Pe lângă acestea, mai sunt un șir de aspecte legate de părțile cauzei, circumstanțe atenuante și agravante, piața relevantă etc. Astfel, pentru a ajunge la rezultatul final, autoritatea de concurență identifică, colectează, administrează și apreciază probe. De calitatea probelor și a procesului probațiunii, depinde, direct proporțional, și calitatea actului final adoptat.

competition law, the burden of proof belongs to the Competition Council. The initiation of an investigation does not imply that the competition authority substitutes the plaintiff. The Authority has the obligation to clarify the case, by identifying, collecting, managing and assessing the veridical and sufficient evidences, and to prove the infringement or its absence. The legal classification and qualification of the actions presented in the Decision of the Competition Council Plenum for a case may not always be identical with the grounds stipulated in the Order issued for initiating the investigation.

Any solution adopted by the Competition Council is going to be based on reliable and sufficient evidences, used for the case file. The employees within the competition authority identify, collect and manage the evidences and, further on, the members of the Plenum, evaluate the evidences and, in a later stage, solve the case.

Probationary procedures

The probationary procedure represents a cognitive system of methods and operations stipulated by the law and used for identifying, obtaining and establishing the probationary information¹¹.

Competition Law regulates the following main probationary procedures:

- (1) Request for information;
- (2) Interviews;
- (3) Inspection;
- (4) Hearings;
- (5) Market study;
- (6) Publicity expertise;
- (7) Fact finding;

В отличие от судебной инстанции, которая играет руководящую роль в организации и развитии гражданского процесса, Совет по конкуренции играет активную роль в расследовании случаев. Совет по конкуренции имеет право потребовать по собственной инициативе, у автора жалобы, дополнительную информацию, для того чтобы определить необходимость проведения расследования, в следствии полученной жалобы

В процессе расследования предположительных причин нарушения законодательства о конкуренции, бремя доказывания ложится на плечи Совета по конкуренции. Начало расследования не означает, что Совет по конкуренции берёт на себя роль заявителя. Обязанность Совета прояснить дело путём идентификации, сбора, администрирования и оценки достоверности и достаточности доказательств, а подтверждение нарушения или его отсутствия нужно доказать. Законодательное основание и квалификация действий Решения, принятого Пленумом Совета по конкуренции по определённому делу, не всегда может совпадать с основаниями, указанными в Распоряжении об инициировании расследования.

Любое решение, принятое Советом по конкуренции, должно быть подтверждено достоверными и достаточными доказательствами, которые были прикреплены к делу. В рамках Совета по конкуренции, доказательства идентифицируются, собираются и администрируются сотрудниками и оцениваются членами Пленума, которые, в конечном счёте, рассматривают дело и выносят Решение.

Методы доказывания

Методы доказывания представляют собой когнитивную систему методов и операций, предусмотренных законом

11 Смирнов А., Калиновский К., Уголовный процесс. Учебное пособие. 2-е изд. Стандарт третьего поколения, ed. Питер, 2015, pag. 98.

11 Смирнов А., Калиновский К., Уголовный процесс. Учебное пособие. 2-е изд. Стандарт третьего поколения, ed. Питер, 2015, pag. 98.

Conclusions

The role of the evidences and probation is very important for the investigation of the cases of infringement of the competition law. The entire activity of the competition authority related to the investigation of the cases of infringement of the competition law can be classified as *probation*. The result of any investigation is to clarify all the issues and, the main purpose, is to identify the existence or the absence of the infringement. Apart from this, there are several issues related to parties, mitigating and aggravating circumstances, relevant market, etc. Consequently, in order to reach the final result, the competition authority identifies, collects, uses and assesses the evidences. The quality of the final adopted act depends, in a directly proportional manner, on the quality of the evidences and of the probation process.

для выявления, получения и фиксации доказательной информации¹¹. Законодательство в области конкуренции регламентирует следующие основные процессы доказательства:

- (1) Запрос информации;
- (2) Собеседование;
- (3) Рассмотрение;
- (4) Заслушивание;
- (5) Исследование рынка;
- (6) Экспертиза рекламы;
- (7) Констатация фактов.

Выводы

Для расследования случаев нарушения законодательства о конкуренции, роль доказательств и probation является очень важной. Вся деятельности Совета по конкуренции в процессе расследования случаев нарушения законодательства о конкуренции может быть воплощена в концепции *probation*. Результатом каждого расследования является прояснение всех факторов для подтверждения нарушения или его отсутствия. Также, существует ещё ряд других важных аспектов связанных со сторонами конфликта, смягчающими и отягчающими обстоятельствами, соответствующим рынком и т.д. Таким образом, чтобы достичь конечного результата, Совет по конкуренции идентифицирует, собирает, администрирует и оценивает доказательства. От качества доказательств и процесса probation, на прямую зависит качество принятого заключительного акта.

¹¹ Смирнов А., Калиновский К., Уголовный процесс. Учебное пособие. 2-е изд. Стандарт третьего поколения, ed. Питер, 2015, pag. 98.

RO

ACTELE DE CONCURENȚĂ NELOIALĂ

Realități și perspective

GORINCIOI Cornelia

Șef Direcție Concurență Neloială
Consiliul Concurenței al Republicii Moldova

În plin proces de absorbție, ajustare și implementare a unor practici internaționale în domeniul antreprenoriatului, legislativul Republicii Moldova a adoptat la data de 11.07.2012 Legea concurenței¹. Acest act normativ a venit să inițieze o nouă orânduire de protecție a concurenței și a concurenților, promovare, monitorizare, investigare, sancționare și implicare asupra mediului concurențial specific al Republicii Moldova.

Legea concurenței, reglementează următoarele categorii de componente de încălcări ale legislației concurențiale:

1. Practici anticoncurențiale (acorduri anticoncurențiale, abuz de poziție dominantă și faptele autorităților publice);
2. Concentrări economice nenotificate;
3. Concurență neloială.

¹ Monitorul Oficial nr. 193-197, art. 667 din 14.09.2012.

EN

ACTS OF UNFAIR COMPETITION.

Realities and perspectives

GORINCIOI Cornelia

Head of Unfair Competition
Department
Competition Council of Republic of
Moldova

In the on-going process of absorption, adjustment and implementation of the international practices related to entrepreneurship, the Moldovan legislature adopted the Competition Act on 11.07.2012¹. This regulation has entailed the initiation of a new set-up aiming at protecting competition and competitors, at promoting, mon-

¹ Monitorul Oficial no. 193-197, art. 667 from 14.09.2012.

RU

НЕДОБРОСОВЕСТНАЯ КОНКУРЕНЦИЯ.

Реальность и перспективы

ГОРИНЧОЙ Корнелия

Начальник Управления
недобросовестной конкуренции
Совет по конкуренции Республики
Молдова

В процессе абсорбции, регулирования и применения международной практики в области предпринимательства, законодательная власть Республики Молдова, приняла Закон о конкуренции¹ от 11.07.2012 г. Данный нормативный акт положил начало для нового порядка по защите конкуренции, продвижению, мониторингу, расследованию и санкционированию.

¹ Мониторул Официал, № 193-197 ст. 667 от 14.09.2012

În sensul prevederilor Legii concurenței, concurență neloială există doar în cazul următoarelor acțiuni: discreditarea concurenților, instigarea la rezilierea contractului cu concurentul, obținerea și/sau folosirea ilegală a secretului comercial al concurentului, deturnarea clientelei concurentului și confuzie. Alte acțiuni ale întreprinderilor nu pot fi interpretate ca fiind de concurență neloială, or o interpretare extinctivă ar excede câmpul acțiunilor de concurență neloială interzise de prevederile Legii concurenței.

În acest context, prevederile Convenției de la Paris din 20 martie 1883 pentru protecția proprietății industriale² nu sunt atât de stricte. Potrivit art. 10 al Convenției, „*constituie un act de concurență neloială orice act de concurență contrar practicilor cinstite în materie industrială sau comercială. Va trebui să fie interzise mai ales: 1. orice fapte care sânt de natură să creeze, prin orice mijloc, o confuzie cu întreprinderea, produsele sau activitatea industrială sau comercială a unui concurent; 2. afirmațiile false, în exercitarea comerțului, care sânt de natură a discredita întreprinderea, produsele sau activitatea industrială sau comercială a unui concurent; 3. indicațiile sau afirmațiile a căror folosire, în exercitarea comerțului, este susceptibilă să inducă publicul în eroare cu privire la natura, modul de fabricație, caracteristicile, aptitudinea la întrebuințare sau cantitatea mărfurilor*”. Astfel, Convenția identifică 2 categorii de acțiuni de concurență neloială: A) acțiuni de concurență neloială strict interzise în orice stat-parte la Convenție și B) acțiuni de concurență neloială relative.

A. Acțiunile de concurență neloială strict interzise, în mod obligatoriu

itoring, investigating, sanctioning and involving the specific competition environment in Moldova.

Competition Law regulates the following categories of infringements of the competition law:

- Anti-competitive practices (anti-competitive agreements, abuse of dominant position and actions undertaken by the public authorities);
- Economic mergers that have not been notified;
- Unfair competition.

According to the provisions of the Competition Law, unfair competition only exists in the context of the following actions: disparagement of the competitors, incitement to termination of contract with the competitor, acquisition and/ or illegal use of the competitor's commercial secret, stealing the competitor's clients and creating confusion. Other actions carried out by the undertakings cannot be interpreted as unfair competition acts, or an extinctive interpretation would exceed the area of unfair competition actions prohibited by the provisions of the Competition Law.

In this context, the provisions of the Convention from Paris for the Protection of Industrial Property, March 20th, 1883² are not so narrow. According to article 10 of the Convention, „*Any act of competition contrary to honest practices in industrial or commercial matters constitutes an act of unfair competition. The following will be most of all forbidden: 1. all acts of such a nature as to create confusion by any means whatever with the establishment, the goods, or the industrial or commercial activities, of a competitor; 2. false allegations in the course of trade of such a nature*

Закон о конкуренции предусматривает следующие нарушения:

1. Анти-конкурентная практика (анти-конкурентные соглашения, злоупотребление доминирующим положением, действия/бездействия органов государственной власти);
2. Экономические концентрации без уведомления;
3. Недобросовестная конкуренция.

Согласно Закону о конкуренции, недобросовестная конкуренция может принимать следующие формы: дискредитации конкурентов, склонения к расторжению договора с конкурентом, а также получения и/или незаконного использования коммерческой тайны конкурента, переманивания клиентуры конкурента, а также смешения. Другие действия предпринимателей не могут считаться, недобросовестной конкуренцией или же считаются противоречивой интерпретацией недобросовестных действий конкурентов, запрещенных положениями Закона о конкуренции.

Относительно этого, положения Парижской конвенции от 20 марта 1883 года «По охране промышленной собственности»², не столь строги. Согласно ст. 10 Парижской конвенции «*Актом недобросовестной конкуренции считается всякий акт конкуренции, противоречащий честным обычаям в промышленных и торговых делах*». В частности, подлежат запрету: 1) все действия, способные каким бы то ни было способом вызвать смешение в отношении предприятия, продуктов или промышленной, или торговой деятельности конкурента; 2) ложные утверждения при осуществ-

² Republica Moldova a ratificat-o prin Hotărârea Parlamentului nr. 1328 din 11.03.1993.

² Republic of Moldova ratified by Parliament Decision no. 1328 from 03/11/1993.

² Республика Молдова приняла данный закон Решением Парламентского большинства № 1328 от 11.03.1993 г.

sânt reglementate în dreptul intern al statelor semnatare. Aceste acțiuni reflectă comportamentul agresiv al concurenților și consecințele asupra acestora, asupra consumatorilor și asupra mediului concurențial pe o piață relevantă. Aceste componente de încălcări a concurenței sânt reglementate de prevederile art. 15, 18, 19 ale Legii concurenței.

B. Acțiunile de concurență neloială relative, reprezintă acele componente de încălcări construite de fiecare stat în parte prin prisma noțiunii generale a concurenței neloiale. Politica comercială a fiecărui stat este specifică, determinată de factori geopolitici, fapt ce permite o marjă de discrepanță între reglementările. În dependență de istoria activității de întreprinzător, uzanțele adoptate în relațiile comerciale, ierarhia valorilor sociale și principiilor într-un anumit stat, anumite comportamente ale întreprinderilor pot fi dezaprobat categoric, iar altele admise, chiar dacă, prin prisma noțiunii generale a concurenței neloiale, sunt neloiale.

Spre exemplu, legislația concurențială rusească³ este mai avansată la capitolul recunoașterii și protecției unor noi obiecte de proprietate intelectuală, care nu se regăsesc în legislația din domeniu vizat a Republicii Moldova. Astfel, legislația rusească protejează ca rezultat al creației industriale modalitatea executării și performanțele. Aceste obiecte reprezintă un ansamblu de acțiuni și modalități speciale și deosebite, utilizate la realizarea anumitor servicii, lucrări.

În România este considerată ca acțiune de concurență neloială, metoda „bulgărelui de zăpadă”, care în Moldova nu este interzisă. Potrivit art. 4 lit. c) din Legea privind concurența

as to discredit the establishment, the goods, or the industrial or commercial activities, of a competitor; 3. indications or allegations the use of which in the course of trade is liable to mislead the public as to the nature, the manufacturing process, the characteristics, the suitability for their purpose, or the quantity, of the goods”. Thus, the Convention identifies 2 categories of unfair competition: A) acts of unfair competition strictly prohibited in any State which is Party to the Convention and B) relative acts of unfair competition.

A. The acts of unfair competition strictly prohibited, are necessarily regulated by the internal legislation of the signatory states. These actions reflect the aggressive behavior and its consequences on the competitors, on the consumers and on the competition environment on a relevant market. These components of law infringement are regulated by the provisions of articles 15, 18, 19 of the Competition Law.

B. The relative unfair competition acts represent the violation components built up by each state through the general concept of unfair competition. The commercial policy of each state is specific, entailed by geopolitical factors, allowing a level of differences between the regulations. Depending on the history of business activity, on the habits adopted for the commercial relations, on the hierarchy of the social values and principles applicable in a certain state, some of the behaviors adopted by the undertakings may be totally disapproved, while others may be allowed, even if, according to the general notion of unfair competition, these behaviors are unfair.

влении коммерческой деятельности, способные дискредитировать предприятие, продукты или промышленную, или торговую деятельность конкурента; 3) указания или утверждения, использование которых при осуществлении коммерческой деятельности может ввести общественность в заблуждение относительно характера, способа изготовления, свойств, пригодности к применению или количества товаров.

Таким образом, Парижская конвенция выявила две категории недобросовестной конкуренции: а) строго запрещенные действия недобросовестной конкуренции в любом государстве-участнике Конвенции, и б) относительные действия недобросовестной конкуренции.

А) Строго запрещенные действия недобросовестной конкуренции в обязательном порядке предписаны во внутреннем законодательстве государств-участников Конвенции. Эти действия отражают агрессивное поведение конкурентов и их последствия для потребителей и для всей конкурентной среды на соответствующем рынке. Данные положения указаны в статьях: 15, 18, 19 Закона о конкуренции.

Б) Относительные действия недобросовестной конкуренции - это нарушения установленного порядка сквозь призму основного понятия о недобросовестной конкуренции. Торговая политика каждого государства обусловлена геополитическими факторами, что допускает огромную разницу и несоответствие между нормативными актами. В зависимости от истории предпринимательской деятельности, обычаев, принятых в торговых отношениях, иерархии социальных ценностей и принципов определенного государства, определенное поведение предпри-

³ Art. 1225, p.1, partea IV, Codul Civil al Federației Ruse din 21.10.1994.

neloială a României⁴, „*Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni: c) încheierea de contracte prin care un comerciant asigură predarea unei mărfi sau executarea unor prestații în mod avantajos, cu condiția aducerii de către client a altor cumpărători cu care comerciantul ar urma să încheie contracte asemănătoare*”.

Metoda respectivă a fost inițial definită de jurisprudența franceză, care a decis că reprezintă o vânzare tip „*bulgare de zăpadă*” atunci, când se oferă nouă perechi de ciorapi la un preț interesant oricărei clientele care furnizează trei comenzi similare ale altor consumatori.

Asemenea exemple sunt o multitudine, însă cert este că fiecare stat, în acest domeniu, are un câmp de manevră relativ larg.

Potrivit teoriei lui A. Smith⁵, doar libertatea de concurență este o garanție a progresului. Este evident că progresând, evoluează posibilitățile întreprinzătorilor, dar, totodată, survin și un șir de dificultăți, ce țin de protecția intereselor legitime ale acestora. Formele mijloacelor incorecte, folosite de concurenții neloiali pentru acapararea pieței și consolidarea unei poziții net avantajoase pe piață, se modifică și diversifică pe an ce trece.

Actualmente, legea nu acoperă toate cazurile disponibile în practică de concurență neloială. Deseori, acțiunile întreprinzătorilor, la prima vedere, nu pot fi calificate ca acțiuni de concurență neloială, dar ele, totuși, sunt. Totodată, poate fi și invers: ca acțiune

For example, the Russian legislation on competition³ is more advanced when it comes to the acknowledgment and protection of new intellectual property objects, which cannot be identified in the related legislation under analysis, applicable in the Republic of Moldova. Thus, the Russian legislation protects the means of execution and the performance as results of the industrial creation. These objects represent a set of special and outstanding actions and methods, used for providing certain services or for executing certain works.

In Romania, „*the snowball*” method is considered as an unfair competition act, although in Moldova, this action is not forbidden. According to article 4 letter c) of the Law on unfair competition in Romania⁴, „*The following acts shall be deemed to constitute contraventions, unless they have been committed under such circumstances as to be considered offences according to criminal law: c) conclusion of contracts by which a trader undertakes to deliver goods or provide services under favorable conditions, provided that the client supplies further buyers with whom the trader would conclude similar contracts*”.

This method has been initially defined in the French case law, where it was stated that a case when nine pair of socks is offered at an interesting price to any client making three similar orders for other consumers represents a „*snowball*” type of sale.

There are many such examples, but what is certain is that, each and every state has, in this field, a wide area of manoeuvre.

нимателей не может быть одобрено большинством, а другие действия допускаются, хотя, по общему понятию недобросовестной конкуренции, являются несправедливыми.

Например, законодательство Российской Федерации³, наиболее развито по вопросам признания и защиты интеллектуальной собственности, в сравнении с законодательством Республики Молдова. Например, российское законодательство трактует как объект промышленной собственности способ и производительность исполнения услуг и работ.

В Румынии считается действиями недобросовестной конкуренции маркетинговый метод «снежный ком», который в Молдове не запрещен. Ст. 4 п. c) Закона о недобросовестной конкуренции Румынии предусматривает: «*Заключение договоров, по условиям которых продавец обеспечивает поставку товара или оказание какой-либо услуг для клиента на преимущественных условиях, в случае если данный клиент привлечёт новых клиентов, с которыми будут заключаться аналогичные договора - является правонарушением*».

Данный метод был впервые выявлен французской юриспруденцией, которая установила, что продажа по методу «снежного кома» предполагает продажу девяти пар носков по привлекательной для каждого клиента цене, с условием, если клиент обеспечивает трёх других клиентов для этой же акции. Таких примеров очень много, но каждое государство в данной области имеет своё видение и поле деятельности.

Согласно теории Адама Смита, только свободная конкуренция является гарантией прогресса. Очевидно, что

⁴ Monitorul Oficial al României, nr. 24 din 30.01.1991.

⁵ Adam Smith, *Avuția națiunilor. Cercetare asupra naturii și cauzelor ei*, vol. I, Editura Academiei, București, 1962.

³ Art. 1225, p.1, Part IV of the Civil Code of the Russian Federation from 10.21.1994

⁴ Monitorul Oficial of Romania no. 24 from 30.01.1991

³ Ст. 1225 п.1 ч. 4 Гражданский Кодекс Российской Федерации от 21.10.1994 г.

de concurență neloială pot fi calificate acele acțiuni, care nu au avut ca scop obținerea avantajelor pe piață. Din cauza unor astfel de situații ambigue, judecătorii și autoritățile uneori iau o decizie foarte controversată în ceea ce privește recunoașterea anumitor acțiuni ca acte de concurență neloială.

În contextul celor menționate, este oportun de examinat posibilitatea completării legislației cu așa prevederi, care ar califica drept acțiuni de concurență neloială următoarele:

- **Acțiune de concurență neloială prin dezorganizarea activității economice a agentului economic (personalului agentului economic).**

Recunoașterea dezorganizării activității agentului economic (personalului) ca acțiune de concurență neloială este îndreptată spre stoparea practicii de a submina relațiile de afaceri existente, civile și de altă natură ale unui agent economic prin metode neonestе. Totodată, pentru a califica anumite acțiuni ca dezorganizare a concurentului, nu este atât de simplu. În cazul, când, de exemplu, un muncitor se angajează la un concurent, deoarece acesta îi propune salariu mai mare și condiții de muncă mai atractive, acest fapt nu poate fi calificat ca dezorganizarea activității agentului economic. Însă, în cazul în care se provoacă concedierea cu ulterioară plasare în câmpul muncii unui concurent și aceasta are un caracter masiv, este posibil să fie o acțiune de concurență neloială.

- **Acțiune de concurență neloială prin crearea confuziei.**

Acest tip de acțiuni sunt stipulate în art. 19 al Legii concurenței⁶, care prevede: „Sînt interzise orice acțiuni sau fapte care sînt de natură să creeze,

According to the theory of A. Smith⁵, only the freedom of competition represents a guarantee for the progress. It is obvious that, with progress, the possibility of the entrepreneurs evolves but, on the other hand, several difficulties arise in relation to the protection of their legitimate interests. The forms of the incorrect means, used by the unfair competitors for monopolizing the markets and strengthening a clearly advantageous position, are modified and diversified each and every year.

At the moment, the law does not cover all the situations available related to the unfair competition practice. Often, the actions of the entrepreneurs, at a first glance, cannot be considered as unfair competition but, nevertheless, they are. On the other hand, one can also state the contrary: the actions that were not aimed at obtaining advantages on the market can be qualified as unfair competition acts. Because of such ambiguous situations, the judges and authorities sometimes make controversial decisions regarding the definition of certain actions as unfair competition.

In the aforementioned context, it is appropriate to analyze the possibility to introduce such provisions in the legislation, qualifying the following types of actions as unfair competition:

- **Unfair competition acts by disorganizing the business activity of the economic agent (its staff).**

The recognition of an act of disorganization of the activity of an economic agent (staff) as an act of unfair competition is aimed at putting an end to the dishonest practice of undermining the existing business, civil or differ-

в процессе развития растут возможности предпринимателей. Но, в тоже время появляются новые трудности в связи с защитой законных интересов. Недобросовестные конкуренты используют нечестные средства, направленные на монополизацию рынка и укрепление своей позиции на рынке и эти средства с каждым годом, становятся все более разнообразными и изощренными.

В настоящее время закон не покрывает все случаи недобросовестной конкуренции. Зачастую, на первый взгляд, может показаться, что действия предпринимателей не могут считаться действиями недобросовестной конкуренции, но, тем не менее, они таковыми являются. В тоже время, наоборот, к действиям недобросовестной конкуренции можно приписать некие действия, которые не были направлены на получение преимуществ на рынке. Из-за таких вот неоднозначных ситуаций, судьи и государственные органы иногда принимают спорное решение о признании тех или иных действий недобросовестной конкуренцией.

Исходя из вышеизложенного, целесообразно рассмотреть возможность дополнения действующего законодательства положениями, которые квалифицировали бы как недобросовестную конкуренцию следующие действия:

- **Дезорганизация деятельности экономического агента**

Признание дезорганизации деятельности экономического агента (персонала) как действием недобросовестной конкуренции, которая направлена на прекращение существующих экономических и деловых отношений с помощью нечестных способов. Однако, не так просто определить действия, направленные на дезорганизацию конкурента. На-

⁶ Monitorul Oficial nr. 193-197, art. 667 din 14.09.2012.

⁵ Adam Smith, The Wealth of Nations. Research into the Nature and Causes, vol. I, Publishing House, Bucharest, 1962.

prin orice mijloc, o confuzie cu între-prinderea, produsele sau activitatea economică a unui concurent, realizate prin:

- a. folosirea ilegală, integrală sau parțială a unei mărci, embleme de deservire, denumiri de firmă, a unui desen sau model industrial sau a altor obiecte ale proprietății industriale de natură să creeze o confuzie cu cele folosite în mod legal de către o altă întreprindere;
- b. copierea ilegală a formei, a ambalajului și/sau a aspectului exterior al produsului unei întreprinderi și plasarea produsului respectiv pe piață, copierea ilegală a publicității unei întreprinderi, dacă aceasta a adus sau poate aduce atingere intereselor legitime ale concurentului.” Totodată, sunt cazuri când o întreprindere nu copie (nu produce și nici nu ambalează produsul pe teritoriul Republicii Moldova), ci doar importă și plasează pe piața autohtonă. În acest caz, dacă nu este înregistrat vreun drept de proprietate industrială asupra formei, ambalajului și/sau a aspectului exterior al produsului, agentul economic nu poate să invoce confuzia, deoarece norma prevede acțiuni cumulative de copiere și plasare pe piață. În acest context, venim cu propunerea de a modifica această prevedere în așa formă ca să răspundă nu doar producătorul/ambalatorul, dar și cel care distribuie acest produs/serviciu.

Sunt companii, care fără scrupule adesea creează confuzie indirectă. În asemenea cazuri nu este vorba de o copiere directă, dar prin anumite elemente specifice, o comunitate de culori, design, mod de prezentare a bunului sau de prestare a serviciilor se creează o confuzie cu agentul economic concurent.

ent type of relations of an economic agent. However, it is difficult to define certain actions as disorganization of the competitor. When, for example, a worker is employed by a competitor because the competitor pays a higher salary and presents more attractive working conditions, this action cannot be qualified as disorganization of the economic agent's activity. Nevertheless, when the dismissal of such an employee is provoked, and later on, this employee is hired by a competitor, at a significant level, it may represent an act of unfair competition.

• **Unfair competition acts produced by creating confusion**

These types of actions are presented by article 19 of the Competition Law⁶, stipulating: „There are prohibited any acts of such a nature as to create confusion by any mean whatever with the undertaking, the products, or the economic activities of a competitor, carried out by:

- a. illegal use, integrally or partially, of a trademark, emblem of service, company name, industrial design or model, or other industrial property objects which may create a confusion with those used legally by another undertaking;
- b. illegal copying of the form, packaging and appearance of undertaking's good and placing this good on the market, of advertising of an undertaking, if this had damaged or may damage to the legitimate interests of the competitor.” At the same time, there are cases when an undertaking does not copy (does not produce, nor packs the product on the territory of the Republic of Moldova), but only imports and places the product on the local market. In

пример, работник устраивается на работу к конкуренту, потому что он предлагает более высокую заработную плату и привлекательные условия труда. Этот поступок не может считаться как дезорганизация деятельности экономического агента. И все же, если происходит провокация увольнения с последующим трудоустройством к конкуренту, и данный поступок носит массовый характер это, возможно будет считаться недобросовестной конкуренцией.

• **Действие недобросовестной конкуренции путем смешения**

Данное действие предусматривается статьей 19, Закона о конкуренции, в которой говорится: «Запрещаются любые действия или деяния, которые могут создавать любым способом смешение с предприятием, продуктами или хозяйственной деятельностью конкурента, осуществляемые путем:

- a) незаконного полного или частичного использования товарного знака, знака обслуживания, фирменного наименования, промышленного рисунка или модели либо других объектов промышленной собственности, которые могут привести к их смешению с законно используемыми другим предприятием;
- b) незаконного копирования формы, упаковки и/или внешнего оформления продукта какого-либо предприятия и размещения соответствующего продукта на рынке, незаконного копирования рекламы предприятия, если это затрагивает или может затронуть законные интересы конкурента.»

В то же время, бывают случаи, когда предприятие не заимствует (не производит и даже не упаковывает продукт на территории Республики Молдова), а просто импортирует и

⁶ Monitorul Oficial no. 193-197, art. 667 from 14.09.2012.

Studierea formelor de manifestare a concurenței neloiale este cu atât mai importantă, cu cât ele capătă o diversitate și o răspândire mai mare, în deosebi în economii de piață în devenire, cum sunt economiile în tranziție, din care categorii face parte și economia Republicii Moldova.

this case, if an industrial property right on the shape, package and/or exterior design of the product is not registered, the economic agent cannot invoke confusion, as the provision stipulates cumulative actions aiming at copying and placing the product on the market. In this context, we recommend the modification of this provision in such a way as to address not only the producer/packer, but also the distributor of this product/ service.

There are companies that often create an indirect confusion in an unscrupulous manner. In such cases, we do not deal with a direct copy, but some of the specific elements, a range of colors, the design, the presentation of the good or service creates confusion with the competitor.

The analysis of the forms of unfair competition is even more important, as they are increasingly diverse and spread, especially in growing market economies, such as the economies in transition, in this category may also be included the economy of Moldova.

размещает товар на национальном рынке. В таком случае, если право на интеллектуальную собственность - на форму, упаковку и/или внешний вид продукта - не зарегистрировано, то, экономический агент не может предъявить смешение, поскольку законодательство предусматривает копирование и размещение на рынке как кумулятивные действия. В данном случае, мы предлагаем изменить это допущение, так чтобы отвечал не только производитель/упаковщик, а еще и тот, кто распространяет товар/услугу.

Существуют компании, которые часто без раскаяний вводят в заблуждение. В таких случаях мы как правило, имеем дело не с прямым копированием, а с заимствованием специфических элементов, сочетаний цветов, дизайна и способа представления товара или услуги.

Изучение видов и методов проявления недобросовестной конкуренции очень важно, поскольку они становятся с каждым годом более разнообразными и находят более широкое распространение, особенно в странах с развивающейся рыночной экономикой, к категории которой относится экономика Республики Молдова.

RO

Implementarea legislației cu privire la ajutorul de stat prin intermediul SIA „Registrul Ajutoarelor de Stat”

GÎRDEA Dumitru

Şef Direcție Ajutor de Stat Sectorial
Consiliul Concurenței al Republicii Moldova

În situația actuală, în care efectele crizei economico-financiare s-au propagat cu rapiditate pe plan mondial, economiile statelor se confruntă cu serioase dificultăți, atât în cadrul sistemului bancar, cât și în economia reală. Impactul global al crizei financiare asupra economiei reale se resimte puternic, iar economia în ansamblul său este afectată de o încetinire substanțială a creșterii, care lovește populația, întreprinderile și locurile de muncă. În acest context, o importanță deosebită revine modului de utilizare a fondurilor publice¹.

Statul, într-o economie de piață, se află într-o situație duală în exercitarea atribuțiilor, fiind necesar a fi păstrat echilibrul dintre asigurarea dezvoltării economice, prin crearea condițiilor necesare mediului de afaceri, și în același timp reducerea la minim a influenței statului asupra proceselor

EN

Implementing state aid legislation by means of the AIS „STATE AID REGISTER”

GÎRDEA Dumitru

Head of Sectoral State Aid Department
Competition Council of Republic of Moldova

In the current situation, when the effects of the financial-economic crisis have rapidly spread worldwide, the economies of countries are facing serious difficulties both at the level of the banking system and of the real economy. The overall impact of the financial crisis on the real economy is strongly felt and the economy as a whole is affected by a substantial slowdown in growth, which affects people, businesses and jobs. In this context, a particular importance

RU

Внедрение законодательства о государственной помощи при поддержке автоматизированной информационной системы «РЕГИСТР ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОМОЩИ»

ГЫРДЯ Дмитрий

Начальник Управления отраслевой государственной помощи
Совет по конкуренции

В наши дни последствия финансово-экономического кризиса быстро распространились на мировом уровне, экономика государств сталкивается с серьезными трудностями, как в банковской системе, так и в самой экономике. В то время, как экономика подвержена значительному замедле-

¹ Gheorghe Oprescu, Criza Economică din perspectiva ajutorului de stat, Profil: Concurența nr.1/2009, pag.2

caracteristice unei economii de piață.

În procesul de trecere la economia de piață și de aliniere la standardele europene Republica Moldova este determinată să contribuie la crearea condițiilor necesare funcționării eficiente a mecanismelor economice, inclusiv în procesul de acordare a resurselor statului sub forma ajutoarelor de stat. Pentru a fi considerat ajutor de stat avantajul acordat de stat unei întreprinderi sau unui grup de întreprinderi trebuie să se manifeste prin afectarea bugetului². Începând cu anul 2007 au fost demarate procesele de racordare a legislației naționale la acquis-ul comunitar prin asumarea angajamentelor conform Planului de acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană, ulterior fiind elaborată și adoptată Legea cu privire la ajutorul de stat conform căreia urmează a fi ținută evidența ajutoarelor de stat acordate. Necesitatea ținerii evidenței ajutoarelor de stat și facilitării procesului de implementare a legislației cu privire la ajutorul de stat a determinat crearea Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” (SIRASM). Sistemul, elaborat cu suportul Grupului Băncii Mondiale, contribuie la creșterea transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat, la minimizarea impactului negativ al ajutorului de stat asupra concurenței și a comerțului internațional, precum și la armonizarea legislației Republicii Moldova la legislația comunității europene.

Din 01 ianuarie 2006, statele membre ale Uniunii Europene, în procesul de implementare a legislației în domeniul ajutorului de stat și în vederea facilitării procesului de comunicare cu Comisia Europeană, folosesc sistemul de notificare a ajutoarelor de stat –

should be paid to the use of public funds¹.

The state, in a market economy, is exercising its tasks from a dual perspective, being bound to keep balance between ensuring economic development, by creating the necessary conditions for the business environment, and at the same time by minimizing the influence of the state on processes specific for a market economy.

In the process of transition to a market economy and alignment with the European standards, the Republic of Moldova is determined to contribute to the process of creating necessary conditions for effective functioning of the economic mechanisms, including in the process of allocating state resources as state aid. In order to be classified as state aid the advantage granted by the state to an undertaking or to a group of undertakings should have an impact on the budget². The process aiming at harmonizing the national legislation with the EU acquis has started as of 2007, by assuming the commitments according to the Action Plan Republic of Moldova – European Union, at a later state the Law on State Aid being elaborated and approved, according to which there will be kept a record of the granted state aid. The necessity in keeping the state aid record and facilitating the process of implementing the state aid legislation has entailed the creation of the Automated information system „State aid register” (SIRASM). The system, designed with the support of the World Bank Group, contributes to transparency enhancement of state

нию роста, который также влияет на население, предприятия и на рабочие места, особую важность представляет собой метод использования государственных средств¹.

В условиях рыночной экономики, государство находится в двойственной ситуации, когда необходимо сохранить баланс между безопасностью экономического развития, с помощью создания необходимых условий для бизнес-среды; и в тоже время снизить влияние государства на процессы характерные для рыночной экономики.

В процессе перехода к рыночной экономике, в соответствие с европейскими стандартами, Республика Молдова намерена создать необходимые условия для эффективной работы экономического механизма, включая процесс выделения государственных ресурсов в форме государственной помощи. Для того чтобы признать государственной помощью, выгода, выделенную государством предприятию или группе предприятий, должна выделяться влиянием на бюджет.² Начиная с 2007 года были начаты процессы гармонизации национального законодательства в соответствии с законодательством ЕС и принятых обязательств в рамках Плана действий Молдова – ЕС. Впоследствии был разработан и принят Закон о государственной помощи, в соответствии с которым следует вести учёт выделенной государственной помощи.

Необходимость учета государственной помощи и облегчению процесса применения законодательства в данной области привела к созданию Автоматизированной Информационной

² Gheorghe Oprescu, Criza Economică din perspectiva ajutorului de stat, Profil: Concurența nr.1/2009, pag.2

¹ Gheorghe Oprescu, Economic crisis from state aid perspective, Profil: Competition, nr.1/2009, page 2.

² State aid Policy in the European Communities, A Guide for practitioners, Phedon Nicolaides, Philip Buzskes and Mihalis Kekelekis, 2005

¹ Георге Опреску, Экономический кризис с точки зрения государственной помощи, Профил: Конкуренца №.1/2009, стр.2

² Политика государственной помощи в Европейском сообществе, Руководство для специалистов Phedon Nicolaides, Philip Buzskes и Mihalis Kekelekis, 2005

SANI³, precum și sistemul de raportare a ajutoarelor de stat - SARI. Sisteme informaționale asemănătoare celui implementat de Consiliul Concurenței au fost elaborate și puse în aplicare de autoritățile de concurență din România și din Lituania.

Spre deosebire de sistemele folosite în comunitatea europeană SIRASM include un șir de opțiuni care facilitează întreg procesul de implementare a legislației cu privire la ajutorul de stat referitor la notificarea și raportarea ajutoarelor de stat. Avantajul sistemului se referă la opțiunea acestuia de a culege informația raportată de furnizori într-un document generalizator privind ajutoarele de stat pe țară, Consiliul Concurenței folosind informația la întocmirea Raportului anual al ajutoarelor de stat. Sistemul oferă posibilitatea de a notifica și raporta măsurile de ajutor de stat prin intermediul unei singure platforme informaționale, angajații Consiliului Concurenței și furnizorii de ajutor de stat având posibilitatea să comunice prin intermediul compartimentului on-line cu transmitere instantanee a mesajelor. Sistemul dispune de posibilitatea depistării grupurilor de întreprinderi care au beneficiat de ajutor de stat, astfel specialiștii Consiliului Concurenței au posibilitatea de a afla valoarea totală a ajutorului de stat de care grupul respectiv a beneficiat, avantaj care eficientizează procesul de monitorizare a ajutoarelor de stat.

Implementarea sistemului a început la sfârșitul anului 2015, iar printre realizări poate fi menționatul faptul că până în prezent majoritatea furnizorilor de ajutor de stat notifică și raportează ajutoarele de stat prin intermediul SIRASM, astfel încât 65% din

aid granting operations, to the mitigation of the negative impact of state aid on competition and international trade, as well as to the harmonization of the Moldovan legislation with the European community legislation.

From January 1, 2006, Member States of the European Union use the state aid notification system - SANI³, as well as the state aid reporting system - SARI in order to implement the legislation on state aid and to facilitate the communication process with the European Commission. Information systems, similar to the one implemented by the Competition Council, were developed and implemented by the competition authorities in Romania and Lithuania.

Unlike the systems used in the European community, SIRASM includes a whole series of options that facilitate the implementation of state aid legislation, in relation to the process of notification and reporting state aid. The advantage of the system resides in its option to collect the information reported by the suppliers in a centralizing document showing the state aid at country level, the Competition Council using this information for preparing the Annual report on state aid. The system offers the possibility to notify and report the state aid measures through a single information platform, the employees within the Competition Council and the state aid suppliers having the possibility to communicate through the on-line box with instant messages transmission. The system has the possibility to identify groups of undertakings that have received state aid, thus, the specialists within the Competition Council having the

Системы «Регистр Государственной Помощи» (СИРАСМ). Система была разработана при поддержке Всемирного Банка и способствует росту прозрачности в процессе выделения государственной помощи, минимизированию негативного влияния государственной помощи на конкуренцию и международную торговлю. Также эта система способствует гармонизации молдавского законодательства с законодательством Европейского Сообщества.

С 1 января 2006 года, страны-члены Европейского Союза, в процессе внедрения законов в области государственной помощи и ведения облегченного процесса общения с Европейской Комиссией, используют систему уведомления о государственной помощи – SANI³, а также систему отчетности по государственной помощи – SARI.

Похожие информационные системы СИРАСМ были разработаны и применены органами по конкуренции в Румынии и в Литве. В отличие от систем, используемых в Европейском Сообществе, СИРАСМ включает в себя целый ряд возможностей, которые облегчают процесс внедрения законодательства для уведомления и отчетности государственной помощи. Преимущество системы в том что она отвечает требованиям по сбору информации в один общий документ о государственной помощи по всей стране, Совет по конкуренции используя данную информацию в Годовом отчете о государственной помощи. Система предоставляет возможность уведомлять и сообщать о мерах государственной помощи через единую информационную платформу, сотрудники Совета по конкуренции и поставщики государ-

3 State aid Policy in the European Communities, A Guide for practitioners, Phedon Nicolaides, Philip Buzskes și Mihalis Kekelekis, 2005

3 Commission Regulation (EC) No 794/2004 of 21 april 2004 implementing Council Regulation (EC) No 659/1999 laying down detailed rules for the application of Article 93 of the EC Treaty

3 Регламент (ЕС) №. 794/2004 от 21.04.2004 о применении Регламента (ЕС) №. 659/1999, устанавливающий правила применения статьи 93 Договора о ЕС

furnizori au raportat ajutoarele acordate pe parcursul anului 2015, iar rata notificărilor, pe parcursul anului 2016, a fost de 100%, toate notificările fiind expediate prin intermediul sistemului.

Consiliul Concurenței a participat la concursul organizat de Grupul Băncii Mondiale privind promovarea culturii concurențiale în vederea creșterii gradului de conștientizare a societății referitor la rolul-cheie al autorităților de concurență în promovarea culturii concurențiale. SIRASM a fost apreciat de juriu, sistemul fiind premiat la categoria „Promovarea cooperării cu instituțiile publice relevante pentru a echilibra obiectivele de concurență cu interesul public”. Implementarea sistemului facilitează procesul de implementare a legislației cu privire la ajutorul de stat fapt care în final contribuie la îndeplinirea în timp util a obligațiilor țării asumate prin Acordul de Asociere încheiat cu Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Membre.

Procesul de implementare a legislației cu privire la ajutorul de stat dispune de un potențial semnificativ de îmbunătățire fapt care poate fi valorificat perfecționând sistemul, prin elaborarea unor opțiuni suplimentare după cum:

1. Generarea informației statistice interactive cu transpunerea acesteia în formulare de raportare precompletate, fapt care va reduce timpul de elaborare a Raportului anual al ajutoarelor de stat.
2. Eficientizarea procesului de raportare a ajutoarelor de stat prin interconectarea SIRASM cu alte sisteme informaționale ale furnizorilor cu un număr semnificativ de beneficiari.
3. Acordarea accesului furnizorilor ajutorului de stat la informația privind ajutoarele de minimis de care întreprinderile au beneficiat astfel

possibility to find out the total amount of state aid granted to those specific groups, this being an advantage that makes the state aid monitoring process more efficient.

The implementation of the system began at the end of 2015, and among the achievements, one can mention the fact that, until now, most of the state aid suppliers notify and report state aid through SIRASM, so, 65% of suppliers reported the aid granted during 2015, while the rate of notifications, during 2016, has reached 100%, all the notifications being sent through the system.

The Competition Council has participated at the contest organized by the World Bank Group on the promotion of the competition culture in order to increase awareness of the society on the key role of the competition authorities in promoting competition culture. SIRASM was appreciated by the jury, the system receiving a prize at the category “Promoting cooperation with the relevant public institutions in order to balance the competition objectives with the public interest”. The implementation of the system facilitates the enforcement of the state aid legislation which ultimately contributes to the timely execution of the obligations assumed according to the provisions of the Association Agreement concluded with the European Union, the European Atomic Energy Community and the Member States.

The implementation of the state aid legislation has a significant improvement potential which can be exploited by making the system better, mainly by developing additional options, such as:

- Generating interactive statistical information, by transposing it into pre-filled reporting forms, which will reduce the time allo-

ставленной помощи имея возможность общаться с помощью мгновенных интернет-сообщений. Система выявляет группы предприятий получивших государственную помощь специалисты Совета по конкуренции имея возможность узнать полный размер помощи, которую получила данная группа предприятий, преимущество которая упрощает процесс мониторинга.

С конца 2015 г., с начала внедрения системы, её преимуществами пользуются большинство поставщиков государственной помощи уведомляя и отчитываясь используя СИРАСМ. Таким образом 65% поставщиков отчитались за выделенную помощь в течении 2015 г., а объем уведомлений, отправленных с помощью данной службы в течении 2016 г., вырос до 100%.

Совет по конкуренции принял участие в конкурсе, организованном Всемирным Банком, по продвижению конкурентоспособной культуры с целью повышения осведомленности общества о ключевой роли конкурентных органов. Система СИРАСМ была оценена жюри в категории «Продвижение сотрудничества с соответствующими государственными учреждениями для сохранения баланса между целями конкуренции и общественными интересами».

Внедрение системы облегчает процесс внедрения законодательства в отношении государственной помощи, которое способствует выполнению обязательств, принятых Соглашением об Ассоциации с Европейским Союзом и Европейским Сообществом по Атомной Энергии.

Процесс внедрения законодательства о государственной помощи имеет значительный потенциал для улучшения, который может быть использован при совершенствовании системы путем

încât să fie eficientizat procesul de adoptare a deciziei de către furnizor.

În vederea implementării eficiente a Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” este necesară implicarea activă a tuturor părților interesate astfel încât utilizarea sistemului să contribuie la asigurarea unui mediu concurențial eficient cu impact pozitiv asupra bunăstării populației.

cated for drafting the State Aid Annual Report.

- Making the state aid reporting process more efficient, by interconnecting SIRASM with other information systems used by suppliers, with a significant number of beneficiaries.
- Granting access for state aid suppliers to information on aid granted to undertakings, in order to make the decision-making process more efficient for the supplier.

The effective implementation of the Automated information system „State aid register” requires the active involvement of all the stakeholders, guaranteeing that the use of the system contributes to an effective competition environment with positive impact on the welfare of the population.

разработки дополнительных возможностей:

1. Формирование статистической интерактивной информации, с перестановкой в формах отчетности, предварительно заполненных, которая значительно снизит время для разработки Годового отчета о государственной помощи.
2. Оптимизация процесса отчетности государственной помощи путем связывания СИРАСМ с другими информационными системами поставщиков со значительным количеством получателей.
3. Обеспечение доступа к информации поставщикам государственной помощи, относительно малозначимой помощи, оказываемой предприятиям, для упорядочения процесса принятия решений поставщиком.

В целях эффективного внедрения Автоматизированной информационной системы «Регистр государственной помощи» необходимо участие всех заинтересованных сторон, с тем чтобы использование данной системы способствовала эффективной конкурентной среде со значительным положительным эффектом для благосостояния общества.

RO

Prioritățile actuale în contextul Politicii în domeniul Concurenței și Discuțiile Juridice organizate la nivelul Uniunii Europene (UE): Comerțul electronic

HÖLZLER Heinrich

Doctor în științe

Lider de Echipă, Proiect UE „Suport pentru Consiliul Concurenței”

Tendențele reprezintă o trăsătură comună a vieții, iar acestea se manifestă, de exemplu, în hainele noi, felurile de mâncare de lux, locurile de vacanță sau restaurantele noi. Același lucru se întâmplă și cu politica în domeniul concurenței și evoluțiile din domeniul legislativ. Tendențele se modifică regresiv și progresiv, în funcție de problemele specifice cu care se confruntă piața. Unul dintre principalele subiecte ce a stârnit controverse în ultimul timp este:

Regimul aplicabil comerțului online (comerțul electronic) comparativ cu comerțul tradițional, în special din perspectiva mărfurilor de marcă.

Comerțul electronic este metoda de distribuție care a înregistrat cea mai rapidă creștere din Europa, și poate chiar la nivel mondial. Uniunea Europeană este, în orice caz, cea mai mare piață de desfășurare pentru comerțul

EN

Current Priority in Competition Policy and Law Discussions in the European Union (EU): E-Commerce

HÖLZLER Heinrich

Doctor of science

Team Leader of EU Project „Support for the Competition Council”

Trends are a common feature of life, like new clothes, fancy dishes and vacation places or new restaurants. With competition policy and law de-

RU

Актуальные приоритеты в Политическом контексте в области конкуренции и юридические дискуссии, организованные на уровне Европейского Союза (ЕС): электронная коммерция

ХОЛСЛЕР Генрих

Доктор наук,

Руководитель Проекта ЕС

„Поддержка для Совета по конкуренции,,

Тенденции – это общий стиль жизни, который, в свою очередь, проявляется, например, в новой одежде, доро-

electronic din lume. Cu toate acestea, în mod destul de bizar, doar 15% din activitățile de comerț electronic se desfășoară la nivel transfrontalier între statele membre ale UE. Acest aspect ar putea fi un indicator al restricțiilor aplicabile în domeniul concurenței din această zonă.

Acest aspect, precum și multe alte probleme legate de comerțul electronic au determinat lansarea unei anchete sectoriale în mai 2015 de către Comisia Europeană, cu privire la comerțul electronic, această anchetă făcând parte din „strategia digitală a UE privind piața unică” UE. Obiectivul acestei anchete este de a înțelege mai bine importanța practică și posibilele restricții din domeniul concurenței prin dezvoltarea comerțului electronic în UE.

La data de 15 septembrie 2016, Comisia Europeană a publicat un raport preliminar în care prezintă concluziile inițiale, după ce în martie 2016 apăruse prima publicație în acest sens. Acest nou raport a avut la bază analiza a aproximativ 8.000 de acorduri de distribuție și chestionarele aplicate unui număr de aproximativ 1.800 de întreprinderi active în sectorul comerțului electronic. Acest raport a fost supus consultării publice până la data de 18 noiembrie 2016. Comisia planifică elaborarea raportului final până în primăvara anului 2017.

Principalele motive de îngrijorare pentru Comisia Europeană par a fi următoarele:

- Pe lângă facilitatea oferită din perspectiva comparării prețurilor de către consumatori, comerțul electronic ridică, de asemenea, probleme legate de concurență la nivelul producției, distribuției și vânzării cu amănuntul, din același motiv legat de transparența prețurilor și celor mai bune oferte. Două aspecte sunt

developments it is similar. Trends changing backward and forward, depending on which particular problems have appeared in markets. One of the main topics to arouse intense discussion in recent times is:

The treatment of online trading (e-commerce) in relation to traditional shopping, in particular with respect to branded goods.

E-commerce is the fastest growing distribution method in Europe, maybe even in the world. The EU is, in any case, the largest e-commerce market in the world. However, strangely enough, only 15% of e-commerce is carried out across borders between EU Member States. That may be a sign that there are certain restrictions on competition in this area.

This question, and many other e-commerce problems, induced the EU Commission to launch a sector inquiry on e-commerce in May 2015 as part of the EU “Digital Single Market Strategy”, in order to better understand the practical importance of, and possible restrictions on competition through, the development of e-commerce in the EU.

On 15 September 2016, the EU Commission published a preliminary report with its initial conclusions, following an earlier publication in March 2016. This new report is based on the analysis of about 8.000 distribution agreements, and surveys of about 1.800 undertakings in the e-commerce sector. This report was open to public consultation until 18 November 2016. The Commission plans to come up with a final report in the Spring of 2017.

The main areas of concern for the EU Commission seem to be the following:

- As well as facilitating price comparisons for consumers, e-commerce

гих блюдах, местах отдыха или новых ресторанах. То же самое происходит и с политикой в области конкуренции и эволюцией законодательства. Тенденции изменяются регрессивно и прогрессивно, в зависимости от специфических проблем, с которыми сталкивается рынок. Одной из главных проблем, которая спровоцировала споры в последнее время является: ***Правила, применяемые к онлайн коммерции (электронной коммерции) в сравнении с традиционной коммерцией, в особенности касательно фирменных товаров.***

Электронная коммерция является методом дистрибуции, показавший самый быстрый уровень роста в Европе и даже на мировом уровне. Европейский Союз, в любом случае, является самым большим в мире рынком для развития электронной коммерции. При этом, странным образом, только 15% деятельности электронной коммерции развивается через границы между государствами-членами ЕС. Этот факт может быть индикатором ограничений, применяемых в области конкуренции на этой территории.

Этот и многие другие вопросы, связанные с электронной коммерцией, определили запуск Европейской Комиссией в мае 2015 года исследования, касательно электронной коммерции. Это исследование является частью «электронной стратегией ЕС, касательно единого рынка» ЕС. Целью данного исследования является изучение практической значимости и возможности ограничений в области конкуренции при развитии электронной коммерции в ЕС.

15 сентября 2016 года, Европейская Комиссия опубликовала предварительный отчет, в котором представила первоначальные выводы, которые впервые появились в марте 2016. В основу этого отчета стал анализ примерно 8.000 дистрибьюторских

vizibile: Pentru producătorii de marcă, există pericolul distrugerii brandului prin aplicarea unor prețuri mici în sectorul comerțului electronic (cu costuri mai mici pentru distribuitori). Iar pentru distribuitori există posibilitatea conformității prețurilor, din perspectiva altor distribuitori, un fel de comunicare a prețului fără a exista în prealabil un acord cu privire la acesta. Producătorii pot găsi mai ușor distribuitori care să nu respecte prețurile recomandate.

- Producătorii încearcă să își protejeze mărcile prin controlul canalelor de distribuție a acestora, prin introducerea unor sisteme selective, sau chiar exclusive, de distribuție. În cadrul acestor sisteme se încearcă limitarea comerțului electronic prin introducerea unor criterii de selecție care interzic, de exemplu, practicarea comerțului electronic la nivel transfrontalier (măsurile denumite „geo-blocare”), sau prin solicitarea existenței minime a unui magazin real de tip „cărămizi și mortar” pentru comerțanții ce activează pe piața comerțului electronic. Întrebarea este: Sunt aceste cerințe exagerate din punct de vedere al concurenței? În cazul în care răspunsul la această întrebare este da, cum se poate îmbunătăți accesul pe piață, fără a exista riscul de supra-reglementare pentru participanții la piață liberă?
- Site-urile de comparare a prețurilor reprezintă o altă caracteristică care necesită o analiză mai atentă. Atunci când se cumpără un bilet de avion ieftin, se face o rezervare la un hotel sau se închiriază o mașină oriunde în lume, site-urile de comparare a prețurilor oferă cele mai mici prețuri, selectând dintre 500 de linii aeriene, 2000 Hoteluri și dintre toți furnizorii disponibili de servicii de închiriere de mașini. Acest lucru este, evident, oportun pentru consumatori. Dar,

also raises competition problems at production, distribution and retail levels, because of the self-same transparency about prices and best offers. Two aspects are visible: For brand producers, there is the danger of ruining brand names through cheap prices in e-commerce (with lower costs for the distributors). And for distributors there is the possibility of price conformity with other distributors, a kind of price communication without price agreements. Producers can more easily find distributors that deviate from recommended prices.

- Producers are trying to protect their brands by controlling their distribution channels through the introduction of selective, or even exclusive, distribution systems. Within such systems they try to limit e-commerce by introducing selection criteria prohibiting, for example, cross-border e-commerce selling (called “geo-blocking” measures), or requiring at least one real “bricks and mortar” shop for e-commerce dealers. The question is: Are such requirements excessive for competition purposes? If that is the case, how to increase market access without being over-regulating for free market participants?
- Price comparison websites are another feature needing closer analysis. When buying a cheap airline ticket, or booking a hotel, or renting a car anywhere in the world, price comparison websites offer the cheapest prices among 500 airlines, 2000 Hotels, and all available rent-a-car service providers. That is obviously good for consumers. But it also allows producers, distributors or service providers to permanently monitor their own market position and adapt to the price structure of competitors; this has the effect of

соглашений и опросы около 1800 предприятий, действующих в области электронной коммерции. Этот отчет был представлен публичным обсуждениям до 18 ноября 2016 года. Комиссия планирует разработку окончательного отчета на весну 2017 года.

Основными причинами для беспокойства Европейской Комиссии являются:

- На ряду с предложенной возможностью сравнения цен покупателями, электронная коммерция поднимает проблемы, связанные с конкуренцией на уровне распределения и сбыта продукции, по причине прозрачности ценообразования и возможности наилучших предложений. Две проблемы очевидны: для фирменных производителей существует угроза разрушения бренда, путем установления более низких цен в сфере электронной коммерции (с более низкой ценой для поставщиков). Для поставщиков существует возможность изменения цен в соответствии с ценами других поставщиков. Своеобразное согласование цен без предварительной договоренности. Производители могут легче найти дистрибьюторов, которые не соблюдают рекомендованные цены
- Производители пытаются защитить свои марки путем контроля каналов поставки и введения селективных или даже эксклюзивных систем поставки. В рамках этой системы испытывается ограничение электронной коммерции путем внедрения селективных критериев, которые запрещают, к примеру, практику электронной коммерции на трансграничном уровне (так называемые методы «геоблокировки»), или путем просьбы минимального присутствия реального магазина типа «кирпичи и цемент» на рынке электронной коммерции. Вопрос в

în același timp, permite producătorilor, distribuitorilor sau furnizorilor de servicii să monitorizeze în permanență poziția lor pe piață și să se adapteze la structura prețurilor practicate de concurenți; acest lucru are ca efect armonizarea nivelurilor prețurilor, iar acest lucru se întâmplă fără a exista un acord prealabil, și chiar fără a comunica în vreun fel cu concurenții.

- Acordurile de transfer de tehnologie reprezintă un aspect important al politicii în domeniul concurenței din Uniunea Europeană. Exceptarea pe categorii aplicabilă în cazul transferului de tehnologie permite chiar aplicarea unor restricții dure (*per se*) „la nivel de obiect”, deoarece Comisia Europeană consideră acordurile de transfer de tehnologie ca fiind importante pentru dezvoltarea unor noi piețe și pentru o mai bună calitate a produselor, chiar și atunci când restricțiile asupra concurenței trebuie să fie luate în considerare. Este preferabilă existența unui astfel de tip de contract, decât lipsa totală a unui acord! Comerțul electronic atrage noi restricții: titularii de brevete nu sunt de multe ori dispuși să permită concurenților să le utilizeze tehnologiile, atunci când concurenții au intenția - și dreptul - de a vinde produsele sub licență prin intermediul comerțului electronic. O astfel de practică distruge acordurile teritoriale prin care se protejează titularul brevetului și sporește riscul de aplicare a unor prețuri mai mici, în pofida licențiatorului, dat fiind faptul că astfel de practici de comerț electronic ar putea distruge un produs de marcă. Pare așadar recomandabil, în astfel de cazuri, ca licențiatorul, să nu ofere licența deloc. Prin urmare, care ar fi modalitatea prin care autoritățile din domeniul concurenței ar putea forța accesul pe piață sau proteja licențiatorul?

harmonizing price levels, and all this without any agreements, or even communications, with competitors.

- Transfer of technology agreements are an important aspect of competition policy in the EU. The existing block exemption on the transfer of technology even allows hard core (*per se*) restrictions “by object” in case of transfer of technology agreements, since the EU Commission views technology transfer agreements as important for the development of new markets and better product quality, even where restrictions on competition have to be taken into account. Better such a kind of agreement than no agreement at all! E-commerce brings with it new restrictions: Patent holders are often not willing to grant technology use to competitors, where the competitors intend – and are allowed - to sell the licensed products in e-commerce. Such commerce destroys territorial agreements to protect the patent holder and increases the danger of lower prices against the intentions of the licensor, since such e-commerce practices might ruin a branded product. For the licensor, it thus appears in such cases better not to license at all. In which way, therefore, should competition authorities force market access or protect the licensor?

The EU Commission currently takes the view that all identified competitive problems should be analyzed on a case-by-case approach, in order to find out whether the competition rules have been violated. Such an approach is understandable; however, it does not help to bring more clarity to producers and distributors. What is really needed are clear decisions and rules to facilitate long-term planning

следующем: являются ли эти требования преувеличением с точки зрения конкуренции? Если ответ да, то как можно улучшить доступ к рынку без излишнего контроля для участников свободного рынка?

- Сайты для сравнения цен представляют собой другую составляющую, требующую более внимательного анализа, когда покупается дешёвый авиабилет, резервируется номер в отеле или берётся напрокат машина где угодно в мире. Сайты для сравнения цен предлагают самые низкие цены, выбирая среди 500 авиалиний, 2000 отелей и среди всех доступных агентств по прокату автомобилей. Очевидно, это очень выгодно потребителям. Однако, в то же время, это позволяет производителям, распространителям и поставщикам различных услуг постоянно следить за своей позицией на рынке и подстраиваться под цены конкурентов. Это явление играет роль согласования цен, но оно происходит без какого-либо предварительного соглашения или даже какого-либо контакта с конкурентами.
- Соглашения о передаче технологий, представляют собой важный политический аспект в сфере конкуренции Европейского Союза. Исключение категорий из области передачи технологий позволяет накладывать строгие ограничения «на уровне каждого предмета», потому что Европейская Комиссия считает, что соглашения о передаче технологий являются важными для развития новых рынков и для повышения качества продукции, даже в случаях, когда ограничения на конкуренцию необходимо учитывать. Предпочтительно наличие даже этого вида договора, чем отсутствие любого соглашения! Электронная коммерция навязывает новые ограничения: владельцы патентов во многих

Comisia Europeană consideră în prezent că toate problemele concurențiale identificate ar trebui analizate pornind de la o abordare de la caz la caz, pentru a stabili dacă au fost încălcate reguli aplicabile în domeniul concurenței. O astfel de abordare este rezonabilă; cu toate acestea, lucrurile nu devin mai clare pentru producători și distribuitori. Ceea ce este cu adevărat necesar este luarea unor decizii clare și impunerea unor reguli care să faciliteze planificarea pe termen lung pentru oame-
nii de afaceri și întreprinderi. Se pare că, pentru moment, nu este foarte clar în ce mod ar trebui păstrate sau modificate regulile din domeniul concurenței. Este de așteptat ca, în raportul său din 2017, Comisia să nu aplice regulile de concurență într-o manieră extremă, așa cum s-a întâmplat înainte.

for businessmen and undertakings. It appears that the Commission, for the time being, does not know precisely in which way to keep, or change, the competition rules. It is to be hoped that the Commission, in its report in 2017, is not going to apply the competition rules in an extreme manner, as has happened before.

случаях не расположены разрешать конкурентам использовать их технологии, тогда как конкуренты имеют интенцию – и право – продавать лицензионную продукцию посредством электронной коммерции. Подобная практика разрушает территориальные соглашения, посредством которых защищаются владельцы патентов и увеличивает риск установления более низких цен, в ущерб владельцев лицензии. Подобные виды электронной коммерции могут уничтожить брендированный товар. В подобных случаях, рекомендуется, чтобы владельцы лицензий вообще никому не предоставляли лицензию. В таком случае, каким образом антимонопольные органы могут увеличить доступ к рынкам или защищать лицензиара?

Европейская Комиссия в настоящее время считает, что все обнаруженные проблемы конкуренции должны решаться в каждом отдельном случае, для установления наличия нарушений действующих законов в области конкуренции. Подобный подход является обоснованным, однако, при всём этом ситуация не проясняется ни для производителей, ни для распространителей. На самом деле важным является принятие новых чётких решений, и установка правил, которые облегчат долгосрочное планирование для предпринимателей и предприятий. В настоящее время не совсем ясно, каким образом должны быть сохранены или изменены правила в области конкуренции. Ожидается, что в отчёте за 2017 год Комиссия не будет использовать столь строгие меры в области конкуренции как это было ранее.

RO

Adoptarea unei abordări referitoare la advocacy care să sprijine luarea unor decizii mai bune la nivel de consumatori și promovarea concurenței

KUCOMPINAS Theodore

Expert, Proiect UE „Suport pentru Consiliul Concurenței”

Ca și în alte părți ale lumii, serviciile reprezintă o parte semnificativă a economiei moldovenești. În consecință, nu reprezintă o surpriză faptul că, în Republica Moldova, Consiliul Concurenței a promovat în mod activ concurența în domeniul serviciilor pentru diferite sectoare. De curând, această implicare este asociată cu sectoare precum asigurările, serviciile de transport, serviciile turistice, serviciile de salubritate, serviciile farmaceutice, serviciile hoteliere etc. În același timp, serviciile sunt de asemenea importante, deoarece acestea se leagă adesea de nevoile fundamentale ale consumatorilor, cum ar fi de exemplu o vacanță, o mașină sau un aparat de uz casnic. În principiu, promovarea concurenței îmbunătățește nivelul de bunăstare a consumatorului, ajutându-l să facă cele mai bune alegeri. Dar, în multe cazuri, s-a dovedit că unii consumatori iau decizii proaste, de multe ori din cauza distorsionărilor concurențiale. Problema care se pune

EN

Adopting an Advocacy Approach to Support Better Consumer Choices and to Promote Competition

KUCOMPINAS Theodore

Expert, EU Project „Support for the Competition Council”

Like elsewhere in the world, services represent a large part of the Moldovan economy. As a consequence, it is no surprise that the Competition Council of Moldova has promoted actively competition in services in various sectors. More recently, this involvement was related to sectors such as insurance, transportation

RU

Методы правовой защиты для поддержки лучшего принятия решений на уровне потребителей и содействия развитию конкуренции

КУСОМПИНАС Теодоро

Эксперт, Проекта ЕС ЕС „Поддержка для Совета по конкуренции,”

Как и во всём мире, услуги составляют значительную часть молдавской экономики. Поэтому не удивительно, что в Молдове, Совет по конкуренции активно продвигает конкуренцию в

este legată de modul în care astfel de situații inutile pot fi evitate, cu sprijinul autorităților de reglementare.

În prezent, există un interes manifestat la nivel mondial în direcția adopției așa-numitelor imbolduri de către factorii politici de decizie și autoritățile de reglementare. Imboldurile reprezintă de fapt sugestii transmise de către factorii de decizie și autoritățile de reglementare prin care se încearcă realizarea unei conformități non-forțate, prin influențarea justificărilor, stimulentele și deciziilor luate la nivel de grup și de indivizi. Conceptul de „nudging” (imbolduri) este prezentat de economia comportamentală (o ramură a economiei care îmbină psihologia cu procesul de luare a deciziilor de natură economică), care se transformă din ce în ce mai rapid într-un factor ce determină „schimbarea jocurilor”, din perspectiva reglementării. Până în prezent, intervențiile de la nivelul piețelor au luat forma unor „imbolduri” economice, consumatorii fiind încurajați să facă alegeri mai bune.

Măsurile corective comportamentale sunt extrem de potrivite pentru provocările cu care se confruntă autoritățile de reglementare a serviciilor de la nivel sectorial. De multe ori, aceste sectoare sunt caracterizate prin aplicarea unor practici de afaceri care nu sunt în concordanță cu principiile concurențiale. Aceste practici au, totuși, ca rezultat, luarea unor decizii destul de neinspirate de către consumatori.

Studiul aplicat la nivelul consumatorilor, realizat de către autoritățile de reglementare internaționale care promovează concurența oferă anumite indicii cu privire la deciziile neinspirate luate de către aceștia. De exemplu, în momentul în care li s-au vândut și au achiziționat produse secundare în domeniul asigurărilor, o mare parte dintre clienții care au fost interesați de

services, travel services, sanitation services, pharmaceutical services, hotel services etc. At the same time, services are also important because they relate often to fundamental consumer needs such as a holiday, a car or a household appliance. In principle, the promotion of competition improves the welfare of the consumer by helping him to make the best choices. But in many cases, the evidence shows that consumers make poor decisions, often because of distortions in competition. The question which arises is how such wasteful situations can be avoided with the aid of regulators.

There is a worldwide interest today in the adoption of so-called nudges on the part of policy-makers and regulators. Nudges are actually suggestions by policy-makers and regulators to try to achieve non-forced compliance through influencing the motives, incentives and decision making of groups and individuals. Nudging has been proposed by behavioral economics (a branch of economics that marries psychology with economic decision making), which is fast becoming a regulatory “game changer” for public authorities. So far, interventions in markets take the form of economic “nudges,” with consumers being encouraged to make better choices.

Behavioral remedies are particularly well suited to the challenges faced by regulators of sectors, where services are involved. Often, these sectors are characterized by business practices, which are not consistent with competition. These practices however result in consumers making relatively poor choices.

Consumer research undertaken by international regulators, which promote competition provides some indication of poor decision making.

сфере услуг для различных секторов. В последнее время это участие связано с такими сферами, как страхование, транспортные услуги, туризм, коммунальные услуги, фармацевтика, гостиничные услуги и т.д. В то же время, услуги также важны, потому что они часто связаны с фундаментальными потребностями потребителей, таких как, например, отпуск, автомобиль или бытовая техника. В принципе, продвижение конкуренции повышает благосостояние потребителя, помогая ему сделать лучший выбор. Но, во многих случаях, оказалось, что некоторые потребители принимают плохие решения, часто из-за искажения конкуренции. Вопрос в том, как такие неприятные ситуации можно избежать, при поддержке со стороны регулирующих органов.

В настоящее время существует интерес на глобальном уровне, проявленный к принятию так называемых стимулов со стороны политических факторов и регулирующих властей. Стимулами, фактически, являются предложения директивных и регулирующих органов, посредством которых пробуются достичь добровольные соответствия, путем воздействия аргументами, стимулами решений принятых на уровне групп и отдельных лиц. Понятие «подталкивания» (стимулы) представлено поведенческой экономикой (отрасль экономики, которая сочетает в себе психологию с принятием экономических решений), как превращение все быстрее и быстрее в фактор, определяющий «смену игры» с точки зрения регулирования. До сих пор, интервенции на уровне рынка принимали форму экономических «стимулов» для потребителя, призванных сделать лучший выбор.

Корректирующие поведенческие средства очень хорошо подходят для задач, стоящих перед регуляторами

astfel de produse nu au fost implicați anterior, în mod explicit, în achiziționarea acestor tipuri de produse. Metodele pe care furnizorii de asigurări le utilizează pentru a atașa și alte produse la oferta inițială (cum ar fi de exemplu o vacanță, o mașină sau un aparat de uz casnic), complexitatea acesteia, precum și lipsa de informații cu privire la produsul pus în vânzare, pot justifica rezistența pe care o arată clienții în luarea deciziilor. Ca urmare, există mai multe studii, în care majoritatea clienților raportează că au achiziționat produse neavantajoase și au încheiat polițe de asigurare de un nivel calitativ scăzut. Acest lucru ar putea fi, totuși, rezultatul inerției clientului. Mai precis, această situație poate fi ilustrativă pentru cazurile în care clienții nu substituie polițele de asigurare cu alte produse, să zicem, cărți de credit.

Pe de altă parte, există dovezi care contrazic ipoteza conform căreia clienții sunt observatori pasivi ai prețurilor. Clienții sunt cumpărători care au din ce în ce mai multe cunoștințe cu privire la o gamă largă de piețe, fiind capabili să ia decizii cu privire la oferte complexe precum pachetele de telefonie mobilă (care combină minute incluse, tarife reduse pentru apeluri și configurație), vacanțele (care implică costuri de transport, închirieri auto și cazare) și casele personale (care, printre alte costuri, implică taxele pentru agenții, taxele de timbru și taxele ipotecare). Consumatorii sunt, de asemenea, utilizatorii activi ai site-urilor de comparare a prețurilor și ai aplicațiilor ce pot fi descărcate pe smartphone-uri.

Autoritățile de reglementare din întreaga lume par să recunoască faptul că o serie de modificări aduse proceselor de vânzări sau marketing poate avea ca rezultat luarea unor decizii mai rationale și mai avantajoase de către clienți. Desigur, în anumite pri-

For example, a large share of customers appears not to be engaged explicitly with the purchase of add-on insurance at the point at which it was sold to them. The methods by which providers append insurance products to engaging products (like a holiday, a car or a household appliance), the complexity of the offering, and the lack of information around the insurance component explain however the resistance in customers' decisions. As a result, there are many surveys, in which the majority of customers report that they have received poor value for money and low quality insurance products. This might be however the result of customer inertia. More specifically, it may be the case that customers are not switching insurance policies as they do, say, credit cards.

On the other hand, there is evidence that contradicts the fact that customers are passive observers of prices. Customers are increasingly knowledgeable purchasers in a whole array of markets, making decisions on such complex offerings as mobile phone packages (which combine inclusive minutes, call charges and handset subsidies), holidays (which involve travel costs, car hire and accommodation) and personal homes (which, among other costs, involve agent fees, stamp duty and mortgage fees). Consumers are also active users of price comparison websites and smart phone apps.

Regulators worldwide appear to acknowledge that a handful of changes to sales processes or marketing can lead to customer decision making that would be more rational and more beneficial to them. Of course, in some ways such remedies can represent a form of regulatory "paternalism" in protecting customers from their own mistakes. Customers

услуг на секторальном уровне. Часто, эти секторы характеризуются применением бизнес-практик, которые не согласуются с принципами конкуренции. Эти методы, однако, в результате, влияют на принятие потребителями довольно необдуманных решений.

Исследование, ориентированное на потребителя, проведенное международными регулирующими органами, которые продвигают конкуренцию, дает некоторые подсказки к причинам принятия ими необдуманных решений. Например, при покупке дополнительных услуг в страховании, большинство клиентов приобретают услуги, в которых явно не были ранее заинтересованы. Методы, которые страховые компании используют для включения дополнительных элементов в первоначальное предложение (такие как, например, отпуск, автомобиль или бытовая техника), его сложность и отсутствие полной информации о предлагаемой услуге, предлагаемой к продаже, могут оправдать сопротивление, которое оказывают клиенты в принятии решений. В результате, существуют несколько исследований, в которых большинство клиентов сообщают о том, что приобрели невыгодные продукты и заключили страховые полисы на низкокачественном уровне. Это, однако, может быть и результатом инерции клиента. Конкретней, эта ситуация может иллюстрироваться теми случаями, когда клиенты не заменяют полисы другими продуктами, скажем, кредитными картами.

С другой стороны, есть доказательства противоречащие предположению о том, что клиенты являются пассивными наблюдателями цен. Клиенты, это покупатели, которые имеют всё больше и больше знаний по широкому спектру рынков, будучи в состоянии принимать решения о сложных предложениях, таких как

vințe, aceste căi de atac pot reprezenta o formă de „paternalism”, care, fiind o formă de reglementare, are ca scop protejarea clienților de propriile greșeli. Clienții care achiziționează produse de pe mai multe piețe au avut tendința de a folosi în continuare propriile mecanisme, care să le permită să comită greșeli și ulterior să învețe din ele. Se consideră în general că instrumentele concurențiale sunt mijloace suficiente de a proteja consumatorii, având în vedere că firmele care concurează oferă produse mai inovatoare, mai ieftine, care să reflecte nevoile și dorințele clienților.

Cu toate acestea, în unele cazuri, nu este suficient să se impună restricții furnizorilor legate de practicile ce denaturează concurența. Astfel s-ar putea interzice vânzarea produselor suplimentare de asigurare. Conform perspectivei tradiționale, firmele ar trebui să fie obligate să furnizeze informații, și, chiar mai important decât atât, autoritățile de reglementare ar trebui să stipuleze pe scurt modalitatea exactă în care produsele sunt puse în vânzare, astfel încât să nu se producă în mod neintenționat suprapunerea produselor. O abordare mai modernă presupune totuși ca, stimulentele acordate în mod corespunzător clienților pot sprijini autoritățile de reglementare în efortul de a reface piețele și de a spori nivelul de concentrare asupra concurenței și beneficiilor sale. Aceasta nu este o sarcină ușoară, deoarece autoritățile de reglementare trebuie să utilizeze resurse considerabile, să dezvolte și să testeze din punct de vedere tehnic metode de remediere înainte de a le pune în practică.

Probabil este deja foarte cunoscut faptul că Moldova a câștigat un premiu, în urma unei competiții pe teme de advocacy, respectiv o mențiune de onoare la Competiția pe teme legate de Advocacy organizată de Banca

in several markets have tended to be left to their own devices, to make and to learn from their mistakes. Competition is generally regarded as a sufficient means of protecting consumers as rivalrous firms offer cheaper, more innovative products that reflect customers' needs and wants.

However, in some cases it is insufficient in itself to constrain distortive practices in the behavior of providers. Such a case might be a sale ban of add-on insurance. The traditional view is that firms should be required to provide information but, importantly, regulators should fall short of prescribing the precise manner in which it is made available so that it does not lead to the unintended take-up of one product over another. A more modern approach may expect however that by effectively nudging customers towards, or away from, certain practices regulators are capable to re-engineer markets and to improve the focus on competition and its benefits. This is not an easy task as regulators have to expend considerable resources, developing and testing technically remedies before rolling them out.

Perhaps, it is a well-known fact by now that Moldova won a competition policy advocacy award in the form of honorable mention in World Bank's Advocacy Contest in 2014. But, what is more interesting, and perhaps less known, is that Moldova's Competition Council has actually used an advocacy approach to resolve barriers to competition by helping develop mechanisms that nudge consumers to be better informed about effective prices.

In 2011, the Competition Council began investigating complaints by consumers in Moldova that mobile Internet providers were abusing their market power by charging high fees

пакеты мобильной связи (которые сочетают в себе включенные минуты, сниженные цены на звонки и конфигурацию), туристические путёвки (с включением транспортных расходов, проката автомобилей и проживания) и частные дома (которые, помимо других сборов, включают агентские сборы, гербовые сборы и ипотечные сборы). Потребители также являются активными пользователями сайтов для сравнения цен и приложений, которые могут быть загружены на смартфоны

Регуляторы во всем мире, похоже, признают тот факт, что ряд изменений процессов в области продаж и маркетинга может привести к принятию решений, более рациональных и выгодных для клиентов. Конечно, в некоторых отношениях, такие средства воздействия могут представлять собой форму своеобразной «опеки», которая, будучи одной из форм регулирования, направлена на защиту клиентов от совершения ошибок. Клиенты, которые приобретали продукты на различных рынках, до сих пор имеют склонность использовать свои собственные механизмы, которые позволяют им совершать ошибки, а затем учиться на них. Как правило, считается, что антимонопольные инструменты являются достаточными средствами для защиты интересов потребителей, учитывая, что конкурирующие компании предлагают более дешевые, инновационные продукты, которые отражают потребности и желания клиентов.

Тем не менее, в некоторых случаях, ограничения навязанные поставщикам недостаточны для предотвращения практик, которые искажают конкуренцию. Таким образом, может быть запрещено, продавать дополнительные страховые продукты. Согласно традиционным взглядам, фирмы должны быть обязаны предоставлять

Mondială în 2014. Dar, ceea ce este mai interesant, și, probabil, mai puțin cunoscut, este faptul că Consiliul Concurenței din Moldova a folosit de fapt, o abordare bazată pe advocacy pentru a înlătura barierele din calea concurenței, prin sprijinirea dezvoltării unor mecanisme care să impulsioneze consumatorii în direcția obținerii unor informații mai corecte cu privire la prețurile avantajose.

În anul 2011, Consiliul Concurenței a început să investigheze plângerile formulate de către consumatorii din Republica Moldova conform cărora furnizorii de servicii mobile de internet au abuzat de puterea pe care o dețineau pe piață prin perceperea unor taxe ridicate pentru serviciile de date ce depășeau limitele de trafic lunare individuale ale clienților. Nu a fost identificată nici o încălcare a legii concurenței. Consiliul Concurenței a realizat acțiuni suplimentare în vederea identificării modului în care a funcționat piața, pentru a îi sprijini pe cei peste 1 milion de consumatori de internet mobil din Moldova în realizarea unor alegeri mai bine documentate cu privire la furnizorii lor de servicii de internet mobil și la modul în care ar trebui să utilizeze aceste servicii.

Prin parteneriatul încheiat cu Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), Consiliul Concurenței s-a focusat pe lipsa de transparență cu privire la costurile reale ale serviciilor și a reușit să schimbe practicile din industrie. Specialiștii ANRCETI au stabilit, din punct de vedere tehnic, modul în care consumatorii ar putea fi informați cu privire la prețurile corecte care ar trebui plătite pentru serviciile de date ce depășesc limita stabilită pentru fiecare consumator. Până la sfârșitul anului 2012, practicile aplicate la nivel de industrie în domeniul notificării limitelor de trafic s-au

for data service above customers' individual monthly traffic limits. No violation of the competition law was identified. The Competition Council took the extra step to identify the way the market was functioning to benefit the over 1 million Moldovan mobile Internet consumers to make better informed choices of their mobile Internet providers and how much to use their services.

By partnering with the National Regulatory Agency for Electronic Communications and Information Technology (NRAECIT), the Competition Council focused on a lack of transparency on the actual costs of the services and managed to change industry practices. NRAECIT specialists determined technically how consumers could be informed about the effective price they would pay for data service above the limit. By the end of 2012, industry practices with regard to notice of traffic limits changed dramatically facilitating switching and improving competition. Eventually, those practices became mandatory a couple of years ago. As a result, today consumers can make better choices because they can compare now more easily how much they will actually pay for their monthly mobile Internet use and then choose the best offer on the market. This is also proof that competition authorities increasingly leverage their capacity to monitor behavior of market players and tackle complex issues in promoting competition and benefiting consumers in a rapidly changing environment.

информацию, и, что еще более важно, регулирующие органы должны кратко изложить, точную методику по которой должны предлагаться продукты, так, чтобы не вызвать непреднамеренное навязывание продуктов. Более современный подход, предполагает, что соответствующие стимулы, поданные должным образом клиентам, могут поддерживать регулирующие органы в целях изменения рынков для повышения степени насыщенности конкуренции и ее преимуществ. Это не простая задача, так как регулирующие органы должны использовать значительные ресурсы, разрабатывать и тестировать, с технической точки зрения, методы коррекции, прежде чем использовать их на практике.

Возможно, уже широко известно, что Молдова завоевала премию, на конкурсе по защите конкуренции, организованном Всемирным Банком в 2014 году и, соответственно, получила похвальные отзывы. Но, что интересней, и вероятно, менее известно, что Совет по конкуренции Молдовы фактически использовал подход, основанный на защите конкуренции в целях устранения барьеров на пути конкуренции, поддерживая развитие механизмов, поддерживающих потребителей в получении более точной информации о выгодных ценах.

В 2011 году Совет по конкуренции начал рассмотрение жалоб молдавских потребителей, согласно которым провайдеры мобильного интернета злоупотребили властью, которой они обладали на рынке, взимая завышенную плату за услуги передачи данных, выходящих за индивидуальные пределы ежемесячного трафика клиента. Не было установлено ни одного нарушения закона о конкуренции. Совет по конкуренции предпринял дополнительные действия в целях выявления методов функционирова-

modificat în mod dramatic facilitând procesul de substituție și sprijinind măsurile concurențiale. În cele din urmă, aceste practici au devenit obligatorii acum câțiva ani. Drept urmare, în prezent, consumatorii pot face alegeri mai bune, deoarece pot compara acum mult mai ușor costurile pentru utilizarea lunară a serviciilor de Internet mobil și apoi alege cea mai bună ofertă de pe piață. Aceasta este, de asemenea, dovada că autoritățile de concurență își îmbunătățesc din ce în ce mai mult capacitatea de a monitoriza comportamentul actorilor de pe piață și de a aborda probleme complexe legate de promovarea concurenței și pentru beneficiul consumatorilor într-un mediu care se schimbă rapid.

ния рынка, для того чтобы поддержать более 1 миллиона молдавских потребителей мобильного интернета, в совершении более осознанного выбора поставщиков мобильных интернет-услуг и способов пользования этими услугами.

В рамках партнерства, заключенного с Национальным Агентством по Регулированию в области Электронных Коммуникаций и Информационных Технологий (НАРЭКТИ), Совет по конкуренции выявил отсутствие прозрачности в отношении реальной стоимости услуг, а также сумел изменить практики в этой индустрии. Специалисты НАРЭКТИ установили, с технической точки зрения, порядок, в котором потребители могут быть проинформированы о правильных ценах, которые будут оплачиваться за услуги передачи данных, превышающие лимит, установленный для каждого потребителя. К концу 2012 года, отраслевые практики, применяемые для уведомления лимитов трафика значительно изменились, облегчая процесс замещения и поддерживая конкурентные меры. В конечном счете, эти практики стали обязательными несколько лет назад. В результате, сегодня потребители могут сделать лучший выбор, потому что они теперь могут легче сравнить ежемесячные платежи за использование услуг мобильного Интернета, а затем выбрать лучшее предложение на рынке. Это также доказывает то, что органы власти в области конкуренции всё больше и больше расширяют свои возможности контролировать поведение участников рынка, и решают сложные вопросы, связанные с продвижением конкуренции и помогают потребителям в быстро меняющейся среде.

RO

Politica în domeniul concurenței: premise, obiective și provocări

MAXIM Ion

Doctor habilitat în economie

Membrul Plenului Consiliului Concurenței al Republicii Moldova

Politica în domeniul concurenței a căpătat un rol deosebit în ultimele decenii. Fiind în general acceptat faptul că concurența garantează bunăstare consumatorilor, prin realizarea unei repartiții optime a resurselor și progresul tehnico-științific, iar statul prin intermediul politicii în domeniul concurenței întreprinde acțiuni intervenționiste în vederea asigurării bunei funcționări a pieței.

Politica în domeniul concurenței este o expresie a voinței sociale exprimă direcțiile prioritare de dezvoltare a economiei acceptate la nivel politic. Deci, obiectivele politicii în domeniul concurenței nu pot fi urmărite în mod izolat, ca un scop în sine, fără a face referire la contextul juridic, economic, politic și social. Cadrul normativ, economia și aspectul social-politic sunt determinate de evoluția istorică a țării și programele de dezvoltare a acesteia.

Astfel, politica de stat în domeniul concurenței poate fi examinată ținând cont de: evoluția istorică, vectorul politic, dezvoltarea economică și protecția socială.

EN

Competition policy: assumptions, objectives and challenges

MAXIM Ion

PhD in Economics

Plenum Member of the Competition Council of Republic of Moldova

Competition policy has taken on a special role during the recent decades. It is generally accepted that competition ensures consumer welfare by creating an optimal distribution of the resources, as well as technical and scientific progress, and the state, through the competition policy, takes interventionist actions to ensure the proper functioning of the market.

Competition policy is an expression of the social will, is a way of expressing the politically accepted economic de-

RU

Политика в сфере конкуренции: отправные точки, цели и вызовы

МАКСИМ Ион

Доктор экономических наук

Член Пленума Совета по конкуренции Республики Молдова

Политика в сфере конкуренции приобрела особую роль за последние десятилетия. Общеизвестно, что конкуренция гарантирует благосостояние потребителям через обеспечение оптимального распределения ресурсов и технического и научного прогресса, а государство посредством политики в конкуренции проводит интервенционные мероприятия в виду обеспечения хорошей работы рынка.

Политика в сфере конкуренции — это выражение общественной воли, и она выражает приоритетные направления развития экономики, признанные на политическом уровне. Итак, цели политики в сфере конкуренции не могут

Evoluția istorică a țării are o importanță deosebită pentru politica statului în domeniul concurenței¹. Republica Moldova a fost marcată de schimbări economice, sociale și politice radicale. Destrămarea Uniunii Sovietice, declararea suveranității și independenței Republicii Moldova au constituit evenimente de cotitură în istoria țării noastre.

Schimbarea social-politică a impus asigurarea condițiilor necesare pentru crearea și funcționarea economiei de piață în Republica Moldova, iar consfințirea constituțională a principiului concurenței loiale a reprezentat fundament pentru crearea cadrului normativ și instituțional în domeniul protecției concurenței.

În acest context este necesar de menționat că într-o perioadă, relativ scurtă, de 25 ani au fost adoptate trei legi în domeniul concurenței, fapt care ne demonstrează cât de dinamic este acest domeniu, dar și interesul sporit față de el. Dacă Legea nr. 906-XII din 29 ianuarie 1992 privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței stabilea bazele organizatorice și juridice ale dezvoltării concurenței, având un conținut caracteristic legilor din domeniu a țărilor CSI, atunci Legea concurenței nr.183 din 11 iulie 2012 este o lege ce transpune prevederile legislației Uniunii Europene, acordând o atenție sporită aspectelor ce țin de asigurarea dreptului la apărare a întreprinderilor. Este impresionantă și evoluția autorităților competente să aplice legislația în domeniul concurenței, astfel de la o subdiviziune din cadrul Ministerului Economiei s-a ajuns la crearea unei autorități publice autonome responsabile față de Parlament, Consiliul Concurenței.

development priorities. Hence, the competition policy goal cannot be pursued in isolation, as an end in itself, without reference to the legal, economic, political and social context.¹ The regulatory framework, the economy and the socio-political aspect are determined by the historical evolution of the country and its development programs.

Consequently, the state policy on competition may be examined by taking into account: the historical evolution, the political drive, the economic and social protection.

The historical development of the country is of great importance for the state competition policy.² Moldova was marked by radical economic, social and political changes. The separation from the Soviet Union, the declaration of sovereignty and independence of Moldova represented the turning events in our country's history.

The social and political changes entailed the necessary conditions for the creation and functioning of the market economy in Moldova and the constitutional enshrinement of the fair competition principle represented the basis of the legal and institutional framework applicable to competition protection.

In this context it is necessary to mention that, in a rather short period of time, covering 25 years, three laws on competition have been adopted, proving how dynamic this field actually is, and also the interest it is arousing. If Law number 906-XII on 29th of January 1992 on the limitation of the monopole

быть рассмотрены без ссылки на юридический, экономический, политический и социальный контекст.¹ Нормативная база, экономика и социально-политический аспект определены исторической эволюцией государства и его программами по развитию.

Таким образом, государственная политика в сфере конкуренции может быть рассмотрена учитывая: историческую эволюцию, политический вектор, экономическое и социальное развитие страны

Историческая эволюция государства имеет особую значимость для государственной политики в сфере конкуренции.² Республика Молдова была отмечена радикальными экономическими, социальными и политическими изменениями. Распад Советского Союза, провозглашение суверенитета и независимости Республики Молдова стали поворотными событиями в истории нашей страны

Социально-политическое изменение вызвало обеспечение нужных условий для создания и действия рыночной экономики в Республике Молдова, конституционное становление принципа лояльной конкуренции и послужило фундаментом для создания институциональной и нормативной базы в сфере защиты конкуренции.

В этом контексте необходимо заметить, что за относительно короткий период, в 25 лет было принято три закона в сфере конкуренции, факт, который доказывает насколько дина-

1 Al XXII-lea Raport a Comisiei Europene privind politica în domeniul concurenței (1992)

1 European Commission, XXIInd Report on Competition Policy (1996)

2 For details on the historical evolution of competition policy in the EU countries and the USA see: Motta Massimo, Competition policy: theory and practice, New York: Cambridge University Press, 2006, p.1-9; Тот Тихамер, Антимонопольное право Европейского Союза, Будапешт, 2014, p.34-44

1 XXII-й Отчет Европейской Комиссии о политике в сфере конкуренции (1992 г.)

2 Более детально о исторической эволюции политики в сфере конкуренции стран ЕС и США смотреть: Motta Massimo, Competition Policy: theory and practice, New York: Cambridge University Press, 2006, p.1-9; Тот Тихамер, Антимонопольное право Европейского Союза, Будапешт, 2014, стр. 34-44

Deci putem constata că societatea noastră și-a dat seama destul de rapid de importanța protecției concurenței. Astfel, se observă că obiectivele legiferate ale politicii de concurență în decurs de 25 de ani, au evoluat de la asigurarea condițiilor necesare pentru crearea economiei de piață, la protecția, menținerea și stimularea concurenței în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

Vectorul politic determină direcția de dezvoltare a economiei și a cadrului normativ care va asigura funcționarea acesteia. Aspirația de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană a determinat alinierea legislației naționale la acquis-ul UE. Pentru UE politica în domeniul concurenței a avut o importanță deosebită fiind instituită încă prin Tratatul de la Roma în 1957, fiind unul din pilonii de bază a funcționării UE. Acordul de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014, în vigoare de la 01 iulie 2016 în capitolul 10 prevede o serie de angajamente ale semnatărilor în domeniul concurenței și ajutorului de stat. Legea nr.139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat a fost prima lege din spațiul CSI care reglementează măsurile de intervenție a statului în economie prin intermediul ajutoarelor de stat, instituind principiile unui mecanism de notificare, autorizare și monitorizare a ajutoarelor de stat.

Cadrul normativ național în domeniul concurenței și ajutorului de stat este armonizat cu legislația UE, fapt determinat de vectorul politic al Republicii Moldova. Astfel, obiectivele politicii Republicii Moldova în domeniul concurenței sunt ghidate de obiectivele politicii în domeniul concurenței a Uniunii Europene.

actions and the development of the competition set out the organizational and legal basis for competition development, with a content characteristic for the laws in the area, applied in the CIS countries, Competition Law number 183 on the 11th of July 2012 is transposing the provisions of the European Union, paying special attention to the issues related to the observance of the undertakings' right to defense. The evolution of the authorities with competencies related to the legislation on competition is also impressive, as a sub-unit within the Ministry of Economy has become an autonomous public authority accountable to the Parliament, namely the Competition Council.

Consequently, one can notice that our society has realized quite rapidly that competition protection is important. Thus, one can notice that the enacted objectives of the competition policy within 25 years have evolved from the initial enabling of the conditions necessary for the creation of the market economy, to the protection, maintenance and stimulation of the competition with a view to promoting the legitimate interest of the consumers.

The political drive determines the development direction of the economy and of the legal framework that will ensure its functioning. The aspiration of the Republic of Moldova to become integrated in the European Union has determined the harmonization of the national legislation with the EU acquis. For the EU, the competition policy had a particular importance, being established through the Treaty of Rome in 1957, being one of the fundamental pillars for the functioning of the EU. The Association Agreement between the Republic of Moldova, on the one hand, and the European Union and the European Atomic Energy Community and its Member States, on the other hand, ratified by Law no.112 / 2014,

мическим является этот сектор, а также повышенный к нему интерес. Если Закон №906-XII от 29 января 1992г. об ограничении монополистической деятельности и развитии конкуренции, имеет содержание характерное похожим законам стран СНГ, тогда как Закон о конкуренции №183 от 11 июля 2012 воплощает положения законодательства Европейского Союза, обращая особое внимание на аспекты обеспечения предприятий правом на защиту. Впечатляет и эволюция компетентных органов в применении законодательства в области конкуренции, таким образом, от подразделения Министерства Экономики, до Совета по Конкуренции который является автономным органом публичной власти, подотчетным Парламенту.

Итак, можем констатировать, что наше общество довольно быстро поняло значимость защиты конкуренции. Таким образом, заметно что законодательные цели политики в сфере конкуренции в течении 25 лет, развились от обеспечения необходимых условий для создания рыночной экономики, к защите, поддержанию и стимулированию конкуренции для продвижения законных интересов потребителей..

Политический вектор определяет направление развития экономики и нормативной базы которая обеспечит её деятельность. Стремление интеграции Республики Молдова в Европейский Союз определила ориентацию национального законодательства к положениям законодательства Европейского Союза. Для ЕС политика в сфере конкуренции играла особую роль будучи основанной Римским Договором в 1957г. и составляет один из базовых столпов деятельности ЕС. Договор об ассоциации между Республикой Молдова, с одной стороны и Европейским Союзом и Европейским Обществом Атомной Энергии и

Dezvoltarea economică a Republicii Moldova, în special tranziția de la economia centralizată de comandă, în care se negau principiile concurenței, la economia de piață unde concurența reprezintă forța motrice a fost complicată. Schimbările economice prin care a trecut Republica Moldova au fost fără precedent în istoria contemporană. Actualmente, Republica Moldova este țara mică cu o economie deschisă, cu cel mai mic PIB pe locuitor din Europa și cu multiple probleme de ordin social. În vederea depășirii situației create a fost adoptată Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2020" care prezintă o viziune încheagată privind dezvoltarea economică susținută pe termen lung, iar printre prioritățile de dezvoltare pe care este focalizată această strategie este ameliorarea climatului de afaceri, promovarea politicii concurențiale, optimizarea cadrului de reglementare etc.

Constituția Republicii Moldova în art.126 prevede că economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă. Aceste prevederi confirmă corespunderea principiilor de constituire a economiei Republicii Moldova cu principiile economiei sociale de piață.

Doctrina liberalismului ordonat sau economiei sociale de piață ar putea fi examinată ca una adecvată pentru dezvoltarea economică a Republicii Moldova. Aceasta reprezintă un concept promovat în Germania după al II-lea război mondial, și țineste în calitate de idee politico-economică, la o sinteză între libertatea asigurată de statul de drept și idealurile social-umane ale siguranței și echității sociale.²

² Pentru detalii privind evoluția istorică a politicii în domeniul concurenței a țărilor membre UE și SUA a se vedea: Motta Massimo, Competition policy: theory

with effect as of July 1st, 2016, provides several commitments of the signatory parties in chapter 10, in the area of competition and state aid. Law number 139 on the 15th of June 2012 on state aid was the first law in the CIS area, regulating the intervention measures of the state at the level of the economy, by state aid, establishing the principles of a state aid notification, authorization and monitoring mechanism.

The national legal framework on competition and state aid is harmonized with the EU legislation, as a result of the political drive of Moldova. Thus, the objectives of the competition policy in Moldova are guided by the competition policy objectives of the European Union.

The economic development of Moldova, especially the transition from the centralized command economy, denying the competition principles, to the market economy in which competition represents the driving force, was a complicated process. The economic changes faced by Moldova were unprecedented in the contemporary history. At the moment, Moldova is a small country with an open economy, with the lowest Gross Domestic Product per inhabitant from Europe and facing many social problems. The National Development Strategy "Moldova 2020" has been adopted in order to overcome this situation. This strategy presents a cohesive vision on the long-term economic development, and among the development priorities on which the strategy is focused, we can exemplify the improvement of the business environment, promotion of the competition policy, streamline of the regulatory framework, etc.

Article 126 of the Constitution of Moldova stipulates that the economy of the Republic of Moldova is a market economy, with a social orientation, based on the private and public proper-

их странами- членами, с другой стороны, ратифицированный Законом №112/2014, вступивший в силу 01 июля 2016 в 10-й главе предусматривает для подписавшихся серию обязательств в сфере конкуренции и государственной помощи. Необходимо отметить что Закон №139 от 15 июня 2012 о государственной помощи, был первым законом на территории стран СНГ, который регламентирует меры по государственному вмешательству в экономику посредством государственной помощи, налагивая принципы механизма уведомления, авторизации и мониторинга государственной помощи.

На сегодняшний день, нормативная база в сфере конкуренции и государственной помощи гармонизирована с законодательством ЕС, в соответствии с политическим вектором Республики Молдова. Таким образом, политика в сфере конкуренции Республики Молдова соответствует принципам конкурентной политики ЕС.

Экономическое развитие Республики Молдова, в особенности переход от централизованной плановой экономики, в которой игнорировались принципы конкуренции, к рыночной экономике, где конкуренция является движущей силой, было сложным. Экономические перемены через которые прошла Республика Молдова были беспрецедентными в современной истории. На сегодняшний день, Республика Молдова это небольшое государство с открытой экономикой, с самым низким ВВП на душу населения в Европе и с многочисленными проблемами социального характера. В виду преодоления создавшейся ситуации была принята Национальная Стратегия развития «Молдова 2020» которая является видением устойчивого экономического развития на длительный срок, а среди главных приоритетов развития, на которых сконцентриро-

În dependență de evoluția premise-
lor menționate și doctrina economi-
că dominantă se modifică obiectivele
politicii în domeniul concurenței, care
depind de etapa de dezvoltare a țării,
de perceperea rolului concurenței,
a funcțiilor economice și sociale ale
acesteia.

În literatura de specialitate³ au fost
identificate mai multe obiective ale po-
liticii în domeniul concurenței, printre
care: bunăstarea socială, bunăstarea
consumatorului, susținerea businessu-
lui mic, promovarea pieței comune, li-
bertatea economică, combaterea infla-
ției, asigurarea echității. Astfel, politica
în domeniul concurenței a fost susți-
nută prin argumente de ordin social,
politic și strategic (politica comercială
și politica industrială).

Analiza legislației naționale și a docu-
mentelor de politici a Republicii Mol-
dova permite să identificăm obiecti-
vele politicii în domeniul concurenței
caracteristice țării noastre. Noțiunea
"concurenței" prezentată în art.4 din
Legea concurenței nr.183 din 11 iulie
2012 identifică ca rezultat al concuren-
ței – progresul tehnico-științific și creș-
terea bunăstării consumatorilor. Astfel,
obiectivul economic care se desprinde
din prevederile legale este creșterea
bunăstării consumatorilor, prin regle-
mentarea relațiilor ce țin de protecția,
menținerea și stimularea concurenței.
Totodată, în calitate de obiective pot
fi evidențiate asigurarea echității pen-
tru întreprinderi și crearea unui mediu
concurențial loial care ar facilita inte-
grarea economică a Republicii Moldo-
va în Uniunea Europeană.

ty, freely competing. These provisions
confirm the correlation between the
principles for setting-up the economy
of Moldova and the social market econ-
omy principles.

The doctrine of the ordoliberalism or
of the social market economy could
be considered as appropriate for the
economic development of Moldova.
This represents a concept promoted in
Germany after the Second World War,
and, being a political-economic ideolo-
gy, promotes the synergy between the
freedom granted by the rule of law and
the socio-human ideals of social secu-
rity and equity.³

Depending on the evolution of the
aforementioned assumptions and of
the dominant economic doctrine, the
objectives of the competition policy
may be subject to change, being highly
dependent on the stage of develop-
ment of the country, on the perception
of the competition role, of the social
and economic functions thereof.

The specialized literature⁴ has identi-
fied several objectives of the compe-
tition policy, among which: social wel-
fare, consumer welfare, support of the
small business, promotion of the com-
mon market, economic freedom, fight
against inflation, equity. Therefore, the
competition policy has been supported
by social, political and strategic argu-
ments (the commercial policy and the
industrial policy).

The analysis of the national legislation
and of the policy documents of Moldo-
va allows the identification of the pol-
icy objectives in the competition area
specific to our country. The notion of

вана эта стратегия-это амелиорация
делового климата, продвижение кон-
курентной политики, оптимизация
нормативной базы и т.д.

Конституция Республики Молдова в
ст.126-й предусматривает что эконо-
мика Республики Молдова – рыночная
экономика, социально ориентирован-
ная, основанная на частной собствен-
ности и на публичной собственности,
вовлеченных в свободную конкурен-
цию. Эти нормативы подтверждают
соответствие принципов строения
экономики Республики Молдова с
принципами социальной экономики
на рынке.

Доктрина регулируемого либера-
лизма или рыночной социальной эко-
номики может быть рассмотрена как
адекватная для экономического раз-
вития Республики Молдова. Она яв-
ляется концептом использованном в
Германии после Второй Мировой вой-
ной, её цель в качестве политико-эко-
номической идеи - это совокупность
свободы, обеспеченной правовым го-
сударством и социально-гуманитар-
ными идеалами социальной безопас-
ности и равноправия.³

В литературе⁴ были выявлены много-
численные цели конкурентной поли-
тики, среди которых: социальная обе-
спеченность, благосостояние потре-
бителя, поддержка малого бизнеса,
продвижение единого рынка, эконо-
мическая свобода, борьба с инфляци-
ей, обеспечение равноправия. Таким
образом, политика в сфере конкурен-
ции продвигалась аргументами соци-
ального, политического и стратегиче-
ского характера (торговая и промыш-

and practice, New York: Cambridge
University Press, 2006, p.1-9; Тот Тихамер,
Антимонопольное право Европейского
Союза, Будапешт, 2014, p.34-44

3 Mai detaliat despre economia socială
de piață a se vedea: Popescu Gheorghe,
Evoluția gândirii economice (Ediția a IV-a
revăzută, adăugată) București: C.H.BECK,
2009, p.915-922

3 For more details on the social market
economy, see: Popescu Gheorghe, *Evoluția
gândirii economice* (Ediția a IV-a revăzută,
adăugată) București: C.H.BECK, 2009, p.915-
922

4 Motta Massimo, *Competition policy:
theory and practice*, New York: Cambridge
University Press, 2006, p.17

3 Более детально о рыночной социальной
экономике смотреть: Popescu Gheorghe,
Evoluția gândirii economice (Ediția a IV-a
revăzută, adăugată) București: C.H.BECK,
2009, p.915-922

4 Motta Massimo, *Competition Policy:
theory and practice*, New York: Cambridge
University Press, 2006, p.17;

Realizarea unei politici adecvate în domeniul concurenței presupune existența unui cadru normativ și instituțional corespunzător. Este o adevărată provocare pentru Consiliul Concurenței ca în termen mediu să-și întărească capacitățile instituționale astfel încât efectuarea investigațiilor și adoptarea deciziilor să corespundă cerințelor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență din UE, în special a prevederilor din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Existența cadrului legal și a unei autorități competente cu aplicarea legislației concurențiale reprezintă condiții necesare, dar insuficiente, pentru realizării unei politici eficiente în domeniul concurenței. Conform art.126 din Constituția Republicii Moldova, toate organele statului ce reprezintă puterea publică (Parlamentul, Guvernul, autoritățile publice autonome, autoritățile administrației publice locale etc.) trebuie să întreprindă acțiuni în vederea protecției și promovării concurenței loiale. Astfel, numai prin consolidarea eforturilor întregii societăți, a tuturor autorităților publice este posibil de realizat o politică eficientă în domeniul concurenței.

Dereglementarea sau liberalizarea economiei naționale este o altă provocare în procesul promovării politicii în domeniul concurenței. Liberalizarea presupune extinderea sferei economiei naționale expuse regulilor concurenței libere și anularea treptată a drepturilor exclusive sau speciale acordate de stat unor întreprinderi, prin care se elimină sau distorsionează concurența. Totodată, aceasta nu înseamnă că reglementarea etatică va fi complet substituită cu forțele pieței, statul va fi obligat să intervină în continuare în

"competition" presented by article 4 of Competition Law 183 from the 11th of July 2012 identifies the technical-scientific progress and the increase of the consumers' welfare as results of the competition. Therefore, the economic objective deriving from the legal provisions is represented by the increase of the consumers' welfare, achieved by regulating the relations linked to the protection, maintenance and stimulation of the competition. At the same time, equity for the undertakings and the creation of a fair competition environment that would facilitate the economic integration of Moldova into the European Union could also be considered as objectives.

The elaboration of a proper policy for competition implies the existence of an adequate normative and institutional framework. It is a real challenge for the Competition Council to strengthen its institutional capacities on medium term, in order to coordinate the investigations and decision-making process with the requirements arising from the enforcement of the competition rules in the European Union, particularly of the provisions of the Treaty on the Functioning of the European Union, and of the interpretative instruments adopted by the EU institutions, including the relevant case law of the Court of Justice of the European Union.

The existence of the legal framework and of an authority in charge with the application of the competition law represents a necessary, but insufficient condition for the implementation of an effective competition policy. According to article 126 of the Constitution of Moldova, all the state bodies representing public power (Parliament, Government, autonomous public authorities, local government authorities etc.) must take action to protect and promote fair competition. Thus, only by consolidating the efforts of the entire

национальная политика). В зависимости от развития вышеуказанных допущений и от доминантной экономической доктрины меняются цели конкурентной политики, а также её экономические и социальные функций.

Анализ национального законодательства и политических документов Республики Молдова позволяет выявить цели конкурентной политики характерные нашей стране. Понятие «конкуренции» представленной в ст.4-й Закона конкуренции №183 от 11 июля 2012 выявляет как результат конкуренции – технический и научный прогресс и рост благосостояния потребителей. Таким образом, экономическая цель которая исходит из этих правовых положений - это благосостояние потребителей, через регулирование социальных отношений возникающих при защите, поддержке и стимуляции конкуренции. В то же время, в качестве целей могут быть подчеркнуты обеспечение равноправия для предпринимателей и создание лояльной конкурентной среды, которая облегчала бы экономическую интеграцию Республики Молдова в Европейский Союз.

Достижение адекватной конкурентной политики предполагает существование соответственной институциональной и нормативной базы. Это настоящий вызов для Совета по Конкуренции в короткие сроки усилить институциональные ресурсы, таким образом, чтоб проведённые расследования и принимаемые решения соответствовали требованиям, которые исходят из применения норм в сфере конкуренции в ЕС, включая соответствующие прецеденты Суда Европейского Союза.

Существование нормативной базы и органа власти, который обеспечивает применение и соблюдение законодательства о конкуренции представляются необходимыми, но недоста-

reglementarea economiei pentru a asigura echitatea socială.

Activitatea economică se internaționalizează, și în consecință se internaționalizează și practicile anticoncurențiale. Din aceste considerente este necesară o cooperare tot mai strânsă a autorităților de concurență care ar asigura mediului de afaceri reglementări uniforme în toate țările și totodată ar avea posibilitatea să intervină prompt în vederea combaterii practicilor anticoncurențiale. Cooperarea internațională dintre autoritățile de concurență ar facilita efectuarea investigațiilor concurențiale și va asigura un proces echitabil de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale. Realizarea acestui obiectiv impune mai multe condiții, în special: uniformizarea legislației materiale și procedurale în materie de concurență, uniformizarea competențelor atribuite autorităților de concurență din diferite țări, înțelegerea de către mediul de afaceri a pericolului comiterii practicilor anticoncurențiale, a impactului acestora asupra bunăstării consumatorilor și conștientizarea iminenței răspunderii.

În concluzie, politica în domeniul concurenței are o importanță deosebită pentru dezvoltarea economiei naționale la etapa actuală, iar realizarea adecvată a acesteia va asigura creșterea bunăstării consumatorilor și crearea unui mediu concurențial loial și echitabil pentru întreprinderi. Totodată, atingerea acestor obiective nu poate fi atinsă decât după conștientizarea de întreaga societate a rolului politicii în domeniul concurenței, prin consolidarea eforturilor tuturor autorităților publice și cooperarea internațională strânsă.

society, of all the public authorities, it becomes possible to achieve an effective competition policy.

The deregulation or liberalization of the national economy represents another challenge for the promotion of the competition policy. The liberalization involves the extension of the national economy exposed to free competition rules and the gradual abolition of the exclusive or special rights granted by the State to some of the undertakings, which undermines or distorts competition. However, this does not mean that state regulation will be completely substituted by the market forces, but the state will be forced to intervene further in regulating the economy in order to ensure social equity.

The economic activity is internationalized and, therefore, anti-competitive practices are also internationalized. For this reason, it is necessary for the competition authorities to cooperate more closely, thus ensuring uniform regulations for the business environment in all the countries and, at the same time, it would give them the opportunity to intervene promptly for fighting against the anti-competitive practices. The international cooperation between the competition authorities would facilitate the investigations and would ensure a fair judgment of the cases of violation of the competition law. The achievement of this objective implies more conditions, particularly: uniform substantive and procedural legislation in the competition area, standardized competencies of the competition authorities in different countries, clear understanding of the risk faced by the business environment in terms of anti-competitive practices, of the impact of such practices on the welfare of the consumers and awareness on the imminent liability.

All in all, competition policy is of great importance for the development of the

точными, условиями для реализации эффективной конкурентной политики. Согласно ст.126 Конституции Республики Молдова, все государственные органы, которые представляют народную власть (Парламент, Правительство, автономные органы власти, местные административные власти и т.д.) должны предпринимать действия для защиты и продвижения лояльной конкуренции. Таким образом, только через консолидацию усилий всего общества, всех органов власти возможно достичь эффективной конкурентной политики.

Невмешательство или либерализация национальной экономики – другой вызов в процессе продвижения конкурентной политики. Либерализация предполагает расширение сферы национальной экономики подверженной правилам свободной конкуренции и постепенную отмену эксклюзивных или специальных прав данным государством некоторым предприятиям, через которые вытесняется или искажается конкуренция. В то же время, это не значит, что госрегулирование будет полностью вытеснено силами рынка, государство будет обязано вмешиваться в дальнейшем в регулирование экономики чтоб обеспечить социальное равенство.

Экономическая активность интернационализируется, и в последствии, интернационализируются и антиконкурентная деятельность. Поэтому необходимо более тесное сотрудничество конкурентных ведомств которые бы обеспечивали деловой среде похожие правила во всех странах и, в то же время, могли бы жестко вмешаться в пресечение антиконкурентной деятельности. Международное сотрудничество среди конкурентных ведомств облегчило бы проведение конкурентных расследований и обеспечило бы справедливый процесс рассмотрения дел о нарушении конкурентного

national economy at the current stage, and its proper implementation will ensure an increased welfare for the consumers and the creation of a fair and rightful competition environment for the undertakings. However, these objectives cannot be achieved until the entire society becomes aware of the role that the competition policy has, by consolidating the efforts made by all the public authorities and by closely cooperating at international level.

законодательства. Достижение этой цели требует выполнения нескольких условий, таких как: соответствие материального и процессуального законодательства в сфере конкуренции, стандартизация полномочий конкурентных ведомств разных стран, осознание деловой средой опасности допуска антиконкурентных действий, о их влиянии на благосостояние потребителей и осознание неизбежности ответственности.

В заключение, политика в сфере конкуренции играет особую роль в развитии национальной экономики на данном этапе, а её адекватное применение обеспечит рост благосостояния потребителей и создание лояльной и справедливой конкурентной среды для предприятий. В то же время, достижение этих целей не может иметь место без осознания всем обществом роли конкурентной политики, через объединение усилий всех органов власти и тесного международного сотрудничества.

RO

Cooperarea dintre Estonia și Moldova – în contextul proiectelor de dezvoltare și cooperare, urmate de încheierea acordurilor bilaterale

OTS Märt

Director General Autorității de concurență a Republicii Estonia

Estonia și Republica Moldova împărtășesc un context istoric similar, având în vedere faptul că ambele țări au aparținut Uniunii Sovietice. Din acel moment, cele două state au urmat drumuri ușor diferite, dar perioada comună pe care au împărtășit-o din punct de vedere istoric oferă încă un punct de plecare solid pentru cooperarea de astăzi.

Republica Moldova a fost unul dintre partenerii prioritari în contextul cooperării bilaterale pentru dezvoltare din Estonia, începând cu anul 2006 și, conform opiniei Ministerului Estonian al Afacerilor Externe, o astfel de cooperare trebuie să continue, de asemenea, pe viitor. Având în vedere faptul că politica de concurență este una dintre politicile de bază din domeniul pieței, aplicabilă în UE, importanța creării condițiilor propice pentru buna funcționare a concurenței și pentru o economie de piață liberă în Moldova, o țară care urmărește aderarea la UE, nu

EN

Cooperation between Estonia and Moldova – in the framework of development and cooperation projects and followed by bilateral contacts

OTS Märt

General Director of Competition Authority, Republic of Estonia

Estonia and Moldova share a similar background, as both countries belonged to the Soviet Union. Since that time slightly different roads have been taken, but common period in the his-

RU

Сотрудничество между Эстонией и Молдовой в контексте проектов развития и сотрудничества, последовавших после заключения двусторонних соглашений.

ОТС Март

Генеральный Директор Эстонского Антимонопольного Ведомства

У Эстонии и Республики Молдовы похожий исторический контекст, в виду того, что обе страны были частью Советского Союза. В то время обе страны развивались похожими путями, поэтому общий исторический период предоставляет ещё

reprezintă un aspect ce poate fi subestimat. Suntem foarte fericiți că, printre alte domenii, cooperarea dintre autoritățile de concurență din Estonia și Republica Moldova a fost recunoscută și finanțată de către Ministerul Estonian al Afacerilor Externe.

Autoritatea de Concurență din Estonia își exprimă mândria de a fi contribuit la dezvoltarea relațiilor dintre țările noastre. Începând cu anul 2012, Autoritatea de Concurență din Estonia și Consiliul Concurenței din Republica Moldova au colaborat în cadrul a două proiecte de cooperare pentru dezvoltare din Estonia, care au fost implementate de către Școala de Drept din Tallinn, din cadrul Universității Tehnologice din Tallinn.

Primul proiect, "Consolidarea protecției concurenței pe piața liberă din Moldova prin educație și o bună guvernare" a fost implementat în perioada septembrie 2012 - august 2013. Scopul proiectului a fost de a stabili o legătură între Autoritatea de Concurență din Estonia, Consiliul Concurenței din Republica Moldova și autoritățile de reglementare relevante la nivel sectorial. Având în vedere faptul că Autoritatea de Concurență din Estonia are și atribuții în domeniul reglementării sectorului energetic, iar la acel moment, prin proiect se îndeplineau sarcini de reglementare în sectorul telecomunicațiilor, Autoritatea de Reglementare în Domeniul Energiei Naționale și Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației au fost incluse în echipa proiectului.

Proiectul a reprezentat cu siguranță un succes, întrucât s-au stabilit legături solide între autorități. În februarie 2013, persoanele oficiale din cadrul Consiliului Concurenței și autoritățile de reglementare de la nivel sectorial au organizat vizite la Autoritatea de Concurență din Estonia, care au per-

tory still provides a good basis for the cooperation today.

Moldova has been one of the priority partners for Estonian bilateral development cooperation since 2006 and according to the Estonian Ministry of the Foreign Affairs, such a cooperation is seen to continue also in the future. As competition policy is one of the core market-related policies in the EU, the importance of creating conditions for the functioning of effective competition and free market economy in Moldova, a country that is pursuing EU membership, cannot be underestimated. We are very happy that among other fields, cooperation between the competition authorities of Estonia and Moldova has been recognized and funded by the Estonian Ministry of Foreign Affairs.

The Estonian Competition Authority is proud of having contributed to the development of the relationship between our countries. Starting from 2012, the Estonian Competition Authority and the Competition Council of the Republic of Moldova have cooperated under the framework of two Estonian Development Cooperation projects that have been carried out by the Tallinn Law School of Tallinn University of Technology.

The first project, titled "Enhancing the protection of free market competition in Moldova through education and good governance" took place from September 2012 until August 2013. The aim of the project was to establish contacts both between the Estonian Competition Authority and the Competition Council of the Republic of Moldova and the relevant sector regulators. As the Estonian Competition Authority performs also the tasks of the energy sector regulator and at the time of the project used to perform the tasks of the telecommunications sector regulator, the

одну важную отправную точку в современном сотрудничестве.

Начиная с 2006 года, Республика Молдова была для Эстонии одним из приоритетных партнёров развития в контексте двустороннего сотрудничества. По мнению Министерства иностранных дел Эстонии, подобное сотрудничество должно продолжаться и в будущем. Принимая во внимание, что политика конкуренции является одной из основных рыночных политик, применяемых в ЕС, не может быть недооценённым фактором важность создания условий, способствующих эффективному функционированию конкуренции и экономики свободного рынка Республики Молдова, страны, которая стремится вступить в ЕС. Мы очень рады, что помимо других областей, сотрудничество между антимонопольными ведомствами Эстонии и Республики Молдовы было признано и профинансировано Министерством иностранных дел Эстонии.

Антимонопольное ведомство Эстонии гордится, что содействовало развитию отношений между нашими странами. Начиная с 2012 года, Антимонопольное ведомство Эстонии и Совет по конкуренции Республики Молдовы разработали в рамках сотрудничества два проекта для развития Эстонии, которые были внедрены Юридической Школой из Таллина, в рамках Технического Университета из Таллина.

Первый проект, «Укрепление защиты конкуренции на свободном рынке Молдовы посредством воспитания и эффективного управления» был реализован в период с сентября 2012 по август 2013. Целью проекта было наладить отношения между Антимонопольным ведомством Эстонии, Совета по конкуренции Республики Молдовы и органами ответственными за развитие на отраслевом

mis realizarea unor schimburi reciproce de experiență și obținerea unei imagini de ansamblu mai detaliate cu privire la cadrul legislativ.

Pe parcursul proiectului, demnitarii din Moldova și-au exprimat interesul cu privire la aspectele legate de e-guvernare și aplicarea unor soluții TIC diferite, care ar putea fi utilizate în timpul investigațiilor, procesului de identificare a datelor, precum și pentru luarea unor decizii. Aceste subiecte au fost abordate în cadrul proiectului următor, respectiv „Îmbunătățirea bunei guvernări în cadrul autorităților din domeniul concurenței și autorităților de reglementare din Republica Moldova: administrație publică, e-guvernare și cooperare inter-instituțională”. Proiectul s-a desfășurat în perioada septembrie 2013 - august 2015, iar obiectivul principal a fost reprezentat de îmbunătățirea cooperării instituționale la nivelul autorităților din domeniul concurenței și autorităților de reglementare.

Două vizite au fost organizate în cadrul celui de-al doilea proiect – în 2014, oficialii din cadrul Autorității de Concurență din Estonia au avut oportunitatea de a-și vizita partenerii din Moldova, și vice-versa. Din punct de vedere al domeniului concurenței, s-au discutat toate subiectele importante precum controlul fuziunilor, abuzul de poziție dominantă și cartelurile. Ambele părți au avut șansa de a-și prezenta cele mai bune practici și au făcut schimb de experiență cu privire la aspectele relevante. Pe această cale, aș dori să profit de această ocazie și să adresez mulțumiri Consiliului Concurenței pentru primirea călduroasă și discuțiile marcate de profesionalism.

Se poate spune că proiectele au facilitat dezvoltarea unei bune cooperări între Autoritatea de Concurență din Estonia și Consiliul Concurenței al Re-

National Energy Regulatory Authority and National Regulatory Agency for Electronic Communications and Information Technology were included in the project.

The project was definitely a success, as good contacts between the authorities were established. In February 2013, the officials from the Competition Council and sector regulators visited the Estonia Competition Authority, which enabled to mutually share experience and obtain a more detailed overview of the legislative framework.

During the project the Moldovan officials expressed their interest in issues e-governance and application of different ICT solutions which would be possible to use in investigation processes, data mining, as well as decision-making processes. These topics were addressed during the next project, which was titled „Improving good governance of competition and regulatory authorities in the Republic of Moldova: public administration, e-governance and inter-institutional cooperation“. The project took place from September 2013 to August 2015 and the main object was to increase institutional cooperation of competition and regulatory authorities.

During the second project two visits took place – in 2014, the officials of the Estonian Competition Authority had a chance to visit the Moldovan partners and vice versa. Regarding competition, all the important topics like merger control, abuse of dominance and cartels were discussed. Both sides had a chance to introduce their practice and it was possible to share experience regarding the relevant issues. Hereby I would use the opportunity and once more thank the Competition Council for the warm welcome and professional discussions.

уровне. Принимая во внимание, что Антимонопольное ведомство Эстонии имеет обязательства и в области регулирования телекоммуникационного сектора, а так как на то время, посредством проекта выполнялись задачи урегулирования в телекоммуникационном секторе, то в команду проекта были также включены: Национальное Управление Регламентации Энергетики и Национальное Агентство Регламентации Электронных Коммуникаций и Информационных технологий.

Проект определенно увенчался успехом, потому что были налажены крепкие связи между ведомствами. В феврале 2013 официально уполномоченные члены Совета по конкуренции и органов ответственных за развитие на отраслевом уровне организовали ряд визитов Антимонопольному ведомству Эстонии, благодаря чему был организован взаимный обмен опытом и установление целостной картины касательно законодательства.

Во время проекта должностные лица из Молдовы выразили интерес к деталям электронного управления и применению различных ИКТ решений, которые могут быть использованы во время исследований, идентификации данных, а также при принятии решений. Эти вопросы были рассмотрены в рамках следующего проекта – «Улучшение качественного управления в рамках ведомств в области конкуренции и органов управления Республики Молдова: общественное управление, электронное управление и межведомственное сотрудничество». Проект был проведен в период с сентября 2013 по август 2015. Основной его целью было улучшение межведомственного сотрудничества на уровне органов в области конкуренции и органов управления.

publicii Moldova. Pe parcursul primului proiect, s-au stabilit legături solide, iar al doilea proiect a permis continuarea dezvoltării relațiilor de colaborare. Faptul că în prezent nu există nici un proiect în curs de desfășurare la nivelul acestor autorități nu înseamnă că nu există colaborare. În primul rând, trebuie menționat faptul că în mai 2014 s-a semnat un acord de cooperare între Viorica Cărare, Președintele Consiliului Concurenței al Republicii Moldova și Märt Ots, Directorul General al Autorității de Concurență din Estonia, cu scopul de a promova cooperarea și schimbul know-how-ului și experienței. În al doilea rând, legăturile de colaborare solide, odată stabilite, vor continua dincolo de cadrul stabilit prin proiectele oficiale ce au ca scop cooperarea.

It can be said that the projects have facilitated the development of a good cooperation between the Estonian Competition Authority and the Competition Council of the Republic of Moldova. During the first project, good contacts were established and the second project enabled to further develop the cooperation. And the fact that there is no ongoing project between the authorities at present, does not mean that there is no cooperation. First, it should be mentioned that a cooperation agreement was signed by Viorica Carare, the President of the Competition Council of the Republic of Moldova and Märt Ots, the Director General of the Estonian Competition Authority in May 2014 with the aim to promote cooperation and exchange know-how and experience. Second, good contacts, once established, will continue beyond the framework of official cooperation projects.

Два визита были совершены в рамках второго проекта в 2014 году. Официально уполномоченные лица от Антимонопольного ведомства Эстонии имели возможность посетить коллег из Молдовы и наоборот. С точки зрения сферы конкуренции, обсуждались все важные темы, такие как: контроль над слияниями, злоупотребление доминирующим положением и монополии. Обе стороны поделились своими лучшими достижениями и обменялись опытом в соответствующих областях. На этой ноте, хочу воспользоваться возможностью и отблагодарить Совет по конкуренции за радушный приём и профессиональные дискуссии.

Можно сказать, что проекты способствовали развитию эффективного сотрудничества между Антимонопольным ведомством Эстонии и Советом по конкуренции Республики Молдова. Во время первого проекта установились крепкие связи, а второй проект позволил продолжить развитие отношений сотрудничества. То, что на настоящее время не существует ни одного развивающегося проекта на уровне этих ведомств, не означает, что не существует сотрудничества в целом. В первую очередь, следует упомянуть, что в мае 2014 года был подписан договор о сотрудничестве между Виорикой Кэраре, Председателем Совета по конкуренции Республики Молдова и Мартом Отсом, Генеральным Директором Антимонопольного ведомства Эстонии, с целью развития сотрудничества и обмена знаниями и опытом. Во-вторых, однажды налаженные крепкие связи сотрудничества, будут продолжать развиваться и за пределами установленных официальных проектов, имеющих своей целью сотрудничество.

RO

Protecția Concurenței și Agenda Digitală sau: Toate drumurile duc către smartphone-ul dumneavoastră

THANNER Theodor, Doctor în științe

Directorul General al Autorității Federale de Concurență din Austria

Dreptul concurențial s-a ciocnit deja de o realitate nouă la nivel global.

Permiteți-mi, însă să vă dau un exemplu practic, care pleacă de la un smartphone și vă va ajuta să înțelegeți mai bine importanța acestui fenomen. Pentru 2016, numărul utilizatorilor de smartphone-uri este estimat să ajungă la 2,1 miliarde de oameni. Cu alte cuvinte, fiecare a treia persoană din lume folosește un smartphone, iar această tendință este în creștere. Nu ne folosim smartphone-ul doar pentru a suna pe cineva, dar și pentru a naviga pe Internet și pe rețelele sociale, pentru a face plăți fără numerar, pentru a urmări canalele TV, pentru a asculta muzică, pentru a face poze, pentru a face cumpărături online și pentru multe alte lucruri. Fiecare dintre aceste activități are tangență cu dreptul concurențial. Digitalizarea afectează o gamă largă de piețe și aduce schimbări pentru societate, întreprinderi, politicieni și, în cele din urmă, pentru consumatorii finali.

Serviciile & Piețele Digitale sunt ex-

EN

The Protection of Competition and the Digital Agenda or: All roads lead to your smartphone

THANNER Theodor

Doctor of science
General Director of the Austrian
Federal Competition Authority

Competition law has already jumped into a new reality globally.

But let me give you a practical example that will bring you this tremendous importance nearer on the basis of a smartphone. For 2016, the number of smartphone users is forecast to reach 2.1 billion people.¹ In other words ev-

¹ <https://www.statista.com/>

RU

Защита Конкуренции и Цифровые технологии или: Все пути ведут к вашему смартфону

ТАННЕР Теодор, Доктор наук

Генеральный Директор Австрийского
Федерального Ведомства по
вопросам Конкуренции

Законодательство о конкуренции уже попало в новое измерение реальности на глобальном уровне.

Позвольте мне привести вам пример из практики, относительно смартфона, который поможет вам лучше понять важность этого явления. Ожидается, что к 2016 году, количество пользователей смартфонов достигнет 2,1 миллиардов людей. Другими словами, каждый третий человек на земле пользуется смартфоном, и эта тенденция растёт. Мы пользуемся смартфоном не только

trem de dinamice. Putem observa că unele piețe specifice, cum ar fi cele care folosesc platforme, sunt tot mai mult afectate de concentrări, ceea ce duce la monopolizarea digitală. În consecință, monopolurile digitale pot obstrucționa concurența, inovația și pot avea efecte distrugătoare și asupra altor piețe. Mai mult decât atât, monopolurile sunt interesate să „lege” clienții și creează îngrijorări din perspectiva confidențialității și protecției datelor.

Ne aflăm în situația când normele actuale, cum ar fi cele aplicabile în cazul evaluărilor fuziunilor necesită o schimbare de context, deoarece nu mai pot face față provocărilor de pe piețele digitale. În concluzie, cu cât este mai dinamică piața digitală, cu atât mai dinamică trebuie să devină și legislația concurențială. Deoarece, în timp ce citiți acest articol, deja se conturează următoarea provocare: Blockchain. Ce reprezintă blockchain? În prezent, oamenii folosesc un intermediar, cum ar fi de exemplu băncile, pentru a face o tranzacție, dar tehnologia blockchain permite consumatorilor și furnizorilor să se conecteze în mod direct, fără a avea nevoie de un intermediar, cum ar fi de exemplu băncile. Elementele criptografice pe baza cărora funcționează sistemul asigură securitatea acestuia, având în vedere faptul că oferă o bază de date decentralizată, denumită de asemenea registru digital, vizibilă pentru fiecare dintre utilizatorii rețelei. Acest nou sistem ar putea avea efecte favorabile asupra concurenței, dar un nivel ridicat de transparență poate duce la efecte coordonate între concurenți, înlesnind acțiunile coordonate și provocând astfel îngrijorări concurențiale serioase. În timp se va vedea dacă acest sistem va deveni efectiv la nivel global, însă deja tot mai multe întreprinderi încearcă utilizarea tehnologiei blockchain, iar tendința este de creștere rapidă în special în sectorul

every third person on the world is using a smartphone with a rising trend. We are using our smartphone not only for calling somebody, but also for surfing in the Internet and Social Media, making cash less payments, watching TV, listening to music, taking pictures, doing online shopping and as for various other things. Each of these mentioned actions has to do with competition law. The digitalization affects a wide range of markets, and brings changes for the society, the undertakings, politicians and finally the end consumers.

The Digital Markets & Services are very dynamic markets. We can observe that specific markets-types such as those in which platforms exists are general increasingly affected by concentrations and this leads to digital monopolization. As a result digital monopolies can hamper competition, innovation and can have disruptive effects also in other markets. Additionally monopolies have an incentive to lock-in customers and raise also concerns related to privacy and data protection.

We are in the situation that the current rules such as for merger assessments require a change of scene, as these rules do not fit for the challenges in the digital markets. The conclusion is that the more the digital market is dynamic the more the competition law has to be dynamic. Because during the time, you read this article the next challenge frequently arises: Blockchain. What is blockchain? Currently people are using an intermediary such as a bank to make a transaction but blockchain allows consumers and suppliers to connect directly without the requirement of a middleman such as a bank. The cryptography behind that system keeps the blockchain se-

statistics/330695/number-of-smartphone-users-worldwide/

для того, чтобы позвонить кому-либо, но и для навигации по интернету и социальным сетям, для осуществления электронных платежей, для просмотра телевизионных передач, для прослушивания музыки, для фотографирования, для осуществления онлайн покупок и для многого другого. Каждое из этих действий связано с конкурентным законодательством. Переход на цифровую технологию оказывает влияние на широкую гамму рынков и несёт перемены обществу, предприятиям, политикам и, в конечном счёте, конечным потребителям.

Цифровые Услуги и Рынки чрезвычайно динамичны. Можем заметить, что специфические виды рынков, как, к примеру, те, что используют платформы, всё больше подвержены концентрациям, что ведёт к цифровой монополизации. В результате, цифровые монополии могут препятствовать конкуренции, инновациям и оказывать разрушающее воздействие на другие рынки. Кроме того, монополии имеют свойство ограничивать мобильность клиентов и создавать проблемы в плане конфиденциальности и защиты данных.

Мы находимся в ситуации, когда существующие нормы, например, такие как те, которые применяются для оценки слияний компаний, требуют изменения контекста, потому что они не отвечают требованиям цифрового рынка. В результате, чем более динамичным будет цифровой рынок, тем более динамичным должно быть законодательство о конкуренции. Поэтому, что, пока вы читаете эту статью, уже намечается следующая проблема: Blockchain. Что из себя представляет данный концепт? В настоящее время люди используют посредника, например, банки, для осуществления транзакций, а технология blockchain позволяет потребителям и постав-

financiar.

Pe scurt, legislația concurențială funcționează întotdeauna într-un mediu aflat într-o permanentă și rapidă schimbare, iar normele actuale sunt supuse unei evaluări continue, în vederea adaptării acestora la diferitele forme pe care le îmbracă activitățile dinamice ce au loc în special pe piața digitală. Ca urmare, modificările normelor trebuie să se facă rapid și în cel mai eficient mod; în caz contrar, ne vom afla din nou în situația în care câteva firme vor deține o poziție dominantă pe piață, ceea ce va avea un efect negativ asupra pieței și a consumatorilor în cele din urmă.

Cum poate o Autoritate Națională de Concurență să facă față situației / crearea alianțelor

În special pe piața digitală, la nivelul anumitor sub-piețe, există câțiva jucători de calibru mare care dețin poziția dominantă. Este dificil pentru o Autoritate Națională de Concurență să lupte cu succes împotriva unor întreprinderi atât de mari, mai ales în situațiile în care trebuie să își susțină argumentele în fața unei horde de avocați, economiști angajați de către aceste întreprinderi și care acționează la nivel global. În consecință, o Autoritate Națională de Concurență trebuie să încheie alianțe cu alte autorități, pentru a putea acționa de pe o poziție de forță. Din acest motiv, Autoritatea Federală de Concurență din Austria cooperează din ce în ce mai mult cu alte agenții, organizând schimburi de cunoștințe și strategii. Ca rezultat, Autoritatea Federală de Concurență din Austria a semnat un acord de înfrățire cu Autoritatea de Concurență din Moldova în 2010. Am depus împreună eforturi în calitate de parteneri, alături de autoritățile de concurență din Letonia și România pentru a oferi sprijin profesionist autorității din Moldova, pentru a oferi consultanță de speciali-

cured as it provides a decentralized database or also called digital ledger that for everybody within the network is visible. This new system might have pro-competitive effects too but raised transparency within the system can lead to coordinated effects between competitors, making coordinated behaviour easier and this can cause serious competition concerns. We will see if this system will become itself effective globally but more and more undertakings are already experimenting with blockchain with a fast rising trend especially in the finance sector.

To summarize it, Competition Law and Cartel Law operate always in a permanent and fast changing environment and the current rules are under a continuous evaluation if they are still adaptable to the various forms of these dynamic activities especially in the digital market. As a result, the changes of the rules must be done fast and on the most efficient way; otherwise we will have again the situation of few firms with a dominant position and resulting in competition concerns which harm markets and the consumer in the end.

How to challenge this as a National Competition Authority | creating alliances

Especially in the digital market there are in certain submarkets few big market players which have a dominant position. As a National Competition Authority it is hard combating against such huge undertakings successfully and you have to argue always against a horde of lawyers, economists that are hired by these undertakings acting globally. Thus a National Competition Authority must create alliances with other authorities to be able acting as a powerful counterpart. That is why the Austrian Federal Competition Authority is increasing steadily its cooperation with other

щикам связываться напрямую, без необходимости такого посредника. Криптографические элементы, на которых функционирует система, обеспечивают её безопасность, потому, что предоставляется децентрализованная база данных, называемая также цифровым реестром, видимая для каждого пользователя сети. Эта новая система может иметь положительное влияние на конкуренцию, но высокий уровень открытости внутри системы может привести к синхронным эффектам между конкурентами, облегчая согласованные действия и провоцируя, таким образом, серьезные проблемы для конкуренции. Со временем станет ясно, если данная система станет эффективной во всем мире, однако уже многие предприятия имеют опыт в использовании технологии blockchain, и эта тенденция стремительно развивается, особенно в финансовом секторе.

Коротко говоря, законодательство о конкуренции постоянно действуют в среде, находящейся в состоянии непрерывного и стремительного изменения, а действующие нормы постоянно переоцениваются на предмет их адаптации к различным формам, динамичных событий, а особенно на цифровом рынке. Как следствие, изменение норм должно проводится быстро и эффективно; в обратном случае, можем вновь оказаться в ситуации, когда несколько фирм занимают доминирующее положение на рынке, что негативно скажется на самом рынке и на потребителях в итоге.

Как Национальные конкурентные ведомства могут ответить на подобные вызовы | создание альянсов

В особенности, на цифровом рынке, существуют субрынки с несколькими крупными игроками, которые заменяют доминирующее положение. Национальным конкурентным

tate pentru dezvoltarea unei autorități anti-trust eficiente și eficace. Ne-am simțit onorați să însoțim această autoritate de-a lungul acestui drum.

În concluzie, aș dori să subliniez faptul că orice cooperare internațională poate reprezenta cu adevărat un succes, atunci când se finalizează printr-o așa numită colaborare „C2C”, un tip de colaborare caz cu caz, care ne ajută să fim pregătiți în fața multiplelor provocări ce apar într-o economie mondială digitalizată.

agencies for exchange of knowledge and strategies. As a result the Austrian NCA has signed with the Moldovan Competition Authority a twinning agreement in 2010. We have pulled together as partners with Competition Authorities in Latvia and in Romania to give professional support to Moldova's authority in order to provide expert advice in developing an efficient and effective anti-trust authority. We felt much honored to accompany the authority along its way.

As a conclusion I would like to emphasize that every start of an international cooperation is only truly successful, when it ends in a so called “C2C” cooperation, a case to case cooperation in order to be prepared for the multiple challenges in a global digitalized economy.

ведомствам сложно вести успешную борьбу против столь огромных предприятний, когда необходимо противостоять ордам адвокатов и экономистов, нанятых этими предприятиями, которые действуют на глобальном уровне. Вследствие этого, Национальные конкурентные ведомства должны вступить в альянсы с другими ведомствами, чтобы иметь возможность уравнивать силы. Поэтому, Австрийское Федеральное Ведомство по вопросам Конкуренции всё больше и больше сотрудничает с другими агентствами, обмениваясь знаниями и стратегиями. В результате, Австрийское Федеральное Ведомство по вопросам Конкуренции, подписало в 2010 году с Национальным агентством по защите конкуренции Молдовы соглашение о сотрудничестве. В партнёрстве с коллегами из Латвии и Румынии, мы оказывали профессиональную помощь молдавскому конкурентному ведомству для развития эффективного и действенного антимонопольного ведомства. Для нас было честью сотрудничать с Советом по конкуренции на протяжении всего этого времени.

В заключении, хотелось бы подчеркнуть факт, что любое начинание международного сотрудничества может по-настоящему увенчаться успехом, только тогда, когда завершается так называемым сотрудничеством «C2C» - от расследования к расследованию, которое помогает подготовиться к многочисленным проблемам, которые возникают в мировой цифровой экономике.

Cine poate fi expert în concurență?

RO

În conformitate cu prevederile art. 48 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012¹, pe lângă Consiliul Concurenței poate fi constituit temporar, ca organism consultativ, Consiliul de experți. Această normă juridică redă intenția legiuitorului de a sprijini activitatea Consiliului Concurenței prin posibilitatea constituirii unui corp de experți profesioniști.

Întru transpunerea prevederilor legislative menționate, Plenului Consiliului Concurenței a adoptat Regulamentul cu privire la Consiliul de experți pe lângă Consiliul Concurenței prin Hotărârea nr. 1 din 03.03.2016² (în continuare Regulament). Potrivit acestui Regulament, Consiliul de experți este un organ consultativ de pe lângă Consiliul Concurenței, format din experți în concurență, constituit în scopul consultării, expertizării și analizei aspectelor politicii concurențiale ale Republicii Moldova și elaborării propunerilor pentru perfecționarea acestora.

Consiliului de experți are ca atribuții principale contribuirea la promovarea culturii concurențiale și dezvoltarea politicilor în domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, evaluarea legislației în vigoare și a pro-

¹ Monitorul Oficial nr. 193-197, art. nr. 667 din 14.09.2012.

² Monitorul Oficial nr. 184-192, art. nr. 1149 din 01.07.2016.

EU

Who can be an expert in competition?

According to the provisions of article 48 paragraph (1) of Competition Law number 183 on 11.07.2012, a consultative, temporary authority may be established within the Competition Council, namely the Board of Experts. This legal provision translates the intention of the legislator to support the activity of the Competition Council by giving this institution the possibility to set up a body of professional experts.

In order to transpose the aforementioned legal provisions, the Plenum of the Competition Council has adopted the Regulation on the Board of Experts within the Competition Council, by Decision number 1 on 03.03.2016 (hereinafter referred to as the Regulation). According to this Regulation, the Board of Experts is an advisory body within the Competition Council consisting of experts in the competition area, set-up for consultation, ex-

RO

Кто может быть экспертом в области конкуренции?

В соответствии с положением ст. 48, пункт (1) Закона о конкуренции № 183 от 11.07.2012¹, Совет по конкуренции может временно создать Экспертный совет в качестве консультативного органа. Эта правовая норма указывает намерение законодательных властей поддержать работу Совета по конкуренции путём создания органа профессиональных экспертов.

Для внедрения вышеуказанного законодательства, Пленум Совета по конкуренции издал Регламент Экспертного совета при Совете по конкуренции на основании Решения № 1 от 03.03.2016² (в дальнейшем Регламент). В соответствии с этим Ре-

¹ Официальный Монитор, N. 193-197, ст. 667 от 14.09.2012

² Официальный Монитор, N. 184-192, ст. 1149 от 01.07.2016

iectelor de acte normative, care pot avea un impact concurențial asupra economiei naționale, identificarea soluțiilor pentru dezvoltarea concurenței în Republica Moldova, efectuarea analizei impactului asupra mediului concurențial, bunăstării consumatorului și beneficiului social.

Componența Consiliului de experți se stabilește de către Plenul Consiliului Concurenței, din rândul persoanelor notorii din domeniul concurenței ce nu activează în cadrul Consiliului Concurenței, în baza cererii candidaților. La fiecare 5 ani membrii Consiliului de experți confirmă intenția lor referitor la prelungirea activității în cadrul Consiliului de experți. Membrii Consiliului de experți trebuie să se călăuzească de principiul desfășurării activității în interes public, iar activitatea acestora nu va fi remunerată. Membrii Consiliului de experți sunt obligați să participe la ședințele Consiliului de experți, iar în caz de imposibilitate de a participa la ședințe, urmează să-și exprime opinia printr-un act în scris.

Legislația înaintează niște cerințe foarte stricte pentru atribuirea titlului de expert în concurență sau membru al Consiliului de experți. Aceste cerințe sunt generate de faptul că experții urmează a fi antrenați în chestiunile cele mai complexe, de principiu, de strategie ale politicii și culturii concurențiale. Pct. 5 al Regulamentului menționează că pot fi membri ai Consiliului de experți persoanele care dețin titlu de doctor/doctor habilitat în economie sau drept și sunt autori de lucrări științifice în domeniul concurenței publicate în reviste de circulație națională/internațională, precum și persoanele care au deținut funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței, după expirarea mandatului. Titlul de expert în concurență presupune posedarea cunoștințelor temeinice, a experienței în domeniul

pertise and analysis of issues related to the competition policy in Moldova and for drawing up proposals for their improvement.

The main attribution of the Board of Experts is to contribute to the promotion of competition culture and to the development of the policies on competition, state aid and publicity, to evaluate the legislation in force and the draft legislation, which may have a competition impact on the national economy, to identify the solutions for developing competition in the Republic of Moldova, to elaborate the impact analysis of the competitive environment, consumer welfare and social benefit.

The competence of the Board of Experts is decided by the Plenum of the Competition Council, the experts being selected from the notorious persons acting in the competition area, but are not working for the Competition Council, based on the request formulated by the candidates. Every five years, the members of the Board of Experts confirm their acceptance on the extension of the working period within the Board of Experts. The members of the Board of Experts must be guided by the principle of conducting business in the public interest, and their activity shall not be paid. The members of the Board of Experts have the obligation to attend the meetings of experts and, if unable to attend the meeting to express their opinion through a written note.

The legislation sets out some very strict requirements related to the acknowledgement as competition expert or member of the Board of Experts. These requirements are generated by the fact that the experts are going to be involved in the most complex, related to principles and strategic issues related to the competition policy and culture. According to

гламентом, Экспертный совет является консультативным органом при Совете по конкуренции, состоящий из экспертов в области конкуренции, созданный для консультаций, экспертизы и анализа вопросов конкурентной политики Молдовы и разработки предложений по их совершенствованию.

Основные полномочия Экспертного совета – это содействие в продвижении конкурентной культуры и развитии политики в области конкуренции, государственной помощи и рекламы, анализ законодательства и проектов нормативных актов, которые могут повлиять на конкуренцию и национальную экономику, определение решений для развития конкуренции в Молдове, анализ воздействия на окружающую конкурентную среду, благосостояние потребителя и социальную выгоду.

Состав Экспертного совета утверждается Пленумом Совета по конкуренции, из ряда специалистов в области конкуренции, которые не работают в Совете по конкуренции, на основании запроса кандидатов. Каждые пять лет члены Экспертного совета подтверждают свое намерение работать в дальнейшем в составе Экспертного совета. Члены Экспертного совета должны руководствоваться принципом работы в интересах общества, и их деятельность не оплачивается. Члены Экспертного совета обязаны присутствовать на заседании Экспертного совета и, если кто-то не может принять участие в заседании, должен уведомить об этом в письменном виде.

Законодательство предъявляет очень строгие требования для присвоения звания эксперта в области конкуренции или члена Экспертного совета. Эти требования вызваны тем, что специалисты будут задействованы в рассмотрении самых

concurenței (inclusiv ajutor de stat și publicitate), reputație și profesionalism. Fundamentul științifico-practic al cunoștințelor experților garantează calitatea acțiunilor și rezultatelor activității acestora.

Consiliul de experți este condus de un președinte și un vicepreședinte, care sunt aleși de membrii Consiliului de experți din rândul membrilor săi cu votul majorității, pentru o perioadă de 5 ani. În baza problemelor examinate, Consiliul de experți emite decizii în cadrul ședințelor sale. Deciziile reprezintă poziția oficială a Consiliului de experți pe o problemă examinată și au caracter de recomandare. Ședințele Consiliului de experți se convoacă după necesitate și se pot desfășura cu prezență, prin corespondență, internet sau în formă mixtă. La ședințele Consiliului de experți pot participa reprezentanții Consiliului Concurenței, persoane invitate, inclusiv reprezentanți ai organizațiilor și instituțiilor internaționale care activează pe teritoriul Republicii Moldova.

Annual, pentru totalizarea activității Consiliului de experți, secretarul întocmește un raport despre lucrul executat, care se aprobă de către Președintele Consiliului de experți și se plasează pe pagina oficială a Consiliului Concurenței.

Reieșind din cele menționate, rezultă importanța majoră a activității Consiliului de experți, atât pentru politica de concurență a Republicii Moldova, cât și pentru Consiliul Concurenței. Chiar dacă propunerile acestuia sunt cu titlu de recomandare, profesionalismul, prestigiul și autoritatea experților se vor transpune și în recomandările înaintate.

Activitatea unei asemenea entități pe lângă Consiliul Concurenței este necesară și oportună. Acesta urmează a fi consultant în probleme de importan-

Point 5 of the Regulation, the persons holding PhD diplomas in economics or law and are authors of scientific papers on competition published in national / international journals, as well as persons who have been members of the Competition Council Plenum, after the expiration of their mandate, may become members of the Board of Experts. The title of expert in competition requires solid knowledge, and experience in the competition area (including state aid and publicity), reputation and professionalism. The scientific and practical basis of the knowledge of the experts guarantees the quality of their actions and the results of their activities.

The Board of Experts is headed by the Chairman of the Board of Experts and by a deputy, who are elected by the Board of Experts, from its members by a majority vote, for a period of 5 years. Based on the issues discussed, the Board of Experts makes decisions during the meetings. The decisions of the Board of Experts represent its official position on an issue under consideration and are considered a recommendation. The meetings of the Board of Experts are organized when a need for such a meeting is identified and the attendance the meetings of the Board of Experts may be direct, by mail, Internet or in a combined form. The meetings of the Board of Experts can be attended by representatives of the Competition Council, by invited guests, including representatives of international organizations and institutions acting in the Republic of Moldova.

On an annual basis, in order to summarize the activity of the Board of Experts, the secretary shall prepare an annual report on the work carried out by the Board of Experts and ensure its posting on the official website of the Competition Council.

сложных и принципиальных вопросов по политической стратегии и конкурентной культуре.

5 пункт Регламента предусматривает, что членами Экспертного совета могут стать лица, имеющие степень доктора/доктора хабилитата в области экономики или права и являющиеся авторами научных статей в области конкуренции, опубликованных в национальных/международных изданиях, а также лица, которые являлись членами Пленума Совета по конкуренции после того, как истек срок их мандата.

Звание эксперта в области конкуренции предполагает наличие глубоких знаний, опыта в области конкуренции (в том числе государственной помощи и рекламы), репутации и профессионализма. Научно-практическая основа знаний экспертов гарантирует качество и высокие результаты их трудовой деятельности.

Экспертный совет возглавляют председатель и заместитель председателя, которые избираются членами Экспертного совета из числа его членов большинством голосов, сроком на 5 лет. По обсуждаемым вопросам, Экспертный совет принимает решения в рамках своих заседаний. Решения представляют официальную позицию Экспертного совета по рассмотренным вопросам и имеют рекомендационный характер. Совещания экспертов будут созываться по мере необходимости и могут быть осуществлены при личном присутствии, по почте, через Интернет ресурсы или в смешанной форме. На совещаниях Экспертного совета могут принять участие представители Совета по конкуренции, приглашенные лица, включая представителей международных организаций и учреждений, работающих на территории Молдавии.

ță majoră, va fi implicat în unele activități, și, totodată, va constitui un punct tangențial cu mediul antreprenorial al Republicii Moldova. Practica creării unui Consiliu de experți pe lângă autoritatea de concurență sau chiar în cadrul autorității este cunoscută și foarte bine valorificată în Federația Rusă, Austria, Germania, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, precum și în alte state.

All the afore-mentioned issues point out the major importance of the activity carried out by the Board of Experts, both for the competition policy in Moldova and for the Competition Council. Even if the proposals formulated by the Board are only recommendations, the professionalism, prestige and authority of the experts will also be transposed at the level of these recommendations.

The activity of such an entity within the Competition Council is necessary and appropriate. This Board is going to be an advisor of major importance, will be involved in some activities, and, at the same time, will represent a tangential point with the business community of Moldova. The practice of creating a Board of Experts under or within the competition authority is well-known and highly valued in the Russian Federation, Austria, Germany, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, as well as in other countries.

We believe that the Council of experts will fully achieve the objectives stated in the Competition Law and in the Regulation and that the activity of the Competition Council and of other authorities involved in elaborating, implementing normative acts, as well as in settling the disputes, will be improved up to the level of international standards.

Каждый год для подведения итогов работы Экспертного совета, секретарь должен подготовить отчет о выполненной работе, утвержденный председателем Экспертного совета и разметить его на официальном сайте Совета по конкуренции.

Исходя из вышеизложенного, следует, что существование Экспертного совета очень важно, как для конкурентной политики Молдовы, так и для Совета по конкуренции. Даже если предложения Экспертного совета являются лишь рекомендациями, профессионализм, престиж и авторитет экспертов будут отражаться и на представленные ими рекомендации.

Деятельность подобной организации в составе Совета по конкуренции является необходимым и целесообразным. В будущем этот Совет будет играть роль консультанта для решения важнейших проблем, а также, будет осуществлять точку соприкосновения с предпринимательской средой Молдовы. Практика создания Экспертного совета при органе по вопросам конкуренции или даже в составе Совета по конкуренции известна и очень хорошо практикуется в Российской Федерации, Австрии, Германии, Великобритании и Северной Ирландии.

Consiliul organizatorico-științific

Președinte

Viorica CĂRARE, Prof. Univ., Dr. hab.,
Președintele Consiliului Concurenței

Comitetul de organizare

Alexander KOSS, Președintele
Asociației Investitorilor Străini din
Moldova

Jean-Michel PONS, Director general,
Lafarge (Moldova Cement) S.A.

Iacov TIHMAN, Dr., Expert
internațional în marketing

Comitetul redacțional

Ion MAXIM, Dr. hab., Membru al Plenului
Consiliului Concurenței

Iurie SEDLEȚCHI, Profesor, Dr. hab.,
Rector al Universității de Studii Europene
din Moldova

Larisa ȘAVGA, Profesor, Dr. hab., Rector
al Universității Cooperatist-Comerciale din
Moldova

Galina ULIAN, Profesor, Dr. hab.,
Decan al Facultății Științe Economice,
Universitatea de Stat din Moldova

Grupul tehnico-redacțional

Cornelia GORINCIOI, Doctorand
USM, Șef Direcție Concurență
Neloială, Consiliul Concurenței

Luminița ARAMĂ, Șef Secție Relații
Internaționale și Integrare Europeană.
Consiliul Concurenței

Veronica COJOCARU, Șef Direcție
Politici și Relații cu publicul, Consiliul
Concurenței

CONSILIUL CONCURENȚEI

Consiliul Concurenței

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73/1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel.: (+373 22) 274 565, 273 443
Fax: (+373 22) 270 606, 273 743
E-mail: office@competition.md
www.competition.md

Publicație finanțată
de Uniunea Europeană

ARCHIDATA
lider de consorțiu împreună cu

Global vision for local solutions

Viziunile exprimate în această publicație nu reflectă neapărat viziunile Uniunii Europene.
Responsabilitatea pentru informația și viziunile exprimate în publicație o poartă autorii.

EVOLUȚII. PROVOCĂRI. PERSPECTIVE